

ΔΙΑΒΗΤΙΚΟΙ

«Κραυγή αγωνίας» για την αύξηση του κόστους των ταινιών μέτρησης σακχάρου

27

«ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ»

Σε κλίμα κατάνυξης η πόλη • Θεσμός για τον πολιτισμό • Οι προσδοκίες για τον τουρισμό

28

ΚΕΔΕΚ ΑΠΘ

Από το 2014 προωθεί τη διεπιστημονική έρευνα και τη δημιουργία νέας γνώσης

30

ΚΥΡΙΑΚΗ 22
ΜΑΡΤΙΟΥ 2026
22.03.2026

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

Αρ. Φύλλου 394 | Έτος 8ο | Τιμή 2€

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Γιάννης Κεφαλογιάννης

Υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

Πιο έτοιμοι από ποτέ και καλά προετοιμασμένοι για την αντιπυρική περίοδο

6-7

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προετοιμασία για τις «γαλάζιες» λίστες

Ποιοι εν ενεργεία βουλευτές δεν θα κατέβουν • Τα νέα πρόσωπα στα ψηφοδέλτια

4

ΧΑΡΙΛΑΟΥ ΤΡΙΚΟΥΠΗ

Σε ρυθμούς Συνεδρίου

Οι συσχετισμοί, οι κόντρες και τα (πιο) δύσκολα

5

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΝΤΟΜΙΝΟ

Ο πόλεμος στο Ιράν χτυπά ενέργεια και τρόφιμα

36-37

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μέτρα 2 δισ. στη μάχη κατά της ακρίβειας

Στο τραπέζι Fuel Pass και επιδότηση στο ντίζελ κίνησης

19

ΒΟΡΕΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Με το βλέμμα στον πόλεμο οι επιχειρήσεις

Το διαχειρίσιμο και το εφιαλτικό σενάριο

20-21

Η βεβαιότητα της ελπίδας

Μήνυμα Ελπίδας του Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Φιλοθέου

44

Γιώργος Σκαμπαρδώνης
Όλα είναι σχετικά, συγκεκριμένα και άπειρα

Ο «Ηλιος με Ξιφολόγχες» στο ΚΘΒΕ και η «ατελεύτητη μυθιστορηματικά και ανεξάντλητη» Θεσσαλονίκη

41

Γράφουν στη «ΜτΚ» Θανάσης Γλαβίνας, Μιχάλης Γουδής, Σύνθια Σάπικα, Δημήτρης Κατσαντώνης, Παύλος Αβραμόπουλος, Σάκης Μουμτζής, Σταύρος Κουμεντάκης, Θόδωρος Χατζηπαντελής, Ζωή Γιαννοπούλου, Φωτεινή Καμπουρίδου, Μάκης Βοϊτσίδης, Αργύρης Αργυριάδης, Δήμητρα Κυρανούδη, Αναστάσιος Ταρενίδης

Χάντμπολ Σε πένθιμο φόντο η κατάκτηση του κυπέλλου γυναικών από τον ΠΑΟΚ

24-25

Με λαμπρότητα ο εορτασμός της 25ης Μαρτίου

Πυρετώδεις προετοιμασίες για τις μαθητικές παρελάσεις • Πλούσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων στο ιστορικό κέντρο, στους Δήμους και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα

12

Ιστορίες Ο Νικόλαος Κασομούλης και οι πρώτες ημέρες του αγώνα στη Μακεδονία το 1821

34

ΞΕΣΚΟΝΙΖΟΥΝ ΤΟΝ ΦΑΚΕΛΟ ΜΕ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΕΝΤΟΛΗ

Έλεγχος του ΣΔΟΕ στον Δήμο Θεσσαλονίκης για τα «σπιτάκια»

Έρευνα για υπερκοστολόγηση και πληθώρα παρατυπιών

Εισαγγελική εντολή για εξονυχιστικό έλεγχο στον Δήμο Θεσσαλονίκης για την αγορά των 48 «πολυκέντρων ανακύκλωσης», επί δημαρχίας Κ. Ζέρβα. Ποια έγγραφα ζήτησε άμεσα το ΣΔΟΕ από τις υπηρεσίες για να απαντήσει σε επτά «καυτά» ερωτήματα.

Το δάνειο των 17,7 εκατ. ευρώ και οι λόγοι που οδήγησαν στην κατάθεση μίας και μοναδικής προσφοράς με έκπτωση 0,5%! Η άρον-άρον προμήθεια των «πολυκέντρων ανακύκλωσης» πριν να λήξει η θητεία της προηγούμενης δημοτικής Αρχής.

Το «πουλόβερ» άρχισε να ξηλώνεται έπειτα από παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για έλεγχο στις Περιφέρειες Αττικής, Πελοποννήσου και Κρήτης, που προμηθεύτηκαν ολόδια «σπιτάκια» με κοινοτικούς πόρους.

14-15

Λάρισα: Αρχίζει αύριο η δίκη για το δυστύχημα των Τεμπών

Οι άλλες υποθέσεις που βρίσκονται υπό δικαστική διερεύνηση

16-17

Η Ελλάδα απέναντι στην αλήθεια των Τεμπών

Τρία χρόνια μετά τη μεγαλύτερη σιδηροδρομική τραγωδία στη σύγχρονη ιστορία της χώρας, η Ελλάδα στέκεται ξανά απέναντι σε μια βαθιά ανοιχτή πληγή. Η δίκη για το δυστύχημα των Τεμπών ξεκινά, σηματοδοτώντας όχι μόνο μια κρίσιμη θεσμική διαδικασία, αλλά και μια συλλογική δοκιμασία μνήμης, ευθύνης και δικαιοσύνης.

Οι εικόνες εκείνης της νύχτας παραμένουν ανεξίτηλες. Οι ανθρώπινες απώλειες, ο ανείπωτος πόνος των οικογενειών, τα αναπάντητα ερωτήματα και η οργή που ακολούθησε, συνθέτουν ένα βαρύ κοινωνικό φορτίο που δεν έχει ακόμη εκτονωθεί. Σήμερα, η έναρξη της δίκης έρχεται να δώσει βήμα στην αλήθεια να ακουστεί και, κυρίως, να αποδοθούν ευθύνες εκεί όπου αναλογούν.

Πέρα όμως από τη δικαστική αίθουσα, το διακύβευμα είναι ευρύτερο. Πρόκειται για μια διαδικασία που αφορά την ίδια τη λειτουργία του κράτους, την ασφάλεια των πολιτών και την εμπιστοσύνη στους θεσμούς. Η κοινωνία απαιτεί απαντήσεις, όχι μόνο για το τι συνέβη, αλλά και για το πώς θα διασφαλιστεί ότι

δεν θα επαναληφθεί ποτέ ξανά μια τέτοια τραγωδία. Σε αυτό το κρίσιμο σταυροδρόμι, η «Μακεδονία της Κυριακής» παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις, με νηφάλιο και εμπειριστατωμένο ρεπορτάζ. Με σεβασμό στα θύματα και τις οικογένειές τους, αλλά και με αίσθημα ευθύνης απέναντι στους αναγνώστες, μεταφέρει όλες τις τελευταίες πληροφορίες, τις καταθέσεις, τα στοιχεία και τις πτυχές μιας υπόθεσης που σημάδεψε βαθιά τη χώρα.

Η δίκη των Τεμπών δεν είναι απλώς μια νομική διαδικασία. Είναι μια στιγμή λογοδοσίας, μια ευκαιρία για κάθαρση και, ίσως, η αρχή μιας πορείας προς μια πιο ασφαλή και αξιόπιστη πραγματικότητα. Η κοινωνία παρακολουθεί. Και περιμένει.

«ΜΤΚ»

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΕΤΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ 2018

ΚΥΡΙΑΚΗ

22.03.2026

www.emakedonia.gr
e-mail: info@makthes.gr

Ιδιοκτησία - Έκδοση
Μακεδονία - Ενημέρωση Α.Ε.

**Πρόεδρος ΔΣ &
Νόμιμος Εκπρόσωπος**
Αθανάσιος Σαββάκης

Εκδότης
Γεώργιος Κωνσταντόπουλος

Διευθυντής
Μιχάλης Αλεξανδρίδης,
μέλος της ΕΣΗΕΜ-Θ

Διεύθυνση σύνταξης
Μαρία Μπέλλου,
μέλος της ΕΣΗΕΜ-Θ

Διεύθυνση Εμπορικού
Γιώργος Ρίζος

Γραφεία
Καθολικών 4,
54625 Θεσσαλονίκη
Τηλ. 2316 005050

Εκτύπωση
Νέες Καθημερινές Εκδόσεις
Μονοπρόσωπη ΑΕ

Διανομή
Αργος Α.Ε.

η εβδομάδα που πέρασε

Δευτέρα 16.03

Συμπληρωματικό υπόμνημα με πρόσθετη τεκμηρίωση σχετικά με την εγκυρότητα των υπογραφών που συγκεντρώθηκαν για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για τη ΔΕΘ κατέθεσε σήμερα η Οργανωτική Επιτροπή Δημοψηφίσματος στον πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, Σπύρο Βούγια.

Το υπόμνημα υποβλήθηκε σε συνέχεια του αρχικού αιτήματος της επιτροπής με αριθμό πρωτοκόλλου 52713/2-3-2026 και συνοδεύεται από πρωτογενή δεδομένα που, σύμφωνα με τα μέλη της επιτροπής, αποδεικνύουν το υποστατό των 23.214 υπογραφών καθώς και τον σύννομο χαρακτήρα του συλλογικού αιτήματος.

Τρίτη 17.03

Σε μια φορτισμένη ατμόσφαιρα στο Αμφιθέατρο της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Θεσσαλονίκης, ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη, Μιχάλης Χρυσοχοΐδης, συνοδευόμενος από τον Αστυνομικό Διευθυντή Αριστείδη Μίντζα, τοποθετήθηκε σήμερα για την τραγική υπόθεση της δολοφονίας του 20χρονου οπαδού του ΠΑΟΚ στην Καλαμαριά. Ο Υπουργός ανακοίνωσε πως η προανάκριση για την ανθρωποκτονία που συγκλόνισε το πανελλήνιο έχει περάσει στα χέρια της Υποδιεύθυνσης Αντιμετώπισης Οργανωμένου Εγκλήματος Βορείου Ελλάδος (το λεγόμενο «Ελληνικό FBI»), ενώ η υπόθεση βρίσκεται πλέον στο στάδιο της κύριας ανάκρισης. «Η εικόνα που έχουμε μέχρι στιγμής εμφανίζει σαφείς ενδείξεις οπαδικού υπόβαθρου», τόνισε ο κ. Χρυσοχοΐδης, ξεκαθαρίζοντας πως η έρευνα θα φτάσει μέχρι το τέλος

Τετάρτη 18.03

Ο Δήμος Θερμαϊκού προσέφυγε στο ΣτΕ κατά της απόφασης του ΥΠΕΝ για αμμοληψία στο Ακρωτήριο της Επανομής για τις ανάγκες κατασκευής της 6ης Προβλήτας του ΟΛΘ. Ο Δήμος Θερμαϊκού κατέθεσε ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας Αίτηση Ακύρωσης και Αίτηση Αναστολής Εκτέλεσης και Προσωρινής Διαταγής κατά της Απόφασης του Γενικού Διευθυντή Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με την οποία εγκρίθηκε Τεχνική Περιβαλλοντική Μελέτη (ΤΕΠΕΜ) για το έργο επέκτασης του 6ου Προβλήτα του Λιμένα Θεσσαλονίκης. Η συγκεκριμένη ΤΕΠΕΜ προβλέπει την απόληψη 4 εκατομμυρίων κυβικών

Στην πλατεία Ελευθερίας, τον Μάρτιο του 1925, μία εποχή με λιγοστό φωτογραφικό υλικό. Βλέπουμε ένα όνομα θρυλικό

για την παλιά Θεσσαλονίκη, το Ζαχαροπλαστείο του Φλόκα. Το κατάστημα εξακολουθούσε να λειτουργεί στο ισόγειο του καμένου από την πυρκαγιά του 1917 ξενοδοχείου Ρόμα. Το ξενοδοχείο, αν και δεν είχε καταρρεύσει από την πυρκαγιά του 1917, θα κατεδαφιζόταν στις 7 Οκτωβρίου του 1929, μαζί με τα γύρω κτίρια, για να δημιουργηθεί η σημερινή μεγαλύτερη πλατεία Ελευθερίας.

Επιμέλεια: ομάδα «Παλιές Φωτογραφίες της Θεσσαλονίκης»
<https://www.facebook.com/groups/oldthessaloniki/media>

μέτρων αμμώδους υλικού από δύο θαλάσσιες περιοχές στο Ακρωτήριο της Επανομής, εμβαδού 3,5 χιλ. στρεμμάτων.

Πέμπτη 19.03

Μέσα στους επόμενους μήνες αναμένεται να αποδοθεί στους πολίτες η νέα γραμμή του Μετρό Θεσσαλονίκης προς την Καλαμαριά, με πέντε επιπλέον σταθμούς - Νομαρχία, Καλαμαριά, Αρετσού, Νέα Κρήνη και Μίκρα. Η επέκταση εκτιμάται ότι θα εξυπηρετεί καθημερινά περίπου 85.000 επιβάτες, συμβάλλοντας ουσιαστικά στην αποσυμφόρηση της πόλης, καθώς αναμένεται να μειώσει τον αριθμό των αυτοκινήτων στο κέντρο κατά περισσότερα από 10.000 ημερησίως. Τα παραπάνω επισήμανε ο υπουργός Υποδομών και Μεταφορών, Χρίστος Δήμας, μιλώντας από το βήμα του 1ου Blue Heritage Summit που διεξάγεται στη Θεσσαλονίκη.

Παρασκευή 20.03

Σε συνολική κάθειρξη 10 ετών καταδικάστηκε ο Παναγιώτης Ψωμιάδης, για τα λεγόμενα «45αρια», σχετικά με έργα εκατοντάδων χιλιάδων ευρώ, τα οποία φέρεται να κατατμήθηκαν σε πολλά μικρότερα, αξίας έως 45 χιλιάδων ευρώ, προκειμένου να δοθούν με απευθείας αναθέσεις σε συγκεκριμένους εργολάβους, την περίοδο 2005-2010.

Πιστοποίηση Επιχείρησης
Έντυπου Τύπου
Αριθμός Πιστοποίησης 230397

WE GROW WITH THE FLOW

Φροντίζουμε
για την προστασία
του περιβάλλοντος

με την ενέργεια
του νερού!

Στην **ΕΥΑΘ** εργαζόμαστε καθημερινά για τη βιώσιμη διαχείριση του νερού, **επενδύοντας σε σύγχρονες υποδομές, τεχνολογικές καινοτομίες και περιβαλλοντικές δράσεις.**

Μέσα από πρωτοβουλίες, όπως οι δενδροφυτεύσεις, **συμβάλλουμε ενεργά στην ενίσχυση του φυσικού περιβάλλοντος και στη δημιουργία ενός πιο ανθεκτικού οικοσυστήματος για το μέλλον.**

Η Παγκόσμια Ημέρα Νερού, μια πρωτοβουλία του ΟΗΕ, είναι αφιερωμένη για το 2026 στη σημασία της βιώσιμης διαχείρισης των υδάτινων πόρων και στον ρόλο του νερού ως θεμελίου για την ισότητα, την ευημερία και την ανάπτυξη των κοινωνιών.

ΕΥΑΘ

eyath.gr

ΞΕΣΚΑΡΤΑΡΙΣΜΑ 433 ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ

Ποιοι εν ενεργεία βουλευτές δεν θα κατέβουν, τα νέα πρόσωπα και οι τρεις που ανέλαβαν την αποστολή για τα ψηφοδέλτια

M Του **Νίκου Οικονόμου**

Άρχισε η προετοιμασία για τις λίστες στη ΝΔ

Σε δύο παράλληλες ενέργειες προχώρησε τις τελευταίες ημέρες ο Κυριάκος Μητσοτάκης δίνοντας το στίγμα των κυβερνητικών, αλλά και των κομματικών κινήσεων για τον χρόνο που υπολείπεται μέχρι τις εκλογές. Και εδώ να ξεκαθαρίσουμε εξ αρχής ότι τα σχέδια δεν έχουν αλλάξει και ότι το σενάριο για εκλογές τους πρώτους μήνες του '27 παραμένει το πιο ισχυρό στους σχεδιασμούς του πρωθυπουργού.

Για να ξεκαθαρίσει, λοιπόν, το τοπίο ο πρωθυπουργός από τη μία βγήκε δημόσια και με διπλό «όχι» ξεκαθάρισε ότι ούτε σε ανασχηματισμό θα προχωρήσει, αλλά ούτε και σε πρόωρες εκλογές, δείχνοντας εκ νέου τον οδικό χάρτη για τους επόμενους μήνες. Που θα περιλαμβάνει πολλές μεταρρυθμίσεις και κυβερνητικές πρωτοβουλίες, αλλά και αυτόχρονη προετοιμασία σε κομματικό επίπεδο, έτσι ώστε η ΝΔ να είναι έτοιμη για τις εκλογές όποτε και αν αυτές προκηρυχθούν. Έτσι δόθηκε και το πράσινο φως από τον πρωθυπουργό για να ξεκινήσουν και οι προεργασίες για τη συγκρότηση των ψηφοδελτίων σε όλη την Ελλάδα.

Στην πρώτη σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε την προηγούμενη εβδομάδα, παρουσία του Κυριάκου Μητσοτάκη, δόθηκαν οι κατευθυντήριες οδηγίες για την κατάρτιση των «γαλάζιων» ψηφοδελτίων, χωρίς ωστόσο να υπάρχει ονοματολογία. Το στίγμα που δόθηκε ήταν «Πάμε για πολύ ισχυρά ψηφο-

δέλτια» και αυτό ήταν η σαφής εντολή του πρωθυπουργού προς την «τριανδρία» Κώστα Σκρέκα, Γιάννη Σμυρλή και Θανάση Νέζη, που έχουν αναλάβει την καταγραφή ενδιαφέροντος σε ολόκληρη την επικράτεια, δίνοντας έμφαση στους νομούς της περιφέρειας, όπου η ΝΔ παρουσιάζει μειωμένη δυναμική σε σχέση με τις κάλπες του 2023. Ο γραμματέας της ΝΔ, ο γενικός διευθυντής και ο σύμβουλος του πρωθυπουργού θα κάνουν το σχετικό «scouting» σε στελέχη που έχουν επιθυμία να κατέλθουν ως υποψήφιοι με τη ΝΔ στις επόμενες εθνικές εκλογές, ενώ βολιδοσκοπούν πρόσωπα που θα στελεχώσουν τα ψηφοδέλτια που παρουσιάζουν απήχηση στις τοπικές κοινωνίες, είτε λόγω της επαγγελματικής τους διαδρομής είτε λόγω της ενασχόλησής τους με τις τοπικές «γαλάζιες» οργανώσεις και την Αυτοδιοίκηση.

Ταυτόχρονα θα ξεσκαρτάρουν τα 433 ονόματα που συμμετείχαν στις προηγούμενες εκλογές στα ψηφοδέλτια της ΝΔ σε όλη την Ελλάδα. Από αυτά, ας μην ξεχνάμε, ότι οι 155 είναι σήμερα βουλευτές και οι υπόλοιποι πολίτευτές.

Η γενική τάση είναι -και αυτό εκπλήσσει θετικά τους «γαλάζιους» αξιωματούχους- το πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για τη συμμετοχή στις βουλευτικές λίστες. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τους εν ενεργεία βουλευτές ελάχιστοι δεν θα είναι ξανά στα ψηφοδέλτια, ενώ υπάρχει όντως και πάρα πολύ μεγάλο ενδιαφέρον από τους σημερινούς πολίτευτές

του 2023 να μετέχουν ξανά στα ψηφοδέλτια της ΝΔ. Το μεγάλο βέβαια στοίχημα είναι η ανανέωση των ψηφοδελτίων με ισχυρά νέα ονόματα που θα κάνουν κλικ και στις τοπικές κοινωνίες και θα ανανεώσουν το προφίλ του κόμματος, ανοίγοντας νέες γέφυρες προς κομμάτια και τμήματα νέων ψηφοφόρων που δεν είχε προσεγγίσει παλαιότερα η ΝΔ.

Σε επίπεδο προσώπων, το επόμενο διάστημα αναμένεται να λάβουν τις οριστικές τους αποφάσεις οι εξωκοινοβουλευτικοί υπουργοί της κυβέρνησης, καθώς σε ορισμένες περιπτώσεις η κάθοδος κυβερνητικών στελεχών στη μάχη του σταυρού θα ανακάτευε σημαντικά την τράπουλα στις εκλογικές περιφέρειες.

Για τη Θεσσαλονίκη τα φαινόμενα είναι αμφίσημα: Στη μεν Α' υπάρχει συνωστισμός και έντονος ανταγωνισμός που ξεκίνησε από τώρα, στη δε Β' προβληματισμός. Στην πρώτη εκλογική περιφέρεια θα είναι ξανά υποψήφιοι και οι 7 σημερινοί βουλευτές (Σταύρος Καλαφάτης, Κώστας Γκιουλέκας, Έλενα Ράπτη, Άννα Ευθυμίου, Δημήτρης Κούβελας, Στράτος Σιμόπουλος και Διαμαντής Γκολιδάκης), ο υφυπουργός Παιδείας, Νίκος Παπαϊωάννου, ο συντονιστής του πρωθυπουργικού γραφείου Γιάννης Παπαγεωργίου και ο πρώην γενικός γραμματέας δημόσιας περιουσίας Θανάσης Τσιούρας. Για τον υφυπουργό Υποδομών, Νίκο Ταχιάο, τα στοίχηματα μοιράζονται. Ο ίδιος θλώνει τα νερά, αν και εμείς θα στοιχηματίζαμε ότι θα ανακοινώσει την υποψηφιότητά του μετά την έναρξη λειτουργίας της επέκτασης του Μετρό Καλαμαριάς. Δεύτερες σκέψεις για το αν θα είναι υποψήφιος κάνει η βουλευτής Επικρατείας, Μαρία-Νεφέλη Χατζιωαννίδου. Από εκεί και πέρα τα ερωτήματα για τη «γαλάζια» λίστα στην Α' είναι τρία. Θα είναι ξανά εδώ υποψήφιος ο πρωθυπουργός; Θα θελήσει να κάνει το βήμα ο Μαργαρίτης Σχοινάς και να εκτεθεί για πρώτη φορά στη μάχη του σταυρού; Θα πειστεί ο Γιώργος Φλωρίδης που αποκλείει σήμερα σενάριο υποψηφιότητάς του, αν του το ζητήσει ο Κυριάκος Μητσοτάκης;

Στη Β' Θεσσαλονίκης τώρα το ψηφοδέλτιο έχει αποδυναμωθεί, καθώς δεν θα είναι υποψήφιος ο πρώην βουλευτής, Σάββας Αναστασιάδης, αλλά και όπως όλα δείχνουν και ο Θόδωρος Καραόγλου. Στη λίστα θα είναι οι δύο σημερινοί βουλευτές Δημήτρης Βαρτζόπουλος και Φάνης Παπάς, καθώς και η πολιτεύτρια Κατερίνα Ζιούτα. Στις σκέψεις πολλών στη ΝΔ είναι το όνομα της Βούλας Πατουλίδου, αλλά ακόμη δεν έχει γίνει κάποια συζήτηση, ενώ υπάρχει το σενάριο να είναι υποψήφιος ο σημερινός πρόεδρος του ΣΕΒΕ, Σίμος Διαμαντίδης.

Στο επίπεδο των εξωκοινοβουλευτικών ο Σταύρος Παπασταύρου ακούγεται για τον Νότιο Τομέα της Αθήνας που έτσι και αλλιώς είναι γεμάτος και ο υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης Δημήτρης Παπαστεργίου για τα Τρίκαλα, ενώ στην Α' Αθηνών η απόφαση του Κώστα Μπακογιάννη να διεκδικήσει εκ νέου τον Δήμο Αθηναίων στις αυτοδιοικητικές κάλπες του 2028 ελαφρύνει τον ανταγωνισμό που είναι μεγάλος. Την ίδια στιγμή όλα δείχνουν ότι η πρώην υπουργός Ντόρα Μπακογιάννη θα κατέβει εκ νέου στο ψηφοδέλτιο των Χανίων.

Με τα μέχρι στιγμής δεδομένα από τους τους εν ενεργεία βουλευτές δεν θα είναι εκ νέου υποψήφιοι ο Θεόδωρος Ρουσόπουλος, ο Διονύσης Χατζηδάκης και ο Γιάννης Τραγάκης. Όσο για τον Θόδωρο Καραόγλου όλα δείχνουν ότι δεν θα είναι εκ νέου υποψήφιος, καθώς θα αφοσιωθεί στη μάχη για την εκλογή του ως περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας το 2028.

Βόρεια Ελλάδα

«Κλειδωμένη» θεωρείται η υποψηφιότητα της εκπροσώπου Τύπου της ΝΔ στα Γρεβενά, Αλεξάνδρας Σδούκου, όπου υποψήφιοι θα είναι επίσης ο Γιάννης Γιατίσιος και ο εν ενεργεία βουλευτής Θανάσης Σταυρόπουλος. Από τα νέα πρόσωπα που βολιδοσκοπούνται στη Βόρεια Ελλάδα είναι η δικηγόρος Μαρία-Ωραιοζήλη Κουτσουπιά στην Ημαθία που είχε κατέβει και ως υποψήφια ευρωβουλευτής και στην Πιερία η αντιπεριφερειάρχης Σοφία Μαυρίδου.

ΣΕ ΡΥΘΜΟΥΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΟ ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ

Η ικανοποίηση για τη μαζική συμμετοχή στις εκλογές των αντιπροσώπων και η επόμενη ημέρα

M Του **Βαγγέλη Στολάκη**

Οι συσχετισμοί, οι κόντρες και τα (πιο) δύσκολα

Ⓢ Η μαζική συμμετοχή του κόσμου στις εκλογές της προηγούμενης Κυριακής έφερε χαμόγελα και αισιοδοξία στη Χαριλάου Τρικούπη.

Μπορεί το ΠΑΣΟΚ να βαδίζει προς το 4ο Συνεδριό του, που θα πραγματοποιηθεί στην Αθήνα την επόμενη εβδομάδα (27, 28 και 29 Μαρτίου), ωστόσο, τα δύσκολα βρίσκονται μπροστά του και η Χαριλάου Τρικούπη θα έρθει αντιμέτωπη με αυτά αμέσως μετά την ολοκλήρωση του κομματικού γεγονότος. Και αυτό γιατί, όπως εκτιμούν και τα έμπειρα στελέχη του κόμματος, ο Νίκος Ανδρουλάκης αλλά και το σύνολο του στελεχειακού δυναμικού του ΠΑΣΟΚ αμέσως μετά το Συνέδριο θα πρέπει να τρέξουν και μάλιστα με... σπριντ έναν αγώνα δρόμου που θα ολοκληρωθεί την Κυριακή των επόμενων εθνικών εκλογών στις οποίες το κόμμα προσδοκά στην πρώτη θέση έστω και με μία ψήφο διαφορά. Ο δρόμος αυτός δεν είναι στρωμένος με ροδοπέταλα αλλά με... αγκάθια, όπως είναι τα χαμηλά ποσοστά που λαμβάνει το κόμμα στις δημοσκοπήσεις, οι γκρίνιες που προκαλούν οι χαμηλές αυτές επιδόσεις και τα... τζαρτζαρίσματα εντός ΠΑΣΟΚ, τα οποία θα συνεχίσουν να εκδηλώνονται και μετά το Συνέδριο και κυρίως όταν ανοίξει για τα καλά η συζήτηση για τη στελέχωση των ψηφοδελτίων.

Το ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ μέσω της Επιτροπής που έχει συγκροτηθεί με επικεφαλής τον Πέτρο Λάμπρου έχει απευθύνει κάλεσμα σε όσους επιθυμούν να συμβάλλουν στην «πολιτική αλλαγή» που είναι το διακύβευμα των επόμενων εκλογών για το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης να καταθέσουν το βιογραφικό τους, προκειμένου αυτό να αξιολογηθεί και στη συνέχεια να στελεχωθούν οι «πράσινες» λίστες σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες της χώρας. Διαδικασία, καθόλου εύκολη. Τουναντίον. Η συγκρότηση των ψηφοδελτίων είναι μία διαδικασία δύσκολη, απαι-

τητική, σε πολλές περιπτώσεις επίπονη για εκείνους που έχουν επιφορτιστεί να την φέρουν εις πέρας καθώς απαιτείται κρίση, σωστή αξιολόγηση, έρευνα αλλά και... χειρουργικούς χειρισμούς μιας και οι «βεντέτες» στελεχών σε διάφορες περιοχές καλά κρατούν, όπως αποδείχτηκε και από τις πρόσφατες εσωκομματικές εκλογές ανάδειξης των αντιπροσώπων του Συνεδρίου. Σε κάθε περίπτωση οι πρώτες ανακοινώσεις των ψηφοδελτίων θα γίνουν μετά το Πάσχα, με τον Νίκο Ανδρουλάκη να έχει δεσμευτεί από το βήμα της πρόσφατης Περιφερειακής Συνδιάσκεψης Δυτικής Μακεδονίας ότι οι πρώτες ανακοινώσεις θα αφορούν τους νομούς Καστοριάς, Κοζάνης, Γρεβενών και Φλώρινας ως ένδειξη σεβασμού και συμπαράστασης σε μία περιοχή που έχει αδικηθεί από τις πολιτικές της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Διαμάχη για τη... δεύτερη θέση

Το εάν το κλίμα για το ΠΑΣΟΚ από εδώ και στο εξής θα είναι ευνοϊκότερο εξαρτάται και από την εξέλιξη του Συνεδρίου. Αν δηλαδή το κόμμα την επομένη του Συνεδρίου θα είναι «εδώ, ενωμένο και δυνατό» όπως έλεγε παλιά και ένα σύνθημα της εποχής. Την ενότητα εξάλλου στη Χαριλάου Τρικούπη την εγγυάται πρώτος ο πρόεδρός της αλλά πρέπει όλοι να δουλέψουν και να συνεργαστούν γι' αυτή. Οι οίωνοί, πάντως, προσώρας δεν είναι καλοί. Η άτυπη διαμάχη που έχει ξεκινήσει μεταξύ τριών τάσεων εντός κόμματος, του Παύλου Γερουλάνου, του Μανώλη Χριστοδουλάκη και του Χάρη Δούκα, για το ποια είναι εκείνη που εκφράζει τη δεύτερη δύναμη εντός ΠΑΣΟΚ, μετά το προεδρικό μπλοκ και κυρίως το ποιος είναι ο βασικός εκφραστής της εσωτερικής αντιπολίτευσης απέναντι στον Νίκο Ανδρουλάκη θα συνεχιστεί και θα κορυφωθεί κατά τη διάρκεια των εργασιών του Συνεδρίου. Τα τρία «στρατόπεδα» την επομένη των εκλογών ανάδειξης συνέδρων συμφωνούσαν μεν πως πρώτο αναδείχτηκε από την κάλπη το «προεδρικό» μπλοκ, διαφωνούσαν, ωστόσο, για τη δεύτερη θέση, την οποία διεκδικούν τόσο ο πρώην υπουργός, όσο και ο πρώην γραμματέας του κόμματος αλλά και ο δήμαρχος Αθηναίων. Από την πλευρά του, ο Νίκος Ανδρουλάκης έστειλε στα τρία στελέχη του το μήνυμα προς το ΠΑΣΟΚ «δεν μοιράζεται σε τιμάρια».

Τα χαμόγελα και το... μήνυμα

Πάντως, η μαζική συμμετοχή του κόσμου στις εκλογές της προηγούμενης Κυριακής έφερε χαμόγελα και αισιοδοξία στη Χαριλάου Τρικούπη. Πανελλαδικά, εκτιμάται ότι ψήφισαν για συνέδρους περίπου 175.000 μέλη του κόμματος, αριθμός μεγαλύτερος από εκείνους που συμμετείχαν στην αντίστοιχη διαδικασία το 2022. Ο Νίκος Ανδρουλάκης είπε πως «το ΠΑΣΟΚ απέδειξε για μία ακόμη φορά τις βαθιές κοινωνικές και δημοκρατικές του ρίζες». «Οι πολίτες έστειλαν ένα ηχηρό μήνυμα. Ότι η ανάγκη για πολιτική αλλαγή είναι κοινωνική προτεραιότητα, που μπορεί να γίνει πράξη» συμπλήρωσε καλώντας τους ψηφοφόρους να στηρίζουν το κόμμα του στις επόμενες εκλογές. «Μαζί μπορούμε να ξαναδώσουμε δύναμη στη Δημοκρατική Παράταξη και προοπτική στη χώρα. Τίποτα δεν μας χαρίστηκε και τίποτα δεν θα μας χαριστεί. Όλα θα τα πετύχουμε με καθημερινό αγώνα γιατί την Ελλάδα που μας αξίζει, θα την κερδίσουμε μαζί» είπε ο αρχηγός της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Στη Θεσσαλονίκη ψήφισαν περίπου 11.500 μέλη.

άποψη

M Του **Θανάση Γλαβίνα**
Μέλους Πολιτικού Κέντρου ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής

Η πολιτική αλλαγή είναι επιτακτική ανάγκη

Η ιστορία των συνεδρίων του ΠΑΣΟΚ αντανακλά κατά ένα τρόπο την σύγχρονη ιστορία της χώρας από τη Μεταπολίτευση και εντεύθεν. Διαχρονικά αποτελούσαν κορυφαία πολιτικά γεγονότα, οι αποφάσεις και οι συσχετισμοί των οποίων διαμόρφωναν καθοριστικά τα μετέπειτα βήματα και την κατεύθυνση της χώρας στο εσωτερικό αλλά και το ευρωπαϊκό γίγνεσθαι. Περιείχαν ασφαλώς συγκρούσεις, ιδεολογικές, πολιτικές ακόμα και προσωπικές, όταν τα πρόσωπα φέραν πάνω τους ιδεολογικά φορτία, ιδέες και αναζητήσεις για το παρόν και το μέλλον της πατρίδας. Τα παραδείγματα πολλά, καταγεγραμμένα ως αναφορές του παρελθόντος αλλά και πυξίδες του μέλλοντος.

Το επικείμενο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, εν μέσω μίας περιπλοκής και αρκετά επικίνδυνης γεωπολιτικής συγκυρίας, η οποία αναπόφευκτα οφείλει να ληφθεί υπόψιν, φιλοδοξεί να γράψει και αυτό με τη σειρά του τη δική του σελίδα στο βιβλίο της πολιτικής ιστορίας της χώρας μας. Σίγουρα δεν βρισκόμαστε στα μεγάλα σαλόνια των κυβερνητικών συνεδρίων των δεκαετιών του '80, του '90 και του 2000. Έχει όμως παρέλθει, οριστικά πιστεύω, και η εποχή της κρίσης για το ΠΑΣΟΚ, όπως αυτή ταυτίστηκε χρονικά με την αποκαθήλωση του ΠΑΣΟΚ κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης την προηγούμενη δεκαετία.

Η προσυνεδριακή διαδικασία έδωσε σφυγμό στην παράταξη, οι κοίτες του ποταμού μας διευρύνονται και από τις δύο μεριές με τη συμπίεση δυνάμεων της κοινωνίας, το οπλοστάσιο ιδεών και προτάσεων εμπλουτίζεται μέρα με τη μέρα, η κινητικότητα των εσωτερικών δυνάμεων λειτουργεί διασταλτικά για τη φωνή του κόμματος και την απήχσή του στην κοινωνία. Η συμμετοχή χιλιάδων πολιτών στην εκλογή των συνέδρων λίγες ημέρες πριν πιστοποίησε όλα τα ανωτέρω με αναμφισβήτητο τρόπο.

Το μήνυμα του συνεδρίου πρέπει να έχει έναν και μόνο αποδέκτη: Την ελληνική κοινωνία. Το περιεχόμενο του θα επικεντρώνεται στην πεποίθηση ότι το ΠΑΣΟΚ έχει το δικό του κυβερνητικό σχέδιο για τη χώρα. Γνωρίζει τι θα κάνει την επόμενη μέρα για φθηνότερα ενοίκια και ενέργεια, ανασύσταση των θεσμών, επανεκκίνηση της περιφέρειας και του πρωτογενή τομέα, ενίσχυση του ΕΣΥ, επαναφορά των κανόνων στη λειτουργία της αγοράς, καταπολέμηση της διαφθοράς, δικαιότερη αναδιανομή του πλούτου, πολύπλευρη εξωτερική πολιτική.

Σε εποχές πολιτικής ρευστότητας και με τους δείκτες να μετρούν αυξητικές τάσεις αποστροφής της πολιτικής στο εκλογικό σώμα, έχει μεγάλη αξία το ΠΑΣΟΚ να παραμείνει πιστό στις αξίες και τις αρχές του, να συνεχίσει να παράγει πολιτική, να φέρνει περισσότερους πολίτες κοντά του, να επιμένει στην ηθική διάσταση της πολιτικής, να μεταβολίσει τις ταχύτερες κοινωνικές αλλαγές ειδικά στη νέα γενιά, να μετατρέψει τις ανάγκες της κοινωνίας σε πολιτικό πρόταγμα, να επαναπροσδιορίσει τη θέση της χώρας στο διεθνές στερέωμα. Σε αυτή την τεράστια προσπάθεια χιλιάδων ανθρώπων σε όλη τη χώρα δεν χωρούν πίσω βήματα και αυτοαναφορικές σκοπιμότητες. Το συνέδριο θα είναι μεγάλο, ουσιαστικό, πολιτικό, πολλαπλών «αποχρώσεων» και ενωτικό, εντέλει «κυβερνητικό». Μία ακόμα ιστορική στιγμή. Γιατί η πολιτική αλλαγή σήμερα είναι επιτακτική ανάγκη. Ένα εθνικό καθήκον.

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Γιάννης Κεφαλογιάννης

Υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας

Πιο έτοιμοι από ποτέ
και καλά προετοιμασμένοι
για την αντιπυρική περίοδο

«**Η** βασική μας επιδίωξη είναι σαφής: Να έχουμε από την αρχή της περιόδου τη μέγιστη δυνατή επιχειρησιακή επάρκεια, αλλά ταυτόχρονα και τη δυνατότητα ενίσχυσης, εφόσον προκύψουν ιδιαίτερα απαιτητικές συνθήκες. Με άλλα λόγια, μιλάμε για έναν σχεδιασμό που συνδυάζει εθνική ετοιμότητα, επιχειρησιακή ευελιξία και ευρωπαϊκή αλληλεγγύη», τονίζει ο Γιάννης Κεφαλογιάννης.

Σε συνέντευξή του στη «ΜτΚ» ο υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας σημειώνει ότι στη φετινή αντιπυρική περίοδο θα επιχειρήσουν συνολικά 85 εναέρια μέσα, τα οποία προέρχονται τόσο από τον εθνικό στόλο όσο και από μισθώσεις. «Σήμερα μπορούμε να πούμε ότι η Πυροσβεστική εισέρχεται στη φετινή αντιπυρική περίοδο με το μεγαλύτερο ανθρώπινο δυναμικό στην ιστορία της. Για το 2026, η συνολική δύναμη του Σώματος θα ανέλθει περίπου στους 18.800 πυροσβέστες, αυξημένη κατά περίπου 800 σε σχέση με πέρσι», τονίζει.

Προσθέτει πάντως ότι «η επιτυχία ή η αποτυχία μίας αντιπυρικής περιόδου δεν κρίνεται μόνο την ώρα της πυρκαγιάς. Κρίνεται πολύ νωρίτερα -στον βαθμό προετοιμασίας, στην καθαρότητα των ρόλων, στην ετοιμότητα των υπηρεσιών και στον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων».

Για τις επιπτώσεις στην ελληνική οικονομία από τις εξελίξεις στη Μέση Ανατολή τονίζει ότι «χρειάζεται μία ισορροπημένη προσέγγιση: Ούτε υπερβολή ούτε υποτίμηση του κινδύνου. Πρόκειται για εξελίξεις που έχουν δυναμικό χαρακτήρα και απαιτούν συνεχή παρακολούθηση», ότι για τις θετικές δημοσκοπήσεις για τη ΝΔ απαντά ότι «αποτυπώνουν μια συγκυρία, όχι το τελικό αποτέλεσμα. Είναι θετικό ότι φαίνεται μία τάση ενίσχυσης, αλλά δεν δημιουργεί κανένα περιθώριο εφησυχασμού. Αυτό που σίγουρα καταγράφεται είναι η αξιολόγηση της σταθερότητας και της συνέπειας στην άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής, ιδιαίτερα σε μία περίοδο με πολλές εξωτερικές αβεβαιότητες».

Κύριε Κεφαλογιάννη, αυτές τις ημέρες περιοδεύσατε στον Βορρά, σε Κομοτηνή, Θεσσαλονίκη και Κοζάνη. Τι εικόνα αποκομίσατε για την ετοιμότητα των υπηρεσιών σε ό,τι αφορά στην έναρξη της αντιπυρικής περιόδου;

Η εικόνα που αποκόμισα είναι εκείνη μίας σοβαρής προετοιμασίας και αυξημένης επίγνωσης των δυσκολιών που έχουμε μπροστά μας. Αυτό που επισήμανα σε όλες τις συσκέψεις είναι ότι η επιτυχία ή η αποτυχία μίας αντιπυρικής περιόδου δεν κρίνεται μόνο την ώρα της πυρκαγιάς. Κρίνεται πολύ νωρίτερα -στον βαθμό προετοιμασίας, στην καθαρότητα των ρόλων, στην ετοιμότητα των υπηρεσιών και στον συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Στη Βόρεια Ελλάδα υπάρχουν έμπειρα στελέχη, επιχειρησιακή γνώση και κατανόηση ότι η κλιματική κρίση μάς επιβάλλει πλέον να μεταβούμε από μία λογική εποχικής κινητοποίησης σε μία νοοτροπία μόνιμης ετοιμότητας.

Τι θετικό πήραμε από την περσινή χρονιά για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών; Τι πρέπει να αφήσουμε πίσω μας;

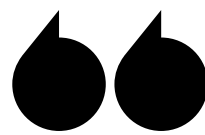
Από την περσινή χρονιά κρατάμε ότι ο μηχανισμός έγινε πιο αποτελεσματικός εκεί που πραγματικά κρίνεται η μάχη: Στον έγκαιρο εντοπισμό, στην ταχεία αρχική επέμβαση και στον καλύτερο συντονισμό στο πεδίο. Υπήρξε πιο άμεση κινητοποίηση δυνάμεων, καλύτερη εικόνα της κατάστασης σε πραγματικό χρόνο και πιο ουσιαστική συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων. Αυτό που πρέπει να αφήσουμε πίσω μας είναι οτιδήποτε καθυστερεί αυτή την πρώτη αντίδραση: Αστοχίες στον τοπικό συντονισμό, καθυστερήσεις στην κινητοποίηση και ελλιπή επιχειρησιακή εικόνα. Και βεβαίως, πρακτικές που αυξάνουν τον κίνδυνο πριν καν ξεκινήσει το συμβάν.

Τι αλλαγές φέρνει το νομοσχέδιο «Ενεργή Μάχη» που ψηφίστηκε φέτος για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών; Το νομοσχέδιο «Ενεργή Μάχη»

φέρνει μία πιο σύγχρονη και πιο οργανωμένη προσέγγιση στην αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, βασισμένη σε συγκεκριμένους επιχειρησιακούς άξονες. Ένας πρώτος άξονας είναι η μετατόπιση του βάρους στην πρόληψη και στην ενεργητική διαχείριση του κινδύνου, με συνεχή προετοιμασία του πεδίου και καλύτερο έλεγχο των παραγόντων που οδηγούν στην εκδήλωση και την εξάπλωση των πυρκαγιών. Μία δεύτερη αλλαγή είναι η καθιέρωση ενός ενιαίου συστήματος διοίκησης, με σαφείς ρόλους, κοινές διαδικασίες και συγκεκριμένους κανόνες εμπλοκής, ώστε όλες οι δυνάμεις να λειτουργούν συντονισμένα και χωρίς επικαλύψεις. Εξίσου σημαντική είναι η καθιέρωση δομών όπως τα επιχειρησιακά κέντρα συμβάντος που διαμορφώνουν μία ενιαία επιχειρησιακή εικόνα σε πραγματικό χρόνο, ώστε οι αποφάσεις να λαμβάνονται γρήγορα και με πλήρη επίγνωση της κατάστασης στο πεδίο. Ένας τέταρτος άξονας, τέλος, είναι η αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης και των σύγχρονων εργαλείων στην επιχειρησιακή δράση, ώστε ο σχεδιασμός και οι παρεμβάσεις να βασίζονται σε δεδομένα και όχι σε εκτιμήσεις. Συνολικά, πρόκειται για μία μεταρρύθμιση που επιδιώκει να ενισχύσει τη συνοχή, την ταχύτητα και την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού, μετατρέποντας την αντιμετώπιση των πυρκαγιών σε μια πιο οργανωμένη και προληπτική διαδικασία.

Τι σας ανησυχεί ιδιαίτερα στη Βόρεια Ελλάδα και ποιο είναι το ιδιαίτερο σχέδιο για τη μάχη με τις πυρκαγιές εδώ;

Αυτό που μας ανησυχεί είναι ο συνδυασμός πολλών διαφορετικών παραγόντων κινδύνου στο ίδιο γεωγραφικό πεδίο. Από τη μία πλευρά, έχουμε εκτεταμένα αγροτοδασικά τοπία, όπου η ανθρώπινη δραστηριότητα είναι έντονη και αυξάνει την πιθανότητα έναρξης πυρκαγιών. Από την άλλη, υπάρχουν περιοχές με δύσβατο ανάγλυφο και μεγάλα συνεχόμενα οικοσυστήματα, που ευνοούν τη γρήγορη εξάπλωση όταν μία φωτιά ξεφύγει. Όλα αυτά δημιουργούν ένα πιο σύνθετο και απαιτητικό επιχειρησιακό περιβάλλον. Ακριβώς γι' αυτό το σχέδιο για τη Βό-

Η βασική μας επιδίωξη είναι σαφής: Να έχουμε από την αρχή της περιόδου τη μέγιστη δυνατή επιχειρησιακή επάρκεια, αλλά ταυτόχρονα και τη δυνατότητα ενίσχυσης, εφόσον προκύψουν ιδιαίτερα απαιτητικές συνθήκες. Με άλλα λόγια, μιλάμε για έναν σχεδιασμό που συνδυάζει εθνική ετοιμότητα, επιχειρησιακή ευελιξία και ευρωπαϊκή αλληλεγγύη

Ο υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας μιλά στη «ΜτΚ» για την προετοιμασία ενόψει της φετινής αντιπυρικής περιόδου, τα 85 εναέρια μέσα και τους 18.800 πυροσβέστες που θα ριχθούν στη μάχη κατά των πυρκαγιών αλλά και για τις δημοσκοπήσεις

Μ **στον Νίκο Οικονόμου**

ρεια Ελλάδα είναι πιο στοχευμένο. Πρώτον, δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση στην επιτήρηση και στην έγκαιρη ανίχνευση, ώστε να περιορίζεται ο χρόνος αντίδρασης από το πρώτο λεπτό. Δεύτερον, ενισχύουμε την άμεση επιχειρησιακή απόκριση, με καλύτερη προδιάταξη δυνάμεων και μέσων σε κρίσιμες περιοχές, ώστε να υπάρχει γρήγορη επέμβαση όπου εκδηλωθεί περιστατικό. Τρίτον, εστιάζουμε πολύ περισσότερο στην πρόληψη στις ζώνες όπου συναντώνται ανθρώπινες δραστηριότητες και φυσική βλάστηση, γιατί εκεί ξεκινούν τα περισσότερα περιστατικά. Και τέταρτον, δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στον συντονισμό σε περιφερειακό επίπεδο, ώστε όλοι οι φορείς να λειτουργούν με κοινό σχέδιο και ενιαία επιχειρησιακή εικόνα.

Μεγάλο βάρος στη μάχη για την πυρόσβεση έχουν τα εναέρια μέσα. Πόσα θα επιχειρήσουν φέτος; Τι σχέδια υπάρχουν για πιθανές επιπλέον βοήθειες είτε από το εξωτερικό είτε από μίσθωση;

Στη φετινή αντιπυρική περίοδο θα επιχειρήσουν συνολικά 85 εναέρια μέσα, τα οποία προέρχονται τόσο από τον εθνικό στόλο όσο και από μισθώσεις. Πρόκειται για μία κρίσιμη επιχειρησιακή συνιστώσα, γιατί τα εναέρια μέσα έχουν καθοριστικό ρόλο τόσο στην αρχική προσβολή μίας πυρκαγιάς όσο και στην υποστήριξη των επίγειων δυνάμεων όταν το μέτωπο αποκτά μεγαλύτερη ένταση. Από εκεί και πέρα, ο σχεδιασμός μας δεν περιορίζεται μόνο στα μέσα που έχουμε εκ των προτέρων διαθέσιμα, αλλά λαμβάνει υπόψη και την ανάγκη ευελιξίας, ανάλογα με την εξέλιξη των συνθηκών μέσα στην αντιπυρική περίοδο. Όπως γνωρίζετε, σε μεγάλα συμβάντα υπάρχει η δυνατότητα συνδρομής και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μέσω του rescEU και συνολικότερα του ευρωπαϊκού μηχανισμού πολιτικής προστασίας. Αυτό είναι ένα σημαντικό πρόσθετο εργαλείο, το οποίο λειτουργεί συμπληρωματικά προς τον εθνικό σχεδιασμό, όταν οι ανάγκες το απαιτήσουν. Η βασική μας επιδίωξη, πάντως, είναι σαφής: Να έχουμε από την αρχή της περιόδου τη μέγιστη δυνατή επιχειρησιακή επάρκεια, αλ-

λά ταυτόχρονα και τη δυνατότητα ενίσχυσης, εφόσον προκύψουν ιδιαίτερα απαιτητικές συνθήκες. Με άλλα λόγια, μιλάμε για έναν σχεδιασμό που συνδυάζει εθνική ετοιμότητα, επιχειρησιακή ευελιξία και ευρωπαϊκή αλληλεγγύη.

Μεγάλο ζήτημα παραμένουν οι ελλείψεις στην Πυροσβεστική Σώμα; Προβλέπονται προσλήψεις φέτος;

Η ενίσχυση του ανθρώπινου δυναμικού δεν είναι μία συγκυριακή παρέμβαση, αλλά μία διαρκής στρατηγική επιλογή, γιατί στο πεδίο τελικά η αποτελεσματικότητα του μηχανισμού κρίνεται από τους ανθρώπους του. Σήμερα μπορούμε να πούμε ότι η Πυροσβεστική εισέρχεται στη φετινή αντιπυρική περίοδο με το μεγαλύτερο ανθρώπινο δυναμικό στην ιστορία της. Για το 2026, η συνολική δύναμη του Σώματος θα ανέλθει περίπου στους 18.800 πυροσβέστες, αυξημένη κατά περίπου 800 σε σχέση με πέρσι. Η ενίσχυση αυτή αποτυπώνεται και σε συγκεκριμένες κινήσεις: Ήδη ενισχύεται άμεσα η Αττική με 150 Πυροσβέστες Επί Θητεία, ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη διαγωνισμός για 600 επιπλέον ΠΕΘ, οι οποίοι θα τοποθετηθούν κυρίως στην Περιφέρεια, εκεί όπου οι επιχειρησιακές ανάγκες είναι αυξημένες.

Παράλληλα, δίνουμε ιδιαίτερη έμφαση και στο επιστημονικό δυναμικό του μηχανισμού προχωρώντας στην πρόσληψη 115 επιστημόνων και τεχνικού προσωπικού, οι οποίοι θα ενισχύσουν κρίσιμους τομείς όπως η ανάλυση κινδύνου, η αξιοποίηση δεδομένων, η θεσμική και επιχειρησιακή υποστήριξη. Αν δούμε τη διαδρομή των τελευταίων ετών, η μεταβολή είναι ουσιαστική. Το 2019 η κυβέρνηση παρέλαβε το Πυροσβεστικό Σώμα με περίπου 13.100 μόνιμους πυροσβέστες. Σήμερα βρισκόμαστε σε ένα εντελώς διαφορετικό επίπεδο, με σημαντικά ενισχυμένη δύναμη και δυνατότητα καλύτερης κάλυψης σε όλη τη χώρα. Συνεπώς, δεν μιλάμε απλώς για κάλυψη ελλείψεων, αλλά για μία συνεχή και στοχευμένη ενίσχυση, που δίνει στο Σώμα μεγαλύτερη αντοχή, καλύτερη παρουσία στο πεδίο και συνολικά πιο ισχυρή επιχειρησιακή ετοιμότητα απέναντι σε ολοένα και πιο απαιτητικές συνθήκες.

Ένα μεγάλο εποχικό θέμα είναι και οι καθαρισμοί δασικών και οικοπεδικών εκτάσεων. Πώς θα το αντιμετωπίσετε φέτος; Φέτος, επιδιώκουμε η προσέγγιση να είναι πιο οργανωμένη και πιο συστηματική. Σε συνεργασία με τους Δήμους και τα συναρμόδια υπουργεία, ο στόχος είναι οι καθαρισμοί να ενταχθούν σε ένα σταθερό πλαίσιο πρόληψης και όχι να αντιμετωπίζονται ως μία ετήσια υποχρέωση της τελευταίας στιγμής. Το νέο θεσμικό πλαίσιο κινείται ακριβώς προς αυτή την κατεύθυνση: Συνδέει τη δήλωση, τον έλεγχο και την παρέμβαση σε μία ενιαία διαδικασία, ώστε να υπάρχει πραγματική εικόνα της κατάστασης και δυνατότητα άμεσης αντίδρασης όπου χρειάζεται.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στους ελέγχους, οι οποίοι γίνονται πλέον πιο στοχευμένοι και πιο αποτελεσματικοί, με σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων μεταξύ Πυροσβεστικής και Δήμων και με τη στήριξη ψηφιακών εργαλείων που διευκολύνουν τον προγραμματισμό. Ταυτόχρονα, η λογική δεν είναι τιμωρητική, αλλά λειτουργική. Στόχος είναι η συμμόρφωση και η πραγματική μείωση του κινδύνου. Οι κυρώσεις υπάρχουν και παραμένουν αυστηρές, αλλά εφαρμόζονται με πιο ορθολογικό τρόπο, διαχωρίζοντας την τυπική παράβαση από την ουσιαστική, που είναι η μη διενέργεια καθαρισμού. Με απλά λόγια, επιδιώκουμε οι καθαρισμοί να γίνουν συνείδηση και καθημερινή πρακτική, γιατί εκεί κρίνεται σε μεγάλο βαθμό η αποτελεσματικότητα όλου του μηχανισμού.

Οι δημοσκοπήσεις αποτυπώνουν μία συγκυρία, όχι το τελικό αποτέλεσμα. Είναι θετικό ότι φαίνεται μία τάση ενίσχυσης, αλλά δεν δημιουργεί κανένα περιθώριο εφησυχασμού. Αυτό που σίγουρα καταγράφεται είναι η αξιολόγηση της

σταθερότητας και της συνέπειας στην άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής, ιδιαίτερα σε μία περίοδο με πολλές εξωτερικές αβεβαιότητες. Οι πολίτες συγκρίνουν και σταθμίζουν επιλογές, και αυτό αντανακλάται κατά καιρούς και στις μετρήσεις.

Από εκεί και πέρα, το ζήτημα της αυτοδυναμίας δεν κρίνεται σήμερα, αλλά την ημέρα των εκλογών. Και θα κριθεί από το κατά πόσο η κυβέρνηση θα συνεχίσει να δίνει πειστικές απαντήσεις στα πραγματικά προβλήματα των πολιτών.

Ούτε υπερβολή ούτε υποτίμηση του κινδύνου

Να πάμε λίγο στα πολιτικά: Πόσο σας ανησυχεί η συνέχιση των πολεμικών επιχειρήσεων στη Μέση Ανατολή σε ό,τι αφορά στις επιπτώσεις για την παγκόσμια οικονομία; Μας προβληματίζει, γιατί μία παρατεταμένη αστάθεια στη Μέση Ανατολή έχει ευρύτερες επιπτώσεις που ξεπερνούν την ίδια την περιοχή. Μπορεί να επηρεάσει τις αλυσίδες εφοδιασμού, τις τιμές της ενέργειας, τις μεταφορές και συνολικά το διεθνές οικονομικό περιβάλλον. Χρειάζεται όμως μία ισορροπημένη προσέγγιση: Ούτε υπερβολή ούτε υποτίμηση του κινδύνου. Πρόκειται για εξελίξεις που έχουν δυναμικό χαρακτήρα και απαιτούν συνεχή παρακολούθηση. Η κυβέρνηση παρακολουθεί στενά την κατάσταση, έχοντας πλήρη επίγνωση ότι τέτοιου τύπου γεωπολιτικές κρίσεις έχουν άμεση αντανάκλαση και στην οικονομία, γι' αυτό και η ετοιμότητα και η προσαρμοστικότητα είναι κρίσιμοι παράγοντες στη διαχείρισή τους.

Υπάρχει συνεχής αξιολόγηση των δεδομένων και ετοιμότητα

Η κυβέρνηση έχει ανακοινώσει ήδη δέσμες μέτρων για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων. Θα φτάσουν; Είμαστε δημοσιονομικά σε θέση και για άλλα μέτρα; Η κυβέρνηση έχει ήδη προχωρήσει σε στοχευμένες παρεμβάσεις, με βασικό στόχο να απορροφηθούν όσο το δυνατόν περισσότεροι από τους κραδασμούς που προκαλούν οι διεθνείς εξελίξεις. Το αν τα μέτρα αυτά θα επαρκέσουν εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη διάρκεια και την ένταση της κρίσης. Γι' αυτό και η προσέγγιση δεν είναι στατική. Υπάρχει συνεχής αξιολόγηση των δεδομένων και ετοιμότητα για προσαρμογές, εφόσον αυτό καταστεί αναγκαίο -πάντοτε όμως στο πλαίσιο που ορίζουν οι δημοσιονομικές αντοχές.

Έπειτα από καιρό η ΝΔ δείχνει να «τσιμπά» στις δημοσκοπήσεις. Πώς το εξηγείτε; Θα αρκέσει για την αυτοδυναμία της ΝΔ στις εκλογές;

άποψη

Του **Θόδωρου Χατζηπαντελή**

Ο πράσινος ήλιος-2

Βαδίζουμε προς το συνέδριο του ΠΑΣΟΚ. Θα συμμετάσχουν σχεδόν 5.000 σύνεδροι και καλεσμένοι και όπως αναφέρεται ψήφισαν σχεδόν 190 χιλιάδες, υπολογίζοντας και όσους/όσες ψήφισαν και στις 19 Μαρτίου που είχε εκλογές σε ιδιαίτερες οργανώσεις (επιστήμονες, χώροι εργασίας).

Σχεδόν ο ίδιος αριθμός είχε ψηφίσει για εκλογή αντιπροσώπων και στο προηγούμενο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ -που οι εκλογές γίνονταν και για τις τοπικές και νομαρχιακές οργανώσεις του. Θα επαναλάβω αυτά που έλεγε το ΠΑΣΟΚ το 2022: «Κάθε φορά που το ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής απευθύνθηκε στην κοινωνία, ανταποκρίθηκε μαζικά. Πριν λίγες ημέρες, 180.000 μέλη ψήφισαν για το όνομα της παράταξης, τους αντιπροσώπους στο συνέδριο, τις τοπικές και νομαρχιακές οργανώσεις. Το ΠΑΣΟΚ-Κίνημα Αλλαγής σέβεται τις εσωτερικές διαδικασίες όλων των κομμάτων. Εξάλλου όλοι υιοθετούν τις ανοιχτές και συμμετοχικές διαδικασίες, που πρώτο εφάρμοσε εδώ και δύο δεκαετίες».

Στις εκλογές του 2023 το ΠΑΣΟΚ πήρε 680 χιλιάδες ψήφους! Δεν ξέρω αν υπήρξε ουσιαστική συζήτηση εσωτερικά και με ποια κριτήρια επιλέχτηκαν. Πάντα η μαζική συμμετοχή των μελών και των φίλων των κομμάτων βοηθάει τη διαμόρφωση πολιτικής και δράσης. Θα αποτελέσει τομή; Η συνεχής αναφορά σε μπλοκ επιρροής στελεχών στον ημερήσιο Τύπο προφανώς δεν αποτελεί στοιχείο πολιτικής λειτουργίας διαμόρφωσης πολιτικών!

Ένα μεγάλο και κεντρικό θέμα είναι οι πιθανότητες συνεργασιών και η αναζήτηση συναινέσεων που είναι ιδιαίτερα κρίσιμες στην σημερινή παγκόσμια κατάσταση. Η νέα Φλώριδα στην Γάζα, με την καταστροφή των περιοχών των εμιράτων που αποτελούν τουριστικό προορισμό, είναι μία δύσκολη προοπτική! Είναι ανάγκη η αναζήτηση συναινέσεων να βασίζεται σε πολιτικές και σχέδια. Το τριήμερο που πέρασε είχαμε πολλές και ενδιαφέρουσες συζητήσεις στο money show 2026 (προλαβαίνετε και σήμερα Κυριακή!) που σίγουρα πρέπει να αποτελέσουν έναυσμα για αναζήτηση πολιτικών! Να αναφέρω την ημερίδα την Παρασκευή 20 Μαρτίου «Αξιοποίηση Εργαλείων Τεχνητής Νοημοσύνης & Δημιουργία Ανθεκτικότητας Κυβερνοασφάλειας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση & Δημόσια Διοίκηση. Η Νέα Πρόκληση, οι Στρατηγικές & οι Καλές Πρακτικές» που έθεσε τα σύγχρονα ζητήματα! Μακάρι όλοι και όλες να αναζητήσουμε το καλύτερο μέλλον. Φυσικά όταν βγήκαν τα μηχανήματα στην παραγωγή οι τότε εργάτες τα κατέστρεφαν για να μην τους φάνε τη δουλειά! Δεν θα κάνουμε το ίδιο!

Αυτό τον καιρό με την προσπάθεια εισαγωγής σύγχρονων μέσων και τεχνικών στην αξιολόγηση των φοιτητών και φοιτητριών ξεσηκώνονται αντιδράσεις και διαφωνίες. Φυσικά όλα πρέπει να σχεδιαστούν και να αξιολογηθούν. Αλλά μόνο στον «παράδεισο του Κιμ», που πήρε 99,3% στις εκλογές, η βεβαιότητα είναι δεδομένη.

Πάντα λέω ότι η ουσιαστική και ουσιώδης συμμετοχή στη διαμόρφωση του μέλλοντος με τη χρήση κάθε μέσου είναι κάτι θετικό. Άντε και ο πράσινος ήλιος!

παρα πολιτικά

για γέλια;

Του Πέτρου Τσιολάκη

«Σκέψου Βόρεια» είναι το όνομα του νέου think tank που εμπνεύστηκε ο πρώην υφυπουργός και πρώην βουλευτής του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ, Γιάννης Μαγκριώτης και στο οποίο ήδη συμμετέχουν 18 μέλη, πολίτες και επαγγελματίες. Πρόκειται για ένα εγχείρημα που φιλοδοξεί να αποτελέσει βήμα διαλόγου, έρευνας και μελετών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Θεσσαλονίκης και συνολικά της Βόρειας Ελλάδας. Η νέα αυτή δεξαμενή σκέψης επιδιώκει να καλύψει ένα διαπιστωμένο κενό, τόσο στον δημόσιο διάλογο, όσο και στην ανάληψη πρωτοβουλιών για κρίσιμα ζητήματα που αφορούν την περιοχή. Ο κ. Μαγκριώτης κατά την παρουσίαση του think tank σημείωσε πως αυτό δεν διαθέτει χρηματοδότες, ενώ τόνισε πως «η ουσία του έργου που θα παραχθεί θα καθορίσει και τη συνέχεια».

Κάποιοι από τους συμμετέχοντες στην εκλογική διαδικασία του ΠΑΣΟΚ-Κινήματος Αλλαγής για την ανάδειξη των συνέδρων δεν έφυγαν από το εκλογικό κέντρο με το... χαμόγελο στα χείλη. Όχι, εξαιτίας του αποτελέσματος, αλλά εξαιτίας της κλήσης που βρήκαν στο παρμπρίζ τους από τη Δημοτική Αστυνομία. Ειδικότερα, όσοι ψήφισαν στο δημαρχείο Θεσσαλονίκης και πάρκαραν μπροστά από αυτό, επιστρέφοντας στο αυτοκίνητό τους βρήκαν το ροζ χαρτάκι. Το ΠΑΣΟΚ Θεσσαλονίκης πάντως καλεί τα μέλη του που ψήφισαν και τους βεβαιώθηκε κλήση να κάνουν ένσταση στη Δημοτική Αστυνομία Θεσσαλονίκης και στη συνέχεια να κοινοποιήσουν στα γραφεία τον αριθμό πρωτοκόλλου, προκειμένου να υποβληθεί συνολικό αίτημα για τη διαγραφή των κλήσεων.

Συνολικά 18 χρόνια κάθειρξης στον Π. Ψωμιάδη

Σχεδόν είκοσι χρόνια μετά τη διάπραξη των κακουργηματικών πράξεων, η Δικαιοσύνη επέβαλε, σε πρώτο βαθμό, βαρύτατες ποινές, ύψους συνολικά δεκαοκτώ χρόνων κάθειρξης σε βάρος του πρώην νομάρχη Θεσσαλονίκης και πρώην περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, Παναγιώτη Ψωμιάδη. Τα κακουργήματα αφορούσαν τα διαβόητα «45άρια», την κατάτμηση δηλαδή μεγάλων έργων σε μικρότερα, προϋπολογισμού έως 45.000 ευρώ, ώστε να μπορούν να ανατίθενται σε «ημετέρους» με απευθείας αναθέσεις. Αφορούσαν επίσης και «μαϊμού» συμβάσεις μίσθωσης έργου. Την υπόθεση είχε αποκαλύψει η «Μακεδονία» με αλληπάλληλα δημοσιεύματα. Είχε προηγηθεί κατάθεση μηνυτήριας αναφοράς από τους τότε νομαρχιακούς συμβούλους, τον εκλιπόντα πλέον, Νίκο Γιαννόπουλο και τον Μιχάλη Τρεμόπουλο.

Οι υποθέσεις εκδικάστηκαν σε δύο διαφορετικά ακροατήρια. Προχθές Παρασκευή το τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων επέβαλε ποινή κάθειρξης δέκα ετών στον Παναγιώτη Ψωμιάδη και ποινή φυλάκισης τεσσάρων και πέντε ετών σε τέσσερις μηχανικούς της πρώην νομαρχίας. Οι ποινές είχαν ανασταλτικό χαρακτήρα έως την εξέταση της υπόθεσης σε δεύτερο βαθμό.

Υπενθυμίζεται ότι τον περασμένο Νοέμβριο ο Παναγιώτης Ψωμιάδης είχε καταδικαστεί σε κάθειρξη οκτώ ετών καθώς κρίθηκε ένοχος για απιστία και ψευδή βεβαίωση, σε υπόθεση που αφορούσε 81 συμβάσεις μίσθωσης έργου για τις οποίες δεν υπήρξαν παραδοτέα.

Κατηγορούμενος και στις δύο υποθέσεις ήταν και ο πρώην αντινομάρχης και πρώην αντιπεριφερειάρχης, Διονύσης Ψωμιάδης η υπόθεση του οποίου διαχωρίστηκε λόγω σοβαρού προβλήματος υγείας.

ΤΟ ΕΪΠΕ

Χρίστος Δήμας
Υπουργός Υποδομών και Μεταφορών

Τους επόμενους μήνες η επέκταση του Μετρό στην Καλαμαριά

Αμην...

Τα γενέθλια του ΕΛΚ

Αυτό που απολαμβάνει σε κάθε του ταξίδι στο εξωτερικό ο Κυριάκος Μητσοτάκης είναι η θετική εικόνα που υπάρχει για τη χώρα μας σε όλα τα διεθνή φόρα. Αυτό συνέβη και την Τετάρτη το βράδυ στις Βρυξέλλες, όπου το Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα γιόρτασε τα 50ά γενέθλιά του. Τα κομπλιμέντα έπεφταν βροχή από σκηνής είτε από τον Κλοντ Γιούνκερ είτε από την Ρομπέρτα Μέτσολα είτε από τον Μάνφρετ Βέμπερ και στα πηγαδάκια για το ελληνικό comeback. Ήταν ένα σαφέστατο δείγμα ότι η ΝΔ και ο Κυριάκος Μητσοτάκης είναι πια κεντρικά σημεία και πρόσωπα αναφοράς στην ευρωπαϊκή πολιτική οικογένεια.

Η ομάδα και το ιταλικό φαγητό

Ο πρωθυπουργός είχε μαζί του τη βασική κομματική ομάδα που αποτελούνταν από τον Τάσο Χατζηβασιλείου, τον Κώστα Σκρέκα και τον Γιάννη Σμυρλή, αλλά και ως επίτιμο προσκεκλημένο τον δικό μας Μαργαρίτη Σχοινά, μια και κάθε ηγέτης είχε δικαίωμα για μία τέτοια τιμητική πρόσκληση. Ήταν εκεί ακόμα ο Κωστής Χατζηδάκης ως αντιπρόεδρος του ΕΛΚ, ο δικός μας Απόστολος Τζιτζικώστας ως Επίτροπος της Ελλάδας στην ΕΕ και ο Θόδωρος Ρουσόπουλος ως πρώην πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης.

Στη συνέχεια μία πολύ στενή ομήγυρη δείπνησε μαζί με τον Κυριάκο Μητσοτάκη σε γνωστό ιταλικό εστιατόριο των Βρυξελλών.

Δύο στα δύο για την παρέλαση

Η επιστροφή από τις Βρυξέλλες θα σημάνει για τον πρωθυπουργό τη συνέχιση των έντονων κυβερνητικών πρωτοβουλιών, ενώ είναι πολύ πιθανό επειδή το ταξίδι στην Αυστραλία τελικά αναβλήθηκε για αργότερα, ο πρωθυπουργός να ανέβει στη Θεσσαλονίκη για να παρακολουθήσει την παρέλαση. Κάνοντας το 2 στα 2, καθώς και τον περασμένο Οκτώβριο είχε δώσει το παρών στη στρατιωτική παρέλαση της Θεσσαλονίκης.

«Γαλάζιες» αναταράξεις

Εβδομάδα ελαφρών αναταράξεων θα μπορούσε να χαρακτηριστεί αυτή που τελειώνει σήμερα για τη ΝΔ στη Θεσσαλονίκη με τα πρώτα μικρο-επεισόδια ενόψει της μάχης για την επανεκλογή και τις πρώτες θέσεις να κάνουν την εμφάνισή τους. Η παράλληλη διοργάνωση στη Θεσσαλονίκη δύο εκδηλώσεων τη Δευτέρα το απόγευμα, η μία από τον Σταύρο Καλαφάτη και η άλλη από την Έλενα Ράπτη, με ομιλητή τον Κώστα Γκιουλέκα, ήταν μία πρώτη ένδειξη. Μία δεύτερη -λένε κάποιοι- είναι το πρώτο συνέδριο «HERITAGE SUMMIT THESSALONIKI, που διοργάνωσε ο οργανισμός BeyondCS και τελεί υπό την αιγίδα και τη στήριξη του υπουργείου Εσωτερικών και του Τομέα Μακεδονίας και Θράκης. Εκεί η «συνεύρεση» μεταξύ Γκιουλέκα και Ράπτη συνεχίστηκε, καθώς η υφυπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας ήταν μία εκ των 100 ομιλητών του συνεδρίου. Από την άλλη, από τον μεγάλο, είναι η αλήθεια, κατάλογο απουσίαζε ο υφυπουργός Ανάπτυξης, Σταύρος Καλαφάτης. Θα μου πείτε μικρο-λεπτομέρειες. Όλα έχουν όμως τη σημασία τους.

Κόσμος και ειδήσεις

Πάντως δεν είναι και λίγο σε μία νεκρή πολιτικά περίοδο δύο υφυπουργοί της κυβέρνησης να συγκεντρώνουν κοντά τις 2.500 άτομα σε ταυτόχρονες εκδηλώσεις τους. Πιο μαζική σαφώς ήταν αυτή του Σταύρου Καλαφάτη, αλλά την προετοίμαζε εδώ και καιρό. Είχε μάλιστα και ειδήσεις, καθώς ο υφυπουργός Ανάπτυξης ανακοίνωσε ότι «μέσα στο 2026, η Θεσσαλονίκη θα φιλοξενήσει το 1ο Φεστιβάλ Καινοτομίας, στοχευμένο στις Νεοφυείς Επιχειρήσεις», που είναι -όπως είπε- «ο πιο δυναμικός κρίκος του Ελληνικού Οικοσυστήματος. Εκεί θα εκφραστεί με κάθε τρόπο η δημιουργική ενέργεια της πόλης, καθώς διεθνείς ηγέτες των νέων τεχνολογιών επενδύουν πλέον στη Θεσσαλονίκη, δημιουργώντας χιλιάδες θέσεις εργασίας, γιατί αναγνώρισαν την αξία και την ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού μας. Και δίπλα τους, η δυναμική κοινότητα των Startups που μεγαλώνει διαρκώς, δημιουργώντας ένα περιβάλλον όπου η γνώση παράγει πλούτο και αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας». Όπως τόνισε ο κ. Καλαφάτης «η Θεσσαλονίκη εδραιώνεται πλέον ως ένας πανίσχυρος Κόμβος Καινοτομίας». Μακάρι. Γιατί το ThessINTEC ακόμη αργεί.

Αντίθετη η Ντόρα

Την πλήρη αντίθεσή της σχετικά με τη συνέντευξη του Δημήτρη Κουφοντίνα στο ντοκιμαντέρ του ΣΚΑΪ για τη 17 Νοέμβρη εξέφρασε η βουλευτής Χανίων της ΝΔ, Ντόρα Μπακογιάννη. Μιλώντας, στο Κρήτη TV η βουλευτής της ΝΔ σημείωσε ότι «το να δίνει κανένας βήμα ξανά σε έναν δολοφόνο που έχει καταδικαστεί 11 φορές ισόβια, είναι κάτι το οποίο εμένα δεν με βρίσκει σύμφωνη και δεν θα με βρει σύμφωνη ποτέ. Αυτός είναι ο στόχος του. Να δημιουργήσει αύριο 'Κουφοντινάκια'. Δηλαδή, ανθρώπους να τον μιμηθούν», ανέφερε χαρακτηριστικά. «Τι μας είπε, δηλαδή, ο κύριος Κουφοντίνας; Ότι διάβαζε τον Τσε Γκεβάρα; Ναι, και εμείς τον διαβάσαμε και δεν γίναμε δολοφόνοι», πρόσθεσε. Παράλληλα απαντώντας στα περί «ματωμένης τηλεθέασης», που διατύπωσε ο γιος της Κώστας Μπακογιάννης, υποστήριξε ότι «αυτού του είδους οι προβολές έχουν σα στόχο την τηλεθέαση. Η τα κλικ. Δεν βρέθηκε ένα site που να μη βάλει τη φάτσα του Κουφοντίνα, γιατί; Για να πατήσεις να το δεις. Δεν συμφωνώ με αυτό». Ακόμα απαντώντας σε ερώτηση σχετικά με τη δημοσιογραφική διάσταση της προβολής της συνέντευξης, σημείωσε με νόημα: «Ο Κουφοντίνας έχει γράψει βιβλίο. Αν θέλεις να δεις τη λογική του, ανοίγεις τις σελίδες του βιβλίου του και το διαβάζεις». Μάλιστα πρόσθεσε ότι «όποιος θέλει να διαβάσει πως το βράδυ που δολοφόνησε τον Μπακογιάννη πήγε και το γλέντησε, μπορεί να ανοίξει το βιβλίο και να το διαβάσει». Ποτέ δε μασούσε τα λόγια της η Ντόρα, πολύ δε περισσότερο για τη 17 Νοέμβρη...

άρθρο

Αντώνης Κούρτης: Το Pony, ο Ανδρέας και ο Καραμανλής

Του **Νίκου Οικονόμου**

Δεν είχαμε πολλούς στη Θεσσαλονίκη σαν τον Αντώνη Κούρτη που έφυγε πριν από μερικές ημέρες από τη ζωή πλήρης ημερών. Ένας άνθρωπος του Τύπου που υπηρέτησε από σημαντικά πόστα τη δημοσιογραφία της Θεσσαλονίκης για περίπου 50 χρόνια και ήταν ένας από τους λίγους που κατάφερε και συνδιαλέχθηκε σχεδόν επί ίσοις όροις με τους μεγάλους της χώρας.

Με τον Ανδρέα Παπανδρέου τον οποίο πρωτογνώρισε το 1953 μετά από μεσολάβηση του φίλου του Αντώνη Διβάνη και με τον οποίο ύστερα από πολλά χρόνια συνεργάστηκε στενά ως κυβερνητικός εκπρόσωπος. Με τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, τον οποίο και στήριξε την περίοδο της δικτατορίας, αν και ο ίδιος προέρχονταν από άλλη πολιτική μπάντα. Και στη συνέχεια με όλους τους μεγάλους και σημαντικούς εκδότες της χώρας. Με πρώτο και καλύτερο τον Ιωάννη Βελλίδη της δικής μας «Μακεδονίας», ο οποίος και τον έφερε στον όμιλο και του έδωσε τα κλειδιά της εφημερίδας «Θεσσαλονίκη». Χωρίς να παραγνωρίζουμε βέβαια και τον σημαντικό ρόλο ως σύμβουλος στο εγχείρημα του «Αγγελιοφόρου» όπου και συνεργάστηκε με τους θρυλικούς εκδότες Χρήστο Λαμπράκη και Γιώργο Μπόμπολα, καθώς και τον Θεσσαλονικιό επιχειρηματία Αλέξανδρο Μπακατσέλο.

Άλλες εποχές θα πείτε. Όμως σκηνές σαν αυτές που πρόβαλλαν αυτές τις μέρες από τη ζωή του Αντώνη Κούρτη σίγουρα δεν θα τις ξαναζήσουμε. Για παράδειγμα, η θρυλική του συνάντηση με τον Γιάννη Βελλίδη στα χρόνια της δικτατορίας, όταν ο εκδότης της «Μακεδονίας» είχε στα χέρια του τη δήλωση του Καραμανλή από την εξορία, που ήταν τότε απαγορευμένο είδος στον Τύπο, όπου επικρατούσε το μαύρο της λογοκρισίας. «Θα τη δημοσιεύσουμε», είπε χωρίς δεύτερη κουβέντα ο Κούρτης. Δείχνοντας θάρρος, πολιτική ωριμότητα αλλά και δημοσιογραφική τόλμη. Την επομένη η δήλωση του εξόριστου τότε Κωνσταντίνου Καραμανλή υπήρχε στην έκδοση της «Θεσσαλονίκης», γεγονός που προκάλεσε τη γενική κινητοποίηση των μηχανισμών της δικτατορίας, έτσι ώστε να μην κυκλοφορήσουν πολλά αντίτυπα της εφημερίδας.

Μία άλλη ανάμνηση έρχεται από την πρώτη εμφάνιση του Αντώνη Κούρτη το 1982 όταν και ανέλαβε τη διοίκηση της Έκθεσης. Αντί με τα ακριβά αυτοκίνητα όλων των προηγούμενων προέδρων της Έκθεσης, ο Κούρτης εμφανίστηκε για να αναλάβει ως ο νέος πρόεδρος με ένα αυτοκίνητο μάρκας Pony, που ήταν το σήμα κατατεθέν για την κοινωνική άνοδο στη χώρα μίας νέας κοινωνικής κατηγορίας.

Καλές οι εποχές και διαφορετικές οι συνθήκες που διαμόρφωναν τις σχέσεις των ανθρώπων του Τύπου με την εξουσία. Και ο Αντώνης Κούρτης ήταν σίγουρα ένας από τους πιο πρωταγωνιστές αυτής της παλιάς -και για πολλούς νοσταλγικής- εποχής.

παρα πολιτικά

SMS

Την κάθοδο των «πρασίνων» στην Αθήνα στις 27, 28 και 29 Μαρτίου προετοιμάζει η Νομαρχιακή Οργανωτική Επιτροπή Συνεδρίου Α' Θεσσαλονίκης. Μαθαίνουμε ότι οι επιτελείς θα ναυλώσουν πούλμαν προκειμένου οι σύντροφοι να κατέβουν όλοι μαζί, παρέα στην πρωτεύουσα. Σαν τριήμερη εκδρομή...

Θέλει να κάνει τις συναυλίες... ταινία

Ένας Θεσσαλονικιός που μένει και εργάζεται στην Αθήνα πρόσφατα μας έλεγε ότι το κατώφλι του ΕΚΚΟΜΕΔ (Ελληνικού Κέντρου Κινηματογράφου Οπτιακουστικών Μέσων και Δημιουργίας) πέρασε πριν λίγο καιρό πασίγνωστος Έλληνας τραγουδιστής. Από τα πρώτα ονόματα και από τους πιο αναγνωρίσιμους. Συζήτησε με τους υπεύθυνους μία ιδέα του για τη δημιουργία ταινίας, τύπου ντοκιμαντέρ με πρωταγωνιστή τον ίδιο. Η ταινία, λέει, θα αναδεικνύει τα μυστικά και τις ομορφιές των ελληνικών νησιών του Αιγαίου, τα οποία ο ίδιος θα επισκέπτεται και θα πραγματοποιεί συναυλίες. Μάλιστα, φέρεται να ζήτησε και σχετική επιδότηση για την υλοποίηση του project του.

Φεύγει από πρόεδρος ο Χαρίτσης

Όπως φαίνεται ο κύβος ερρίφθη και ο Αλέξης Χαρίτσης θα αποτελεί παρελθόν από τη θέση του προέδρου της Νέας Αριστεράς. Ο ίδιος είχε ενημερώσει για την απόφασή του να παραιτηθεί τον Γραμματέα του κόμματος, Γαβριήλ Σακελλαρίδη, εδώ και κάποιο διάστημα και στη σύσκεψη που έγινε το μεσημέρι της Παρασκευής στην Πατησίων συζητήθηκε ο τρόπος αλλά και το μέλλον του κόμματος. Εδώ και καιρό, στη Νέα Αριστερά υπάρχουν δύο στρατόπεδα. Οι μεν, που βλέπουν θετικά το ενδεχόμενο συμπόρευσης με τον Αλέξη Τσίπρα και οι δε, που δεν θέλουν ούτε να το συζητούν. Το ενδιαφέρον πλέον επικεντρώνεται στο μέλλον του κόμματος και αν της παραίτησης Χαρίτση θα ακολουθήσουν ανεξαρτητοποιήσεις βουλευτών, τόσες που θα διαλύσουν την ΚΟ.

Κουίζ

Με ποιο στέλεχος της Βόρειας Ελλάδας είναι στα κάγκελα οι επιτελείς της Κουμουνδούρου; Όπως ακούσαμε να σχολιάζεται έχει παρατηρηθεί εδώ και καιρό ότι το εν λόγω στέλεχος κινείται αυτόνομα, πολλές φορές κόντρα στην κομματική γραμμή με μοναδικό σκοπό την προσωπική του προβολή και ανέλιξη. Δεν τα λέμε εμείς. Οι σύντροφοί του/της τα λένε...

Ιστορίες γυναικών... χωρίς φίλτρα

Με «άρωμα» γυναικείας ενδυνάμωσης πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη η εκδήλωση «Her Story», πρωτοβουλία της Ιωάννας Δανδέλια, που συγκέντρωσε το ενδιαφέρον. Σε μία κατάμεστη αίθουσα, δέκα γυναίκες από διαφορετικούς χώρους μοιράστηκαν αφιltrάριστα τις προσωπικές τους διαδρομές. Το event ξέφυγε από τα καθιερωμένα, ανοίγοντας με live podcast συζήτηση της Αλεξίας Χατζηπαρασίδου και της Ιωάννας Δρέττα. Ακολούθησαν οι Σταυρούλα Μαυρογένη, Ramina Ibragimova, Τατιάνα Παπαδοπούλου και Βαρβάρα Δουμανίδου, φωτίζοντας τις προκλήσεις του καλλιτεχνικού χώρου. Το μικρόφωνο πέρασε στις Ελένη Βακάλη, Κυριακή Ουδατζή, Νίκη Αξιώτη και Άννα Χλιούρα, που σκιαγράφησαν δράση τους στον επαγγελματικό και κοινωνικό στίβο. Μία βραδιά με έντονο συμβολισμό, που απέδειξε πως όταν οι γυναίκες μιλούν ανοιχτά, οι ιστορίες τους γίνονται δύναμη και έμπνευση.

Το άλλο πρόσωπο του Νίκου Ανδρουλάκη

Να «τσαλακώσει» λίγο την εικόνα του και να μας δείξει πως είναι ο ίδιος στη ζωή του, πίσω από το κοστούμι του προέδρου επιχειρεί το τελευταίο διάστημα ο Νίκος Ανδρουλάκης. Αυτό το προσπαθεί μέσω μικρών και τις περισσότερες φορές χιουμοριστικών βίντεο που ανεβάζει στους λογαριασμούς του στα social media και τα οποία μας αποκαλύπτουν ένα πρόσωπο του κ. Ανδρουλάκη που λίγοι και στενοί του άνθρωποι γνωρίζουν. Βέβαια, επειδή πρώτος διδάξας ήταν ο Κυριάκος Μητσοτάκης που στις προηγούμενες εθνικές εκλογές υιοθέτησε μία καμπάνια αρκετά πρωτοποριακή τότε για τα ελληνικά δεδομένα, στη Χαριλάου Τρικούπη ίσως χρειαστεί να βρουν ένα άλλο αφήγημα για να προσεγγίσουν τις νέες γενιές.

«Σκανάροντας» τις κούτες

Πιθανότατα προς το τέλος της ερχόμενης εβδομάδας θα υπάρξουν εξελίξεις γύρω από το αίτημα που κατατέθηκε στη διοίκηση του Δήμου Θεσσαλονίκης για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος για το θέμα της ανάπτυξης της ΔΕΘ από την Οργανωτική Επιτροπή. Οι 19 κούτες με το συμπληρωματικό υλικό, έγχαρτες υπογραφές και αιτήσεις με IP διευθύνσεις, υποβλήθηκαν τη Δευτέρα στον πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου, Σπύρο Βούγια και εκείνος με τη σειρά του τις διαβίβασε στον γενικό Γραμματέα του Δήμου, Μιχάλη Μήττα. Ο κ. Μήττας προσκόμισε το συμπληρωματικό υλικό στην αρμόδια υπηρεσία του Δήμου, η οποία καλείται να απαντήσει αν αυτό επαρκεί ώστε να προχωρήσει η ταυτοποίηση των 23.000 και πλέον πολιτών που συμφωνούν με την διεξαγωγή του δημοψηφίσματος, ενώ ταυτόχρονα ο Δήμος αναμένει και την γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο οποίο απευθύνθηκε μέσω του υπουργείου Εσωτερικών. Πηγές του δημαρχείου εκτιμούν ότι απαιτείται τουλάχιστον μία εβδομάδα για να γίνει ο έλεγχος των έγχαρτων υπογραφών που προσκομίστηκαν. Σε κάθε περίπτωση την απόφαση για τη διεξαγωγή ή μη του δημοψηφίσματος θα τη λάβει το δημοτικό συμβούλιο Θεσσαλονίκης σε συνεδρίασή του το αργότερο μέχρι τις 2 Απριλίου, οπότε και εκπνέει η σχετική προθεσμία βάσει νόμου (πιθανότατα η συνεδρίαση θα οριστεί για τις 30 Μαρτίου). Στη συνεδρίαση θα γίνει διεξοδική συζήτηση και αναλυτική παρουσίαση όλων των δεδομένων. Στελέχη της διοίκησης του Δήμου, πάντως, θεωρούν ότι δεν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για τη διεξαγωγή δημοψηφίσματος γιατί η πόλη ήδη έχει κερδίσει ένα Μητροπολιτικό Πάρκο 120 στρεμμάτων με τις διεκδικήσεις της διοίκησης και της κοινωνίας των πολιτών και χωρίς καν να στηθούν κάλπες. «Το δημοψήφισμα πλέον είναι άνευ αντικειμένου» σχολιάζεται στους διαδρόμους του δημαρχείου. Δεν είναι βέβαια και λίγοι εκείνοι που αναρωτιούνται πώς γίνεται κάποια συγκεκριμένα πρόσωπα (Σπύρος Πέγκας, Νίκος Φωτίου, Ρία Καλφακάκου και Έλλη Χρυσίδου) που το 2019 είχαν ψηφίσει το τότε σχέδιο της ανάπτυξης, στο οποίο προβλεπόταν ξενοδοχείο, εμπορικό κέντρο και πολλές λιγότερος χώρος πρασίνου, σήμερα να διαφωνούν με το νέο σχέδιο.

αυτοδιοίκηση

> Με βαριά τραύματα πορεύεται πλέον η διοίκηση στον Δήμο Δέλτα, υπό τη δήμαρχο Γερακίνα Μπισμπινά, η ομάδα της οποίας μετρά μία ακόμα απώλεια. Τον δρόμο της ανεξαρτητοποίησης που άνοιξε το καλοκαίρι ο πρώην πρόεδρος του δημοτικού συμβουλίου, Σπύρος Σταματάκης, ακολούθησε ο Γιώργος Κορωναίος από τη δημοτική ενότητα Καλοχωρίου. Η πλειοψηφία, όμως, της κ. Μπισμπινά είναι απολύτως εύθραυστη, καθώς πριν από έναν μήνα η δήμαρχος απομάκρυνε τον αντιδήμαρχο, Δημήτρη Καμανά, κάτι που έκανε πέρσι και για άλλους δύο αντιδημάρχους, παύοντάς τους από τα καθήκοντά τους.

> Στον δήμο Κορδελιού-Ευόσμου οι ανεξάρτητοι δημοτικοί σύμβουλοι ανεβάζουν και άλλο τους τόνους σε βάρος της διοίκησης. Η πρώην αντιδήμαρχος, Μαρία Πουρσανίδου, που εξελέγη με τον δήμαρχο Λ. Αλεξανδρίδη, αλλά εγκατέλειψε το «καράβι» της διοίκησης, συνεχίζει ακάθεκτη να το «τορπιλίζει», εκτοξεύοντας πυρά σε όλο το επιτελείο του δημάρχου. Σε ανάρτησή της, μετά την τελευταία συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου, βάζει στο «στόχαστρό» της τους συνεργάτες του δημάρχου.

> «Σε κάθε συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου», αναφέρει, «παραβρίσκεται σε θέση που του έχει οριστεί από τον πρόεδρο ο ειδικός συνεργάτης του δημάρχου. Ένα πρόσωπο το οποίο, ενώ δεν είναι αιρετό μέλος του σώματος, έχει καταφέρει να μετατρέψει την παρουσία του σε μόνιμη πηγή έντασης, προσβολών και θεσμικής απαξίωσης της διαδικασίας». Πρόκειται, όπως λέει, για έναν συνεργάτη που ουδέποτε έχει απαντήσει σε ερώτηση που άπτεται των αρμοδιοτήτων του, ούτε έχει παρουσιάσει ποτέ κάποια πρόταση προς τους Δημοτικούς Συμβούλους. «Αντίθετα, επιλέγει συστηματικά να παρεμβαίνει κατά τη διάρκεια των ομιλιών των συμβούλων της αντιπολίτευσης, σχολιάζοντας προκλητικά, ειρωνευόμενος και πολλές φορές εκφραζόμενος με τρόπο χυδαίο».

> Η απομάκρυνση του κ. Καμανά, ωστόσο, φαίνεται ότι βαθαίνει το ρήγμα στην παράταξη, καθώς η ομάδα των «τριών» έγινε πλέον η ομάδα των «τεσσάρων» δυσारेστημένων, στους οποίους προσμετράται και μία ανεξαρτητοποίηση που σημειώθηκε στην αρχή της τρέχουσας θητείας από τον Νίκο Τσάλη. Ο τελευταίος πάντως «φρέσκος» ανεξάρτητος κ. Κορωναίος στην επιστολή ανεξαρτητοποίησής του εκφράζει ευθέως την αντίθεσή του ως προς τον τρόπο διαχείρισης και άσκησης της διοίκησης, ενώ επικαλείται και λόγους που άπτονται της ηθικής και των προσωπικών του αξιών και αρχών.

> Στην τροχιά της δημόσια διαβούλευσης μπαίνει πλέον ο νέος Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, το «εργαλείο» των Δήμων και Περιφερειών που βάζει τάξη σε μία απέραντη νομοθεσία και σε ένα χάος αρμοδιοτήτων που προκαλούν «πονοκέφαλο» σε δημάρχους και περιφερειάρχες. Σύμφωνα με πληροφορίες το φιλόδοξο εγχείρημα του υπουργείου Εσωτερικών εκτιμάται ότι έως τις 30 Μαρτίου θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, μία διαδικασία που αναμένεται να διαρκέσει έως τα τέλη Απριλίου. Κατόπιν θα εισαχθεί στη Βουλή με ορίζοντα να τεθεί προς ψήφιση μέσα στον Μάιο.

> Ήδη, τα συλλογικά όργανα της Αυτοδιοίκησης, η ΚΕΔΕ, η ΕΝΠΕ και οι ΠΕΔ πήραν μία πρώτη γεύση, καθώς τα τέσσερα πρώτα βιβλία παραδόθηκαν τον περασμένο Δεκέμβριο και συζητήθηκαν στις Γενικές Συνελεύσεις των οργάνων, όπου έγιναν αλλαγές και προσθήκες. Ωστόσο, τα συλλογικά όργανα της Αυτοδιοίκησης αναμένεται να λάβουν τα τελικά κείμενα νωρίτερα, όπως είχε δεσμευθεί η πολιτική ηγεσία του υπουργείου, πριν δηλαδή το κείμενο τεθεί προς ψήφιση στη Βουλή για να γίνει νόμος του κράτους.

> Στο μεταξύ, η ΚΕΔΕ οδεύει πρόσω ολοταχώς για το επόμενο τακτικό συνέδριό της που θα γίνει τον προσεχή χειμώνα. Μάλιστα στην τελευταία συνεδρίαση του ΔΣ, που έγινε στην πόλη της Καστοριάς, ο πρόεδρος του οργάνου Λάζαρος Κυρίζογλου που αγαπά την τάξη και την οργάνωση, ανακοίνωσε τις πόλεις όπου θα διεξαχθούν τα δύο συνέδρια, το φετινό και εκείνο του 2027. Σύμφωνα με τον ίδιο το συνέδριο του 2026 θα πραγματοποιηθεί στην Πελοπόννησο και συγκεκριμένα στην Καλαμάτα και το συνέδριο του 2027, το τελευταίο της παρούσας θητείας, θα διεξαχθεί στην Κρήτη, χωρίς ωστόσο να έχει αποφασιστεί σε ποια πόλη.

> Οι επόμενες εκλογές, πάντως, στην ΚΕΔΕ το 2029 αναμένονται με ενδιαφέρον, τόσο για τα νέα πρόσωπα που θα διεκδικήσουν την προεδρία όσο και για τις αποχωρήσεις παλιών στελεχών της. Και αυτό καθώς, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, τον δρόμο προς το Κοινοβούλιο φαίνεται πως θα βαδίσουν ο γενικός γραμματέας της ΚΕΔΕ, δημοτικός σύμβουλος Πύλου, Νέστωρος Δημήτρης Καφαντάρης και ο β' αντιπρόεδρος του οργάνου, δήμαρχος Αग्रινίου, Γιώργος Παπαναστασίου.

> Η κάθοδός τους θα γίνει με το κόμμα της ΝΔ, η οποία φαίνεται πως αναγνωρίζει ότι τα συγκεκριμένα πρόσωπα έχουν ισχυρό αυτοδιοικητικό αποτύπωμα, διείσδυση στην τοπική κοινωνία, ενώ είναι νέοι άνθρωποι και φρέσκοι για την κεντρική πολιτική σκηνή και ως εκ τούτου μπορούν να έχουν μία θέση στα ψηφοδέλτια του κόμματος.

Συνέδριο ΠΑΣΟΚ. Η κοινωνία σε κίνηση;

Του **Αργύρη
Αργυριάδη**

Τα συνέδρια των κομμάτων θεωρούνται σημαντικές πολιτικές στιγμές. Στο παρελθόν προκαλούσαν το ενδιαφέρον όλης της κοινωνίας. Σήμερα, κεντρίζουν το ενδιαφέρον πρωτίστως των στελεχών τους, πλην των περιπτώσεων που το διακύβευμα είναι μεγαλύτερο. Εάν αφορά τη διαδοχή στην ηγεσία του κόμματος ή ακόμα και στην κυβέρνηση. Ποιος δεν θυμάται, άραγε, τα διλήμματα που τέθηκαν στο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ τον Ιούνιο του 1996; Ήταν το 4ο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ και ο Κώστας Σημίτης εξελέγη και πρόεδρος του κόμματος (λίγους μήνες πριν είχε εκλεγεί και πρωθυπουργός από την Κοινοβουλευτική Ομάδα) για μόλις 408 ψήφους. Το δίλημμα που έθεσε ήταν συγκεκριμένο. Ή με εκλέγεται πρόεδρος ή παραιτούμαι από πρωθυπουργός...

Την επόμενη εβδομάδα ξεκινάει ένα ακόμα συνέδριο του ΠΑΣΟΚ. Και αυτό λογίζεται ως 4ο, καθώς ο... χρόνος επανεκκίνησε (ή μήπως όχι;) με την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝΑΛ. Σήμερα, δεν υπάρχουν τα ίδια διλήμματα ούτε ο ίδιος φανατισμός. Άλλωστε, το διακύβευμα του συνεδρίου δεν είναι η εκλογή ταυτόχρονα προέδρου και πρωθυπουργού, όπως ήταν πριν 30 χρόνια. Ποιο είναι, λοιπόν, το ζητούμενο σήμερα;

Για κάποιους είναι η περιλάλητη «καταγραφή συσχετισμών». Η ενδυνάμωση ή αποδυνάμωση ομάδων ή τάσεων. Τούτο δεν είναι ούτε καινούριο ούτε παράδοξο. Ομάδες υπήρχαν στο Κίνημα από συστάσεώς του. Άλλωστε, σε ένα πλουραλιστικό κόμμα καταγράφονται πάντοτε διαφορετικές απόψεις. Όπως, επίσης, συγκροτούνται διαφορετικές συσσωματώσεις με κριτήριο την ιστορία, την πολιτική συναντίληψη ή την κοινή θεώρηση για το μέλλον. Όλα αυτά προσθέτουν σε ένα προοδευτικό κόμμα. Δεν αφαιρούν. Αρκεί στο τέλος να δεσμεύονται όλοι από τις αποφάσεις τις πλειοψηφίας. Οι διαφορετικές προσεγγίσεις παραμένουν. Οι πράξεις, όμως, πρέπει να είναι κοινές. Εκεί, άλλωστε, διαφοροποιείται ένα κόμμα από ένα ιστορικό απόκομμα. Η πολιτική συλλογικότητα από τον θίασο. Ο πολιτικός λόγος από την επιθεώρηση.

Όλα τα ανωτέρω, βέβαια, δεν θα έχουν καμία σημασία εάν δεν υπάρχει παραγωγή πολιτικής που απαντάει στα προβλήματα της κοινωνίας. Ελάχιστος κοινός παρονομαστής δεν σημαίνει συλλογική αφωνία. Δεν συνεπάγεται διαχείριση του τετριμμένου και του αυτονόητου. Απαιτεί νεωτερική, πειστική αντιπρόταση για την επόμενη ημέρα. Μόνον έτσι η κοινωνία προσεγγίζει τα κόμματα. Μόνον έτσι η νέα γενιά νιώθει φιλόξενα τα κομματικά σπίτια. Τα ανωτέρω, λοιπόν, είναι τα ζητούμενα του συνεδρίου.

Η διαδικασία για την εκλογή συνέδρων του ΠΑΣΟΚ έφερε σε «ανοργάνωτες κάλπες» 174.813 συμπολίτες μας. Απίστευτος αριθμός για ένα κόμμα που δεν βρίσκεται στην εξουσία. Τόσοι άνθρωποι για να εκλέξουν απλώς συνέδρους! Όχι πρόεδρο κόμματος. Δεν υπάρχουν πολλά ευρωπαϊκά κόμματα που μπορούν να κινητοποιήσουν τόσους πολλούς σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα. Τούτο καταδεικνύει ότι οι κοινωνικές τεκτονικές πλάκες έχουν τεθεί σε κίνηση. Το ερώτημα είναι: Ο λαός θέλει, το ΠΑΣΟΚ μπορεί;

Του **Δημήτρη
Κατσαντώνη**

Ο Αρτεμίδωρος έβαλε βιαστικά στο χέρι του Ιούλιου Καίσαρα το χαρτί με την προειδοποίηση για τον επικείμενο φόνο και ψιθύρισε «Μην αμελήσεις, δες το αμέσως».

Ο Καίσαρας περιτριγυρισμένος από φίλους, πολιτικούς συμμάχους και τους πανταχού παρόντες κόλακες των ισχυρών απολάμβανε τη θριαμβευτική είσοδο στη Σύγκλητο. Και το αμέλησε. Λέγεται ότι η προειδοποίηση βρέθηκε στη σφιγμένη παλάμη του νεκρού Καίσαρα.

Αυτή είναι η μοίρα της αλαζόνων. Αγνοώντας τις προειδοποιήσεις οδεύουν προς ένα σημείο από το οποίο δεν υπάρχει επιστροφή -κυριολεκτικά ή μεταφορικά.

Οι έρευνες κοινής γνώμης έχουν αρκετά αρνητικά στοιχεία. Να δεχθώ ότι ο πληθωρισμός δημοσίευσης μετρήσεων με ταυτόσημα ή παρεμφερή αντικείμενα και ερωτηματολόγια (λες και δεν υπάρχουν άλλες ερωτήσεις διερεύνησης του κοινωνικού κλίματος εκτός από την πρόθεση ψήφου) παράγουν ένα αποτέλεσμα που προκαθορίζει, και ίσως περιορίζει ασφυκτικά, το πλαίσιο του δημόσιου διαλόγου. Να δεχθώ και άλλα αρνητικά στοιχεία σχετικά με τις δημοσκοπήσεις.

Όμως, σημαντικά ερευνητικά ευρήματα με προειδοποιήσεις για το μέλλον του πολιτικού μας συστήματος έχουν δει το φως της δημοσιότητας αλλά αγνοούνται ή θάβονται κάτω από τον θόρυβο για τα εκλογικά ποσοστά.

Και η Ιστορία επαναλαμβάνεται: Ούτε οι σύγχρονοι Αρτεμίδωροι εισακούονται.

Τα μηνύματα για μία πορεία του πολιτικού μας συστήματος σε αχαρτογράφητα νερά, θολά και επικίνδυνα,

Αι Ειδοί του Μαρτίου

υπάρχουν και είναι πολλά. Βοούν σε ώτα μη ακουόντων, όπως δείχνει και η μέχρι στιγμής συζήτηση για την Αναθεώρηση του Συντάγματος.

• Ο κατακερματισμός του κομματικού μέρους του πολιτικού μας συστήματος είναι μεγάλος και, όπως δείχνουν οι μετρήσεις, είναι σφόδρα πιθανό να ενταθεί στις επόμενες εκλογές.

Ένας κατακερματισμός σύμπτωμα και όχι αιτία των πολιτικών παθογενειών, βολικός για όσους στοχεύουν σε ενίσχυση της εξουσίας τους -και συνεχίζουν να ανεβαίνουν χαμογελώντας τα σκαλιά της Συγκλήτου. Βολικός τώρα για αυτούς αλλά επικίνδυνος στο άμεσο μέλλον, για όλους.

• Η δυναμική της διαρκούς και εντεινόμενης συγκέντρωσης ισχύος (θεσμικής και «γκρίζας», δηλαδή προβλεπόμενης από νόμους και μη προβλεπόμενης αλλά υπαρκτής), όσο πιο ψηλά γίνεται, στην εκτελεστική εξουσία αποστερεί θεσμικό εύρος και βάθος στη δημοκρατική μας λειτουργία και παράγει περιορισμό εμπιστοσύνης προς τους θεσμούς. Η θεσμική αποξένωση και η έλλειψη εμπιστοσύνης των πολιτών είναι σωρευτικό φαινόμενο και γι' αυτό απαιτείται σχεδιασμένη και μακροχρόνια απάντηση. Έχουμε τον χρόνο; Τα σκαλιά της Συγκλήτου τελειώνουν...

• Η έλλειψη πολιτικά κατευθύνουσας δύναμης, στοιχείο που αντανακλάται και στις αναμικτές/γενικόλογες προτάσεις για τη Συνταγματική Αναθεώρηση, δε συνάδει με την πολυδιαφημισμένη σταθερότητα, η οποία το πρώτο που θα έπρεπε να δημιουργεί είναι έναν οδικό χάρτη για την ανάκαμψη του πολιτικού συστήματος και των θεσμών και όχι μία μεταφυσική (δηλαδή αποσυνδεδεμένη από έμπρακτες εφαρμογές) αίσθηση ασφάλειας έναντι απροσδιόριστων κινδύνων.

Για το πολιτικό μας σύστημα αι ειδοί του Μαρτίου, έφτασαν. Ευτυχώς ή δυστυχώς, δεν έφυγαν ακόμη...

Εκλογές σε έναν χρόνο;

Του **Σάκη
Μουμτζή**

Ο πρωθυπουργός ήταν σαφής. Εκλογές στην ώρα τους. Αυτό υποστηρίζουν στα παραπολιτικά σχόλια τους σχολιαστές που συνομιλούν με στενούς συνεργάτες του. Τους κόβει κάθε σχετική συζήτηση. Έτσι, όσοι είχαμε αφήσει ένα μικρό παράθυρο ανοικτό για πρόωρες εκλογές έχουμε πέσει έξω. Το θεσμικό προφίλ του Κυριάκου Μητσοτάκη καθιστά απαγορευτική την εκμετάλλευση της ευνοϊκής τρέχουσας συγκυρίας. Όπως υποστηρίζει το περιβάλλον του, οι καιροσκοπικές επιλογές βρίσκονται έξω από το αξιακό του πλαίσιο.

Τι σημαίνει εκλογές σε έναν χρόνο; Πρώτα-πρώτα θα υλοποιηθεί όλο το υπολειπόμενο κυβερνητικό έργο. Δηλαδή η απορρόφηση των κονδυλίων του Ταμείου Ανάκαμψης, τα οποία ενδεχομένως να χαθούν αν διεξαχθούν πρόωρες εκλογές, η κατάθεση των κυβερνητικών θέσεων για την Αναθεώρηση του Συντάγματος, η ακριβής εκτέλεση του Προϋπολογισμού του τρέχοντος έτους και οι εκκρεμότητες των υπουργείων. Το Μέγαρο Μαξίμου εκτιμά πως αυτές οι δράσεις θα προσθέσουν ψήφους και δε θα αφαιρέσουν.

Επιπλέον, στις επόμενες εκλογές θα τεθεί από την κυβέρνηση το δίλημμα: Ποιος Έλληνας πρωθυπουργός θα θέλατε να προεδρεύει στην Ευρωπαϊκή Ένωση το δεύτερο εξάμηνο του 2027; Ένα δίλημμα άμεσα συνυφασμένο με τον σχηματισμό αυτοδύναμης κυβέρνησης από τη Νέα Δημοκρατία. Διότι ουδείς αμφιβάλλει, ακόμα και στελέχη της αντιπολίτευσης, πως η εικόνα του πρωθυπουργού είναι άριστη μέσα στους κύκλους της ΕΕ.

Φυσικά, κάθε επιλογή έχει και τα ρίσκα της τα οποία αφορούν τον απρόβλεπτο παράγοντα. Την εμφάνιση ενός γεγονότος που θα ανατρέψει τις υπάρχουσες ισορροπίες, προς τη μία ή την άλλη κατεύθυνση, και θα επισπεύσει τις εξελίξεις. Τέτοιο γεγονός μπορεί να αφορά τη διεθνή κατάσταση, τις ελληνοτουρκικές σχέσεις ή την τροπή κάποιων δικαστικών υποθέσεων άμεσου πολιτικού ενδιαφέροντος. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι σχεδιασμοί ανατρέπονται και οι αποφάσεις λαμβάνονται υπό την πίεση των έκτακτων γεγονότων. Για τον λόγο αυτό, δηλαδή για την ύπαρξη του απρόβλεπτου παράγοντα, ο Βίσμαρκ όταν υπέγραφε μία συμφωνία, κάτω από την υπογραφή του έβαζε έναν αστερίσκο: *sic rebus stantibus*. (Εάν τα πράγματα παραμείνουν ως έχουν).

Επιλέγοντας να διεξαγάγει τις εκλογές στο τέλος της κυβερνητικής θητείας, ο πρωθυπουργός δίνει τη δυνατότητα στην κυρία Καρυστιανού και στον Αλέξη Τσίπρα να οργανώσουν τα κόμματά τους. Τους δίνει τον χρόνο τους, αν και δεν έχω καταλήξει αν αυτό είναι κάτι το θετικό και για τους δύο υποψήφιους αρχηγούς. Μία μακρά προεκλογική περίοδος πιθανόν να έχει αρνητικό αντίκτυπο πρωτίστως για το κόμμα Καρυστιανού, αλλά και συνολικά για την αντιπολίτευση, αν δεν μπορέσει να προβάλει μία ουσιαστική εναλλακτική πρόταση διακυβέρνησης. Διότι η κυβέρνηση ποντάρει και σε αυτό το γεγονός. Εκτιμά πως όσο περνά ο καιρός και κυρίως η Κεντροαριστερά θα φαίνεται ανεπαρκής στο να τη διαδεχθεί, τόσο το γνωστό κυβερνητικό δίλημμα θα ακούγεται πιο πειστικό σε ένα μεγάλο μέρος των πολιτών. Και ως γνωστόν επικρατεί αυτός που καθιστά το δίλημμά του ηγεμονικό.

Συνεπώς ο πρωθυπουργός επιλέγοντας να εξαντλήσει τον χρόνο της θητείας της κυβέρνησής του, διατηρεί αλώβητο το θεσμικό προφίλ του, όμως αναλαμβάνει και το ρίσκο του απρόβλεπτου. Πιθανόν να αισθάνεται αρκετά ασφαλής λόγω του υπάρχοντος συσχετισμού δυνάμεων, όμως το προσωπικό του στοίχημα δεν είναι η νίκη στις εκλογές, αλλά η αυτοδυναμία.

Οι γαλανόλευκες σημαίες έχουν ήδη αρχίσει να κυματίζουν σε μπαλκόνια, αυλές και δημόσιους χώρους της Θεσσαλονίκης, σηματοδοτώντας την προετοιμασία των Ελλήνων για τον εορτασμό της 25η Μαρτίου. Η πόλη ετοιμάζεται να τιμήσει με λαμπρότητα και υπερηφάνεια την επέτειο της Ελληνικής Επανάστασης του 1821, για την εθνική μας ανεξαρτησία. Εκδηλώσεις μνήμης και εθνικές παρελάσεις θα πραγματοποιηθούν τόσο στο ιστορικό κέντρο όσο και τους ευρύτερους Δήμους, με την ατμόσφαιρα να φέρνει στο προσκήνιο την πολιτιστική κληρονομιά και το εθνικό φρόνημα των κατοίκων.

Στον κεντρικό Δήμο, η ημέρα της εθνικής επετείου θα ξεκινήσει με την επίσημη έπαρση της σημαίας στον Λευκό Πύργο, συνοδευόμενη από 21 κανονιοβολισμούς, δίνοντας τον πανηγυρικό τόνο των εκδηλώσεων. Στις 11:00 θα τελεστεί η επίσημη δοξολογία στον Ιερό Ναό της Παναγίας Αχειροποιήτου, χοροστατούντος του Παναγιωτάτου Μητροπολίτη Θεσσαλονίκης κ.κ. Φιλόθεου, παρουσία των αρχών της πόλης.

Στις 11:30 θα ακολουθήσει επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων στο Ηρώο της Ανώτατης Στρατιωτικής Διοίκησης Ηπείρου και Μακεδονίας, με τη συμμετοχή του εκπροσώπου της κυβέρνησης, του εκπροσώπου του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, βουλευτών και βουλευτριών ως εκπροσώπων κομμάτων της αντιπολίτευσης, της περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, Αθηνάς Αηδονά, του δημάρχου Θεσσαλονίκης, Στέλιου Αγγελούδη, γενικών προξένων, -πρυτάνεων, της στρατιωτικής ηγεσίας και φορέων της κοινωνίας των πολιτών. Μάλιστα, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο παρουσίας του πρωθυπουργού, Κυριάκου Μητσοτάκη, στη Θεσσαλονίκη, προκειμένου να παραστεί στις επετειακές εκδηλώσεις για τη συμπλήρωση των 205 ετών από την έναρξη του Αγώνα της Ανεξαρτησίας.

Η κορύφωση των εκδηλώσεων θα πραγματοποιηθεί με την παρέλαση αντιπροσωπευτικών μαθητικών, πολιτικών και στρατιωτικών τμημάτων στη Λεωφόρο Μ. Αλεξάνδρου, με κατάληξη τον Λευκό Πύργο. Υπό τους ήχους της μπάντας του Δήμου θα παρελάσουν πολιτιστικοί σύλλογοι, σωματεία, ομάδες χορευτικών ομίλων και φορείς εθελοντών, ενώ η ορχήστρα του Παπάφειου Ιδρύματος «Ο Μελιτεύς» θα συνοδεύσει τους μαθητές και τις μαθήτριες. Στην παρέλαση θα συμμετάσχουν τέσσερα δημοτικά σχολεία, έξι γυμνάσια και έντεκα δημόσια και ιδιωτικά λύκεια.

Στο σκέλος της στρατιωτικής παρουσίας, η συμμετοχή θα είναι περιορισμένη, καθώς η πόλη αποτελεί το επίκεντρο της μεγάλης στρατιωτικής παρέλασης της 28ης Οκτωβρίου. Συγκεκριμένα, θα παρελάσουν στρατιωτικά πεζοπόρα τμήματα υπό τους ήχους της Μουσικής της ΑΣΔΗΜ, μεταξύ των οποίων η Στρατιωτική Σχολή Αξιωματικών Σωμάτων, καθώς και μονάδες του Στρατού Ξηράς, όπως μηχανοκίνητα και αερομεταφερόμενα τάγματα πεζικού, προσδίδοντας τον απαραίτητο τιμητικό χαρακτήρα στην παρέλαση.

Η εθνική επέτειος στου Δήμους και τα Πανεπιστήμια

Οι Δήμοι του Πολεοδομικού Συγκροτήματος έχουν καταρτίσει πλούσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων, που περιλαμβάνει

Φωτ: Eurokinissi

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Πλούσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων στο ιστορικό κέντρο, τους Δήμους και τα πανεπιστημιακά ιδρύματα

Της **Ελευθερίας Μαρμαρά**

Γιορτάζει με υπερηφάνεια την 25η Μαρτίου

δοξολογίες, καταθέσεις στεφάνων και μαθητικές παρελάσεις. Ενδεικτικά, στον Δήμο Πυλαίας-Χορτιάτη οι εκδηλώσεις ξεκινούν από νωρίς το πρωί, με επίσημες δοξολογίες στους ιερούς ναούς της περιοχής, ενώ θα ακολουθήσουν καταθέσεις στεφάνων στα μνημεία των Ηρώων. Η κορύφωση θα έρθει με τις μαθητικές παρελάσεις, που θα πραγματοποιηθούν στις 10:45 στο Πανόραμα, στις 11:00 σε Ασβεστοχώρι, Χορτιάτη, Φίλυρο και Εξοχή και στις 11:45 στην Πυλαία.

Με ιδιαίτερη επισημότητα θα τιμήσει την ημέρα και ο Δήμος Νεάπολης-Συκεών, με το πρόγραμμα να περιλαμβάνει επίσημη δοξολογία στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Γεωργίου Νεάπολης, ενώ στη συνέχεια οι εκδηλώσεις θα μεταφερθούν στο μνημείο του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Η μεγάλη μαθητική παρέλαση θα ξεκινήσει στις 11:30 στη λεωφόρο Ανδρέα Παπανδρέου, με τη συμμετοχή μαθητών και μαθητριών, προσκόπων, συλλόγων και αγωνιστών της Εθνικής Αντίστασης, υπό τους ήχους της φιλαρμονικής του δήμου.

Αντίστοιχα, στον Δήμο Παύλου Μελά, οι εκδηλώσεις της 25ης Μαρτίου θα αρχίσουν στις 10:00 με δοξολογίες σε ιερούς ναούς της Σταυρούπολης, της Πολίχνης και της Ευκαρπίας. Θα ακολουθήσουν επιμνημόσυνες δεήσεις

και καταθέσεις στεφάνων στα τοπικά μνημεία, ενώ στις 11:00 θα πραγματοποιηθούν παρελάσεις σε κάθε δημοτική κοινότητα. Κάλεσμα συμμετοχής απευθύνει και ο Δήμος Λαγκαδά, ενθαρρύνοντας τους πολίτες να δώσουν το «παρών» και να τιμήσουν έμπρακτα τους αγώνες των προγόνων για την ελευθερία.

Ξεχωριστή θέση στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων κατέχει και ο επίσημος εορτασμός των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων της πόλης. Ειδικότερα, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης θα πραγματοποιήσει εκδήλωση την Τρίτη 24 Μαρτίου 2026, στις 18:00, στην Αίθουσα Τελετών του Ιδρύματος, με τον πανηγυρικό της ημέρας να εκφωνεί ο Γεώργιος Μπαμπινιώτης, με θέμα «Η επίδραση του Νεοελληνικού Διαφωτισμού στην αφύπνιση του Γένους το 1821: Αδαμάντιος Κοραΐς και Ρήγας Φεραίος».

Το Πανεπιστήμιο Μακεδονίας διοργανώνει αντίστοιχη εκδήλωση την Τρίτη 24 Μαρτίου 2026, στις 11:00, στο Αμφιθέατρο Τελετών, ενώ το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος προσκαλεί στην τελετή εορτασμού τη Δευτέρα 23 Μαρτίου 2026, στις 12:00, στην Αίθουσα Τελετών «Αλέξανδρος», στην Αλεξάνδρεια Πανεπιστημιούπολη Σίνδου.

άποψη

Του **Αναστάσιου Ταρενίδη**
Φιλολογού Msc ΑΠΘ

Γιατί Επανάσταση

Κατά τα ιστορικά τεκμήρια, η Επανάσταση δεν ξεκίνησε ούτε από ιδιοτελή συμφέροντα ατόμων, ούτε κυρίως εξαιτίας της πίεσης των βιοτικών αναγκών των υποδοχών. Οργανώθηκε, διαδόθηκε και τέθηκε σε κίνηση από εύπορους ευπατρίδες που δαπάνησαν ολόκληρες περιουσίες, και απο γενναίους πολεμιστές που περιφρόνησαν την επιβίωσή τους, ζητώντας Ελευθερία ή Θάνατο. Τι κι αν οι συνετοί (Καποδίστριας) προειδοποιούσαν για το ακατάλληλο του καιρού και το παράλογο του εγχειρήματος, λόγω συντριπτικής υπεροχής του εχθρού; Ο κύβος είχε ήδη ριφθεί. Κανένας λοιπόν δεν μπορεί να αποστερήσει από την Επανάσταση την αξία της, που έγκειται ακριβώς στο ότι ήταν καθαρός, αυθόρμητος α γ ώ ν α ς.

Όχι υπολογισμός, όχι στημένο παιχνίδι, όχι ενέργεια υποκινημένη. Τι ήταν όμως εκείνο που πέρα από την καθοδήγηση των φανερών και αφανών αρχηγών, συσπείρωσε τον ευρύτερο πληθυσμό, συγκίνησε τους απλούς ανθρώπους και έδωσε στον αγώνα το κοινό του πρόσωπο, νόημα και πνοή; Ήταν η κοινή μνήμη για μία κοινή καταγωγή από ένα λαό αυτοκρατορικό, που πέρασε μέσα από τους θρύλους των δημοτικών τραγουδιών για τον Διγενή Ακρίτα, τις λαϊκές παραδόσεις για τον μαρμαρωμένο βασιλιά, τα αρχαία κτίσματα με την ασύγκριτη ομορφιά και μεγαλοπρέπεια ενός ανώτερου πολιτισμού, και τον χριστιανισμό που καθιερώθηκε, διαδόθηκε και κυριάρχησε, χάρη στην ελληνική γλώσσα και την ελληνική φιλοσοφία και του ανθρωπισμό που αυτή μετεμψύευσε. Μία παράδοση και μία καταγωγή που βάραινε σαν καθήκον και σαν αδήριτη επιταγή, για να διατηρήσει ο λαός αυτός την ιδιομορφία του και τη χαοτική διαφορά από τον κατακτητή του. Κανένας αγώνας, λοιπόν και κανένα έπος δεν εκκινείται από «ορθολογικά» κριτήρια, αλλά από την υπερηφάνεια, τη θέληση και την ανδρεία που δρα δυνάμει του παραλόγου.

ΤΑ ΕΠΤΑ «ΚΑΥΤΑ» ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

Εισαγγελική εντολή για εξονυχιστικό έλεγχο της σύμβασης για την αγορά 48 «πολυκέντρων ανακύκλωσης»

M Του **Νίκου Ηλιάδη**

Στον Δήμο το ΣΔΟΕ για τα «σπιτάκια»

Στο μικροσκόπιο των δημοσιονομικών αρχών και της Δικαιοσύνης έχει μπει η αγορά των 48 «πολυκέντρων ανακύκλωσης», τα περίφημα «σπιτάκια», προϋπολογισμού περίπου 17,7 εκατ. ευρώ, στην οποία προχώρησε ο Δήμος Θεσσαλονίκης επί θητείας του Κωνσταντίνου Ζέρβα. Σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες της «ΜτΚ» πριν από περίπου δύο εβδομάδες το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Επιχειρησιακή Διεύθυνση Μακεδονίας) ζήτησε από τον Δήμο, με έγγραφο που απέστειλε στις 26 Φεβρουαρίου, να του δοθούν όλα τα έγγραφα τα οποία αφορούν τη συγκεκριμένη υπόθεση. Ο έλεγχος του ΣΔΟΕ γίνεται έπειτα από εισαγγελική παραγγελία.

Η παρέμβαση του αρμόδιου εισαγγελέα για τα «σπιτάκια» του Δήμου Θεσσαλονίκης έρχεται σε συνέχεια ελέγχων του κλιμακίου της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας σε τρεις παρόμοιες υποθέσεις στις οποίες χρησιμοποιήθηκαν και κοινοτικοί πόροι. Πρόκειται για τρεις περιπτώσεις οι οποίες αφορούν «σπιτάκια» τα οποία τοποθετήθηκαν σε Αττική, Κρήτη και Πελοπόννησο με ευθύνη φορέων της Αυτοδιοίκησης. Συγκεκριμένα, στις τρεις αυτές Περιφέρειες αγοράστηκαν 248 «σπιτάκια» για τα οποία δαπανήθηκαν 84 εκατ. ευρώ, δηλαδή, 335.000 ευρώ κατά μέσο όρο το καθένα. Ειδικότερα, η Περιφέρεια Αττικής, δια του ΕΔΣΝΑ, προμηθεύτηκε 130 «σπιτάκια» έναντι 48 εκατ. (369.230 το ένα), η Περιφέρεια Κρήτης, δια του ΕΣΔΑΚ πήρε 60 έναντι 18 εκατ. (300.000 το ένα) και η Περιφέρεια Πελοποννήσου, δια του ΦοΔΣΑ αγόρασε 58 έναντι 17,4 εκατ. (300.000 το ένα).

Επιστροφή 40 εκατ.

Η διαδικασία της έρευνας ξεκίνησε το 2023 όταν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζήτησε τη διενέργεια ελέγχου από την Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου (ΕΔΕΛ), της σύμβασης που είχε συνάψει η ΕΔΣΝΑ. Ακολούθησε και έλεγχος από εταιρεία ορκωτών λογιστών έπειτα από αίτημα του νυν περιφερειάρχη Αττικής, Νίκου Χαρδαλιά, για διαχειριστικό έλεγχο κατά την περίοδο του Γιώργου Πατούλη.

Κατά τους ελέγχους που έγιναν διαπιστώθηκε ότι υπήρξαν υπερκοστολογήσεις (300.000, ενώ στην ελεύθερη αγορά τα ίδια «σπιτάκια» τα έβρισκες και με 90.000), «φωτογραφικοί» όροι στη διακήρυξη του διαγωνισμού οι οποίοι εμποδίζαν τον ελεύθερο ανταγωνισμό κ.ο.κ. Κατόπιν αυτών, το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών με έγγραφο το οποίο απέστειλε τον περασμένο Σεπτέμβριο έχει ζητήσει από τις τρεις Περιφέρειες να επιστρέψουν ποσά περίπου 40 εκατ. ευρώ «λόγω υπερκοστολόγησης» στις συγκεκριμένες προμήθειες. Συγκεκριμένα, από την Περιφέρεια Αττικής (ΕΔΣΝΑ) ζητήθηκε επιστροφή 18.136.860 εκατ., από της Κρήτης (ΕΣΔΑΚ) 10.955.400 και της Πελοποννήσου (ΦοΔΣΑ) 10.590.220. Σύνολο 39.682.480 εκατ. ευρώ.

Συγχρόνως αναμένεται και το πόρισμα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας το οποίο θα καθορίσει και την περαιτέρω πορεία της υπόθεσης στη Δικαιοσύνη.

Η περίπτωση της Θεσσαλονίκης

Ολόδια «σπιτάκια», 48 στο σύνολο, στην ίδια «υπερκοστολογημένη» τιμή, σύμφωνα με το υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, προμηθεύτηκε και ο Δήμος Θεσσαλονίκης επί δημαρχίας του κ. Ζέρβα. Για την αγορά τους δαπανήθηκαν 17.766.720 ευρώ, συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, δηλαδή 370.140 ευρώ για το καθένα (ή 299.500, χωρίς το ΦΠΑ). Για τη συγκεκριμένη προμήθεια δεν χρησιμοποιήθηκαν στην περίπτωση του Δήμου κοινοτικά κονδύλια, γι' αυτό και η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία δεν ασχολήθηκε με αυτή την αγορά. Τα χρήματα προήλθαν εξ ολοκλήρου από δανεισμό του Δήμου από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, με την εγγύηση του ελληνικού δημοσίου το οποίο αποπληρώνει και το δάνειο.

Η υπόθεση ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο του 2020 όταν η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης και Εφαρμογής του υπουργείου Εσωτερικών (ΕΥΔΕ ΥΠΕΣ) απέστειλε επιστολή προς τους δήμους καλώντας τους να υποβάλλουν προτάσεις προκειμένου να ενταχθούν στο πρόγραμμα

«Αντώνης Τρίτσης» για τη δράση «Δημιουργία Έθνων Ανακύκλωσης». Με απόφαση της ίδιας υπηρεσίας τον Ιανουάριο του 2022 η προμήθεια των πολυκέντρων ανακύκλωσης του Δήμου Θεσσαλονίκης εντάχθηκε στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Έκπτωση 0,5%!

Σύμφωνα με πληροφορίες για τον προσδιορισμό του κόστους καθενός από τα «σπιτάκια», ο Δήμος πήρε τρεις προσφορές οι οποίες διέφεραν μόλις κατά 10.000 ευρώ (TEXAN 310.000, ENVIPCO HELLAS 290.000 και VIRA ΕΛΛΑΣ 300.000). Στο μεταξύ στην ελεύθερη αγορά υπήρχαν τιμές για το ίδιο προϊόν της τάξης ακόμης και των 90.000 ευρώ. Από τις τρεις προσφορές προέκυψε ο μέσος όρος 300.000/σπιτάκι με τον συνολικό προϋπολογισμό του διαγωνισμού να ανέρχεται στα 14.400.000 (300.000 X 48), σύνολο 17.856.000 με τον ΦΠΑ (3.456.000).

Η διακήρυξη του διαγωνισμού με τίτλο «Συμφωνία Πλαίσιο για την προμήθεια και εγκατάσταση πολυκέντρων ανακύκλωσης» αναρτήθηκε στις 4 Νοεμβρίου 2022. Στον διαγωνισμό προσήλθαν δύο εταιρείες, η TEXAN και η TOMPRA. Ωστόσο, προσφορά κατέθεσε μόνο η πρώτη καθώς η δεύτερη απορρίφθηκε. Οι λόγοι της απόρριψης ήταν πραγματικά πρωτοφανείς. Συγκεκριμένα, η TOMPRA κατέθεσε εγγυητική επιστολή η οποία απευθυνόταν προς άλλο φορέα και όχι προς τον Δήμο Θεσσαλονίκης που ήταν η αναθέτουσα αρχή. Επιπλέον, η κατάθεση της εγγυητικής έγινε εκπρόθεσμα. Κατά συνέπεια, στον διαγωνισμό κατέθηκε μία και μόνη προσφορά, αυτή της TEXAN. Οι κινήσεις αυτές, στην καλύτερη περίπτωση δείχνουν προχειρότητα. Μάλιστα καθώς τύποις οι προσφορές ήταν δύο ο κ. Ζέρβας το επικαλέστηκε ως επιχειρημα παρότι η δεύτερη εταιρεία δεν είχε δικαίωμα συμμετοχής στη διαδικασία. Μάλιστα, φαίνεται πως ο υποψήφιος ανάδοχος ήταν τόσο σίγουρος ότι θα πάρει το έργο, ώστε προσέφερε έκπτωση μόλις 0,5% (προϋπολογισμός 14.400.000, προσφορά 14.328.000!). Με απόφαση της Οικονομικής Επιτροπής την 1η Μαρτίου 2023 ανάδοχος του έργου ανακηρύχθηκε η TEXAN.

Μεγάλη βιασύνη

Ακολούθησε η διαδικασία υλοποίησης της προμήθειας. Ως πρώτη πράξη ήταν η υπογραφή στις 5 Μαΐου 2023 μιας «Συμφωνίας πλαισίου» μεταξύ αναδόχου και Δήμου, αντικείμενο της οποίας ήταν «η τμηματική προμήθεια, εγκατάσταση και λειτουργία 48 πολυκέντρων ανακύκλωσης, όταν και εφόσον κρίνεται σκόπιμο από τον Δήμο Θεσσαλονίκης, που θα οδηγεί στη σύναψη επιμέρους εκτελεστικών συμβάσεων». Με απλά λόγια, ο Δήμος θα αγόραζε αυτά τα 48 «σπιτάκια» τμηματικά, ανάλογα με τις ανάγκες του και αφού προηγουμένως θα είχε καθορίσει και τα σημεία στα οποία αυτά θα τοποθετηθούν. Για δε την κάθε τμηματική προμήθεια θα υπογραφόταν ξεχωριστή «εκτελεστική σύμβαση» η οποία θα προέβλεπε τον αριθμό και τις θέσεις για το κάθε «πολυκέντρο ανακύκλωσης».

Στις 21 Σεπτεμβρίου 2023 Δήμος και ανάδοχος υπέγραψαν την 1η Εκτελεστική Σύμβαση ώστε να ξεκινήσει η πρώτη προμήθεια για τα «σπιτάκια». Στο προσχέδιο της σύμβασης προβλεπόταν ότι η παράδοση των 48 «πολυκέντρων» θα γίνει σταδιακά σε 18 μήνες, με δυνατότητα μάλιστα παράτασης για άλλους 9 μήνες. Ωστόσο,

Οι «αντιγραφές» στα «σπιτάκια» της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας είναι και στις πόζες.

Τα έγγραφα που αναζητούνται

Σύμφωνα με απολύτως εξακριβωμένες πληροφορίες της «ΜτΚ», στις 26 Φεβρουαρίου το Σώμα Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (Επιχειρησιακή Διεύθυνση Μακεδονίας) απέστειλε επιστολή-πρόσκληση προς τον Δήμο Θεσσαλονίκης ζητώντας του εντός πέντε εργάσιμων ημερών να προσκομίσει όλα τα στοιχεία τα οποία αφορούν τη συγκεκριμένη υπόθεση. Όπως εξηγεί αρμόδια πηγή «το αίτημα υποβλήθηκε στο πλαίσιο προανακριτικής διαδικασίας και κατ' εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας περί συλλογής αποδεικτικών στοιχείων». Συγκεκριμένα, στη συγκεκριμένη περίπτωση του ΣΔΟΕ ζήτησε πλήρη και επικυρωμένα αντίγραφα του διοικητικού, οικονομικού και τεχνικού φακέλου της επίμαχης σύμβασης καθώς και κάθε συναφές έγγραφο που συνδέεται με το σχεδιασμό, τη χρηματοδότηση, την ανάθεση και την εκτέλεση της σύμβασης.

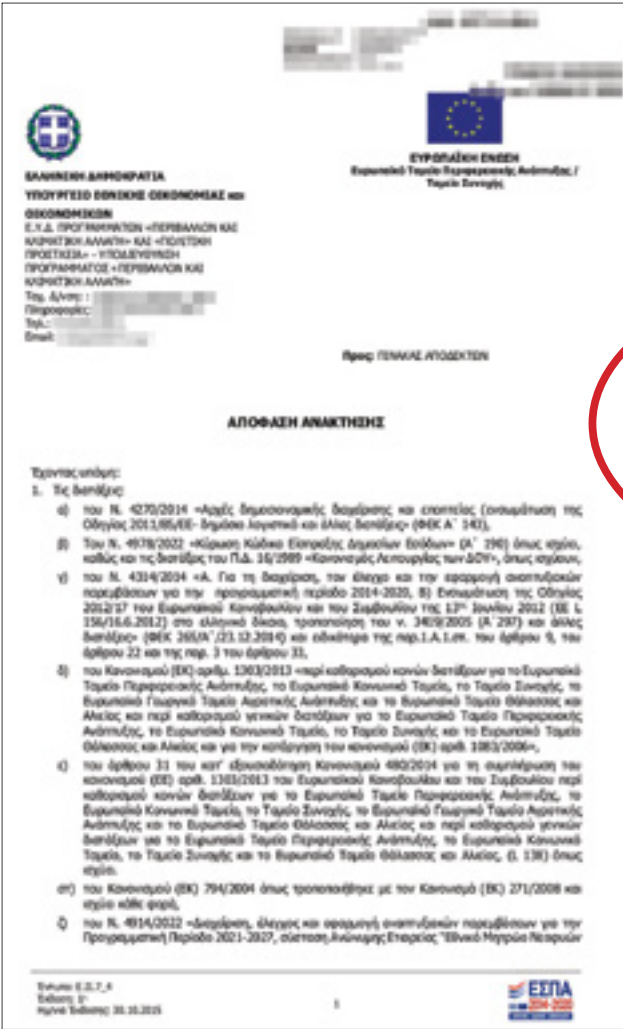
Ειδικότερα, το ΣΔΟΕ ζητά όλα τα έγγραφα που αφορούν:

1. Το στάδιο της προετοιμασίας της σύμβασης. Δηλαδή, τις τεχνικές προδιαγραφές, τον τρόπο με τον οποίο προσδιορίστηκε η εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, καθώς και όλη την εσωτερική αλληλογραφία σχετικά με το πρώτο στάδιο της διαδικασίας.
2. Το στάδιο του διαγωνισμού και της ανακήρυξης αναδόχου. Δηλαδή, τη διακήρυξη του διαγωνισμού και τα τεύχη δημοπράτησης, τα πρακτικά των επιτροπών του διαγωνισμού, τις προσφορές που υποβλήθηκαν, την αξιολόγησή τους, την αιτιολόγηση επιλογής του αναδόχου κ.λπ.
3. Το στάδιο εκτέλεσης της σύμβασης. Δηλαδή, τα πρωτόκολλα παραλαβής, τιμολόγια, εντάλματα πληρωμής κ.ο.κ.
4. Ζητείται επίσης η σύμβαση του τραπεζικού δανείου των 17,7 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων, στοιχεία για τη λειτουργία και την απόδοση των 48 «πολυκέντρων», για τη διαχείριση των ανακυκλώσιμων υλικών, στοιχεία από την εσωτερική ηλεκτρονική αλληλογραφία υπηρεσιακών λογαριασμών που σχετίζονται με τη συγκεκριμένη υπόθεση κ.λπ.

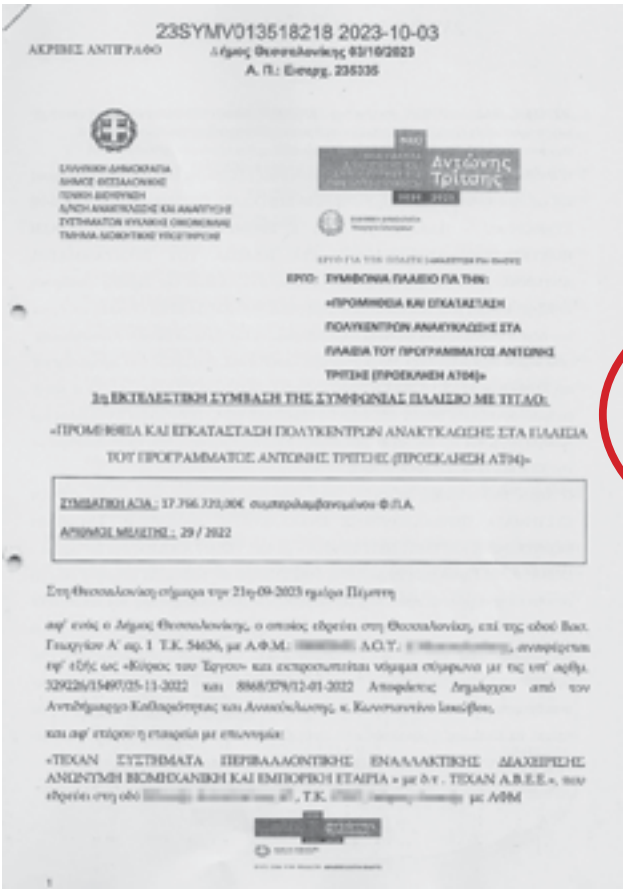
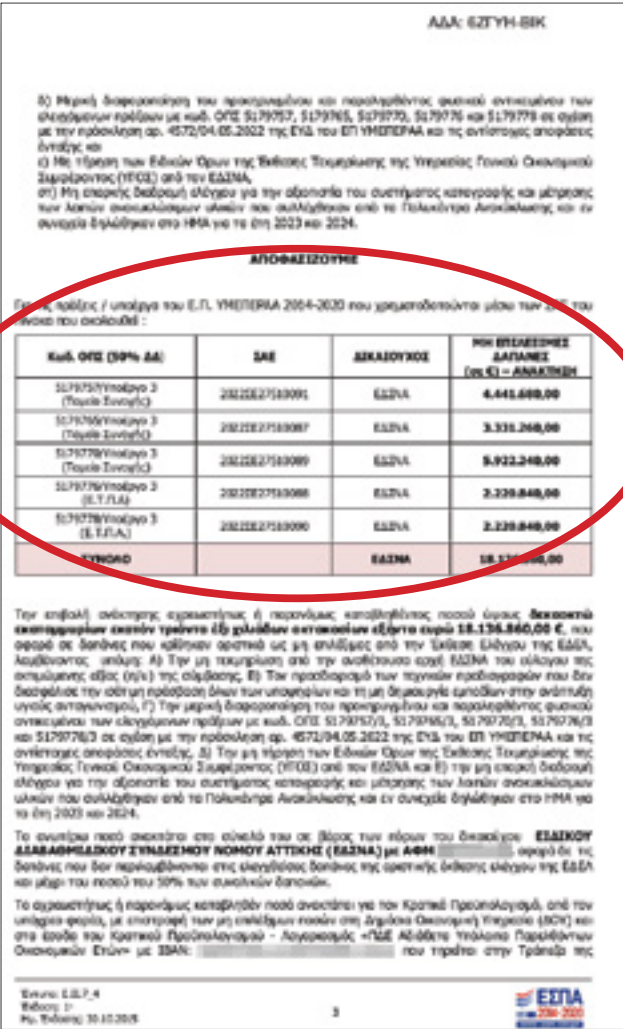
Τα ερωτήματα που «καίνε»

Τα ερωτήματα για τα οποία ζητούνται απαντήσεις στο πλαίσιο της εν εξελίξει προανακριτικής διαδικασίας είναι τα ακόλουθα:

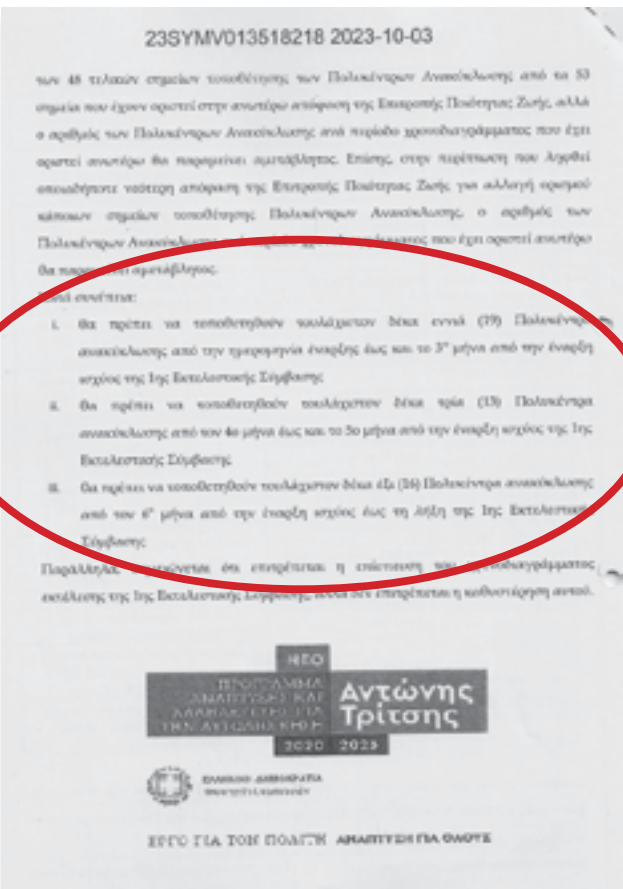
1. Ποιος εκτόνησε τις τεχνικές προδιαγραφές, τις μελέτες και τη διακήρυξη του διαγωνισμού; Έγιναν από τις υπηρεσίες του Δήμου ή από εξωτερικό συνεργάτη;
2. Όλα τα ανωτέρω στοιχεία (προδιαγραφές, μελέτες, διακήρυξη) έχουν καμία ομοιότητα με αντίστοιχα άλλων διαγωνισμών για την προμήθεια «πολυκέντρων ανακύκλωσης»;
3. Υπήρχαν στη διακήρυξη του διαγωνισμού «φωτογραφικοί» όροι προκειμένου να περιοριστεί ο ανταγωνισμός με σκοπό να ευνοηθεί συγκεκριμένος υποψήφιος ανάδοχος;
4. Πατί κατά τον προσδιορισμό της εκτιμώμενης αξίας της προμήθειας όλες οι ενδεικτικές τιμές που ελήφθησαν ήταν στη ζώνη των 300.000 ευρώ και αγνοήθηκαν πολύ χαμηλότερες τιμές που υπήρχαν στην αγορά;
5. Για ποιο λόγο ο διαγωνισμός δεν κηρύχθηκε άγονος εφόσον κατατέθηκε σε αυτόν μία και μόνη προσφορά;
6. Ο ανάδοχος του έργου έχει αναλάβει άλλες παρόμοιες συμβάσεις για το ίδιο αντικείμενο και με πόση έκπτωση;
7. Για ποιο λόγο επιστεύσθηκε η προμήθεια όλων των «πολυκέντρων» σε διάστημα τριών μηνών έως το τέλος του 2023;

- Ⓢ Η απόφαση του υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών που ζητά από την περιφέρεια Αττικής (ΕΣΔΝΑ) να επιστραφεί το ποσό των 18,1 εκατ. ευρώ.

- Ⓢ Απόσπασμα από την 1η Εκτελεστική Σύμβαση στην οποία προβλέπεται ότι έως το τέλος του 2023 θα είχαν αγοραστεί 19 «σπιτάκια», αντί για 44 που τελικά αγοράστηκαν.

κατά την υπογραφή της σύμβασης το διάστημα αυτό των 18 συν 9 μηνών περιορίστηκε τελικά στους 7 μήνες. Το επτάμηνο ξεκινούσε να μετρά από την υπογραφή της 1ης Εκτελεστικής Σύμβασης, δηλαδή από τις 21/9/2023. Συγκεκριμένα προβλεπόταν προμήθεια 19 «πολυκέντρων» μέσα στο πρώτο τρίμηνο (έως 20/12/23), άλλων 13 τον 4ο και 5ο μήνα (έως τέλος Φεβρουαρίου 2024) και τα υπόλοιπα 16 έως το τέλος της 1ης Εκτελεστικής σύμβασης, δηλαδή ως το τέλος Μαρτίου 2024.

Ωστόσο, έως τα Χριστούγεννα του 2023 αντί για 19 «σπιτάκια», όπως αναφερόταν αναλυτικά στη σύμβαση, στην οποία περιγράφονταν μάλιστα και τα σημεία όπου θα τοποθετηθούν, αγοράστηκαν τελικά τα

44 από τα 48. Σύμφωνα με απολύτως επιβεβαιωμένες πληροφορίες της «ΜτΚ», ακήθηκαν μεγάλες πιέσεις από διάφορες πλευρές προς τη διοίκηση του Δήμου κι εκείνη με τη σειρά της προς τα στελέχη των αρμοδίων Διευθύνσεων, προκειμένου να ολοκληρωθεί το σύνολο της προμήθειας πριν από το τέλος του 2023. Ο λόγος ήταν προφανής. Ο κ. Ζέρβας είχε ήδη χάσει τις εκλογές του Οκτωβρίου και έτρεξε τις διαδικασίες ώστε να υλοποιηθεί εντός της θητείας του που έληγε στις 31/12/2023 το σύνολο της σύμβασης. Και τα κατάφερε, αφήνοντας μοναδική εκκρεμότητα στους επόμενους την προμήθεια μόλις τεσσάρων από τα συνολικά 48 «σπιτάκια» που προέβλεπε η σύμβαση.

ΤΕΜΠΗ

Αύριο, Δευτέρα 23 Μαρτίου, αρχίζει η εκδίκαση της κύριας υπόθεσης, ενώ είναι σε εξέλιξη επτά υποθέσεις που συνδέονται με το σιδηροδρομικό δυστύχημα

Μ Της **Σοφίας Χριστοφορίδου**

Αυλαία για τη δίκη της δεκαετίας

Με 36 κατηγορούμενους, 56 οικογένειες θυμάτων προς υποστήριξη της κατηγορίας, σχεδόν 300 συνηγόρους και από τις δύο πλευρές και 70.000 σελίδες δικογραφίας, αρχίζει αύριο η δίκη για μία από τις μεγαλύτερες τραγωδίες που συντάραξαν τη σύγχρονη Ελλάδα.

Τρία χρόνια μετά το σιδηροδρομικό δυστύχημα στα Τέμπη, όπου σκοτώθηκαν 57 άνθρωποι, οι συγγενείς τους περιμένουν τη δικαίωση, απαιτώντας την απόδοση ευθυνών για κάθε πράξη ή παράλειψη που είχε ως αποτέλεσμα να κινούνται δύο τρένα στην ίδια γραμμή επί 12 λεπτά, χωρίς κανείς να το αντιληφθεί, καθώς επίσης σε όσους αποφάσισαν και εκτέλεσαν τη διαμόρφωση του χώρου μετά το δυστύχημα, με αποτέλεσμα να διασκορπιστούν τα μέλη των θυμάτων και πιθανώς να χαθούν πολύτιμα στοιχεία.

Η υπόθεση έχει κατακερματιστεί σε πολλές επιμέρους δικογραφίες, κάτι που κατά τους συγγενείς αποσυνδέει τις πράξεις και θολώνει τη μεγάλη εικόνα, αλλά δεν αποκλείεται από αυτές τις δίκες-δορυφόρους να προκύψουν νέα στοιχεία που θα αποδειχθούν χρήσιμα στην κύρια δίκη. Λόγω του μεγάλου αριθμού των κατηγορουμένων και των μαρτύρων, αλλά και της πολυπλοκότητας, εκτιμάται ότι η δίκη σε πρώτο βαθμό ενδέχεται να δι-

αρκέσει έως και πάνω από δύο χρόνια, ενώ μέχρι να τελεσιδικήσει δεν αποκλείεται να συμπληρωθεί δεκαετία (όπως είχε συμβεί με τις πολύκροτες υποθέσεις για τη Χρυσή Αυγή και το Μάτι). Καθώς δε η υπόθεση αυτή έχει αφήσει ανεξίτηλο σημάδι στην ελληνική κοινωνία, είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα αποτελέσει τη «δίκη της δεκαετίας».

Η κύρια δίκη

Αύριο, έξω από την ειδικά διαμορφωμένη αίθουσα του πρώην ΤΕΙ Λάρισας αναμένεται να πραγματοποιηθούν συγκεντρώσεις από το εργατικό κέντρο Λάρισας και φοιτητικούς συλλόγους, προς υποστήριξη των οικογενειών των θυμάτων. Ευρύ κάλεσμα στήριξης προς όλους τους πολίτες απηύθυνε ο σύλλογος των οικογενειών, ενώ και οι ομάδες της κίνησης T57 σχεδιάζουν οργανωμένη μετάβαση στη Λάρισα με πούλμαν. Οι δικασίμοι του Μαρτίου και του Απριλίου αναμένεται να αναλωθούν σε διαδικαστικά θέματα (παραστάσεις δικηγόρων, ενστάσεις επί της διαδικασίας). Η δίκη θα μπει στην ουσία της υπόθεσης πιθανώς από τον Μάιο, καθώς οι δικασίμοι έχουν οριστεί μόνο για τις Δεύτερες και τις Τρίτες κάθε εβδομάδας και μεσολαβούν οι αργίες του Πάσχα.

Το τριμελές εφετείο Λάρισας θα εξετά-

σει τα λάθη που έγιναν τη μοιραία βραδιά, αλλά και το αν η ύπαρξη συστημάτων ασφαλείας θα μπορούσε να είχε αποτρέψει το δυστύχημα. Στο κατηγορητήριο αναφέρεται ως αιτία θανάτου η μετωπική σύγκρουση και όχι η φωτιά (παρότι σχεδόν οι μισοί από τους 57 ήταν ζωντανοί μετά τη σύγκρουση) επομένως το δικαστήριο δύσκολα θα υπεισέλθει σε λεπτομέρειες για την πυρόσφαιρα και το τι την προκάλεσε.

Στο εδώλιο του κατηγορούμενου θα καθίσουν 36 άτομα. Μεταξύ αυτών ο 60χρονος σταθμάρχης Λάρισας, ο οποίος είχε βάρδια το βράδυ της 28ης Φεβρουαρίου 2023, οι δύο σταθμάρχες, που αποχώρησαν νωρίτερα από τη βάρδια τους καθώς και ο προϊστάμενος του Τμήματος Επιθεώρησης Λάρισας ΟΣΕ. Για την απουσία των συστημάτων ασφαλείας (σύμβαση 717) θα κληθούν να λογοδοτήσουν 11 στελέχη και προϊστάμενοι τμημάτων του ΟΣΕ και 16 στελέχη της ΕΡΓΟΣΕ, ανάμεσά τους πρώην πρόεδροι και διευθυνόντες σύμβουλοι της εταιρείας. Μεταξύ των κατηγορουμένων είναι επίσης ο τότε διευθύνων σύμβουλος και ο τεχνικός διευθυντής της Hellenic Train Α.Ε., ο γενικός διευθυντής Μεταφορών του υπουργείου Υποδομών, η προϊσταμένη της Διεύθυνσης Σιδηροδρομικών Μεταφορών του υπουργείου και η πρώην πρόεδρος της Ρυθμιστικής Αρχής Σιδηροδρόμων, για παραλείψεις σχετικά

με την αδειοδότηση και την εποπτεία της λειτουργίας του σιδηροδρομικού δικτύου της χώρας.

Οι περισσότεροι κατηγορούνται για το κακούργημα της διατάραξης συγκοινωνιών (291ΠΚ), που επισύρει ποινή ακόμη και ισόβιας κάθειρξης. Κάποιοι αντιμετωπίζουν κατηγορίες όπως η ανθρωποκτονία από αμέλεια κατά συρροή, η βαριά σωματική βλάβη από αμέλεια, από υπόχρεο κατά συρροή και η απλή σωματική βλάβη από αμέλεια, από υπόχρεο κατά συρροή, που όμως θεωρούνται πλημμελήματα. Τα στελέχη της Hellenic Train βαρύνονται μόνο με κατηγορίες πλημμεληματικού χαρακτήρα.

Τέλος, μία κατηγορουμένη, μέλος της Τριμελούς Επιτροπής Μετατάξεων του ΟΣΕ, αντιμετωπίζει το πλημμέλημα της παράβασης καθήκοντος.

Οι επόμενες δίκες

Οι συγγενείς προσδοκούν ότι από τα στοιχεία που θα προκύψουν στην κύρια δίκη θα σχηματιστεί μία νέα δικογραφία για μία επόμενη δίκη, που πιθανώς να εξετάσει το ζήτημα της πυρόσφαιρας.

Παράλληλα με την ποινική διαδικασία, έχουν κατατεθεί και αγωγές αστικών αξιώσεων. Από αυτές ξεχωρίζει η αγωγή που κατατέθηκε από την πλευρά της οικογένειας Τηλεκρίδη κατά των εταιρειών Bayern και Siemens, που προμήθευσαν τα έλαια σιλικόνης των μετασχηματιστών των τρένων, καθώς σε αυτά απέδιδε την ανάφλεξη της πυρόσφαιρας η διάταξη του εφέτη ανακριτή Σωτήρη Μπακαϊμή. Αφού κατατέθηκαν τα σχετικά υπομνήματα, στα μέσα Απριλίου κλείνει ο φάκελος της υπόθεσης, η οποία στη συνέχεια θα χρεωθεί σε δικαστή. Οι συνήγοροι της οικογένειας εκτιμούν ότι μέχρι τον Ιούνιο θα οριστεί δικάσιμος και μέχρι τον Φεβρουάριο του 2027 μπορεί να έχει εκδοθεί η πρωτόδικη απόφαση.

Επίσης σε εκκρεμότητα βρίσκονται δεκάδες μηνύσεις από πλευράς συγγενών κατά των δικαστικών λειτουργών που χειρίστηκαν μέχρι σήμερα την υπόθεση, κατά δικαστικών πραγματογνωμώνων για πράξεις και παραλείψεις τους κ.ά.

Οι δικογραφίες για τα συστήματα ασφαλείας

Οι λόγοι για τους οποίους δεν είχαν εγκατασταθεί εγκαίρως τα συστήματα ασφαλείας που προέβλεπε η σύμβαση 717 (που είχε υπογραφεί το 2014 με ορίζοντα υλοποίησης το 2016) και το ποιοι ευθύνονται για αυτό διερευνώνται από τρεις διαφορετικές διαδικασίες της δικαιοσύνης: Της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας και του δικαστικού συμβουλίου του Αρείου Πάγου.

01. Η έρευνα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Το 2023 απαγγέθηκαν κατηγορίες σε 23 μη πολιτικά πρόσωπα (μέλη του ΔΣ και στελέχη της ΕΡΓΟΣΕ, που είναι κατηγορούμενοι και στην κύρια δίκη) αναφορικά με πράξεις και παραλείψεις τους. Στην ίδια υπόθεση ενσωματώθηκε και δεύτερη δικογραφία της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας εις βάρος 16 προσώπων, η οποία αφορά τη χορήγηση αποζημίωσης περίπου 3 εκατ. ευρώ προς την κοινοπραξία που είχε αναλάβει το έργο. Πιθανόν εντός του Απριλίου αναμένεται η αξιολόγηση του υλικού και η απόφαση για την παραπομπή ή μη των κατηγορουμένων σε δίκη. Η δικογραφία αφορά οικονομικά εγκλήματα, καθώς τα έργα της σύμβασης 717 χρηματοδοτούνταν από κοινοτικά κονδύλια. Κατά περίπτωση οι κατηγορούμενοι αντιμετωπίζουν τα αδικήματα της ηθικής αυτουργίας σε απάτη σχετική με τις επιχορηγήσεις και της ηθικής αυτουργίας σε ψευδή βεβαίωση με σκοπό τον προσπορισμό αθέμιτου οφέλους σε άλλον.

02. Η δίκη των ελεγκτών. Δύο επιθεωρητές-ελεγκτές της Ενιαίας Αρχής Διαφάνειας βαρύνονται με τις κατηγορίες παράβασης καθήκοντος γιατί σε έλεγχο που διενήργησαν το 2021 δεν εντόπισαν καμία ευθύνη για τις καθυστερήσεις στην ολοκλήρωση της σύμβασης 717, με αποτέλεσμα η υπόθεση να αρχειοθετηθεί για την ελληνική δικαιοσύνη, πριν ανασυρθεί και πάλι από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία. Η δίκη έχει αρχίσει από τον περασμένο Νοέμβριο στο Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθήνας και η επόμενη δικάσιμος είναι στις 24 Απριλίου 2026. Οι συγγενείς των θυμάτων του σιδηροδρομικού δυστυχήματος έχουν δηλώσει παράσταση υποστήριξη της κατηγορίας, ενώ το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους έχει αναλάβει την υπεράσπιση ενός εκ των κατηγορουμένων.

03. Η περίπτωση Καραμανλή. Η έρευνα της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας «σκόνταψε» και στις ευθύνες πολιτικών προσώπων και παρέπεμψε το θέμα τη Βουλή, η οποία με τη σειρά της παρέπεμψε το θέμα στο δικαστικό συμβούλιο του Αρείου Πάγου. Η διαδικασία της ανάκρισης άρχισε από τον περασμένο Σεπτέμβριο, για να διερευνηθούν οι ευθύνες του πρώην υπουργού Υποδομών και Μεταφορών Κώστα Καραμανλή. Οι συγγενείς των θυμάτων έχουν δηλώσει παράσταση προς υποστήριξης της κατηγορίας. Επί του παρόντος η υπόθεση βρίσκεται στο στάδιο της λήψης μαρτυρικών καταθέσεων και στη συνέχεια η δικογραφία θα διαβιβαστεί στο δικαστικό συμβούλιο του Αρείου Πάγου για την έκδοση βουλεύματος, από το οποίο θα εξαρτηθεί η περαιτέρω ποινική μεταχείριση των ελεγχόμενων προσώπων. Είτε η υπόθεση θα τεθεί στο αρχείο, είτε θα επιστρέψει στη Βουλή η οποία θα αποφασίσει για την συγκρότηση Ειδικού Δικαστηρίου. Στην ίδια υπόθεση αναμένεται να εξεταστούν και οι πιθανές ευθύνες των τότε γενικών γραμματέων του υπουργείου.

Οι υποθέσεις που σχετίζονται με την αλλοίωση του χώρου

Αμέσως μετά το δυστύχημα έγιναν εκτεταμένες παρεμβάσεις στον χώρο, με μεταφορά δεκάδων τόνων χώματος που όμως περιείχαν μέλη και βιολογικό υλικό των θυμάτων, ενώ στον χώρο έπεσε χαλίκι και τσιμέντο για να σταθεροποιηθεί. Πολλοί συγγενείς υποστηρίζουν ότι με το άρον άρον μπάζωμα του χώρου χάθηκαν στοιχεία, κυρίως ουσίες που είχαν ποτίσει το χώμα και θα μπορούσαν να δώσουν απαντήσεις στο τι προκάλεσε την πυρόσφαιρα. Για όσους δεν ενστερνίζονται τη θεωρία του παράνομου φορτίου, αρκεί και μόνο το γεγονός ότι τα μέλη των αγαπημένων τους πετάχτηκαν σαν να ήταν σκουπίδια, για να «καθαρίσει» ο χώρος του δυστυχήματος για επικοινωνιακούς λόγους. Είναι χαρακτηριστικό ότι μετά από μήνες βρέθηκε βιολογικό υλικό από έξι διαφορετικά θύματα από τρία διαφορετικά σημεία του τρένου, σε δύο διαφορετικά σημεία της Λάρισας, στο Κουλούρι και στο οικόπεδο των αδελφών Πανδρεμμένου, ενώ βιολογικό υλικό από ένα θύμα, την Εριέττα Μόλχο δεν βρέθηκε ποτέ μέχρι και σήμερα.

01. Η υπόθεση Τριαντοπούλου. Στην υπόθεση αλλοίωσης του τόπου του δυστυχήματος κατηγορήθηκαν επτά μη πολιτικά πρόσωπα (μεταξύ των οποίων και ο πρώην περιφερειάρχης Θεσσαλίας, Κώστας Αγοραστός) που συμμετείχαν σε συσκέψεις και έλαβαν αποφάσεις για τις ενέργειες των πρώτων ωρών. Σε κάποιες αυτές τις συσκέψεις συμμετείχε και ο τότε υφυπουργός Χρήστος Τριαντοπούλος. Μετά τις συνοπτικές διαδικασίες της Βουλής, η δικογραφία Τριαντοπούλου πέρασε στο δικαστικό συμβούλιο. Με την υπόθεση συσχετίστηκε και η δικογραφία των επτά μη πολιτικών προσώπων, που θα κριθούν από το ίδιο δικαιοδοτικό όργανο. Σε αυτή τη φάση ολοκληρώθηκε η ανάκριση και αναμένεται το βούλευμα για το αν οι κατηγορούμενοι θα παραπεμφθούν στο Ειδικό Δικαστήριο ή υπόθεση θα τεθεί στο αρχείο.

02. Η νέα δικογραφία. Την περασμένη εβδομάδα ο αντιεισαγγελέας Πρωτοδικών Λάρισας διέταξε συμπληρωματική προκαταρκτική έρευνα για αδικήματα κακουργηματικού χαρακτήρα, για μία ακόμη υπόθεση που σχετίζεται με όσα έγιναν τις πρώτες ώρες μετά το δυστύχημα. Συγκεκριμένα η νέα δικογραφία σχετίζεται με την εταιρεία που μετέφερε τα συντρίμια της αμαξοστοιχίας στο Κουλούρι και τα χώματα σε ιδιωτικό οικόπεδο. Επειδή το ποσό της σύμβασης υπερβαίνει τις 120.000 ευρώ, η κατηγορία θεωρείται κακουργηματικού χαρακτήρα. Καλούνται για εξηγήσεις συνολικά 17 πρόσωπα, μεταξύ των οποίων και ο κ. Αγοραστός, για τον οποίο εξετάζεται το ενδεχόμενο ηθικής αυτουργίας στην πράξη της ψευδούς βεβαίωσης και της χρήσης αυτής από κοινού, με συνολικό όφελος άλλου σε βάρος οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης.

Τα βίντεο και τα ηχητικά

Μετά το δυστύχημα ο ανακριτής ζήτησε από τον ΟΣΕ όλα τα βίντεο από τους σταθμούς, μεταξύ αυτών και από τον σιδηροδρομικό σταθμό Θεσσαλονίκης. Παρότι στο δυστύχημα εμπλεκόταν η εμπορική αμαξοστοιχία, η οποία ξεκίνησε από τον εμπορευματικό σταθμό, ο ΟΣΕ απέστειλε το βιντεοληπτικό υλικό από τον επιβατικό σταθμό Θεσσαλονίκης. Στη συνέχεια, μετά από μήνες καθυστερήσεων διαπιστώθηκε ότι το βίντεο από τον εμπορευματικό σταθμό χάθηκε, καθώς επανεγγράφηκε ο δίσκος εγγραφής.

01. Τα χαμένα βίντεο. Στο εδώλιο των κατηγορουμένων του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Λάρισας βρίσκονται στελέχη του ΟΣΕ, καθώς και ο διευθύνων σύμβουλος της INTERSTAR που παρείχε την υπηρεσία βιντεοεπιτήρησης, κατηγορούμενοι για τα αδικήματα της απειθείας και της υπεξαγωγής εγγράφων, κατηγορίες πλημεληματικού χαρακτήρα. Έχουν ήδη πραγματοποιηθεί είκοσι συνεδριάσεις. Απομένει η εξέταση άλλων πέντε μαρτύρων και στη συνέχεια των κατηγορουμένων. Κατά την εξέταση των δικαστικών πραγματογνωμώνων ως μαρτύρων προέκυψε ότι δεν παρέδωσαν το σύνολο των φωτογραφιών και βίντεο που τράβηξαν οι ίδιοι μετά κινητά τους, λίγες ώρες μετά το δυστύχημα. Το δικαστήριο ζήτησε την κατάσχεση του υλικού. Οι εικόνες και τα βίντεο ενδεχομένως να προσθέσουν κάποιες ψηφίδες στη μεγάλη εικόνα του τι συνέβη με τη διαμόρφωση του χώρου μετά το δυστύχημα, υπόθεση που εξετάζεται ξεχωριστά, σε άλλες δύο δικογραφίες.

Η δίκη θα είχε σημασία για την κύρια υπόθεση, στο βαθμό που θα αποδεικνύονταν η ύπαρξη παράνομου φορτίου και άρα η απώλεια των βίντεο θα μπορούσε να θεωρηθεί ως δόλια πράξη.

02. Τα μονταρισμένα ηχητικά. Ένα άλλο παρακάδι της υπόθεσης, που σχετίζεται με την επικοινωνιακή διαχείριση της υπόθεσης και συγκεκριμένα τη διαρροή στα ΜΜΕ την επομένη του δυστυχήματος μονταρισμένων ηχητικών ντοκουμέντων των συνομιλιών του μοιραίου σταθμάρχη με άλλον μηχανοδηγό και όχι με τον οδηγό της επιβατικής που σκοτώθηκε στα Τέμπη. Σημειώνεται ότι τα ηχητικά αρχεία των συνομιλιών του σταθμάρχη με τους μηχανοδηγούς παρελήφθησαν επισήμως από την ΕΛ.ΑΣ. και τις δικαστικές αρχές δύο ημέρες μετά από τη μετάδοση τους από τα ΜΜΕ. Η δίκη για αυτή την υπόθεση, που έμεινε γνωστή ως «μονταζιέρα», άρχισε στα μέσα Μαρτίου στο τριμελές πλημμελειοδικείο Αθηνών και η επόμενη δικάσιμος είναι τον προσεχή Οκτώβριο, με κατηγορούμενους για το αδίκημα της παραβίασης του υπηρεσιακού απορρήτου από κοινού επτά στελέχη του ΟΣΕ και τον πρώην πρόεδρο του Οργανισμού.

ΕΥΛΟΓΙΑ ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΩΝ

Τα μέτρα της κυβέρνησης και τα αιτήματα των κτηνοτρόφων

Μ Της Έλενας Καραβασίλη

Συναγερμός ενόψει Πάσχα

«Σοβαρή περίπτωση να μείνουν άσφαχτα αρνιά»

Ο Σάββας Κεσιδής, πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Καταστηματαρχών Κρεοπωλών επισημαίνει στη «ΜτΚ» πως «σήμερα που μιλάμε, δείγματα για την ευλογία δέχεται μόνον ένα εργαστήριο στη Λάρισα, για όλη τη χώρα. Θα ανοίξει τη Δευτέρα το ΕΚΕΤΑ, με χρηματοδότηση της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας αλλά, αυτά δεν φτάνουν για να καλύψουν όλη την Ελλάδα. Υπάρχει σοβαρή περίπτωση να μείνουν άσφαχτα αρνιά, παρότι θα υπάρχει ζήτηση. Αυτό συνεπάγεται την καταστροφή της κτηνοτροφίας, την έλλειψη προϊόντων από την αγορά και την ανακλαστική αύξηση των τιμών. Ως κρεοπώλες συντασόμαστε με τους κτηνοτρόφους που ζητούν να ανοίξουν και άλλα πιστοποιημένα εργαστήρια ελέγχων. Οι πιστοποιήσεις περισσότερων εργαστηρίων έπρεπε να έχει γίνει ήδη από πέρσι».

Λέει πως τα μέτρα που λαμβάνει το υπουργείο για την ευλογία, με εντατικούς ελέγχους είναι σημαντικά καθώς «είχαμε λαθροσφαγές που τα έστελναν με ΚΤΕΛ, ταξί και ότι άλλο μπορείτε να φανταστείτε. Τώρα αν γίνει μία καταγγελία στο 100 και όντως διαπιστωθεί παρανομία πηγαίνει αυτόφωρο ο λαθροσφαγέας και κατάσχονται τα πάντα. Αυτό είναι πολύ σημαντικό». Κάνοντας μία εκτίμηση για τις τιμές λέει πως καθαρή εικόνα θα υπάρχει μία εβδομάδα πριν από το Πάσχα. «Λόγω του πολέμου ανεβαίνει το πετρέλαιο, η ενέργεια και ενώ τα κρέατα έχουν σταθερές τιμές ανακλαστικά θα ανέβουν όλα. Ο κόσμος φοβάται και μπορεί να περιορίσει τις αγορές του. Φοβόμαστε, λοιπόν, πως η ζήτηση θα πέσει και αναγκαστικά θα μειώσουμε και εμείς τις αγορές μας».

10 Περιφέρειες, η δυνατότητα συνδρομής εξουσιοδοτημένων ιδιωτών κτηνιάτρων με κάλυψη των αμοιβών τους από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, 49 έκτακτες προσλήψεις για την ενίσχυση των κεντρικών υπηρεσιών, του πεδίου και των εργαστηρίων, η αυστηροποίηση του πλαισίου μετακινήσεων, η στενή συνεργασία με την ΕΛΑΣ για την αποτροπή παράνομων μετακινήσεων, καθώς και η νέα ΚΥΑ για ταχύτερες αποζημιώσεις για τη θανάτωση ζώων και την απώλεια εισοδήματος, υπό τον όρο της συμμόρφωσης στα μέτρα.

«Να τρέξουν οι έλεγχοι»

Ο Δημήτρης Μόσχος, πρόεδρος του Συνδέσμου Κτηνοτρόφων τονίζει στη «ΜτΚ» πως «το βασικό είναι να γίνονται πολλά τεστ κάθε μέρα προκειμένου να προχωρήσει γρήγορα η διαδικασία για το ποια σφαγεία θα λειτουργήσουν και πώς, ώστε να ικανοποιηθούν οι ανάγκες της αγοράς ενόψει Πάσχα». Σημαντικό πλήγμα, τονίζει, αποτελεί η εμφάνιση του αφθώδους πυρετού στη Λέσβο η οποία βρίσκεται σε καραντίνα. «Πρέπει να γίνουν γρήγορες κινήσεις, που δεν έγιναν με την ευλογία με αποτέλεσμα να εξαπλωθεί σε όλη τη χώρα. Βέβαια, οι Μυτιληναίοι έχουν εμπειρία στις ζωονόσους και εκτιμώ πως θα πάρουν και από μόνοι τους μέτρα».

Σχολιάζοντας τα μέτρα που ανακοινώθηκαν από το υπουργείο μέσα στην εβδομάδα λέει: «Είναι παράλογο να συλλαμβάνονται οι κτηνοτρόφοι που βγάζουν τα ζώα 100 μέτρα έξω από τον στάβλο. Διώκονται οι κτηνοτρόφοι και από την άλλη έχουμε απολυμαντικούς σταθμούς που δεν δουλεύουν σωστά και μία σειρά άλλων προβλημάτων που δυσχεραίνουν την κατάσταση». Μεταφέρει πως αν δεν γίνουν γρήγορα οι έλεγχοι, «δεν θα προγραμματιστούν εγκαίρως οι σφαγές. Έχω συνάδερφο που του είπαν πως θα πάρουν δείγμα μετά τις 15 Απριλίου. Πάει το Πάσχα πέρασε. Πρέπει και το ΕΚΕΤΑ στη Θεσσαλονίκη και ο ΕΛΓΟ-Δήμητρα στη Θέρμη, να προχωρήσουν γρήγορα τους ελέγχους διότι διαφορετικά δεν θα μπορούν να γίνουν σφαγές. Επίσης, υπάρχει θέμα με τις απαγορεύσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα ζώα που έρχονται στην Ελλάδα, οι οποίες καλώς υπάρχουν αλλά, δεν ξέρουμε ακόμη από ποιες περιοχές θα μπουν τα σφάγια και αν υπάρχει όντως διαθεσιμότητα».

Νωρίς για εκτιμήσεις

Η ανησυχία των κτηνοτρόφων για τον εγκλεισμό των ζώων (όπως ορίζουν τα μέτρα του υπουργείου λόγω ευλογιάς) είναι έντονη, σύμφωνα με τον Δημήτρη Στραζέμη, πρόεδρο του Συλλόγου Αιγοπροβατοτρόφων Επαρχίας Λαγκαδά. «Πέραν του ότι ο εγκλεισμός στις μονάδες δημιουργεί επιπρόσθετο έξοδο, στρεσάρει τα ζώα και δεν αποδίδουν όπως άλλες χρονιές που έβγαιναν στη βοσκή. Πρέπει να τρέξει η διαδικασία των ελέγχων. Επίσης είναι άδικο, επειδή βρέθηκε ένα κρούσμα πριν 1,5 μήνα να μην μπορούν οι κτηνοτρόφοι μαζί με το σφάγιο να κρατούν και τη συκωταριά την οποία υποχρεούνται να πετούν, παρά το γεγονός ότι το δείγμα του ζώου είναι αρνητικό. Οι κτηνοτρόφοι ματώνουν για να βγάλουν τη σοδιά τους». Ερωτώμενος για το πού εκτιμάται να κινηθούν οι τιμές λέει πως «λόγω του πολέμου υπάρχει μία νευρικότητα και δεν υπάρχει ισορροπία, ωστόσο, είναι νωρίς για εκτιμήσεις».

Τον κώδωνα κινδύνου κρούουν κτηνοτρόφοι και παράγοντες της αγοράς επισημαίνοντας την άμεση ανάγκη να ανοίξουν περισσότερα κέντρα ελέγχου ενόψει Πάσχα και οι σχετικές διαδικασίες να γίνονται με μεγαλύτερη ταχύτητα, για την ασφάλεια της παραγωγής και τη βιωσιμότητα της ελληνικής κτηνοτροφίας. Παρά το γεγονός ότι παρατηρείται μία ύφεση στα κρούσματα της ευλογιάς των αιγοπροβάτων, δεν υπάρχει κανένα περιθώριο εφησυχασμού όπως επισημάνθηκε μέσα στην εβδομάδα από το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και την Εθνική Επιστημονική Επιτροπή Διαχείρισης και Ελέγχου της Ευλογιάς.

Παράλληλα, ανησυχία προκαλεί το κρούσμα αφθώδους πυρετού που εντοπίστηκε σε εκτροφή βοοειδών στη Λέσβο, στις 15 Μαρτίου. Απαγορεύτηκαν οι σφαγές και το νησί τέθηκε σε καθολική καραντίνα, σύμφωνα με όσα ορίζει ο Ευρωπαϊκός Κανονισμός 2020/687. Ο αφθώδης πυρετός δεν μεταδίδεται στον άνθρωπο και δεν αποτελεί απειλή για τη δημόσια υγεία, ωστόσο, θεωρείται ως ένα από τα πιο επικίνδυνα νοσήματα των

παραγωγικών ζώων παγκοσμίως. Χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταδοτικότητα και ταχεία εξάπλωση. Μεταδίδεται και αερογενώς, γεγονός που αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο μόλυνσης γειτονικών εκμεταλλεύσεων.

Τα μέτρα

Όσον αφορά την ευλογία των αιγοπροβάτων και τα μέτρα που έχουν ληφθεί από το υπουργείο, στις ζώνες προστασίας, επιτήρησης και στην περαιτέρω απαγορευμένη ζώνη ισχύει καθολική απαγόρευση όλων των μετακινήσεων αιγοπροβάτων, ενώ οι μετακινήσεις προς σφαγή επιτρέπονται μόνο κατόπιν έγκρισης της αρμόδιας κτηνιατρικής αρχής και με την προβλεπόμενη διαδικασία δειγματοληψίας σιέλου. Παράλληλα, ενισχύεται το δίκτυο εργαστηρίων με την προσθήκη του ΕΚΕΤΑ, ενεργοποιούνται σταθερά σημεία απολύμανσης σε κομβικές διαδρομές, προωθείται στοχευμένη εκστρατεία ενημέρωσης και καλύπτονται κρίσιμες λειτουργικές δαπάνες των Περιφερειών σε περιοχές αυξημένου κινδύνου. Έχει προβλεφθεί η επιχειρησιακή ανάπτυξη 97 στρατιωτικών κτηνιάτρων σε

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

22.03.2026

ΤΑ ΝΕΑ ΜΕΤΡΑ ΤΩΝ 2 ΔΙΣ. ΠΟΥ ΠΕΦΤΟΥΝ ΣΤΟ ΤΡΑΠΕΖΙ, ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΚΛΟΙΟ ΝΑ ΣΦΙΓΤΕΙ

Την ώρα που το ράλι στην τιμή του πετρελαίου (η τιμή του ξεπερνά τα 100-110 δολάρια) ανατρέπει θεμελιώδεις παραδοχές στις οποίες είχε στηριχτεί ο προϋπολογισμός του 2026, το οικονομικό επιτελείο βρίσκεται με το δάχτυλο στη σκανδάλη για νέα μέτρα στήριξης στην πολλαπλώς βαλλόμενη κοινωνία ύψους 2 δισ. ευρώ, μετά το μάλλον αναποτελεσματικό πλαφόν (ανώτατο όριο) κέρδους σε καύσιμα, τρόφιμα.

Η κυβέρνηση επιχειρεί να κερδίσει χρόνο, βάζοντας χαλινάρι σε ανεξέλεγκτες δυναμικές ανατιμήσεων στην αγορά (ρόλος που εξυπηρετεί το πλαφόν) και κρατώντας εφεδρείες για την περίπτωση που η κρίση αποδειχθεί πιο επίμονη από όσο έχει προβλεφθεί, με το γερό καμπανάκι να χτυπά αν η σύγκρουση παραταθεί και μετά το τέλος Μαρτίου που... κοντοζυγώνει.

Πρώτα Fuel Pass, επιδότηση ντίζελ - Στον ορίζοντα και μείωση ΕΦΚ

Στο πλαίσιο αυτό, με τη βενζίνη να γυροφέρνει γύρω από τον... λόφο των δύο ευρώ και τη χονδρική τιμή του ρεύματος να αργεί αλλά να παίρνει τον ανήφορο ξεπερνώντας τα 100 ευρώ τη μεγαβατώρα, κάτι που μεταφράζεται σε διψήφιες αυξήσεις στα τιμολόγια Απριλίου, κερδίζει έδαφος η επαναφορά παλαιότερων μέτρων, όπως το Fuel Pass, η επιδότηση στο ρεύμα ως δίκτυ ασφαλείας απέναντι στο ενδεχόμενο μίας νέας σφοδρής ενεργειακής κρίσης αλλά και ένα μέτρο-έκπληξη που μέχρι πρότινος αποκλειόταν κατηγορηματικά.

Στα Στενά του Ορμούζ... η οικονομία αναστενάζει

«Βλέποντας, κάνοντας και ελπίζοντας σε άμεση αποκλιμάκωση», η στρατηγική του οικονομικού επιτελείου - Οχυρωματικές παρεμβάσεις με Fuel Pass, «κούρεμα» του ΕΦΚ στα καύσιμα και επιδότηση του ντίζελ στην αντλία, σε πρώτο πλάνο

M Του **Στέφανου Μαχτσίρα**

Έτσι ανοίγει ορθάνοιχτα, για πρώτη φορά, το «παράθυρο» μίας ριζοσπαστικής και τολμηρής παρέμβασης, της μείωσης του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης (ΕΦΚ) στα καύσιμα (συνεισφέρει πάνω από τρία δισ. ευρώ στον κρατικό κορβανά), με το πράσινο φως της Κομισιόν να κρίνεται απαραίτητο.

Η ελληνική πρόταση περιλαμβάνει μία περιορισμένη ρήτρα διαφυγής, η οποία θα επιτρέπει στις κυβερνήσεις να μειώνουν τους ΕΦΚ όταν οι διεθνείς τιμές ενέργειας καλπάζουν. Επιδίωξη της χώρας μας είναι το δημοσιονομικό κόστος της παρέμβασης (άνω του 1 δισ. ευρώ) να μην προσμετράται στο έλλειμμα ή στους στόχους των πλεονασμάτων.

Πριν όμως φτάσει να... κόψει τον ΕΦΚ, το οικονομικό επιτελείο θα κινηθεί σε γνώριμα μονοπάτια, με την επιδότηση των υγρών καυσίμων στο προσκήνιο. Για το πετρέλαιο κίνησης εξετάζεται οριζόντια επιδότηση, με βάσει το μοντέλο του

2022 (επιδότηση 0,15€/λίτρο στην αντλία), καθώς η αύξηση της τιμής του μεταφέρεται ακαριαία σε όλη την εφοδιαστική αλυσίδα, «ταϊζώντας» το τέρας της ακρίβειας.

Αυτά τα μέτρα μπορούν να χρηματοδοτηθούν από τον κρατικό προϋπολογισμό και δεν απαιτούν «ρήτρα διαφυγής» και... άδεια από τις Βρυξέλλες. Μπορεί να στερούν δημοσιονομικό χώρο από τα μόνιμα μέτρα του 2027 με βάση τους νέους κανόνες για τις οροφές δαπανών αλλά δεν εξαντλούν τις ταμειακές αντοχές. Fuel Pass και επιδότηση στην αντλία για το πετρέλαιο κίνησης κοστίζουν περίπου 500 εκατ. ευρώ, με τον λογαριασμό να ανεβαίνει αν προσθέσουμε στη σούμα και μείωση του ΕΦΚ.

Ακολουθεί το Market Pass

Η κυβέρνηση εξετάζει σοβαρά το ενδεχόμενο να επαναφέρει και το Market Pass (επίδομα τροφίμων), εφόσον η κρίση τιμών στην ενέργεια περάσει και στα τρόφιμα

με τις πρώτες ανατιμήσεις, λόγω πολέμου και... κερδοσκοπίας, να περικυκλώνουν τα ράφια.

Το παλιό μοντέλο του Market Pass, όπου επιδοτούνταν το 10% των μηνιαίων αγορών θεωρείται σε αυτήν τη φάση ανεπαρκής, καθώς οι αυξήσεις θα έρθουν να προστεθούν σε είδη με τιμές πολύ ψηλές πριν ξεσπάσει η κρίση στο Ιράν. Συνεπώς, θα πρέπει να αναμένουμε αλλαγές και στα κριτήρια επιλογής, αλλά και στο ύψος της επιδότησης, σε σχέση με το μέτρο όπως εφαρμόστηκε πριν από τρία χρόνια.

Υπενθυμίζεται ότι το δίμηνο Φεβρουαρίου-Μαρτίου 2023 περισσότερα από 2,3 εκατομμύρια νοικοκυριά υπέβαλαν αιτήσεις στο gov.gr προκειμένου, ανάλογα με την οικογενειακή τους κατάσταση, να λάβουν μηνιαία επιδότηση από 22 έως 100 ευρώ για αγορές προϊόντων κάθε είδους από σούπερ μάρκετ, λαϊκές αγορές, παντοπωλεία, κρεοπωλεία, φούρνους και ιχθυοπωλεία. Δυνητικοί δικαιούχοι

ήταν άγαμοι με εισόδημα έως και 16.000 και 24.000 ευρώ για ζευγάρια, με προσαύξηση 5.000 ευρώ για κάθε ανήλικο τέκνο.

Πιο μακρινό ενδεχόμενο η επιδότηση στο ρεύμα

Δυνατά παίζει και η επιδότηση στους λογαριασμούς ρεύματος για τα χαμηλά εισοδήματα αλλά όχι απαραίτητα για 500, 1.000 και πάνω από 1.000 κιλοβατώρες, όπως συνέβη την πρώτη φορά εφαρμογής του μέτρου. Ειδική μέριμνα θα ληφθεί και για τις μικρές ενεργοβόρες επιχειρήσεις, αν κριθεί σκόπιμο. Πάντως, η επιδότηση στο ρεύμα έπεται, με προτεραιότητα να δίνεται σε Fuel, Market Pass και μείωση ΕΦΚ.

«Σουβλίστηκε» το επίδομα Πάσχα στους συνταξιούχους

Στους σχεδιασμούς του Μεγάρου Μαξίμου υπήρχε το σενάριο να δοθεί μία έκτακτη ενίσχυση, ενόψει του Πάσχα, σε χαμηλοσυνταξιούχους, ανασφάλιστους υπερήλικες, δικαιούχους αναπηρικών επιδομάτων, ευάλωτες ομάδες και δικαιούχους του Ελάχιστου Εγγυημένου Εισοδήματος.

Ωστόσο, το ενδεχόμενο αυτό απομακρύνεται, με φόντο την κρίση στη Μέση Ανατολή, καθώς δημοσιονομικά δεν υπάρχουν τα περιθώρια για μία τέτοια παρέμβαση. Το έκτακτο επίδομα Πάσχα (ύψους 100-250 ευρώ) θα χορηγούνταν στις αρχές της Μ. Εβδομάδας και θα πιστώνονταν στους λογαριασμούς των δικαιούχων χωρίς καμία πρωτοβουλία εκ μέρους τους (όπως συνέβη και τα Χριστούγεννα).

ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ ΕΛΠΙΖΕΙ ΣΕ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟ ΤΩΝ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΩΣ ΤΟ ΠΑΣΧΑ,
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ, ΩΣΤΟΣΟ, ΚΑΙ ΓΙΑ ΑΣΤΑΘΕΙΑ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ

Ασκήσεις πολεμικής ισορροπίας σε σκηνικό ομηρίας

Να περάσουν με όσο το δυνατόν λιγότερα πλήγματα από το ναρκοπέδιο των Στενών του Ορμούζ καλούνται οι επιχειρήσεις, με κορυφαίες βιομηχανίες της Βόρειας Ελλάδας να αναπροσαρμόζουν τάχιστα τους σχεδιασμούς τους, ελπίζοντας στο καλύτερο, ήτοι εκχειρία ως το Πάσχα, προετοιμαζόμενες βέβαια εντατικά και για το χειρότερο, δηλαδή παράταση των συγκρούσεων ως τον Μάιο και βλέπουμε...

Το αποτύπωμα του πολέμου κάθε μέρα που περνά βαθαίνει όλο και περισσότερο, με επιχειρήσεις που εδρεύουν στη μεγαλύτερη Βιομηχανική Περιοχή της χώρας, τη Σίνδο, να βγάζουν χαρτί, μολύβι και κομπιουτεράκια έχοντας, μετά από τόσες διαδοχικές κρίσεις, εμπειρία στο... μάντζμεντ της αβεβαιότητας.

Αυτό που τινάζει στον αέρα τους προϋπολογισμούς που είχαν εκπονηθεί σε καιρούς ειρήνης, αφορά πρωτίτως τις πτήσεις στη στρατόσφαιρα των τιμών του πετρελαίου, πάνω από τα 110 δολάρια το βαρέλι και δευτερευόντως την αύξηση του φυσικού αερίου (από τα 30 ευρώ τη μεγαβατώρα σε 60).

Εφόσον ο πόλεμος τραβήξει επί μακρόν μπαίνουν στο τραπέζι, μεταξύ άλλων, τακτικές ελέγχου του επιχειρηματικού ρίσκου. Αφορούν μεταξύ άλλων, αναστολή επενδυτικών πλάνων, διάχυση των αυξήσεων στα προϊόντα, λόγω ανόδου μεταφορικού και ενεργειακού κόστους, στις τιμές λιανικής (αυτό που πληρώνει ο καταναλωτής), στροφή σε νέες αγορές, για όσες επιχειρήσεις εξάγουν, για αντιστάθμιση κινδύνου. Σε κάθε περίπτωση, κρίνονται

Δοκιμάζεται ο παραγωγικός ιστός της χώρας - Πώς σκέφτονται να κινηθούν οι επιχειρήσεις της Βόρειας Ελλάδας - Άνοδο χονδρικών τιμών 20-30% βλέπει ήδη η αγορά - Σπάνε τα κοντέρ των αυξήσεων αμόλυβδη, ντίζελ κίνησης - Ανησυχούν αλλά αντέχουν οι εξαγωγές, σε αναμμένα κάρβουνα κάθεται ο τουρισμός

M Του **Στέφανου Μαχτσίρα**

απαραίτητες αμυντικές κινήσεις για μετριασμό των απωλειών στους ισολογισμούς των επιχειρήσεων.

Πυκνώνουν τα σύννεφα αλλά αντέχουν οι εξαγωγές

Υπό αυτό το πρίσμα, η πολεμική τανάλια αρχίζει να πιέζει με ολοένα και αυξανόμενη ένταση και τις εξαγωγές, χωρίς για την ώρα να ηχούν... ηχηροί συναγερμοί, με την ανησυχία ωστόσο να φουντώνει.

Η αύξηση του ενεργειακού κόστους, των ναύλων και των κοντέινερς επηρεάζουν σημαντικά την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων -ιδιαίτερα όσων κατευθύνονται στην αγορά της Ασίας αλλά αυτό που «φοβίζει» περισσότερο είναι μία γενικευμένη πτώση της ζήτησης για ελληνικά προϊόντα από τις αγορές-αιμοδότες των εξαγωγών (Ιταλία, Γερμανία, Κύπρος, Βουλγαρία και ΗΠΑ) εξαιτίας των οικονομικών απόνερων του πολέμου, ιδιαίτερα αν αυτός παραταθεί επί μακρόν.

Αυτή τη στιγμή, παρατηρείται μία επιβάρυνση της τάξεως του περίπου 10% στο μεταφορικό κόστος, καθώς πέρα από την αύξηση του χρόνου μεταφοράς εμπορευ-

μάτων, με τα Στενά του Ορμούζ «νεκρή ζώνη», τον ανήφορο παίρνει και το ενεργειακό κόστος. Δεν είναι τυχαίο πως αρχίζουν να καταγράφονται ελλείψεις σε πλαστικά συσκευασίας, δεδομένου ότι παράγονται από υποκατάστατα του πετρελαίου.

Οι πρώτοι κανονιοβολισμοί ανατιμήσεων

Με το επιχειρείν λοιπόν να στρέφει το βλέμμα σε Λευκό Οίκο, Τεχεράνη και Τελ Αβίβ για όσο το δυνατόν ευκρινέστερα σημάδια αποκλιμάκωσης στο πεδίο των μαχών, γενικευμένα φαινόμενα ανατιμήσεων έχουν ήδη ξεκινήσει να κινούνται... απειλητικά, πλήττοντας ζωτικά κύτταρα του παραγωγικού ιστού.

Ήδη προμηθευτικές επιχειρήσεις έστειλαν «πολεμικούς» τιμοκαταλόγους στους πελάτες τους με αυξήσεις 20%-30% (αντανακλώντας τις πρώτες ανοδικές πιέσεις στο μεταφορικό και ενεργειακό κόστος), επικαλούμενες την διαταραχή στην εφοδιαστική αλυσίδα που τίνανε στον αέρα κάθε πολεμικό προγραμματισμό. Κοινή είναι η παραδοχή πως δεν θα αποφευχθεί μία διάχυση των πληθωριστικών πιέσεων στους

περισσότερους κλάδους της οικονομίας, αν δεν λήξει η σύγκρουση.

Θα ψάχνουμε με το κιάλι... λιπάσματα;

Σε αυτό το πλαίσιο, μίνι συναγερμός έχει σημάνει και στον αγροτικό κόσμο, με τις συνέπειες να διαφαίνονται σε βάθος χρόνου. Η ένταση στη Μέση Ανατολή δεν επηρεάζει μόνο τις αγορές πετρελαίου και φυσικού αερίου. Σαν «ντόμινο», οι αναταράξεις μεταφέρονται ήδη στην αγορά λιπασμάτων και απειλούν να περάσουν, με καθυστέρηση μερικών μηνών και στην παραγωγή σιτηρών και τελικά στις τιμές των τροφίμων.

Από τα Στενά του Ορμούζ «περνά» περίπου το 25% των παγκόσμιων εξαγωγών αζώτου που μεταφέρονται μέσω θαλάσσης, το 45% του θείου και περίπου το 10% των εξαγωγών φωσφόρου, προϊόντα που μαζί με την ουρία συνδέονται στενά με τα γεωργικά λιπάσματα, γιατί είναι βασικές ουσίες που παρέχουν θρεπτικά στοιχεία στα φυτά. Χωρίς λιπάσματα δεν υπάρχουν καλλιέργειες, σε μία συγκυρία που ήδη η αγροτική παραγωγή στη χώρα μας ακολουθεί φθίνουσα πορεία.

Σε αντίθεση με το πετρέλαιο, τα λιπάσματα δεν διαθέτουν σημαντικά στρατηγικά αποθέματα αφήνοντας τις γεωργικές αγορές ευάλωτες σε ελλείψεις εφοδιασμού, καθώς ακόμα και οι μέτριες μειώσεις στη χρήση λιπασμάτων μπορούν να μειώσουν τις αποδόσεις βασικών καλλιεργειών όπως το καλαμπόκι, το σιτάρι και το ρύζι.

Για την παγκόσμια οικονομία, οι επιπτώσεις των διαταραχών στο εμπόριο λιπασμάτων είναι πιθανό να φανούν με καθυστέρηση 6-9 μηνών λόγω των χαμηλότερων αποδόσεων των καλλιεργειών. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε υψηλότερο πληθωρισμό τροφίμων, περιορισμένα αποθέματα σιτηρών και αυξημένους κινδύνους επισιτιστικής ασφάλειας για τις χώρες που εξαρτώνται από τις εισαγωγές (και η Ελλάδα μεταξύ αυτών), ασκώντας ταυτόχρονα ευρύτερες μακροοικονομικές πιέσεις στις τιμές.

«Βόμβες διασποράς» στα ράφια, πριν καν ξεκινήσει ο πόλεμος...

Περνώντας στο μέτωπο των... σούπερ μάρκετ, η άνιση μάχη των καταναλωτών με τις αγριεμένες τιμές έχει ξεκινήσει εδώ και περίπου έξι χρόνια. Δεν χρειάστηκε να ξεπεράσει το πετρέλαιο τα 100 δολάρια το βαρέλι για να δοθεί το έναυσμα μίας ακόμα-ανοδικής πορείας στις τιμές των τροφίμων. Ήδη μέσα στις πρώτες δέκα εβδομάδες του 2026 έχουν καταγραφεί αυξήσεις τιμών σε περισσότερους από 7.500 κωδικούς προϊόντων, βάσει εκτιμήσεων παραγόντων της αγοράς. Θεωρείται σχεδόν βέβαιο πως μέχρι το Πάσχα οι 7.500 κωδικοί θα γίνουν 8.500 (και βλέπουμε), μόλις ο πόλεμος «ενσωματωθεί» στα τιμολόγια.

Το νέο αυτό κύμα ανατιμήσεων έρχεται να προστεθεί στις αυξήσεις σε περισσότερους από 11.500 κωδικούς που είχαν σημειωθεί στο τελευταίο τρίμηνο του 2025, με βάση στοιχεία από ελέγχους που διενήργησε η Ανεξάρτητη Αρχή Ελέγχου της Αγοράς και Προστασίας του Καταναλωτή.

Η έκταση του φαινομένου δεν περιορίζεται σε μεμονωμένες κατηγορίες προϊόντων

Βενζίνη: Ράλι δίχως φρένα και... εμπρησμός στα πορτοφόλια

Αφήνει πίσω της την κορυφή των 2 ευρώ το λίτρο και βάζει πλώρη ολотаχώς για τα 2,30 και βλέπουμε η αμόλυβδη και στη Θεσσαλονίκη, με το ντίζελ (πετρέλαιο κίνησης) να την... κερδίζει στην κούρσα πατώντας και αυτό γκάζι για νέες κορυφές. Το πλαφόν στο περιθώριο κέρδους μπορεί να αποτρέπει ενδεχομένως ακόμα μεγαλύτερες ανατιμήσεις, δεν προστατεύει ωστόσο επί της ουσίας τους καταναλωτές. Η βενζίνη όπως και τα υπόλοιπα καύσιμα κίνησης ακριβαίνουν παρά την επιβολή του πλαφόν. Και αυτό επειδή δεν έχει αποφασιστεί ανώτατη τιμή πώλησης. Η κυβέρνηση έχει αποφασίσει τον ορισμό ανώτατου περιθωρίου μικτού κέρδους στις εταιρείες εμπορίας πετρελαιοειδών και τους πρατηριούχους. Το μικτό περιθώριο κέρδος, όμως, των δύο κλάδων αφορά μόλις το 10% της τελικής τιμής της βενζίνης. Συνεπώς το πλαφόν δεν μπορεί να περιορίσει τις αυξήσεις όταν η τελική τιμή πώλησης διαμορφώνεται κατά σχεδόν 60% από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης και τον ΦΠΑ και κατά περίπου 30% από τα διυλιστήρια. Με τις καταστροφές στις ενεργειακές υποδομές στη Μέση Ανατολή να συνεχίζονται αμείωτες και τις προβλέψεις ήδη να μιλούν για τιμή πετρελαίου ακόμα και πάνω από 150(!) δολάρια το βαρέλι από 110 δολάρια τις τελευταίες μέρες, ο πύρινος εφιάλτης των αυξήσεων στη βενζίνη δε θα τελειώσει σύντομα.

που επηρεάζονται αισθητά από τις διεθνείς πιέσεις -όπως το μοσχάρι, ο καφές και η σοκολάτα- αλλά απλώνεται σε ένα μεγάλο φάσμα βασικών ειδών καθημερινής κατανάλωσης, με τον πληθωρισμό Μαρτίου να αποτυπώνει πιο έντονα την εικόνα της αγοράς. Γιαούρτι, τυριά, αυγά, βούτυρο, κοτόπουλο, χοιρινό, αλλαντικά, βρεφικές τροφές, οπωροκηπευτικά βρίσκονται ανάμεσα στα προϊόντα που εμφανίζουν αυξήσεις, δημιουργώντας ένα περιβάλλον έντονης ανησυχίας για την εξέλιξη των τιμών στο ράφι, οδεύοντας ολотаχώς στο πιο ακριβό Πάσχα των τελευταίων 30 (και βάλε) ετών, με το μοσχάρι να ίπταται στα 20 ευρώ το κιλό και τον παραδοσιακό Οβελία στο θρόνο των 16 ευρώ, «αχρηστεύοντας» το πλαφόν κέρδους στην πράξη.

«Οχυρώνονται» οι καταναλωτές

Το βαρύ πολεμικό κλίμα λοιπόν ρίχνει τη δικά του βαριά σκιά στην ψυχολογία της αγοράς. Η αλλαγή στις συνήθειες είναι ήδη ορατή, βάσει έρευνας της Nielsen, με το 57% των καταναλωτών να δηλώνει ανήσυχο από τον πόλεμο και το 27% να βιώνει έντονο στρες.

Το 72% των καταναλωτών δηλώνει ότι έχει προσαρμόσει τη συμπεριφορά του, με το 35% να περιορίζει τις δαπάνες και το 25% τις εξόδους του. Ένα 10% δηλώνει ότι έχει στοκάρει βασικά προϊόντα, ενώ η ανησυχία εστιάζει κυρίως σε ενδεχόμενες ανατιμήσεις (22%) και ελλείψεις (19%). Η γεωπολιτική κλιμάκωση και η αύξηση στις τιμές καυσίμων ανησυχούν αντίστοιχα το 16% και το 14%.

Το 57% των νοικοκυριών αναφέρει ότι το εισόδημά του φτάνει μόνο για τις βασικές ανάγκες, ενώ μόλις το 13% βλέπει βελτίωση στην οικονομική του κατάσταση. Παρά την αυξημένη πίεση, όμως, οι καταναλωτές δείχνουν να προσαρμόζονται: Περίπου το 68% παρακολουθεί στενά τις τιμές των προϊόντων και το 76% αναζητά ενεργά προσφορές, φυλλάδια και κουπόνια.

Τουρισμός

Υπομονή και επιμονή σε τοπίο αστάθειας - Όπλο η ασφάλεια

Μία ανάσα πριν την έναρξη της σεζόν και τρεις εβδομάδες μετά το ξέσπασμα των συγκρούσεων, ο τουρισμός εξακολουθεί να πορεύεται σε σκηνικό παραλυτικής αβεβαιότητας, καθώς οι εξελίξεις στη Μέση Ανατολή φαίνεται να επηρεάζουν ήδη τους ρυθμούς των κρατήσεων.

Οι πρώτες ενδείξεις από την αγορά δείχνουν ότι ο ρυθμός των κρατήσεων για ταξίδια προς την Ελλάδα, τόσο για την πασχалиνή περίοδο όσο και για το καλοκαίρι, έχει επιβραδυνθεί ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις καταγράφεται ακόμα και προσωρινό «πάγωμα», με τη Βόρεια Ελλάδα να επιδεικνύει αντοχές αλλά αναπόφευκτα δεν ξεφεύγει από τον γενικό κανόνα.

Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις και τουριστικοί παράγοντες αναφέρουν ότι αρκετοί επισκέπτες επιλέγουν τις τελευταίες ημέρες να καθυστερήσουν την οριστικοποίηση των διακοπών τους, περιμένοντας να διαπιστώσουν πώς θα εξελιχθεί η κατάσταση στη Μέση Ανατολή και ποια θα είναι η ευρύτερη επίδραση στη διεθνή ταξιδιωτική αγορά. Η κατάσταση εκτιμάται πως θα λάβει ανησυχητικές διαστάσεις εφόσον παραταθεί και πέρα από το Πάσχα ο πόλεμος, με τη σεζόν να ξεκινά... ζημιогόνα με το καλημέρα σας.

Η επιφυλακτικότητα των ταξιδιωτών σε περιόδους γεωπολιτικής αστάθειας και το κακό κλίμα που δημιουργείται δεν είναι κάτι καινούργιο για το ελληνικό τουριστικό οικοσύστημα καθώς η αγορά έχει επιδείξει και

στο παρελθόν αξιοθαύμαστη ανθεκτικότητα απέναντι σε διεθνείς κρίσεις, με τον τουρισμό πολλές φορές, σε ανάλογες συνθήκες, να κερδίζει το στοίχημα των κρατήσεων της τελευταίας στιγμής.

Αγκάθι το λειτουργικό κόστος

Δεν αποκλείεται πάντως το ενδεχόμενο η Ελλάδα να ωφεληθεί τελικά από τις γεωπολιτικές εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή. Σε περιόδους αυξημένης έντασης συχνά παρατηρείται ανακατανομή των ταξιδιωτικών ροών, με τους ταξιδιώτες να επιλέγουν προορισμούς που θεωρούνται πιο σταθεροί και ασφαλείς.

Υπό αυτό το πρίσμα, η ευκολία της πρόσβασης στη Βόρεια Ελλάδα (Θεσσαλονίκη, Χαλκιδική, Πιερία, Καβάλα) αποτελεί πέρα από κάθε αμφιβολία στρατηγικό πλεονέκτημα για την περιοχή, ειδικά σε τέτοιες συνθήκες.

Ισχυρό σημείο προβληματισμού για τους επαγγελματίες είναι η άνοδος του λειτουργικού κόστους, απόρροια του «εγκλωβισμού» της παγκόσμιας οικονομίας στα Στενά του Ορμούζ με τις αυξήσεις στο ενεργειακό κόστος και τις πρώτες ύλες να κυριαρχούν. Σε ένα μεγάλο ποσοστό περίπου στο 40 με 45% οι προκρατήσεις έχουν «κλειδώσει», με ένα συγκεκριμένο πακέτο τιμής, προπολεμικών συνθηκών. Εφόσον τα πακέτα αναθεωρηθούν προς τα πάνω, υπάρχει κίνδυνος απώλειας πελατών προς άλλες ανταγωνιστικές αγορές, με την αγορά να καλείται να ισορροπήσει σε τεντωμένο σχοινί...

Τα 5 σημεία «κλειδιά»

01

Η πρώτη και πιο άμεση επίπτωση ενός παρατεταμένου γεωπολιτικού σοκ είναι η περαιτέρω αύξηση του πληθωρισμού, εξαιτίας των διεθνών πιέσεων στις τιμές.

02

Ο αποκλεισμός των Στενών του Ορμούζ ανοίγει διάπλατα τον δρόμο νέων ανατιμήσεων, με τις επιχειρήσεις στη Βόρεια Ελλάδα να καταστρώνουν στρατηγικές αντίδρασης.

03

Η απογείωση των τιμών πετρελαίου, αερίου δε θα αργήσει να αποτυπωθεί στις τελικές τιμές των προϊόντων.

04

Οι αυξήσεις εμφανίζονται πρώτα στα καύσιμα και την ηλεκτρική ενέργεια, αλλά σύντομα επηρεάζουν το κόστος παραγωγής, τις τιμές τροφίμων και τις υπηρεσίες.

05

Ο μεγαλύτερος φόβος για την ελληνική οικονομία αφορά τον τουρισμό, καθώς η συνέχιση του πολέμου πέρα και από τον Απρίλιο απειλεί να τινάξει στον αέρα τη θερινή σεζόν.

AMBASCIATA D'ITALIA IN ATENE AVVISO DI SECONDA ASTA

per la vendita dell'immobile di proprietà dello Stato Italiano
ubicato in Salonico Via Vasilissis Olgas n. 20

Per la visione completa dell'Avviso è possibile consultare il sito:
ambatene.esteri.it

Scadenza ore 12:00 del 08 Maggio 2026

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑΣ

για την πώληση του ακινήτου, ιδιοκτησίας του Ιταλικού Δημοσίου που
βρίσκεται στην Θεσσαλονίκη επί της οδού Βασιλίσσης Όλγας αριθ. 20.

Για να δείτε το πλήρες κείμενο της Προκήρυξης μπορείτε να συμβουλευτείτε
τον ιστότοπο:
ambatene.esteri.it

ημερομηνία λήξης: 08 Μαΐου, 2026 - ώρα 12:00 μ.μ.

EMBASSY OF ITALY IN ATHENS SECOND AUCTION ANNOUNCEMENT

for the sale of the property owned by the Italian State
located in Thessaloniki at 20 Vasilissis Olgas Street.

The complete Auction Notice is available on the website:
ambatene.esteri.it

Auction closing date: May 8th, 2026, at 12:00 p.m.

άποψη

Μ Του **Παύλου Αβραμόπουλου**
Συμβούλου Επικοινωνίας

«**Ό**ταν η απόδοση του κεφαλαίου είναι μεγαλύτερη από τον ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, ο καπιταλισμός παράγει αυτόματα ανισότητες πλούτου που γίνονται ολοένα και πιο ακραίες». Η φράση αυτή του οικονομολόγου Τομά Πικετί συνοψίζει με εντυπωσιακή ακρίβεια μία πραγματικότητα που επιβεβαιώνεται ξανά και ξανά.

Η τελευταία λίστα του Forbes με τους πλουσιότερους ανθρώπους του κόσμου δείχνει ότι ο πλούτος συγκεντρώνεται με ταχύτητα που δύσκολα μπορεί να αγνοηθεί. Οι δισεκατομμυριούχοι όχι μόνο παραμένουν στην κορυφή, αλλά βλέπουν την περιουσία τους να αυξάνεται ακόμη και σε περιόδους κρίσεων, γεωπολιτικής αστάθειας ή οικονομικής αβεβαιότητας.

Την ίδια στιγμή, για μεγάλα τμήματα της κοινωνίας η πραγματικότητα είναι διαφορετική. Το κόστος ζωής αυξάνεται, οι μισθοί σε πολλές χώρες δεν ακολουθούν τον πληθωρισμό και η πρόσβαση σε βασικά αγαθά –όπως η στέγαση ή η ενέργεια– γίνεται ολοένα και πιο δύσκολη.

Η αντίθεση αυτή δεν είναι απλώς μία ηθική ή ιδεολογική συζήτηση. Είναι ένα δομικό ζήτημα για τον τρόπο με τον οποίο λειτουργεί η σύγχρονη οικονομία. Τα τελευταία χρόνια παρατηρούμε το φαινόμενο της «συγκέντρωση κεφαλαίου».

Ο πλούτος που παράγεται από την οικονομία τείνει να κατευθύνεται προς εκείνους που ήδη κατέχουν μεγάλα περιουσιακά στοιχεία: Μετοχές, ακίνητα, τεχνολογικές πλατφόρμες, δεδομένα.

Η παγκοσμιοποίηση και η ψηφιακή οικονομία ενίσχυσαν αυτή την τάση. Οι μεγάλες εταιρείες μπορούν να επεκτείνονται σε παγκόσμια κλίμακα με σχετικά χαμηλό κόστος, δημιουργώντας τεράστιες αγορές και

Οι πλούσιοι γίνονται πλουσιότεροι και οι ανισότητες βαθύτερες

αντίστοιχα τεράστια κέρδη για τους ιδιοκτήτες τους.

Παράλληλα, όμως, η ίδια διαδικασία δεν μοιράζει τα οφέλη της ισότιμα. Η ανάπτυξη δεν μεταφράζεται πάντα σε καλύτερες συνθήκες ζωής για όλους. Σε πολλές περιπτώσεις, η παραγωγικότητα αυξάνεται χωρίς αντίστοιχη αύξηση των εισοδημάτων των εργαζομένων.

Το αποτέλεσμα είναι ένα παράδοξο της εποχής μας: Η παγκόσμια οικονομία γίνεται πλουσιότερη, αλλά η αίσθηση οικονομικής ασφάλειας για μεγάλο μέρος των κοινωνιών μειώνεται.

Οι ανισότητες δεν είναι απλώς στατιστικά μεγέθη. Έχουν πολιτικές και κοινωνικές συνέπειες. Όταν μεγάλα τμήματα της κοινωνίας νιώθουν ότι το οικονομικό σύστημα δεν λειτουργεί προς όφελός τους, η εμπιστοσύνη στους θεσμούς διαβρώνεται. Σε τέτοιες συνθήκες βρίσκουν συχνά χώρο απλουστευτικές απαντήσεις, λαϊκισμός ή ακραίες πολιτικές εκφράσεις.

Η συζήτηση για τις ανισότητες δεν αφορά, λοιπόν, μόνο τη φορολογία ή την αναδιανομή του πλούτου. Αφορά το ίδιο το κοινωνικό συμβόλαιο πάνω στο οποίο στηρίζονται οι δημοκρατίες.

Οι προτάσεις που έχουν κατατεθεί διεθνώς ποικίλλουν: Προοδευτικότερη φορολόγηση του πλούτου, επενδύσεις στο κοινωνικό κράτος, ενίσχυση των εργασιακών δικαιωμάτων, ρύθμιση των ψηφιακών μονοπωλίων. Καμία λύση από μόνη της δεν είναι αρκετή. Όμως η κατεύθυνση είναι σαφής, η οικονομική ανάπτυξη χρειάζεται μηχανισμούς που να διασφαλίζουν ότι τα οφέλη της διαχέονται στην κοινωνία.

Διαφορετικά, η τάση που περιέγραψε ο Πικετί θα συνεχίσει να επιβεβαιώνεται καθώς ο πλούτος θα συγκεντρώνεται όλο και περισσότερο στην κορυφή, ενώ οι ανισότητες θα βαθιάινουν.

Και τότε το ερώτημα δεν θα είναι απλώς οικονομικό. Θα είναι βαθιά πολιτικό.

Αφορά το ποια κοινωνία θέλουμε να χτίσουμε.

επιχειρείν: νόμος & πράξη

Οδηγία NIS2: Εποπτεία, ρόλος διοίκησης και κυρώσεις

Μ Του **Σταύρου Κουμεντάκη**
Managing Partner, Koumentakis and Associates Law Firm

Η αποτελεσματική εφαρμογή της Οδηγίας NIS2, όπως ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη από τον εφαρμοστικό της νόμο, προϋποθέτει όχι μόνο τη θέσπιση ουσιαστικών υποχρεώσεων κυβερνοασφάλειας (:Φ/15/3/2026) αλλά και τη διαμόρφωση ενός αποτελεσματικού μηχανισμού εποπτείας, λογοδοσίας και επιβολής κυρώσεων. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη σημασία αποκτά ο ρόλος της ανώτατης διοίκησης, η οποία καλείται να ενσωματώσει την κυβερνοασφάλεια στον πυρήνα της οργανωτικής και στρατηγικής λειτουργίας των υπαγόμενων οντοτήτων. Οι επαπειλούμενες κυρώσεις δεν είναι αμελητέες...

Εποπτεία

Οι Βασικές Οντότητες υπόκεινται σε πλήρες καθεστώς εποπτείας, το οποίο περιλαμβάνει τόσο προληπτικούς όσο και κατασταλτικούς ελέγχους οι Σημαντικές Οντότητες υπόκεινται σε απλοποιημένο εποπτικό καθεστώς, το οποίο ενεργοποιείται μόνο εκ των υστέρων.

Κατά τη διενέργεια των ελέγχων η οικεία Οντότητα παρέχει τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία, ενδείξεις ή πληροφορίες ώστε να τεκμηριώνεται η συμμόρφωσή της με τις προβλεπόμενες απαιτήσεις.

Αρμόδια αρχή για την εποπτεία, τον έλεγχο και την επιβολή κυρώσεων είναι η Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας, η οποία διαθέτει τα αναγκαία μέσα και εξουσίες για την άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων της.

Ευθύνη και ρόλος ανώτατης διοίκησης

Η ανώτατη διοίκηση των υπόχρεων οντοτήτων:

(α) Εγκρίνει τα μέτρα διαχείρισης κινδύνων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας που λαμβάνουν οι εν λόγω Οντότητες.

(β) Επιβλέπει την εφαρμογή τους.

(γ) Παρακολουθεί κατάλληλη εκπαίδευση, για την αξιολόγηση, λήψη και παρακολούθηση των σχετικών αποφάσεων.

(δ) Διασφαλίζει ότι η Οντότητα παρέχει όμοια κατάρτιση στους υπαλλήλους της σε τακτική βάση.

(ε) Λογοδοτεί για την εκ μέρους των Οντοτήτων παραβίαση των υποχρεώσεων.

Υπεύθυνος Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Στο πλαίσιο της οργανωτικής

συμμόρφωσης, η ανώτατη διοίκηση οφείλει να ορίσει υπάλληλο της Οντότητας ως Υπεύθυνο Ασφάλειας Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών (Υ.Α.Σ.Π.Ε.). Ο Υ.Α.Σ.Π.Ε. πρέπει να διαθέτει επαρκή γνώση των επιχειρηματικών διαδικασιών της Οντότητας, να διαθέτει συγκεκριμένα προσόντα και να μην υπόκειται στα κωλύματα και ασυμβίβαστα που ο νόμος ορίζει και, μεταξύ άλλων:

(α) Αποτελεί το σημείο επαφής και συνεργάζεται με την Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας και το αρμόδιο CSIRT.

(β) Συντονίζει και επιβλέπει τη συμμόρφωση της Οντότητας.

(γ) Εποπτεύει την υλοποίηση της Ενιαίας Πολιτικής Ασφάλειας και την ικανοποίηση των βασικών απαιτήσεων ασφάλειας, την εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των υπαλλήλων της Οντότητας σε θέματα ασφάλειας πληροφοριών και δικτύων.

(δ) Συντάσσει την αναφορά αυτοαξιολόγησης της Οντότητας που αποστέλλεται στην Εθνική Αρχή Κυβερνοασφάλειας.

(ε) Παρίσταται στους ελέγχους που πραγματοποιεί η Ομάδα Επιθεώρησης Ελέγχου, τους οποίους και διευκολύνει.

Σημειώνεται ότι ο ρόλος του Υ.Α.Σ.Π.Ε. στην οργανωτική δομή της Οντότητας πρέπει να είναι ανεξάρτητος και να μην προκύπτει σύγκρουση συμφερόντων με άλλους εργασιακούς ρόλους που τυχόν κατέχει.

Κυρώσεις

Πέραν των ειδικών διοικητικών μέτρων –όπως οι προσωρινές αναστολές και απαγορεύσεις, προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής εξαιρετικά σημαντικών (και απολύτως αποτρεπτικών) χρηματικών προστίμων.

Η Οδηγία NIS2 και ο εφαρμοστικός της νόμος αποτυπώνουν μία σαφή μετατόπιση από μία στενά τεχνική προσέγγιση της κυβερνοασφάλειας προς ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης. Η εποπτεία, η ενεργός εμπλοκή της ανώτατης διοίκησης και η πρόβλεψη κλιμακούμενων κυρώσεων συνιστούν αλληλένδετα στοιχεία ενός μηχανισμού που αποσκοπεί στη διασφάλιση υψηλού επιπέδου ανθεκτικότητας των Βασικών και Σημαντικών Οντοτήτων. Η συμμόρφωση με το εν λόγω πλαίσιο δεν εξαντλείται στην τυπική εκπλήρωση υποχρεώσεων, αλλά απαιτεί συστηματική οργάνωση, συνεχή αξιολόγηση και καλλιέργεια κουλτούρας κυβερνοασφάλειας σε όλα τα επίπεδα της Οντότητας.

moneyshow2026
34th Money Show

Μεγάλες αναπτύξεις και εξέλιξης
Θεσσαλονίκη 20-22 Μαρτίου 2026
Εκ μνήμης του Χρήστου Σαραντάκου

Πρωτογενής παραγωγή
Εξαγωγές & "πράσινη" ανάπτυξη
Καινοτομία & επιχειρηματικότητα
Τεχνητή νοημοσύνη

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ | ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ | ΕΝΕΡΓΕΙΑ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ | ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ | ΓΕΩΡΓΙΑ | ΑΙ
Θεσσαλονίκη, 20 -22 Μαρτίου 2026
Είσοδος Ελεύθερη
Ώρες λειτουργίας: 09:00 – 22:00

AI@moneyshow2026 Αφιέρωμα στην τεχνητή νοημοσύνη

Με την ευγενική χορηγία

Με την υποστήριξη

Χορηγοί επικοινωνίας

Αναλυτικό πρόγραμμα:
www.moneyshow.org
f / ELIAS FARANGTAKIS
@cciesalonico

Πληροφορίες:
Money Show - ORGANOTECNICA • org_usa@icloud.com
www.italchamber.gr • info@italchamber.gr • moneyshow@italchamber.gr

sport^M

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
22.03.2026

Ο φόβος των ναρκοκαρτέλ και η μάχη για την ασφάλεια του Μουντιάλ

Καθώς πλησιάζει το Παγκόσμιο Κύπελλο ποδοσφαίρου του 2026, το οποίο θα φιλοξενηθεί από κοινού από το Μεξικό, τις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Καναδά, η προσοχή της διεθνούς κοινότητας δεν στρέφεται μόνο στο αγωνιστικό σκέλος της διοργάνωσης, αλλά και στο ζήτημα της ασφάλειας. Στο Μεξικό, όπου θα διεξαχθούν 13 αγώνες σε τρεις πόλεις -την Πόλη του Μεξικού, το Μοντερέι και τη Γουαδαλαχάρα- η παρουσία και η ισχύς των ναρκοκαρτέλ προκαλούν έντονη ανησυχία.

Οι φόβοι αυτοί εντάθηκαν ιδιαίτερα μετά την πρόσφατη αιματηρή επιχείρηση του μεξικανικού στρατού που οδήγησε στον θάνατο του Νεμέσιο Οσεγέρα Σερβάντες, γνωστού ως «El Mencho», αρχηγού του ισχυρού καρτέλ Jalisco New Generation (CJNG). Η εξόντωσή του προκάλεσε κύμα βίαιων αντιποίνων που πήραν τη μορφή ενόπλων συγκρούσεων μέσα σε κατοικημένες περιοχές.

Στη Γουαδαλαχάρα, το ξέσπασμα της ένοπλης βίας οδήγησε ακόμη και στην ματαίωση αθλητικών εκδηλώσεων, την ώρα που κάποιες από τις χώρες που έχουν προκριθεί στην τελική φάση ζήτησαν αυξημένες εγγυήσεις ασφαλείας από τις μεξικανικές Αρχές, αφήνοντας ανοιχτό το ενδεχόμενο να απαιτήσουν από τη FIFA ακόμη και τη μεταφορά της έδρας των αγώνων τους σε κάποια από τις άλλες δύο διοργανώτριες χώρες του Μουντιάλ.

Για να αμβλύνει την εύλογη ανησυχία της FIFA αλλά και των ομάδων που θα αγωνιστούν στο Μεξικό, η κυβέρνηση της προέδρου Κλαούντια Σέινμπαουμ έχει παρουσιάσει ένα λεπτομερές σχέδιο ασφαλείας. Στο πλαίσιο της επιχείρησης που έχει ονομαστεί «Plan Kukulcán», προβλέπεται η ανάπτυξη σχεδόν 100.000 στελεχών - αστυνομικών, στρατιωτών και μελών της εθνικής φρουράς - στις πόλεις που θα φιλοξενήσουν αγώνες αλλά και σε αεροδρόμια, σταθμούς μέσων μαζικής μεταφοράς και ζώνες φιλάθλων.

Το σχέδιο περιλαμβάνει επίσης τη χρήση στρατιωτικών οχημάτων, ελικοπτέρων και drones επιτήρησης, την ανάπτυξη ειδικών μονάδων της δίωξης ναρκωτικών με σκύλους ανίχνευσης, όπως και τη στενή συνεργασία με τις Ηνωμένες Πολιτείες και τον Καναδά για θέματα πληροφοριών και αντιτρομοκρατίας. Παράλληλα, οι αρχές έχουν προχωρήσει σε εκατοντάδες (ενίοτε προληπτικού χαρακτήρα) συλλήψεις σε μια προσπάθεια να αποδυναμώσουν τη δύναμη των καρτέλ πριν από την έναρξη της διοργάνωσης.

Η μεξικανική κυβέρνηση επιμένει ότι οι φίλαθλοι και οι αθλητές δεν διατρέχουν κίνδυνο και ότι το Μουντιάλ θα διεξαχθεί κανονικά. Ωστόσο, σύμφωνα με πολλούς αναλυτές, το τουρνουά του 2026 αποτελεί κάτι περισσότερο από ένα αθλητικό γεγονός: είναι μια δοκιμασία που θα δείξει αν το κράτος μπορεί να εγγυηθεί την ασφάλεια σε μια χώρα που επί δεκαετίες αναμετράται με τον εφιάλτη του οργανωμένου εγκλήματος. **Β. ΜΟΣΧΟΥ**

Μέσα σε βαρύ κλίμα, ο Δικέφαλος στέφθηκε κυπελλούχος Ελλάδας στην Άρτα, με τους πρωταγωνιστές να μιλούν στη «ΜτΚ»

M Της **Ελένης Τσαλκατίδου**

Ο πρώτος τίτλος στα 100 χρόνια του ΠΑΟΚ ήλθε από την ομάδα του χάντμπολ γυναικών

Η ομάδα χάντμπολ γυναικών του ΠΑΟΚ επέστρεψε στο θρόνο της, μετά από ένα χρόνο απουσίας, και άνοιξε τον χορό των κατακτήσεων τίτλων για τα ομαδικά αθλήματα σε ό,τι αφορά τη φετινή, επετειακή χρονιά για την ασπρόμαυρη οικογένεια, δεδομένης της συμπλήρωσης 100 χρόνων από την ίδρυση του συλλόγου. Σε ένα φάιναλ φορ, το οποίο διεξήχθη υπό τη βαριά σκιά της δολοφονίας του 20χρονου οπαδού του Δικέφαλου, Κλεομένη, λίγα 24ωρα νωρίτερα, ο ΠΑΟΚ απέδειξε ότι δικαίως θεωρείται η καλύτερη ομάδα αυτήν την στιγμή στην Ελλάδα, βγάζοντας νοκ-άουτ από τον ημιτελικό την ΑΕΚ και στη συνέχεια ξεπερνώντας το εμπόδιο της Αναγέννησης Άρτας στον τελικό μέσα στο «σπίτι» της.

Όπως, δηλαδή, έκανε και τη σεζόν 2018-2019 και συγκεκριμένα στις 16 Φεβρουαρίου του 2019, όταν και πάλι στην πόλη της Ηπείρου με αντίπαλο την Αναγέννησης Άρτας, οι ασπρόμαυρες είχαν πανηγυρίσει ένα ακόμα κύπελλο στην ιστορία τους. Τότε που ο σημερινός «αρχιτέκτονας» της επιτυχίας, Δημήτρης Πελεκίδης, ήταν βοηθός του τότε τεχνικού του ΠΑΟΚ, Δημήτρη Δημητρούλια. Οι δυο τους είχαν οδηγήσει τις ασπρόμαυρες στην κατάκτηση του νταμπλ εκείνης της σεζόν, με τον Δικέφαλο να φέρνει και πάλι τα σκήπτρα του πρωταθλητή στη Θεσσαλονίκη ύστερα από πέντε χρόνια.

Δεδομένης, λοιπόν, της περσινής μεταβατικής χρονιάς, όπου η ομάδα δεν κατάφερε να διακριθεί ούτε στον θεσμό του κυπέλλου, χάνοντας το τρόπαιο μέσα στο «σπίτι» της, στη Μίκρα, αλλά ούτε

αργότερα στο πρωτάθλημα, ίσως το κύπελλο αυτό να λειτουργήσει όπως και στη σεζόν 2018-2019 ως το εφάλτήριο για μια ακόμα μεγάλη πορεία του τμήματος μέσα στα επόμενα χρόνια.

Αξίζει να σημειωθεί ότι με το νέο κύπελλο που πρόσθεσε στην τροπαιοθήκη του ο ΠΑΟΚ ανέβηκε στη 2η θέση της σχετικής λίστας, ξεπερνώντας τις Νέα Ιωνία και Βέροια 2017 που έχουν επτά κατακτήσεις, ενώ βρίσκεται πίσω από την Αναγέννηση Άρτας, που αποτελεί μια παραδοσιακή δύναμη στο χώρο του χάντμπολ γυναικών έχοντας στη φάρετρα της 10 τρόπαια.

Η «ΜτΚ» επικοινωνήσε με τρεις από τους πρωταγωνιστές αυτής της επιτυχίας, ο καθένας από το δικό του πόστο: τον διοικητικό υπεύθυνο των τμημάτων χάντμπολ ανδρών και γυναικών του ΠΑΟΚ και μέλος του διοικητικού συμβουλίου του ασπρόμαυρου Ερασιτέχνη, Δημήτρη Χασεκίδη, τον προπονητή, Δημήτρη Πελεκίδη, και την αθλήτρια της ομάδας, που κατέκτησε τον τίτλο της MVP της διοργάνωσης στην Άρτα, Ολίνα Ανδρίτσου.

Χασεκίδης: «Κινητήριος δύναμή μας ο Ιβάν Σαββίδης»

Ο Δημήτρης Χασεκίδης είναι ο ιδρυτής του τμήματος χάντμπολ γυναικών το 2007 και στην μακρόχρονη πορεία του ως επικεφαλής στα τμήματα χάντμπολ ανδρών και γυναικών του συλλόγου μετράει συνολικά 20 τίτλους εκ των οποίων τους 17 με τις γυναίκες. Ο ίδιος μίλησε για τις δύσκολες συνθήκες κάτω από τις οποίες διεξήχθη αυτό το

φάιναλ φορ, αλλά και την κούπα που κατέκτησε ο Δικέφαλος, με την οποία επιστρέφει μετά από απουσία ενός χρόνου στον δρόμο των επιτυχιών.

«Καταρχάς, εμείς ως ΠΑΟΚ ζητήσαμε από την ομοσπονδία την αναβολή του φάιναλ-φορ, καθώς λίγα 24ωρα πριν είχε δολοφονηθεί ο 20χρονος οπαδός μας, ο Κλεομένης, και θεωρήσαμε ότι για λόγους τιμής έπρεπε να αναβληθεί. Από την πλευρά της, η Ομοσπονδία δεν κατέστη εφικτό να προχωρήσει στην αναβολή του, εξηγώντας μας τους λόγους, ενώ σεβόμενη την κατάσταση προχώρησε στην τήρηση ενός λεπτού σιγής πριν από την έναρξη τόσο του ημιτελικού όσο και του τελικού», σχολίασε αρχικά για να προσθέσει πως «από την στιγμή, λοιπόν, που έπρεπε να αγωνιστούμε δώσαμε όρκο να κατακτήσουμε το κύπελλο και να το αφιερώσουμε στη μνήμη του Κλεομένη, αλλά και των επτά αδικοχαμένων 'αετόπουλων' στη Ρουμανία. Όπως και κάναμε».

Αναφερθείς στον ημιτελικό με την ΑΕΚ, αλλά και στον τελικό την επομένη με την «οικοδέσποινα», Αναγέννηση Άρτας, ο Δημήτρης Χασεκίδης τόνισε: «Το έργο μας ήταν πιο εύκολο στον τελικό, αλλά παρ' όλα αυτά ήταν ένα παιχνίδι που ήθελε μεγάλη προσοχή, γιατί μετά από ένα σημαντικό ντέρμπι, όπως αυτό με την ΑΕΚ, αδειάζεις και για να διατηρήσεις την ίδια ποιότητα θα πρέπει να προσπαθήσεις διπλά. Τελικά, η προσμονή και η θέληση των κοριτσιών και του τεχνικού επιτελείου για την κατάκτηση ενός τίτλου δεν άφησαν κανένα περιθώριο στις αντίπαλές μας».

Ο ΠΑΟΚ για μία ακόμα φορά δεν αγωνίστηκε μόνος του εκτός έδρας, αφού όπως λέει ο διοικητικός υπεύθυνος των τμημάτων χάντμπολ του Δικέφαλου «ήρθαν πολλοί φίλοι της ομάδας από γειτονικές περιοχές, από τη Θεσσαλονίκη, αλλά και ακόμα από την Αθήνα για να στηρίξουν την προσπάθειά μας. Το χάρηκαν και το πανηγύρισαν όπως και εμείς. Ήταν αδιανόητο για τον ΠΑΟΚ να μείνει ένα χρόνο χωρίς τίτλο και είμαστε διπλά χαρούμενοι γιατί με την κατάκτηση αυτή του κυπέλλου Ελλάδας ανοίγουμε τον... χορό των τίτλων στα ομαδικά αθλήματα για τον σύλλογο» και συμπλήρωσε:

«Καλούμε τον κόσμο μας να είναι δίπλα μας και στο ματς με την Μπούρσα το Σάββατο 28 Μαρτίου στις 18:30 στη Μίκρα, όπου ο ΠΑΟΚ έχει μπροστά του μια ιστορική ευκαιρία, να διεκδικήσει για πρώτη φορά στην ιστορία του την είσοδό του στους '4' του European Cup».

Όσο για το τι άλλαξε από πέρυσι έως φέτος υποστήριξε: «Πέρυσι έγιναν πολλές αλλαγές στην ομάδα και χρειαζόταν χρόνο. Φέτος με τις ποιοτικές προσθήκες που έγιναν, θεωρώ ότι 'χτίσαμε' ένα από τα καλύτερα ρόστερ, σε μια χρονιά που συμπίπτει με την επετειακή σεζόν από την ίδρυση του συλλόγου. Θέλαμε να παρουσιάσουμε πολύ δυνατοί στη συμπλήρωση των 100 χρόνων και έτσι κάναμε».

Τέλος, ο Δημήτρης Χασεκίδης αναφέρθηκε και στον Ιβάν Σαββίδη, ο οποίος είναι εδώ και χρόνια δίπλα στο τμήμα, στηρίζοντάς το ηθικά και οικονομικά. «Ο κύριος Σαββίδης είναι πάντα κοντά στο τμήμα και ενδιαφέρεται πολύ. Είναι τιμή μας που συμβαίνει αυτό και τον ευχαριστούμε για άλλη μια φορά. Εάν δεν ήταν αυτός, δεν θα μπορούσαμε να κατακτήσουμε όλους αυτούς τους τίτλους. Είναι η κινητήριος δύναμή μας».

Πελεκίδης: «Αυτό το κύπελλο είναι διαφορετικό από τα προηγούμενα»

Ο Δημήτρης Πελεκίδης, που βρίσκεται για όγδοη συνεχόμενη χρονιά στον πάγκο των ασπρόμαυρων, έχοντας πανηγυρίσει πολλούς τίτλους με τον ΠΑΟΚ μίλησε για την ιδιαίτερη σημασία της κατάκτησης αυτού του τροπαίου, σημειώνοντας πως «το φετινό κύπελλο είναι διαφορετικό απ' όλα τα προηγούμενα που έχουμε κατακτήσει. Είναι ιδιαίτερο γιατί συμπίπτει με τον εορτασμό των 100 χρόνων. Είμαστε πολύ χαρούμενοι γιατί κατακτήσαμε εμείς το πρώτο κύπελλο στα ομαδικά αθλήματα στο γενέθλιο έτος του ΠΑΟΚ. Όμως, η χρονιά δεν σταματάει εδώ, αφού έχουμε δύο ακόμα προκλήσεις μπροστά μας: Η πρώτη έχει να κάνει με το πρωτάθλημα και η δεύτερη με το European Cup και την ιστορική πρόκριση που θα διεκδικήσουμε στα ημιτελικά της διοργάνωσης».

Σε ό,τι αφορά στην επιστροφή του ΠΑΟΚ στους τίτλους σχολίασε πως «η περσινή χρονιά ήταν μεταβατική για εμάς. Στόχος μας ήταν να 'χτίσουμε' έναν καινούριο κορμό, μετά τις πολλές αλλαγές που έγιναν στο έμψυχο δυναμικό της ομάδας, που σε συνδυα-

σμό με τις σημαντικές προσθήκες που έγιναν σε καίριες θέσεις, καταφέραμε να βρούμε φέτος τη χημεία που μας έλειπε». Ο ίδιος, πάντως, δεν φοβήθηκε σε κανένα σημείο του φάιναλ-φορ, καθώς όπως σημείωσε «η ομάδα είχε δουλέψει συστηματικά καθ' όλη τη διάρκεια του προηγούμενου διαστήματος και τα κορίτσια βρίσκονταν σε πολύ καλή κατάσταση. Είχαμε δουλέψει κάθε λεπτομέρεια και δεν είχαμε τίποτα να φοβηθούμε. Θεωρητικά είχαμε το πιο δύσκολο ματς στον ημιτελικό κόντρα στην ΑΕΚ - αν και σε διοργανώσεις όπως είναι ένα φάιναλ-φορ δεν παίζει πάντα ρόλο ποια ομάδα είναι καλύτερη - αλλά τα καταφέραμε, πήραμε το πολυπόθητο εισιτήριο για τον τελικό όπου η Αναγέννηση Άρτας άντεξε μόνο το πρώτο 20λεπτο».

Τέλος, ο Δημήτρης Πελεκίδης παραδέχτηκε πως ήταν ένα παιχνίδι ιδιαίτερων συνθηκών, καθώς «είχε προηγηθεί προ ημερών η δολοφονία του 20χρονου οπαδού του ΠΑΟΚ, με αποτέλεσμα το κλίμα να είναι βαρύ και αυτό να μας επηρεάσει σε πολλά επίπεδα. Είχαμε, λοιπόν, έναν έξτρα λόγο και μια ευθύνη για να παρουσιάσουμε καλοί και να κατακτήσουμε αυτό το τρόπαιο. Το τμήμα γυναικών του συλλόγου την τελευταία δεκαετία έχει δείξει τη δυναμική του, κατακτώντας πολλούς τίτλους».

Ανδρίτσου: «Τραγικό να χάνονται ψυχές επειδή δεν μας αρέσει η φανέλα που φοράει ο άλλος»

Η πλέι μέικερ του ΠΑΟΚ, Ολίνα Ανδρίτσου, η οποία πήρε τον τίτλο της πολυτιμότερης παίκτριας ούσα για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά στον Δικέφαλο, αγωνιζόμενη στον τελικό με την Αναγέννηση Άρτας, την πρώην ομάδα της, δεν μπορούσε να κρύψει τη χαρά τους τόσο για την κατάκτηση του κυπέλλου όσο και για την προσωπική της διάκριση.

«Είμαι πολύ χαρούμενη για την κατάκτηση αυτού του τίτλου σε μια συμβολική χρονιά για το σύλλογο. Το γεγονός ότι είναι το πρώτο κύπελλο της χρονιάς στα ομαδικά αθλήματα δίνει λίγη παραπάνω αξία σε αυτόν τον τίτλο αν και απέναντι σε ομάδα στην οποία έχω αγωνιστεί τα προηγούμενα χρόνια. Είμαι, επίσης, διπλά χαρούμενη που βοήθησα την ομάδα μου όσο περισσότερο μπορούσα για να κατακτήσει την κορυφή», σχολίασε αρχικά και αναφέρθηκε στην πορεία των ασπρόμαυρων σε αυτό το φάιναλ-φορ:

«Ήταν ένα πολύ έντονο φάιναλ φορ γιατί το φαινομενικά δύσκολο παιχνίδι ήταν με την ΑΕΚ ήταν στον ημιτελικό, με αποτέλεσμα να υπάρχει ο κίνδυνος να αδειάσει η ομάδα στη συνέχεια. Γι' αυτό απαιτείται διπλή συγκέντρωση και διπλή προσπάθεια σε τέτοιες περιπτώσεις. Αυτός ο τίτλος είναι αφιερωμένος στον Κλεομένη και στα αδικοχαμένα αετόπουλα, που έχασαν τη ζωή τους στη Ρουμανία. Εύχομαι να σταματήσει κάποια στιγμή η οπαδική βία γιατί είναι τραγικό να χάνονται ψυχές επειδή δεν μας αρέσει η φανέλα που φοράει ο άλλος».

Ριζικές αλλαγές με ή χωρίς Ευρώπη

M Γράφει ο **Βασίλης Μόσχου**

Ο Άρης δεν κατάφερε να διαψεύσει όσους από την αρχή της σεζόν είχαν προεξοφλήσει τον αποκλεισμό του από τα πλέι οφ. Βρίσκεται λοιπόν για δεύτερη διαδοχική σεζόν αντιμέτωπος με την υποχρέωση να αναμετρηθεί όχι με τους παραδοσιακούς του αντιπάλους (η φυσική του θέση του είναι μαζί με τους τρεις του πρώην ΠΟΚ και τον ΠΑΟΚ), αλλά με ομάδες χαμηλότερου προφίλ, για την διεκδίκηση της πέμπτης θέσης και μάλιστα από μειονεκτική θέση έναντι του Λεβαδειακού.

Η αγωνιστική αποτυχία φέρνει σε δύσκολη θέση πρωτίστως τον ισχυρό άνδρα της ΠΑΕ, Θόδωρο Καρυπίδη. Ένα μεγάλο κομμάτι της οπαδικής βάσης αμφισβητεί πια ευθέως την ικανότητά του να δημιουργήσει μία ομάδα που θα είναι σε θέση να ανταγωνιστεί τους άλλους «μεγάλους» και είναι βέβαιο ότι η αμφισβήτηση αυτή θα γίνει ακόμη πιο έντονη στο προσεχές μέλλον.

Ο ΑΣ Άρης και μέλη της ευρύτερης οικογένειας του κλαμπ συνεχίζουν να αναζητούν επενδυτή και δεν αποκλείεται οι εξελίξεις του καλοκαιριού να είναι ραγδαίες.

Επιστρέφοντας στο αγωνιστικό σκέλος, ακόμη κι αν ο Άρης καταφέρει να εξασφαλίσει τη συμμετοχή του στα προκριματικά του Conference League, είναι σαφές πως στο τέλος της σεζόν θα απαιτηθεί η εκπόνηση ενός νέου πλάνου με άλλον προπονητή στην άκρη του πάγκου.

Η πρόσληψη του Μιχάλη Γρηγορίου ως αντικαταστάτη του Μανόλο Χιμένεθ ήταν, προφανώς, μία προσωρινή λύση με ορίζοντα το τέλος της σεζόν.

Ο Θόδωρος Καρυπίδης δεν αποκλείει το ενδεχόμενο συνεργασίας με Έλληνα (στη λίστα βρίσκεται το όνομα του Νίκου Παπαδόπουλου), ενώ ο τεχνικός διευθυντής, Ρουμπέν Ρέγιες, προκρίνει την πρόσληψη ξένου τεχνικού.

Ένα από τα ερωτηματικά ενόψει της νέας σεζόν είναι πάντως και το μέλλον του Ρέγιες ως τεχνικού διευθυντή της ΠΑΕ Άρης. Ο Ισπανός έχει συμβόλαιο με τους κιτρινόμαυρους για άλλον έναν χρόνο, αλλά οι μεταγραφικές επιλογές του κατά την τρέχουσα περίοδο δεν ήταν (πλην ολίγων εξαιρέσεων) επιτυχημένες και η συνέχιση της συνεργασίας δεν είναι βέβαιη.

Αν και η ευθύνη για τον αποκλεισμό από την πρώτη τετράδα βαρύνει, κατά μείζονα λόγο, τους ίδιους τους κιτρινόμαυρους είναι σαφές πως υπήρξε σοβαρό ζήτημα και με τη διαίτησή.

Ακόμη και η κακή αντιμετώπιση από τους διαιτητές, όμως, συναρτάται άμεσα με τις παθογένειες της ΠΑΕ, που φάνηκε ανήμπορη να προστατεύσει την ομάδα σε επίπεδο «παρασκηνίου». Η διοίκηση οφείλει λοιπόν να δουλέψει και προς την κατεύθυνση της εξωαγωνιστικής της θωράκισης, κάτι που επιμόνως ζητά και ο κόσμος.

Όνειρο

Ο ΠΑΟΚ διεκδικεί φέτος το πέμπτο πρωτάθλημα της ιστορίας του και αν καταφέρει να κατακτήσει την κορυφή, θα κυνηγήσει από πλεονεκτική θέση το όνειρο της συμμετοχής στο Champions League. Σε αντίθεση με άλλες χρονιές, ο Δικέφαλος θα ξεκινήσει από τα πλέι οφ του Champions League, έχοντας μπροστά του μόνον έναν προκριματικό γύρο (18-19 και 25-26 Αυγούστου) για την είσοδο στη League Phase. Στην περίπτωση αυτή, μάλιστα, η ομάδα του Λουτσέσκου, θα είναι στους ισχυρούς των πλέι οφ, επομένως θα αποφύγει τις μεγάλες ευρωπαϊκές ομάδες και θα έχει πολλές ελπίδες να προκριθεί στην κορυφαία διασυλλογική διοργάνωση.

Υπόσχεση

Ο Αντρέα Τρινκιέρι αποδέχτηκε με ενθουσιασμό την πρόταση του Τέλη Μυστακίδη να αναλάβει τα ηνία του ΠΑΟΚ, αφού διαπίστωσε πως το νέο αφεντικό της ασπρόμαυρης ΚΑΕ δεν αστειεύεται. Ένα από τα ζητήματα που συζητήθηκαν στη συνάντησή τους στο Μιλάνο, ήταν και το μπάτζετ που χρειάζεται για να χτίσει την ομάδα που έχει στο μυαλό του και ο ιδιοκτήτης της ΚΑΕ τον διαβεβαίωσε πως θα έχει στη διάθεσή του τους πόρους που απαιτούνται. Η πρόσφατη αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας είναι ενδεικτική των προθέσεων του ισχυρού άνδρα του Δικέφαλου.

Ρώμη

Ο Ρίτσαρντ Σιάο πείστηκε να επενδύσει στην ΚΑΕ Άρης όταν συνειδητοποίησε (με τη βοήθεια του Γιάννη και του Θανάση Αντετοκούνμπο) τη δυναμική του κλαμπ αλλά εξαρχής ήταν συγκρατημένος,

αποφεύγοντας επιμελώς τις βαρύγδουπες εξαγγελίες. Η σοβαρότητα του κιτρινόμαυρου πρότζεκτ επιβεβαιώθηκε από την πρόσφατη συνέντευξη του τζένεραλ μάνατζερ, Νίκου Ζήση, στους «Euro Insiders». Όπως είπε ο βετεράνος άσος, η φιλοδοξία της ομάδας είναι να μετάσχει μετά από 4-5 χρόνια σε μία από τις κορυφαίες διεθνείς διοργανώσεις, όπως η Ευρωλίγκα και το NBA Europe. Με άλλα λόγια, ο πήχης μπαίνει ψηλά αλλά ο κόσμος πρέπει να έχει υπομονή. Όπως έλεγαν οι Λατίνοι, «η Ρώμη δεν χτίστηκε σε μία μέρα».

Διαδήλωση

Η Ουκρανία, που θα διεκδικήσει σε λίγες μέρες ένα από τα εναπομείναντα εισιτήρια για το Μουντιάλ, μέσω των πλέι οφ της ευρωπαϊκής ζώνης, εξακολουθεί να δίνει τους αγώνες της σε ουδέτερα γήπεδα, εκτός συνόρων. Ενδεχόμενη πρόκρισή της θα είναι ένας πραγματικός άθλος και στην περίπτωση αυτή, οι Ουκρανοί που θα ταξιδέψουν στις ΗΠΑ θα έχουν την ευκαιρία να μετατρέψουν την παρουσία τους στο γήπεδο σε διαδήλωση κατά του ρωσικού επεκτατισμού.

Κυρώσεις

Σε ό,τι αφορά το ζήτημα της Ρωσίας, η FIFA και η UEFA αποφάσισαν να διατηρήσουν επ' αόριστον σε ισχύ τον αποκλεισμό των ρωσικών ομάδων από όλες τις διεθνείς διοργανώσεις, αντιστεκόμενες έτσι στις ισχυρές πιέσεις για άρση των κυρώσεων.

Champions League

Το τρέχον φορμάτ του Champions League (ισχύει από τον Σεπτέμβριο του 2024) έχει καταστήσει τη διοργάνωση πιο ανταγωνιστική και πιο κερδοφόρα, αλλά οι συνδικαλιστικές ενώσεις των

παικτών δεν συμμερίζονται την ικανοποίηση της UEFA και κάνουν λόγο για «εξοντωτικό πρόγραμμα που θέτει σε κίνδυνο την υγεία των αθλητών». Σύμφωνα με δημοσιεύματα μεγάλων αθλητικών εφημερίδων της Αγγλίας και της Ισπανίας, η ευρωπαϊκή συνομοσπονδία αναζητεί ένα μοντέλο το οποίο θα ελαφρύνει τη σωματική και ψυχική πίεση που υφίστανται οι παίκτες, διατηρώντας παράλληλα την αυξημένη ελκυστικότητα του τουρνουά.

Μιμητές

Παράδειγμα προς μίμηση αποτελεί ο Ήφαιστος Φλώρινας, καθώς εδώ και χρόνια έχει κατορθώσει ναβάλει το άθλημα του βόλεϊ στις καρδιές των νεαρών παιδιών στην πόλη της δυτικής Μακεδονίας. Αυτό αποδεικνύεται τόσο από το γεμάτο γήπεδο στις εντός έδρας αναμετρήσεις όσο και από την πολυπληθή παρουσία αθλητών στα αναπτυξιακά του τμήματα. Τέτοιοι σύλλογοι δείχνουν τον δρόμο στις ομάδες της επαρχίας και αναζητούν μιμητές.

Παράδειγμα

Η ομάδα βόλεϊ γυναικών του ΠΑΟΚ αποκλείστηκε από τον τελικό του κυπέλλου Ελλάδας προ ημερών από τον ΑΟ Θήρας, με τον μέχρι πρότινος προπονητή, Γιάννη Γιαπάνη, να «πληρώνει» το μάρμαρο. Τη θέση του πήρε ο Στέφανος Μανιώτης, ο οποίος τα τελευταία χρόνια βρίσκεται στο τιμ του ΠΑΟΚ ως στατιστικολόγος. Οι ασπρόμαυρες ακολούθησαν τη συνταγή του βόλεϊ ανδρών του Άρη, όπου ο βοηθός του Γιάννη Μέλκα και στατιστικολόγος στην εθνική ομάδα της Κύπρου, Παναγιώτης Τσότρας, τον αντικατέστησε. Αμφότεροι, μάλιστα, ανέλαβαν χρέη πρώτων προπονητών σε δύσκολες χρονικές στιγμές.

ΑΠΕΙΛΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΤΟ ΔΥΣΒΑΣΤΑΚΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΩΝ ΤΑΙΝΙΩΝ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΣΑΚΧΑΡΟΥ

Εκπρόσωποι της Ομοσπονδίας διαβητικών μιλούν στη «ΜτΚ» για την αναγκαιότητα ακριβούς μέτρησης και τον κίνδυνο εμφάνισης επιπλοκών

Μ Του **Αλκίνοου Βλαχόπουλου**

«Κραυγή αγωνίας» από τους διαβητικούς

Να αγοράσουν τις ταινίες μέτρησης γλυκόζης καλούνται πλέον περίπου 20.000 διαβητικοί στην Ελλάδα, καθώς η κάλυψη του κόστους διακόπτεται για όσους κάνουν χρήση συστημάτων συνεχούς παρακολούθησης (CGM) μετά την εφαρμογή της νέας ρύθμισης του ΕΟΠΥΥ.

Η συγκεκριμένη απόφαση έχει προκαλέσει «κύμα» αντιδράσεων καθώς χιλιάδες άτομα με Σακχαρώδη Διαβήτη, κυρίως παιδιά, έφηβοι και νέοι έως 22 ετών, στερούνται πλέον της αποζημίωσης και ανταγωνίζονται να βάλουν βαθιά το χέρι στην τσέπη μην μπορώντας να ανταποκριθούν στο αυξημένο κόστος.

Την ίδια ώρα τα μέλη της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Σωματείων Συλλόγων Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη απευθύνουν έκκληση για άμεση συνάντηση με τον πρωθυπουργό, προειδοποιώντας ότι το μέτρο θέτει σε κίνδυνο την ομαλή θεραπευτική διαχείριση και την ασφάλεια των ασθενών.

Κίνδυνος για επιπλοκές χωρίς ακριβή μέτρηση

Στην Ελλάδα ζουν περίπου 50.000 άτομα με Διαβήτη Τύπου 1, δηλαδή άτομα στα οποία η νόσος εμφανίστηκε κυρίως στην παιδική ή ακόμη και βρεφική ηλικία. Από αυτούς, γύρω στους 20.000 χρησιμοποιούν συστήματα συνεχούς παρακολούθησης γλυκόζης. Περίπου το 80% είναι παιδιά και νέοι έως 22 ετών.

«Εδώ και περίπου ένα τρίμηνο έχει εφαρμοστεί η διακοπή διάθεσης ταινιών μέτρησης ζαχάρου σε άτομα με Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1 που χρησιμοποιούν συστηματικά καταγραφής γλυκόζης. Τα συστήματα αυτά δεν μετρούν αίμα και έτσι δεν υπάρχει απόλυτη ακρίβεια» αναφέρει στη «ΜτΚ» ο πρόεδρος Ομοσπονδίας Σωματείων Συλλόγων Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη, Χρήστος Δαραμήλας.

«Μέχρι τον Οκτώβριο ο ΕΟΠΥΥ παρείχε την ανάλογη αποζημίωση για μία συσκευασία ταινιών μέτρησης ζαχάρου ώστε να υπάρχει ασφάλεια στη χορήγηση του φαρμάκου και να μην υπάρχει κίνδυνος για επιπλοκές» υπογραμμίζει ο ίδιος.

Ζήτημα ζωής και θανάτου

Οι διαβητικοί επισημαίνουν ότι χωρίς επιβεβαιωτική μέτρηση, αυξάνεται ο κίνδυνος υπογλυκαιμικών επεισοδίων που μπορεί να οδηγήσουν σε κώμα ή ακόμα και θάνατο, καθώς και σοβαρών υπεργλυκαιμιών που μπορούν να εξελιχθούν σε κετονικό κώμα. Δεν πρόκειται απλώς για διευκόλυνση της καθημερινής ζωής, αλλά για ένα κρίσιμο εργαλείο

στη θεραπεία. Ανεξήγητα και εντελώς αντιεπιστημονικά, ο ΕΟΠΥΥ έκοψε την αποζημίωση για την προμήθεια ταινιών μέτρησης ζαχάρου με τη δικαιολογία ότι υπάρχει δυνατότητα χρήσης νέων τεχνολογιών. Αυτό στην πραγματικότητα δεν ισχύει γιατί το σύστημα αυτό δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς τις ταινίες μέτρησης ζαχάρου» τονίζει ο ίδιος.

Η δαπάνη για την αποζημίωση των ταινιών που αντιστοιχούσαν σε 20.000 ανθρώπους δεν ξεπερνάει τα 2 εκατομμύρια ευρώ. «Δεν μπορούμε να καταλάβουμε για ποιον λόγο δεν επαναφέρεται η αποζημίωση των ταινιών για τους ανθρώπους που χρησιμοποιούν τα συστήματα καταγραφής. Η Ελλάδα αυτή τη στιγμή είναι η μόνη χώρα που δεν διευρύνει τη χρήση αυτών των συστημάτων μέτρησης για ανθρώπους με διαβήτη Τύπου 2» υπογραμμίζει.

Στήριξη από την επιστημονική κοινότητα

Τη θέση της Ομοσπονδίας υποστηρίζουν σημαντικοί επιστημονικοί φορείς, μεταξύ των οποίων η Ελληνική Διαβητολογική Εταιρεία, η Ελληνική Ενδοκρινολογική Εταιρεία και η Ελληνική Εταιρεία Μελέτης και Εκπαίδευσης του Σακχαρώδη Διαβήτη.

Όπως επισημαίνει ο Γιάννης Δαραμήλας, ακόμα και η Γενική Διεύθυνση του ΕΟΠΥΥ έχει αναγνωρίσει ότι οι ταινίες μέτρησης αποτελούν βασικό και αναπόσπαστο μέρος της θεραπευτικής διαδικασίας. Παρ' όλα αυτά, η διαπραγμάτευση με τις εταιρείες προμήθειας εκκρεμεί από τον Απρίλιο του 2025 και μέχρι σήμερα δεν έχει υπάρξει οριστική διευθέτηση.

Σύμφωνα με την ΠΟΣΑΣΔΙΑ, το πρόβλημα δεν αφορά μόνο τους περίπου 20.000 χρήστες συστημάτων CGM. Στην Ελλάδα, 1.292.729 άτομα με διαγνωσμένο Διαβήτη λαμβάνουν φαρμακευτική θεραπεία, ενώ εκτιμάται ότι περίπου το μισό επιπλέον ποσοστό του πληθυσμού πάσχει χωρίς να έχει διαγνωστεί. Αυτό σημαίνει ότι ο συνολικός αριθμός των ανθρώπων που ζουν με τη νόσο ενδέχεται να υπερβαίνει τα δύο εκατομμύρια.

«Πρόκειται για έναν πολύ μεγάλο πληθυσμό. Τα διαβητολογικά κέντρα υπολειτουργούν λόγω έλλειψης προσωπικού, γιατροί αποχωρούν και ορισμένες δομές παύουν να λειτουργούν. Στην πράξη δεν υπάρχει ένα ολοκληρωμένο και επαρκές σύστημα υπηρεσιών υγείας για τα άτομα με Διαβήτη», τονίζει ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας.

Δυσβάστακτο το κόστος για τους διαβητικούς

Η επιβάρυνση για τους διαβητικούς

είναι μεγάλη, καθώς εκτός από την αύξηση της συμμετοχής στις εξετάσεις και στα φάρμακα τώρα καλούνται να πληρώσουν περισσότερα από 20 ευρώ ανά συσκευασία ταινιών μέτρησης σακχάρου τον μήνα.

Η Χριστίνα Ντάφη αναγκάζεται πλέον να αγοράσει τις συσκευασίες ταινιών μέτρησης ζαχάρου προκειμένου να καταγράψει τις ακριβείς τιμές γλυκόζης στον 12χρονο διαβητικό γιο της. «Τον τελευταίο καιρό βιώνουμε μία πολύ δύσκολη κατάσταση καθώς από τον Οκτώβριο ο ΕΟΠΥΥ αποφάσισε να διακόψει τη δωρεάν χορήγηση ταινιών μέτρησης σακχάρου για όσους κάνουν χρήση του συστήματος συνεχούς καταγραφής γλυκόζης. Αυτό σημαίνει ότι όποιος χρησιμοποιεί τη νέα τεχνολογία δεν έχει πλέον την δυ-

νατότητα να επιβεβαιώσει την ένδειξη του συστήματος με μέτρηση από το δάχτυλο» αναφέρει η μητέρα του 12χρονου.

«Μπορεί η νέα τεχνολογία να μας δίνει μία τάση, ωστόσο, οι τιμές που μας δίνει δεν είναι απόλυτα επιβεβαιωμένες. Θα πρέπει να γίνεται επιβεβαίωση με μέτρηση από το δάχτυλο και μέσω του αίματος να βλέπουμε την πραγματική τιμή. Αυτό είναι πολύ σημαντικό γιατί σε περίπτωση που έχουμε μία αστοχία στην ένδειξη του αισθητήρα μπορεί να οδηγηθούμε σε μία λάθος απόφαση» επισημαίνει η Χριστίνα Ντάφη.

Η Ομοσπονδία ζητά να συναντηθεί άμεσα με τον πρωθυπουργό επισημαίνοντας ότι στόχος της δεν είναι η πολιτική αντιπαράθεση, αλλά η άμεση εξεύρεση θεσμικής λύσης στο ζήτημα.

ΕΥΑΝΘΙΑ ΡΕΜΠΟΥΤΣΙΚΑ

Στον ρυθμό της Άνοιξης

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΤΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΚΝΟΣΑΡ • ΚΟΥΠΕΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

MAKEΔONIA emakedonia.gr more.com

«ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑ»

Με επίκεντρο την ορθόδοξη πίστη, κατάνυξη σε εμβληματικά μνημεία και αισιοδοξία για τον τουρισμό

M Του **Γιάννη Γκουμάκη**

Έρχεται για τρίτη χρονιά με πλήθος εκδηλώσεων

Για τρίτη συνεχόμενη χρονιά αναμένεται να υποδεχτεί τη «Λατρευτική Εβδομάδα» η Θεσσαλονίκη, έναν θεσμό που τα τελευταία χρόνια εξελίσσεται σε σημείο αναφοράς τόσο για την πολιτιστική ταυτότητα της πόλης όσο και για την τουριστική της δυναμική. Με δώδεκα εκδηλώσεις υψηλής αισθητικής και πνευματικότητας, η διοργάνωση επιχειρεί να γεφυρώσει την εκκλησιαστική παράδοση με τη σύγχρονη καλλιτεχνική δημιουργία, προσφέροντας μία ολοκληρωμένη βιωματική εμπειρία σε κάθε επισκέπτη και μάλιστα με ελεύθερη είσοδο.

Η «Λατρευτική Εβδομάδα», που διοργανώνεται από τον Δήμο Θεσσαλονίκης σε συνεργασία με τη Μητρόπολη, είναι φέτος αφιερωμένη στη μνήμη του θεολόγου και συγγραφέα Χρυσόστομου Σταμούλη. Από τις 27 Μαρτίου έως τις 4 Απριλίου, ιστορικοί ναοί και εμβληματικά μνημεία της πόλης μετατρέπονται σε ζωντανές σκηνές τέχνης και κατάνυξης, φιλοξενώντας σολίστ, χορωδίες και μουσικά σύνολα που αναδεικνύουν τον πλούτο της ορθόδοξης υμνογραφίας.

Πλούσιο πρόγραμμα εκδηλώσεων

Το πρόγραμμα ανοίγει με την Ακολουθία του Ακάθιστου Ύμνου στον Ιερό Ναό Αγίου Θεράποντος, ενώ ακολουθούν σημαντικές εκδηλώσεις όπως ο Κατανυκτικός Εσπερινός στον Άγιο Δημήτριο και η Παννυχίδα στην Παναγία Αχειροποίητο. Καθ' όλη τη διάρκεια της εβδομάδας, εκδηλώσεις όπως το «Agnus Dei - Σταύρωση» στη Ροτόντα, το «Μήτηρ Φωτός», η «Γιορτή του Πένθους» και το «TENEBRAE - Φωνή στο σκοτάδι»

Οι διαφορές σε σχέση με πέρσι

Σε σύγκριση με τις προηγούμενες χρονιές, το φετινό πρόγραμμα εμφανίζεται πιο συμπυκνωμένο, και με επιλεγμένες εκδηλώσεις, δίνοντας έμφαση στη συνοχή και την ποιότητα, σε αντίθεση με παλαιότερες διοργανώσεις που είχαν μεγαλύτερη χρονική διάρκεια και πιο διευρυμένο χαρακτήρα. Παράλληλα, διακρίνεται μία σαφής μετατόπιση προς τη βιωματική και κατανυκτική διάσταση, με περισσότερες ακολουθίες και δράσεις που συνδέονται άμεσα με την ορθόδοξη λατρευτική εμπειρία, περιορίζοντας στοιχεία πιο «κοσμικού» ή διεθνούς μουσικού χαρακτήρα που είχαν ενταχθεί τα προηγούμενα χρόνια.

Ιδιαίτερη είναι και η επιστροφή στον πυρήνα των ιστορικών ναών και των βυζαντινών μνημείων, με λιγότερες παράλληλες δράσεις εκτός εκκλησιαστικών χώρων, ενισχύοντας έτσι την αυθεντικότητα της εμπειρίας. Την ίδια στιγμή, η διοργάνωση φαίνεται πιο οργανωμένη και επιμελημένη, με έμφαση στην καλλιτεχνική επιλογή και την ανοιχτή πρόσβαση για το κοινό. Συνολικά, η φετινή εκδοχή αναδεικνύει έναν θεσμό που εξελίσσεται, αποκτώντας πιο σαφή ταυτότητα και ισχυρότερο πνευματικό και πολιτιστικό αποτύπωμα.

προσκαλούν το κοινό σε ένα βαθιά συμβολικό ταξίδι πίστης και τέχνης. Η αυλαία πέφτει με τη συναυλία της Συμφωνικής Ορχήστρας του δήμου στην Αίθουσα Τελετών του ΑΠΘ.

Η κατανυκτική ατμόσφαιρα, ωστόσο, δεν ολοκληρώνεται με το πέρας της Λατρευτικής εβδομάδας, καθώς εμβληματικά γεγονότα της Μεγάλης Εβδομάδας ακολουθούν, με κορυφαίο τη συνάντηση των πέντε Επιτάφιων στην Πλατεία Αριστοτέλους. Η εντυπωσιακή αυτή εικόνα, που συγκεντρώνει πλήθος πιστών και επισκεπτών στο κέντρο της πόλης, αποτελεί ένα από τα πιο αναγνωρίσιμα στιγμιότυπα του πασχαλινού εορτασμού για τη Θεσσαλονίκη και λειτουργεί ως ισχυρός πόλος έλξης για τον ορθόδοξο κόσμο.

Οι προσδοκίες για τον τουρισμό

Πέρα από το καλλιτεχνικό της αποτύπωμα, η «Λατρευτική Εβδομάδα» αποτελεί πλέον βασικό πυλώνα ενίσχυσης του τουριστικού προφίλ της πόλης. Όπως επισημαίνει στη «ΜτΚ» ο αντιδήμαρχος Πολιτισμού και Τουριστικής Ανάπτυξης, Βασίλης Γάκης, η διοργάνωση δεν περιορίζεται στην απλή ανάδειξη μνημείων, αλλά μετατρέπει την πολιτιστική κληρονομιά σε ολοκληρωμένη εμπειρία για τον επισκέπτη, ενώ βοηθά και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. «Μέσα από συναυλίες, χορωδιακά σύνολα και καλλιτεχνικές δράσεις, δημιουργείται μία ζωντανή σχέση με την ιστορία και την πνευματικότητα της πόλης», εξηγεί ο αντιδήμαρχος.

Ωστόσο, η φετινή εικόνα των κρατήσεων μέχρι στιγμής χαρακτηρίζεται από συγκρατημένη αισιοδοξία. «Πέρσι η πληρότητα ήταν αισθητά πιο ικανοποιητική σε σχέση με άλλες χρονιές. Φέτος υπάρχουν κρατήσεις, όχι όμως όσες θα θέλαμε, λόγω της περιρρέουσας ατμόσφαιρας και των συνεπειών του πολέμου στην οικονομία», σημειώνει ο κ. Γάκης.

Ανάλογη εικόνα μεταφέρει και ο γραμματέας της Ένωσης Ξενοδόχων Θεσσαλονίκης, Δημήτρης Σιμακός, ο οποίος περιγράφει στη «ΜτΚ» την κατάσταση ως «ρευστή», επισημαίνοντας ότι δεν υπάρχουν ακυρώσεις, αλλά μία εμφανής επιβράδυνση στις νέες κρατήσεις. Η τάση αυτή αποδίδεται κυρίως σε ψυχολογικούς παράγοντες, όπως ο πόλεμος, ο πληθωρισμός και το αυξημένο κόστος μετακίνησης, που επηρεάζουν τη διάθεση των ταξιδιωτών.

Καμπάνιες διαφήμισης με το βλέμμα στα Βαλκάνια

Με στόχο την προσέλκυση επισκεπτών στην πόλη τόσο από το εσωτερικό όσο και από το εξωτερικό, ο Δήμος Θεσσαλονίκης δρομολογεί και φέτος στοχευμένες καμπάνιες διαφήμισης για να αναδείξει το «Πάσχα στη Θεσσαλονίκη» ως μία ξεχωριστή εμπειρία. Καθώς μεγάλο μέρος των Ελλήνων επιλέγει να περάσει τις ημέρες αυτές στην ύπαιθρο ή στον τόπο καταγωγής του, παρατηρείται αυξημένο ενδιαφέρον από επισκέπτες των Βαλκανίων στην πόλη, κυρίως από τη Σερβία, τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία, που επιλέγουν την πόλη για να ζήσουν τη Μεγάλη Εβδομάδα.

Σύμφωνα με τον κ. Γάκη, ήδη από τις προηγούμενες ημέρες βρίσκεται σε εξέλιξη καμπάνια προβολής για το Πάσχα μέσω των social media, η οποία αναπτύσσεται σε δύο άξονες. Η πρώτη εκδοχή εστιάζει αποκλειστικά στο θρησκευτικό στοιχείο, προβάλλοντας επιτάφιας, ναούς, στιγμιότυπα από προηγούμενες χρονιές και μνημεία ενταγμένα στη λίστα της Unesco. Η δεύτερη έχει πιο γενικό χαρακτήρα, αναδεικνύοντας συνολικά την πασχαλινή εμπειρία στη Θεσσαλονίκη.

Παράλληλα, κατά τη διάρκεια της Λατρευτικής Εβδομάδας θα «τρέξει» ειδική καμπάνια που θα απευθύνεται αποκλειστικά στους ξένους της πόλης, με στόχο να συμμετάσχουν ενεργά στις εκδηλώσεις και να βιώσουν το κλίμα κατάνυξης των ημερών. Η καμπάνια υλοποιείται μέσω του Οργανισμού Τουρισμού Θεσσαλονίκης, ενώ ο Δήμος ενισχύει την προβολή των δράσεων και από τα δικά του ψηφιακά κανάλια.

Το προφίλ των επισκεπτών επιβεβαιώνει τη δυναμική αυτή, καθώς η πλειονότητα φτάνει οδικώς, κυρίως από γειτονικές βαλκανικές χώρες, επιλέγοντας σύντομες αποδράσεις δύο έως τριών διανυκτερεύσεων, από τη Μεγάλη Πέμπτη έως το Μεγάλο Σάββατο. Η ευκολία πρόσβασης και η κοινή θρησκευτική παράδοση καθιστούν τη Θεσσαλονίκη ιδανικό προορισμό για αυτές τις ημέρες.

ΔΗΜΟΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Συνεργασίες με σκοπό την έγκαιρη αντιμετώπιση του ζητήματος

M Του **Γιάννη Γκουμάκη**

Στη μάχη κατά της νεανικής παραβατικότητας

Η νεανική παραβατικότητα στην Ελλάδα καταγράφει τα τελευταία χρόνια αυξητικές τάσεις, με στοιχεία από φορείς και έρευνες να δείχνουν ότι τα περιστατικά βίας μεταξύ ανηλίκων, σχολικού εκφοβισμού και αντικοινωνικής συμπεριφοράς εμφανίζονται ολοένα και πιο συχνά, αλλά και πιο έντονα. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, οι τοπικές αρχές καλούνται να αναλάβουν ενεργό ρόλο, όχι μόνο για την αντιμετώπιση αλλά κυρίως για την πρόληψη του ζητήματος.

Με ένα ολοκληρωμένο πλέγμα δομών και παρεμβάσεων, ο Δήμος Θεσσαλονίκης εντείνει την προσπάθεια για την πρόληψη και αντιμετώπιση της νεανικής παραβατικότητας, απαντώντας σε ένα φαινόμενο που τα τελευταία χρόνια εμφανίζει ανησυχητική έξαρση. Συγκεκριμένα, ο Δήμος έχει από το 2025 δημιουργήσει με την ΑμΚΕ «ΙΑΣΙΣ» τη μονάδα «Connect Thessaloniki», που λειτουργεί στην οδό Μοναστηρίου 14 ως ανοιχτός, δημιουργικός χώρος για εφήβους με δράσεις έκφρασης, συμβουλευτική και διασύνδεση με την κοινότητα. Παράλληλα, το Κέντρο Πρόληψης και Προστασίας Παιδιών και Εφήβων, που λειτουργεί στην οδό Μοναστηρίου 12, υλοποιήθηκε σε συνεργασία με την «ΑΡΣΙΣ» και εγκαινιάστηκε τον Ιανουάριο του 2026.

Οι δύο αυτές δομές, συμπληρωματικές μεταξύ τους, στοχεύουν στην έγκαιρη παρέμβαση, προσφέροντας δωρεάν ψυχοκοινωνική και συμβουλευτική υποστήριξη σε παιδιά, εφήβους και οικογένειες, ενισχύοντας την ανθεκτικότητα των νέων και δημιουργώντας εναλλακτικές διεξόδους πριν την εκδήλωση παραβατικών συμπεριφορών.

Στόχος η έγκαιρη παρέμβαση

Όπως υπογραμμίζει στη «ΜτΚ» ο αντιδήμαρχος Κοινωνικής Πολιτικής, Αλληλεγγύης και Δημόσιας Υγείας, Δημήτρης Σκούτας, βασικός στόχος του Δήμου είναι η ουσιαστική μείωση της παραβατικότητας μέσα από την πρόληψη. «Για τον λόγο αυτό δημιουργήσαμε συνεργασίες, όπως με την 'ΑΡΣΙΣ' και την 'ΙΑΣΙΣ'. Έτσι παρεμβαίνουμε σε επίπεδο πρόληψης, γιατί αυτό είναι το βασικό. Το θέμα είναι να εντοπίσεις το πρόβλημα πριν συμβεί και να προλάβεις μία κατάσταση», εξηγεί.

Παράλληλα, επισημαίνει πως η συνεργασία με σχολεία, γονείς και μαθητές αποτελεί κρίσιμο πυλώνα, ώστε να εντοπίζονται έγκαιρα παιδιά που βρίσκονται σε κίνδυνο. «Η βία των νέων είναι κάτι

υπαρκτό. Το βλέπουμε καθημερινά, με πολλά περιστατικά, πολλά εκ των οποίων είναι τραγικά. Έχουν αλλάξει οι εποχές», σημειώνει χαρακτηριστικά.

Από την πλευρά της, η εντεταλμένη δημοτική σύμβουλος για δράσεις ισότητας, κοινωνικής αλληλεγγύης και συμπερίληψης, Θεοδώρα Λειψιστινού, τονίζει στη «ΜτΚ» πως η συνεργασία με τους εξειδικευμένους φορείς είναι εξαιρετικής σημασίας για τον Δήμο Θεσσαλονίκης. «Είμαστε σε συνεργασία με την 'ΑΡΣΙΣ'. Συναντιόμαστε και σχεδιάζουμε δράσεις, ερχόμαστε σε επαφή με τα σχολεία και καλούμε τους νέους να συμμετέχουν. Στόχος είναι η καταπολέμηση της βίας και η στήριξη κάθε σχετικής προσπάθειας. Θα αναλάβουμε και νέες πρωτοβουλίες», αναφέρει.

Δομές πρόληψης για το παιδί, την οικογένεια και το σχολείο

Κομβικό ρόλο στο νέο αυτό δίκτυο παίζει το Κέντρο Πρόληψης και Προστασίας Παιδιών και Εφήβων που λειτουργεί σε συνεργασία με την «ΑΡΣΙΣ». Σύμφωνα με την εκπαιδευτικό και συντονίστρια του Συμβουλευτικού Σταθμού που έχει αναλάβει η οργάνωση, Έλενα Ασλανίδου, το κέντρο παρέχει ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών.

Μεταξύ αυτών παρέχεται συμβουλευτική υποστήριξη σε γονείς και εκπαιδευτικούς, ψυχοκοινωνική στήριξη σε παιδιά και οικογένειες, αλλά και νομική καθοδήγηση όπου απαιτείται, ενώ παράλληλα, καταρτίζονται εξατομικευμένα πλάνα παρέμβασης για κάθε παιδί. Παράλληλα, το κέντρο υλοποιεί σχολές γονέων, επιμορφώσεις εκπαιδευτικών, βιωματικές δράσεις ευαισθητοποίησης σε σχολεία αλλά και προγράμματα πρόληψης σε ομάδες παιδιών.

«Μιλάμε για παιδιά που μπορεί να είναι θύματα, θύτες ή και εν δυνάμει θύματα. Στόχος είναι η ενδυνάμωση, τόσο των παιδιών όσο και των γονέων αλλά και των εκπαιδευτικών τους», εξηγεί η κ. Ασλανίδου στη «ΜτΚ».

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα πρώτα στοιχεία αναφορικά με τη νεανική βία και παραβατικότητα που έχει συγκεντρώσει το Κέντρο. Με βάση αυτά, περίπου το 70% των παιδιών που έχουν απευθυνθεί στο κέντρο είναι αγόρια και το 30% κορίτσια, ενώ οι περισσότερες περιπτώσεις αφορούν μαθητές των τριών τάξεων του γυμνασίου. Πολλά από αυτά τα παιδιά δεν είναι απαραίτητα παραβατικά, αλλά εμφανίζουν δυσκολίες κοινωνικής προσαρμογής ή βρίσκονται σε κίνδυνο περιθωριοποίησης.

Ολιστική προσέγγιση

Το «Connect Thessaloniki», που υλοποιείται από την ΑμΚΕ «ΙΑΣΙΣ», αποτελεί από πλευράς του μία σύγχρονη και πολυεπίπεδη δομή πρόληψης και αντιμετώπισης της νεανικής παραβατικότητας, ενταγμένη στην ευρύτερη εθνική στρατηγική για την προστασία των νέων. Σχεδιασμένο ως ένα ανοιχτό και προσβάσιμο περιβάλλον, απευθύνεται κυρίως σε εφήβους και νέους, προσφέροντάς τους έναν ασφαλή χώρο όπου μπορούν να εκφραστούν, να κοινωνικοποιηθούν και να αναζητήσουν υποστήριξη.

Η λειτουργία του δεν περιορίζεται σε μία μόνο υπηρεσία, αλλά συγκροτεί ένα ολοκληρωμένο δίκτυο παρεμβάσεων. Περιλαμβάνει Κέντρο Νέων με καθημερινές δραστηριότητες, κινητή μονάδα που παρεμβαίνει στο πεδίο και προσεγγίζει ευάλωτες ομάδες, καθώς και δυνατότητες βραχυχρόνιας φιλοξενίας για περιπτώσεις που απαιτούν πιο εντατική υποστήριξη. Παράλληλα, αξιοποιούνται και ψηφιακά εργαλεία, ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής επικοινωνία με τους νέους. Στο πλαίσιο της λειτουργίας του, οι ωφελούμενοι έχουν δωρεάν πρόσβαση σε δημιουργικά και εκπαιδευτικά εργαστήρια, καλλιτεχνικές και αθλητικές δραστηριότητες, καθώς και σε υπηρεσίες συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης από εξειδικευμένο προσωπικό. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ενίσχυση της σύνδεσης των νέων με την κοινότητα, μέσα από δράσεις που προάγουν τη συμμετοχή και τη συνεργασία. Με τις δύο αυτές δομές, η φιλοσοφία του Δήμου Θεσσαλονίκης φαίνεται πως βασίζεται στην έγκαιρη παρέμβαση και στην πρόληψη, αναγνωρίζοντας ότι η παραβατικότητα δεν αντιμετωπίζεται αποτελεσματικά μόνο με κατασταλτικά μέτρα. Μέσα από την ενδυνάμωση των νέων, την καλλιέργεια δεξιοτήτων και την παροχή εναλλακτικών διεξόδων δημιουργικής έκφρασης, διενεργείται η μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού.

παιδεία

Αποτελεί ένα πραγματικά ζωντανό οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας

Ιωάννης Ρέκανος

Αντιπρόεδρος Έρευνας και Καινοτομίας του ΑΠΘ

ΚΕΔΕΚ ΑΠΘ

Πρωθεί τη διεπιστημονική έρευνα και τη δημιουργία νέας γνώσης από το 2014

Μ Της Έλενας Καραβασίλη

Κόμβος συνεργασίας και αριστείας

Με ιστορία από το 2014, το Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας και Καινοτομίας (ΚΕΔΕΚ) του ΑΠΘ αποτελεί κόμβο συνεργασίας, αριστείας και καινοτομίας. Στις σύγχρονες εγκαταστάσεις του ΚΕΔΕΚ στη Θέρμη, απασχολούνται σήμερα 25 διεπιστημονικές ερευνητικές ομάδες που καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα θεματικών -από τις φυσικές και βιοϊατρικές επιστήμες, έως την τεχνολογία, τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές σπουδές- σύμφωνα με τις προτεραιότητες της τελευταίας Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS), 25 μέλη ΔΕΠ που συντονίζουν τις επιστημονικές ομάδες, 120 μέλη ΔΕΠ & ΕΔΙΠ ΑΠΘ και 150 νέοι ερευνητές, υποψήφιοι διδάκτορες και μεταδιδάκτορες, με καθημερινή παρουσία στους χώρους του Κέντρου.

Αποστολή του ΚΕΔΕΚ ΑΠΘ είναι να ενώνει επιστήμονες από διαφορετικά γνωστικά αντικείμενα, προωθώντας τη διεπιστημονική έρευνα και τη δημιουργία νέας γνώσης με ουσιαστικό κοινωνικό και αναπτυξιακό αντίκτυπο. Παράλληλα, επιτυγχάνεται ο στόχος της Πολιτείας να παραμείνουν οι νέοι επιστήμονες στη χώρα ενώ, μέσω και του ΚΕΔΕΚ παρέχεται πρόσφορο έδαφος για έναν «προσωπικό» στόχο που έχει θέσει ο πρόεδρος του Ιδρύματος, Κυριάκος Αναστασιάδης, την επίτευξη του brain circulation, που αφορά τον επαναπατρισμό επιστημόνων που ολοκλήρωσαν τις σπουδές και την εκπαίδευσή τους σε διεθνές επίπεδο.

Η στρατηγική ανάπτυξης και λειτουργίας του ΚΕΔΕΚ ΑΠΘ κινείται σε τρεις βασικούς άξονες. Στην αναβάθμιση των υποδομών και παροχή εργαστηριακού εξοπλισμού αιχμής, ώστε οι ερευνητές να έχουν πρόσβαση σε ό,τι πιο σύγχρονο διαθέτει η επιστήμη. Στην ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, μέσα από τη δημιουργία συνθηκών που ευνοούν τη συνεργασία, τη δικτύωση με εταιρείες και φορείς, και τη μεταφορά τεχνολογίας στην πράξη. Στη στήριξη του ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο να συγκρατηθούν ταλαντούχοι νέοι ερευνητές και ερευνήτριες στην Ελλάδα και να τους δοθούν ευκαιρίες να διακριθούν διεθνώς.

Συνεργασίες με φορείς και επιχειρήσεις

Από τα μέλη του ΚΕΔΕΚ κατά το χρονικό διάστημα 2022-2025 προήλθε το 15% της συνολικής χρηματοδότησης του ΑΠΘ, από ερευνητικά έργα. Ο Ιωάννης Ρέκανος, αντιπρόεδρος Έρευνας και Καινοτομίας του ΑΠΘ, καθηγητής στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών περιγράφει στη «ΜτΚ» πως το ΚΕΔΕΚ είναι ένας ζωντανός οργανισμός που εξελίσσεται συνεχώς. Δεν περιορίζεται στην παραγωγή νέας γνώσης αλλά φροντίζει για την αξιοποίησή της, συμβάλλοντας τόσο στην ενίσχυση του κύρους του ΑΠΘ όσο

και στη γενικότερη ανάπτυξη της χώρας. «Με 4.700 τετραγωνικά μέτρα εργαστηριακών και γραφειακών χώρων, 1.100 τετραγωνικά βοηθητικών υποδομών και σχεδόν 150 ερευνητές καθημερινά, το ΚΕΔΕΚ αποτελεί ένα πραγματικά ζωντανό οικοσύστημα έρευνας και καινοτομίας. Η εξωστρέφεια βρίσκεται στον πυρήνα της λειτουργίας του ΚΕΔΕΚ. Το Κέντρο επιδιώκει να φέρει πιο κοντά το πανεπιστήμιο με την κοινωνία, την οικονομία και την παραγωγή. Αναπτύσσει συνεργασίες με ερευνητικούς φορείς, επιχειρήσεις και οργανισμούς, τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, ενισχύοντας τη θέση του ΑΠΘ στο ευρωπαϊκό ερευνητικό οικοσύστημα».

Περιβάλλον ανάπτυξης για νέους ερευνητές

Μέσα από κοινά έργα, πιλοτικές εφαρμογές και δράσεις καινοτομίας, το ΚΕΔΕΚ συμβάλλει στη μεταφορά γνώσης και τεχνογνωσίας, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα του πανεπιστημίου και τη σύνδεσή του με την κοινωνία. Με τον τρόπο αυτό, όπως περιγράφει ο κ. Ρέκανος, το Κέντρο λειτουργεί ως γέφυρα ανάμεσα στην ακαδημαϊκή έρευνα, την εκπαίδευση και την πραγματική οικονομία. «Το ΚΕΔΕΚ προσφέρει ένα μοναδικό περιβάλλον ανάπτυξης για νέους ερευνητές, αλλά και για επιχειρήσεις και βιομηχανίες που επιδιώκουν συνέργειες με την ακαδημαϊκή κοινότητα. Οι ερευνητές έχουν πρόσβαση σε σύγχρονες υποδομές και τεχνολογίες αιχμής, εργάζονται σε διεπιστημονικά έργα και αποκτούν εμπειρίες που ενισχύουν τις δεξιότητές τους και ανοίγουν νέες προοπτικές εξέλιξης και καινοτομίας. Για τις επιχειρήσεις, το ΚΕΔΕΚ αποτελεί έναν αξιόπιστο συνεργάτη για τη συν-ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων, την αξιοποίηση της έρευνας και τη σύνδεση της γνώσης με την παραγωγή. Έτσι, το ΚΕΔΕΚ συμβάλλει ουσιαστικά στη δημιουργία ενός οικοσυστήματος γνώσης, που στηρίζεται στην έρευνα, τη συνεργασία και τη βιώσιμη ανάπτυξη».

Ο κ. Ρέκανος συμπληρώνει πως το ΚΕΔΕΚ είναι άρρηκτα δεμένο με την ιστορία και την πορεία του Αριστοτελείου. «Αποτελεί συνέχεια της μακράς παράδοσης του ΑΠΘ στην παραγωγή γνώσης και στην καλλιέργεια της επιστημονικής αριστείας. Στα 100 χρόνια ζωής του ΑΠΘ, το ΚΕΔΕΚ λειτουργεί ως γέφυρα ανάμεσα σε αυτό που κληρονομήσαμε και σε αυτό που οφείλουμε να οικοδομήσουμε: ένα πανεπιστήμιο εξωστρεφές, με σύγχρονες υποδομές, που στηρίζει τους ανθρώπους του και συνδέει την έρευνα με την κοινωνία. Με αυτή τη στρατηγική, το ΚΕΔΕΚ φιλοδοξεί να είναι όχι μόνο κομμάτι της ιστορίας του ΑΠΘ, αλλά και ένας από τους βασικούς πυλώνες του μέλλοντός του».

Οι 25 ερευνητικές ομάδες

Ομάδα ATMOS: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Φυσικής, Δ. Μελά, ασχολείται με την παρακολούθηση και πρόγνωση ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος.

Ομάδα BIOMIC: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Χημείας, Γ. Θεοδωρίδη, ασχολείται με τη βιοανάλυση και τις τεχνολογίες Omics.

Ομάδα DRAM: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, Γ. Σαββαΐδη, ασχολείται με την ψηφιακή αποτύπωση και κατασκευή με πρόσθεση υλικού.

Ομάδα HERACLES: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Χημικών Μηχανικών, Δ. Σαρηγιάννη, ασχολείται με το εκθεσίωμα και την υγεία.

Ομάδα NatPro-AUTH: Με επιστημονικά υπεύθυνη την καθηγήτρια του τμήματος Χημικών Μηχανικών, Α. Ασημοπούλου, ασχολείται με φυσικά προϊόντα.

Ομάδα SASC: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, Δ. Βλάχο, ασχολείται με τις βιώσιμες αγροδιατροφικές εφοδιαστικές αλυσίδες.

Ομάδα WinPhoS: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Πληροφορικής, Ν. Πλέρο, ασχολείται με ασύρματα και φωτονικά συστήματα και δίκτυα.

Ομάδα ATLAS: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Φυσικής, Δ. Σαμψωνίδη, ασχολείται με την κατασκευή ανιχνευτών στοιχειδών σωματιδίων.

Ομάδα CERDAM: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, Ν. Μιχαηλίδη, ασχολείται με την ανάπτυξη προηγμένων υλικών.

Ομάδα GENeTres: Με επιστημονικά υπεύθυνους τους καθηγητές Γ. Τζημαγιώργη του τμήματος Ιατρικής και Α. Τριανταφυλλίδη του τμήματος Βιολογίας ασχολείται με τη γονιδιωματική/επιγενετική ανάλυση και μεταφραστική έρευνα.

Ομάδα LC3: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, Ζ. Σαμαρά, ασχολείται με τον χαρακτηρισμό καταλυτικών μετατροπών.

Ομάδα MagnaCharta: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Φυσικής, Μ. Αγγελακέρη, ασχολείται με τον χαρακτηρισμό νανομαγνητικών υλικών.

Ομάδα EnviGreen: Με επιστημονικά υπεύθυνους τους καθηγητές του τμήματος Χημείας, Δ. Λαμπροπούλου και Κ. Τριανταφυλλίδη ασχολείται με την

περιβαλλοντική «πράσινη» Χημεία και Τεχνολογία.

Ομάδα PlantCult: Με επιστημονικά υπεύθυνη την καθηγήτρια του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Σ. Βαλαμώτη, ασχολείται με τους πολιτισμούς της διατροφής στην Αρχαία Ευρώπη.

Ομάδα EMMETRON: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Φυσικής, Θ. Σαμαρά, ασχολείται με ηλεκτρομαγνητικές μετρήσεις.

Ομάδα FunPATH: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Ιατρικής, Μ. Αϊβαλιώτη, ασχολείται με τη λειτουργική πρωτεϊνωματική ανάλυση και βιολογία συστημάτων.

Ομάδα LND: Με επιστημονικά υπεύθυνους τους καθηγητές Ιατρικής, Μ. Τσολάκη και Χημείας, Α. Πανταζάκη, «τρέχουν» το Εργαστήριο Μελέτης Νευροεκφυλιστικών Νοσημάτων.

Ομάδα UAV-iRG: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Μηχανολόγων Μηχανικών, Κ. Υάκινθο, «τρέχουν» την Ερευνητική Ομάδα Μη-επανδρωμένων Αεροχημάτων.

Ομάδα MARINOMICS: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Βιολογίας, Α. Τσίκλιρα, ασχολείται με τα Θαλάσσια Οικοσυστήματα, Αλιεία και Υδατοκαλλιέργειες.

Ομάδα PharmaCoDe: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Φαρμακευτικής, Κ. Καρχιμάνη, ασχολείται με τον Ψηφιακό Σχεδιασμό και Ανάπτυξη Φαρμάκων 4.0.

Ομάδα CIATHER: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Φαρμακευτικής, Δ. Φατούρο, «τρέχει» το Κέντρο Καινοτομίας στην Προηγμένη Θεραπευτική.

Ομάδα CEO2: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών, Α. Μουρατίδη, «τρέχει» το Κέντρο Παρατήρησης Γης και Ωκεανών.

Ομάδα ESERO: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Παιδαγωγικής Δημοτικής Εκπαίδευσης, Ν. Λαμπρινό, διαχειρίζεται το Ελληνικό Γραφείο ESERO, που στηρίζει τους εκπαιδευτικούς που επιθυμούν να ασχοληθούν με τις επιστήμες του Διαστήματος.

Ομάδα ARIADNE: Με επιστημονικά υπεύθυνη την καθηγήτρια του τμήματος Μηχανικών Χωροταξίας και Ανάπτυξης, Χ. Κακδέρη, ασχολείται με τις ευφυείς πόλεις και οικοσυστήματα καινοτομίας.

Ομάδα foogidIT: Με επιστημονικά υπεύθυνο τον καθηγητή του τμήματος Γεωπονίας, Ε. Κατσανίδη, «τρέχει» το Κέντρο Υπολογιστικής Επιστήμης Τροφίμων.

συνάντηση

με τον δήμαρχο της Ιεράς Πόλεως του Μεσολογγίου
Σπυρίδωνα Διαμαντόπουλο

M Του **Νίκου Ασλανίδη**

200 χρόνια από την ηρωική έξοδο του Μεσολογγίου

Υστερα από έναν χρόνο πολιορκίας, το Μεσολόγγι δεν αντέχει άλλο... Οι Μεσολογγίτες φτάνουν στα όρια τους και αποφασίζουν στις 10 Απριλίου του 1826, να σπάσουν την πολιορκία. Το σχέδιό τους όμως αποκαλύπτεται και οι πολιορκητές δεν αιφνιδιάζονται. Η έξοδος συντρίβεται. Οι νεκροί υπολογίζονται σε 4.000, οι αιχμάλωτοι που θα πουληθούν ως σκλάβοι φτάσουν τις 3.000, ενώ οι διασωθέντες δεν ξεπερνούν τους 1.500.

Διακόσια χρόνια μετά, ο Δήμος της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου διοργανώνει επετειακές εκδηλώσεις αφιερωμένες στην Έξοδο της Ηρωικής Φρουράς των Ελευθέρων Πολιορκημένων. Όπως τονίζει ο δήμαρχος Σπυρίδων Διαμαντόπουλος στη «ΜτΚ», η επέτειος αυτή αποτελεί κορυφαία στιγμή ιστορικής μνήμης και εθνικής υπερηφάνειας.

Πώς νιώθετε που συμπληρώνονται αυτές τις ημέρες 200 χρόνια από την ηρωική Έξοδο του Μεσολογγίου;

Η συμπλήρωση 200 ετών από την Έξοδο των Ελευθέρων Πολιορκημένων, δεν είναι για το Μεσολόγγι μία απλή επέτειος. Είναι μία βαθιά βιωματική στιγμή ιστορικής μνήμης. Για εμάς τους Μεσολογγίτες, η Έξοδος δεν αποτελεί απλώς ένα γεγονός του παρελθόντος. Αποτελεί βασικό στοιχείο της ταυτότητάς μας. Οι άνθρωποι που έζησαν και θυσιάστηκαν εδώ το 1826, δεν αποτελούν αφηρημένες μορφές της ιστορίας, αλλά οι πρόγονοι μίας ζωντανής κοινότητας που συνεχίζει να βιώνει τη μνήμη τους.

Η τοπική κοινωνία και εγώ προσωπικά, προσεγγίζουμε τη Διακοσιοστή Επέτειο με έντονα συναισθήματα, σεβασμό και συναίσθηση ευθύνης. Η Έξοδος του Μεσολογγίου υπήρξε ένα από τα γεγονότα που καθόρισαν διεθνώς την αντίληψη για τον Ελληνικό Αγώνα. Η θυσία των Ελευθέρων Πολιορκημένων δεν συγκλόνισε μόνο τον Ελληνισμό· κινητοποίησε την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη και ενίσχυσε το φιλελληνικό κίνημα σε μία κρίσιμη στιγμή της Επανάστασης. Για τον λόγο αυτό, η Επέτειος των Διακοσίων ετών δεν αφορά μόνο την πόλη, μόνο την πατρίδα, αλλά ολόκληρη την οικουμένη.

Θα γίνουν κάποιες ειδικές εκδηλώσεις;
Ο Δήμος Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου αντιμετωπίζει τη Διακοσιοστή Επέτειο της Εξόδου ως ένα κορυφαίο πολιτιστικό και ιστορικό γεγο-

νός. Ο εορτασμός δεν περιορίζεται στις καθιερωμένες εορτές της Εξόδου, αλλά εκτείνεται σε ένα ευρύ πρόγραμμα δράσεων σε όλη τη χώρα και σε πολλές πόλεις ανά τον κόσμο, οι οποίες βρίσκονται σε εξέλιξη για ολόκληρο το επετειακό έτος. Στο πλαίσιο αυτό υλοποιούνται εκθέσεις ιστορικών τεκμηρίων, συνέδρια και ιστορικές επιστημονικές ημερίδες, καλλιτεχνικές παραγωγές, μουσικές και θεατρικές παραστάσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, διαδικτυακές εκδηλώσεις, καθώς και διεθνείς συνεργασίες με φορείς που συνδέονται με την ιστορία του φιλελληνισμού. Παράλληλα παρουσιάζονται εκδόσεις, επετειακά νομίσματα και μετάλλια, καθώς και ένα μεγάλο επετειακό λεύκωμα αφιερωμένο στην ιστορία και τον πολιτισμό της πόλης, τότε και σήμερα. Στόχος μας η επέτειος να αποτελέσει πράξη μνήμης αλλά και ευκαιρία ιστορικής επιστημονικής τεκμηρίωσης και πολιτιστικής εξωστρέφειας για την πόλη.

Πώς βλέπει η νέα γενιά αυτό το ιστορικό γεγονός;

Η συμμετοχή της νέας γενιάς αποτελεί βασική προτεραιότητα του συνολικού μας σχεδιασμού. Η μνήμη ενός ιστορικού γεγονότος όπως αυτό της Εξόδου, δεν μπορεί να επιβιώσει χωρίς τη μετάδοσή του στους νεότερους. Για τον λόγο αυτό έχουν σχεδιαστεί δράσεις που απευθύνονται ιδιαίτερα στους μαθητές και τους νέους: Βιωματικά εκπαιδευτικά προγράμματα, συμμετοχή σχολείων με εκδηλώσεις μνήμης και πολιτιστικές - καλλιτεχνικές δράσεις, αλλά και διαδραστικές πρωτοβουλίες που φέρνουν τους νέους σε άμεση επαφή με τα ιστορικά τεκμήρια της πολιορκίας και της Εξόδου.

Η εμπειρία αποδεικνύει πως όταν οι νέοι γνωρίσουν ουσιαστικά και συμμετοχικά την ιστορία του Μεσολογγίου, δεν θα την αντιμετωπίζουν ως μία μακρινή αφήγηση-ανάμνηση, αλλά ως ένα ζωντανό υπόδειγμα συλλογικής ευθύνης.

Ποιο μήνυμα θεωρείτε ότι μπορεί να εμπνεύσει η θυσία των ηρώων του Μεσολογγίου στον σύγχρονο πολίτη;

Η θυσία του Μεσολογγίου δεν είναι απλώς ένα ηρωικό επεισόδιο της Επανάστασης. Είναι μία πράξη που αναδεικνύει θεμελιώδεις αξίες και ιδανικά της ανθρώπινης ιστορικής εξέλιξης. Ελευθεροφροσύνη, Αξιοπρέπεια, Αδελφσύνη, Αλληλεγγύη, Θυσία, Πατριωτι-

σμός, Αλtruισμός, Σεβασμός στον Άνθρωπο, είναι ορισμένες εξ αυτών.

Οι Πολιορκημένοι, Έλληνες και Φιλέλληνες, γνώριζαν πως η απόφασή τους να εξέλθουν μαχόμενοι από την πόλη, ισοδυναμούσε με βέβαιο θάνατο. Παρ' όλα αυτά επέλεξαν την ελευθερία αντί της υποταγής. Αυτή η επιλογή είναι που μετατρέπει το γεγονός σε οικουμενικό σύμβολο.

Για τον σύγχρονο πολίτη, το μήνυμα της Εξόδου δεν είναι η εξιδανίκευση της θυσίας, αλλά η αναλλοίωτη υπενθύμιση πως η ελευθερία, η αξιοπρέπεια και η συλλογική ευθύνη αποτελούν αξίες που απαιτούν διαρκή εγρήγορση και διαχρονική υπεράσπιση.

Πιστεύετε ότι η επέτειος μπορεί να συμβάλλει στην προβολή του Μεσολογγίου ως πολιτιστικού και ιστορικού προορισμού;

Η Επέτειος των Διακοσίων ετών αποτελεί αναμφίβολα την κορυφαία ευκαιρία για την προβολή και καθιέρωση του Μεσολογγίου ως οικουμενικού τόπου ιστορικής μνήμης και πολιτισμού. Για τον σκοπό αυτό ιδρύουμε το 2026 δύο θεσμούς - παρακαταθήκες διεθνούς εμβέλειας. Το «Διεθνές Δίκτυο Πόλεων και Φορέων του Φιλελληνισμού» και το «Φόρουμ Οικουμενικότητας - Ελευθερίας» με έδρα την Ιερή μας Πόλη.

Το Μεσολόγγι κατέχει μία μοναδική θέση στην ευρωπαϊκή ιστορική συνείδηση. Είναι ένας από τους ελάχιστους τόπους όπου η ιστορία,

η λογοτεχνία και η τέχνη συναντώνται με τόσο έντονο τρόπο. Από τον Διονύσιο Σολωμό και τους «Ελευθέρους Πολιορκημένους» μέχρι τους πίνακες του Ντελακρουά και την ευρωπαϊκή φιλελληνική παράδοση, το Μεσολόγγι αποτέλεσε σύμβολο ελευθερίας.

Η ανάδειξη αυτής της ιστορικής κληρονομιάς μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη ενός ισχυρού πολιτιστικού προορισμού.

Υπάρχουν σχέδια για μόνιμες εκθέσεις ή μουσεία που να συνδέονται με την Επανάσταση του 1821;

Η διατήρηση και ανάδειξη της ιστορικής μνήμης δεν μπορεί να περιορίζεται σε επετειακές εκδηλώσεις. Για τον λόγο αυτό υπάρχει σταθερό ενδιαφέρον για τη δημιουργία και ενίσχυση μόνιμων χώρων ιστορικής παρουσίας.

Η πόλη διαθέτει ήδη σημαντικούς χώρους μνήμης, όπως ο Κήπος των Ηρώων, η Δημοτική Πινακοθήκη, το ανακαινισμένο Τρικώπειο Πολιτιστικό Κέντρο, το Αρχαιολογικό Μουσείο και τα ιστορικά της μουσεία. Παράλληλα δρομολογείται η προοπτική νέων μόνιμων εκθέσεων και σύγχρονων μορφών παρουσίας της ιστορίας της πολιορκίας και της Εξόδου, με αξιοποίηση ιστορικών τεκμηρίων, ψηφιακών εφαρμογών και εκπαιδευτικών εργαλείων.

Στόχος μας η ιστορία της Εξόδου να παρουσιάζεται διαρκώς με τρόπο επιστημονικά τεκμηριωμένο αλλά και προσίτο στο ευρύ κοινό.

Ποια αξία θεωρείτε ότι έχει σήμερα για την ελληνική κοινωνία η έννοια της θυσίας, της ενότητας και της αντίστασης που συνδέεται με την Έξοδο;

Οι αξίες που συνδέονται με την Έξοδο του Μεσολογγίου -η ενότητα και η ομόνοια, η αντίσταση και ο αγώνας απέναντι στα στρατιωτικά υπέρτερους αντιπάλους και κατακτητές, καθώς και η θυσία για την Ελευθερία- πρέπει να έχουν καθοριστική διαχρονική σημασία στο δημόσιο βίο και στις κοινωνικές μας συμπεριφορές.

Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι δεν αποτελούσαν έναν ομοιογενή πληθυσμό. Ήταν αγωνιστές, πολίτες, ιερωμένοι, γυναίκες

και παιδιά, από διαφορετικές περιοχές της Ελλάδας και του κόσμου. Παρ' όλα αυτά βρέθηκαν ενωμένοι μπροστά σε έναν κοινό σκοπό. Λειτουργήσαν κάτω από αντίξοες συνθήκες συλλογικά, δεν παραδόθηκαν, δεν έπραξαν με όρους ατομικής επιβίωσης. Πρόβαλλαν το εμείς και όχι το εγώ και θυσιάστηκαν για ιδανικά. Γι' αυτό αποτελούν τον Φωτεινό Ιστορικό Φάρο και το Άσβεστο Ηθικό Φως που αέναα θα εμπνέει όλη την ανθρωπότητα.

περιφερειακά

Επιμέλεια **Δέσποινα Βογιατζόγλου**

Το έργο συνολικού προϋπολογισμού 859.559,08€ από το Ταμείο Ανάκαμψης αποτελεί μέρος της ευρύτερης προσπάθειας για τη συνεχή βελτίωση των υποδομών και των υπηρεσιών του Γ.Ν. Έδεσσας

Ευάγγελος Λόγγος

Διοικητής Γ.Ν. Έδεσσας για αναβάθμιση του Τμήματος Επειγόντων Περιστατικών

Προαστιακός Θεσσαλονίκης-Έδεσσας

Ερωτηματικά για την απένταξη του έργου ύψους 70 εκατ. ευρώ

Για αιφνιδιαστική εξέλιξη και αναστάτωση στον προγραμματισμό του έργου του Προαστιακού Σιδηροδρόμου Θεσσαλονίκη-Αλεξάνδρεια-Βέροια-Νάουσα-Σκύδρα-Έδεσσα, εξαιτίας της απένταξής του από το Ταμείο Ανάκαμψης, κάνουν λόγο οι πολίτες των Δήμων σε Ημαθία και Πέλλα, οι οποίοι διεκδικούν σθεναρά τη δημιουργία του. Η «Ομάδα Δράσεων Ενεργών Πολιτών Δήμου Αλεξάνδρειας», οι «Πολίτες Δήμου Βέροιας» και οι «Πολίτες Δήμου Σκύδρας» ζητούν επαναπρογραμματισμό του έργου, καθώς, αν και ήταν ενταγμένο στο Ταμείο Ανάκαμψης 21-27 από το Υπερταμείο με 70 εκατ. ευρώ, τον τελευταίο καιρό δεν εμφανίζεται στον σχεδιασμό. Το έργο είχε συμπεριληφθεί, σύμφωνα με δημοσιεύματα, στις προτάσεις της Μονάδας Ωρίμανσης Στρατηγικών Έργων της Ελληνική Εταιρεία Συμμετοχών και Περιουσίας (Υπερταμείο), στο πλαίσιο πακέτου έργων ύψους 1,3 δισ. ευρώ. Η πρόβλεψη χρηματοδότησης ήταν από το πρόγραμμα «Μεταφορές 2021-2027» και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα από το 2026 έως το 2029.

Τη διεκδίκηση ενός σύγχρονου προαστιακού, βάσει των ευρωπαϊκών κατευθύνσεων για τις βιώσιμες μεταφορές, συνυπέγραψαν το προηγούμενο διάστημα 175.733 πολίτες της Ημαθίας και της Πέλλας. Όπως σημειώνουν, μέχρι το 2007 εκτελούνταν 15 δρομολόγια ημερησίως με δραστική μείωσή τους την περίοδο της οικονομικής κρίσης.

Αφετηρία της νέας διεκδίκησης αποτέλεσε η επέκταση του Προαστιακού μέχρι τη Σίνδο, ενεργοποιώντας τους πολίτες της Αλεξάνδρειας και στη συνέχεια της Βέροιας και της Πέλλας.

Ο προαστιακός βρέθηκε στο επίκεντρο της συνάντησης πολιτών με τον δήμαρχο Αλεξάνδρειας. Εκεί υπογραμμίστηκε η πρωτοβουλία για να συντονιστεί μία κοινή επίσκεψη των πολιτικών φορέων στο υπουργείο Υποδομών και Μεταφορών. Ο Παναγιώτης Γκυρίνης με επιστολή του στις 6 Μαρτίου 2026, κάλεσε τους πολιτικούς φορείς (Βουλευτές ΝΔ Ημαθίας-αντιπεριφερειάρχη Ημαθίας-δήμαρχους Βέροιας, Νάουσας) να στηρίξουν την ενέργεια.

Θ. Τζάκρη: «Σιδηροδρομικό πλήγμα για Πέλλα και Ημαθία»

Ερώτηση στον υπουργό Υποδομών για την απένταξη του έργου της ηλεκτροκίνησης στο τμήμα Πλατύ-Έδεσσα από το ΕΣΠΑ κατέθεσε η βουλευτής Πέλλας, Θεοδώρα Τζάκρη. Όπως αναφέρει η ίδια, η εξέλιξη αυτή ανατρέπει το έργο της αναβάθμισης της υφιστάμενης σιδηροδρομικής σύνδεσης Θεσσαλονίκης-Πλατύ-Έδεσσας, που θα την καθιστούσε προαστιακή με ενδιάμεσους σταθμούς την Αλεξάνδρεια, την Βέροια, τη Νάουσα και την Σκύδρα. Σύμφωνα και με την ομάδα ενεργών πολιτών οι οποίοι κινητοποιούνται για την υλοποίηση του προαστιακού, το έργο εγκατάστασης ηλεκτροκίνησης στο τμήμα Πλατύ-Έδεσσα, προϋπολογισμού 70 εκατ. ευρώ, με ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα υλοποίησης για την περίοδο 2026-29, απεντάχθηκε από το πρόγραμμα «Μεταφορές 2021-2027» του ΕΣΠΑ. Η Θ. Τζάκρη αναρμονίζεται με την άποψη των πολιτών ότι αν και μέχρι το 2007 εκτελούνταν περί τα 15 σιδηροδρομικά δρομολόγια ημερησίως στην γραμμή Θεσσαλονίκη-Πλατύ-Έδεσσα, μετά την περίοδο της οικονομικής κρίσης μειώθηκαν σε μόλις τρία δρομολόγια ημερησίως και σε ώρες που δεν εξυπηρετούν ουσιαστικά το επιβατικό κοινό.

Παραπολιτικά

Ευρεία σύσκεψη για το έργο ύδρευσης της Αριδαίας

Σύσκεψη στο δημαρχείο Αλμωπίας για έργο ύδρευσης, τη λαϊκή αγορά και των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων στην πόλη της Αριδαίας συγκάλεσε ο δήμαρχος, Νίκος Παρούτογλου, με τη συμμετοχή επαγγελματιών, εκπροσώπων φορέων και πολιτών της περιοχής. Στο επίκεντρο της συζήτησης βρέθηκε το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης του έργου ύδρευσης, προκειμένου να υπάρξει ενημέρωση για την αποκατάσταση της ομαλής υδροδότησης και του περιορισμού των προβλημάτων που έχουν προκύψει σε επιχειρήσεις και κατοίκους. Παράλληλα, συζητήθηκε το ενδεχόμενο επιστροφής του εβδομαδιαίου παζαριού μέσα στην πόλη της Αριδαίας, καθώς εξετάστηκαν τα πλεονεκτήματα και τα πιθανά προβλήματα μίας τέτοιας απόφασης, ιδιαίτερα σε σχέση με την εμπορική κίνηση και την καθημερινότητα των κατοίκων. Στο τραπέζι βρέθηκε επίσης το ζήτημα των κυκλοφοριακών ρυθμίσεων και το κατά πόσο αυτές μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της κυκλοφορίας, της ασφάλειας των πεζών και της λειτουργίας της αγοράς.

Ενέργειες Αραμπατζή για την αναγνώριση των Ιαματικών Πηγών του Αγίου Νικολάου

Η αναγνώριση των Ιαματικών Πηγών του Αγίου Νικολάου στον Κοπανό Νάουσας βρέθηκε στο επίκεντρο της συνάντησης εργασίας που είχε η βουλευτής Ημαθίας ΝΔ, Στέλλα Αραμπατζή, με τη Γενική Γραμματέα Τουριστικής Πολιτικής και Ανάπτυξης του υπουργείου Τουρισμού, Βασιλική Κουτσούκου. Κατά τη διάρκεια της συζήτησης, στην οποία συμμετείχε και ο δήμαρχος της Ηρωικής Πόλεως Νάουσας, Νίκος Κουτσογιάννης, αναπτύχθηκαν ζητήματα τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής και ειδικότερα για την αξιοποίηση των πηγών που θα μπορούσε να δημιουργήσει νέες προοπτικές ανάπτυξης για την περιοχή, ενισχύοντας την τοπική οικονομία και αναδεικνύοντας τη Νάουσα ως έναν προορισμό. Κατά τη διάρκεια της συνάντησης δόθηκε ιδιαίτερη έμφαση στην ανάγκη επιτάχυνσης των διαδικασιών αναγνώρισης των πηγών, ώστε να προχωρήσουν τα επόμενα βήματα που θα επιτρέψουν την αξιοποίηση και την ανάδειξη του σημαντικού αυτού φυσικού πλεονεκτήματος της Νάουσας.

Ειδήσεις από την περιφέρεια

ΝΑΟΥΣΑ

Υπογραφή σύμβασης για την προμήθεια ολοκληρωμένου συστήματος έξυπνου φωτισμού

Στην υπογραφή σύμβασης για την προμήθεια ολοκληρωμένου συστήματος έξυπνου φωτισμού προχώρησε ο Δήμος Ηρωικής Πόλεως Νάουσας ενισχύοντας τον σχεδιασμό του για τη βελτίωση του αστικού φωτισμού σε κεντρικά σημεία και την αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογικών εργαλείων προς όφελος της καθημερινότητας των πολιτών. Το αντικείμενο της σύμβασης αφορά δύο διακριτά αλλά αλληλένδετα τμήματα, τα οποία συγκροτούν μία ολοκληρωμένη παρέμβαση στον τομέα του οδοφωτισμού. Το πρώτο σκέλος περιλαμβάνει την προμήθεια υλικών για την πιλοτική εγκατάσταση έξυπνου φωτισμού στις

οδούς Βενιζέλου, Δραγούμη και Μπιγκάνου, ενώ το δεύτερο αφορά την προμήθεια συστήματος ελέγχου απομακρυσμένης διαχείρισης οδοφωτισμού. Μέσα από την παρέμβαση αυτή που έχει πιλοτικό χαρακτήρα, επιδίωξη του Δήμου είναι η καταγραφή σε πραγματικές συνθήκες της εξοικονόμησης που επιτυγχάνεται τόσο από την τοποθέτηση των νέων φωτιστικών τεχνολογίας LED, όσο και από τη στοχευμένη μείωση της φωτεινότητας (dimming) των φωτιστικών ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στο περιβάλλον και την κίνηση στα σημεία παρέμβασης.

ΠΙΕΡΙΑ

Ο ΠΟΤΑΠ στην έκθεση τουρισμού «ITB 2026» του Βερολίνου

Στη μεγαλύτερη έκθεση υπηρεσιών για την ταξιδιωτική βιομηχανία και το κεντρικό

φόρουμ επικοινωνίας και μάρκετινγκ για τον παγκόσμιο τουρισμό, στην «ITB Berlin», συμμετείχε ο Πιερικός Οργανισμός Τουριστικής Ανάπτυξης και Προβολής (ΠΟΤΑΠ), προωθώντας την Πιερία ως μοναδικό τουριστικό προορισμό μέσω στοχευμένων δράσεων και συνεργασιών. Ο ΠΟΤΑΠ μαζί με το Γραφείο Τουρισμού της Περιφερειακής Ενότητας Πιερίας πρόβαλαν και ανέδειξαν το τουριστικό προϊόν της Πιερίας, μέσα σε ενιαίο περίπτερο με την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας και τους Τουριστικούς Οργανισμούς της Θεσσαλονίκης και της Χαλκιδικής. Μέσω του πλούσιου εντύπου και ψηφιακού υλικού, αναδείχθηκαν οι φυσικές ομορφιές της Πιερίας και η πλούσια ιστορία, που θέτουν την Πιερία ως ένα πραγματικά βιωματικό προορισμό, που συνδυάζει την ιστορία, τον πολιτισμό, τη γαστρονομία, τις τουριστικές υποδομές και τις ειδικές μορφές τουρισμού, στη σκιά ενός παγκόσμιου μνημείου φύσης, του Ολύμπου.

ΧΑΛΚΙΔΙΚΗ

Τα στοιχεία της μελέτης από το Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο αποκαλύπτουν την πραγματική εικόνα της δόμησης στις παραλιακές περιοχές

Επιμέλεια Σουζάνα Καζάκα

Υπέρβαση των ορίων δόμησης στις τουριστικές ζώνες

Τα δεδομένα για την έκταση της δόμησης και την ένταση της τουριστικής ανάπτυξης στις παραλιακές ζώνες της Χαλκιδικής προέρχονται από το Ειδικό Πολεοδομικό Σχέδιο για τις Παραλιακές Περιοχές της Περιφερειακής Ενότητας Χαλκιδικής, το οποίο εκπονήθηκε για το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας με αναθέτουσα αρχή το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας. Η μελέτη αξιοποιεί συγκεκριμένους πολεοδομικούς δείκτες για να αποτυπώσει με ακρίβεια τη σχέση μεταξύ πληθυσμού και κτισμένων επιφανειών και να αναδείξει την ένταση της ανάπτυξης σε κάθε περιοχή.

Κεντρικός δείκτης είναι η πυκνότητα δόμησης, με ανεκτό όριο τα 80 τετραγωνικά μέτρα ανά χρήστη, όριο που θεωρείται ότι διασφαλίζει ισορροπία μεταξύ ανάπτυξης και ποιότητας ζωής. Ωστόσο τα στοιχεία δείχνουν ότι σε πολλές περιοχές το όριο αυτό έχει ήδη ξεπεραστεί.

Στην περιοχή Καλλικράτειας και Μουδανιών η πυκνότητα φτάνει τα 134 τετραγωνικά μέτρα ανά χρήστη, γεγονός που αποτυπώνει τη σταθερή οικιστική ανάπτυξη και τη στενή σύνδεση με τη μητροπολιτική περιοχή της Θεσσαλονίκης. Στην Ποτίδαια η τιμή ανέρχεται στα 295 τετραγωνικά μέτρα, καταγράφοντας έντονη παρουσία παραθεριστικής κατοικίας.

Στην ευρύτερη ζώνη Φώκαιας, Αφύτου, Καλλιθέας και Κρυσπηγής η πυκνότητα διαμορφώνεται στα 130 τετραγωνικά μέτρα ανά χρήστη, ενώ στις περιοχές Πολυχρόνου, Χαλκιδέας και Πευκοχωρίου φτάνει τα 137 τετραγωνικά μέτρα, επιβεβαιώνοντας τον ισχυρό τουριστικό χαρακτήρα της Κασσάνδρας.

Στην περιοχή Καλυβών, Γερακινής και Ψακουδίων η πυκνότητα αγγίζει τα 287 τετραγωνικά μέτρα ανά χρήστη, ενώ στη ζώνη Μεταμόρφωσης και Νικήτης φτάνει τα 175 τετραγωνικά μέτρα, δείχνοντας την αυξανόμενη πίεση στη Σιθωνία.

Στην περιοχή Ελιάς, Νέου Μαρμαρά και Πόρτο Καρράς η πυκνότητα διαμορφώνεται στα 102 τετραγωνικά μέτρα ανά χρήστη, τιμή που υπερβαίνει το ανεκτό όριο αλλά παραμένει χαμηλότερη σε σχέση με άλλες έντονα τουριστικές περιοχές.

Η συνολική εικόνα δείχνει ότι η παραλιακή Χαλκιδική βρίσκεται σε φάση έντονης ανάπτυξης, με σημαντικές αποκλίσεις από περιοχή σε περιοχή. Οι διαφορές αυτές σχετίζονται κυρίως με την εξάπλωση της εξοχικής κατοικίας και τη συγκέντρωση τουριστικών

δραστηριοτήτων, που μεταβάλλουν ουσιαστικά τη σχέση μεταξύ μόνιμου πληθυσμού και δομημένου χώρου.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη Σιθωνία, η οποία στο πολεοδομικό σχέδιο χαρακτηρίζεται ως περιοχή υψηλής περιβαλλοντικής αξίας με ταυτόχρονα ισχυρή τουριστική δραστηριότητα. Η ύπαρξη εκτεταμένων δασικών εκτάσεων και η μεγάλη ακτογραμμή δημιουργούν ένα φυσικό περιβάλλον που αποτελεί βασικό πλεονέκτημα, αλλά ταυτόχρονα δέχεται αυξανόμενες πιέσεις.

Η αυξημένη συγκέντρωση τουριστικών καταλυμάτων και παραθεριστικών κατοικιών οδηγεί σε έντονη εποχική αύξηση του πληθυσμού, με άμεσες επιπτώσεις στις υποδομές και στο φυσικό τοπίο.

Η πιο χαρακτηριστική περίπτωση καταγράφεται στην περιοχή Όρμου Παναγιάς και Βουρβουρού, όπου η πυκνότητα δόμησης φτάνει τα 1.529 τετραγωνικά μέτρα ανά χρήστη. Η τιμή αυτή αποτυπώνει με τον πιο σαφή τρόπο τη μεγάλη απόσταση μεταξύ μόνιμου πληθυσμού και αριθμού κατοικιών, επιβεβαιώνοντας τον έντονο παραθεριστικό χαρακτήρα της περιοχής και θέτοντας με σαφήνεια το ζήτημα της ισορροπίας μεταξύ ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος.

ΚΑΒΑΛΑ - ΘΑΣΟΣ

Ανησυχία ενόψει τουριστικής σεζόν

Επιμέλεια Τάσος Αποστολίδης

Οι ναύλοι τραβούν την... ανηφόρα

Απρόσμενο σοκ υπέστησαν οι επιβάτες στα λιμάνια Καβάλας και Θάσου, όταν οι τέσσερις τοπικές ναυτιλιακές εταιρείες προχώρησαν εντελώς απροειδοποίητα -και σχεδόν ταυτόχρονα- σε αυξήσεις ναύλων, που αγγίζουν μέχρι και το 33%. Χωρίς καμία απολύτως ανακοίνωση, οι μόνιμοι κάτοικοι βρέθηκαν αντιμέτωποι με τις νέες τιμές ξαφνικά ένα πρωινό, γεγονός που πυροδότησε θύελλα αντιδράσεων, δεδομένου ότι το κόστος διαβίωσης στο νησί έχει προ πολλού εκτοξευτεί.

Το κύμα των ανατιμήσεων δεν πλήττει απλώς την τσέπη των ντόπιων, αλλά υπονομεύει ανοιχτά την ήδη εύθραυστη ισορροπία της επικείμενης θερινής σεζόν. Με τον κρίσιμο μήνα Μάρτιο να δείχνει μείωση 50% στις προκρατήσεις από τουρίστες βόρειας και κεντρικής Ευρώπης, οι ξενοδόχοι του νησιού κάνουν ήδη λόγο για «χαριστική βολή».

Όπως επισημαίνει στη «ΜτΚ» ο πρόεδρος των ξενοδόχων του νησιού, Μαργαρίτης Μπαμπατζίκος, η σανίδα σωτηρίας από τη βαλκανική αγορά δεν θεωρείται δεδομένη. Οι εσωτερικές οικονομικές εξελίξεις σε Ρουμανία και Βουλγαρία, μαζί με τις ραγδαίες ανατιμήσεις στα καύσιμα λόγω του πολέμου στη Μέση Ανατολή, δημιουργούν έντονη επιφυλακτικότητα. Ήδη κατα-

γράφονται οι πρώτες πασχαλινές ακυρώσεις γκρουπ, καθώς, τα νοικοκυριά μετρούν πλέον κάθε ευρώ.

Τον «χορό» των αυξήσεων άνοιξαν η ΑΝΕΘ, συμφερόντων Χαριτοπούλου, και η Thassos Ferries, συμφερόντων Μητσόπουλου, για να ακολουθήσουν λίγες ώρες μετά η Thassos Seaways, συμφερόντων Καρνέση, και η Thassos Link, συμφερόντων Φιλιάγκου. Στη γραμμή Διμένα - Κεραμωτής, το βασικό εισιτήριο επιβάτη μετ' επιστροφής ανατιμήθηκε κατά 20%, φτάνοντας τα 12 ευρώ, ενώ η μεταφορά των ΙΧ σκαρφάλωσε στα 54 ευρώ. Αυτό σημαίνει πως μια οικογένεια καλείται να πληρώσει πάνω από 100 ευρώ επιπλέον για ναύλα, ποσό που λειτουργεί ως ισχυρό τουριστικό ανασταθμιστικό. Παράλληλα, οι αυξήσεις επεκτάθηκαν σε λεωφορεία, φορτηγά και τροχόσπιτα.

Μοναδική διαφοροποίηση έδωσε η εταιρία Thassos Link, που προχώρησε σε κατακόρυφη μείωση μόνο στα ναύλα των ΙΧ, καθιστώντας την έως και 45% φθηνότερη, με εξοικονόμηση 20 ευρώ ανά ταξίδι. Δεν είναι βέβαιο όμως ότι θα διαρκέσει για πολύ. Εκτιμάται ότι η συγκεκριμένη έκπτωση θα ισχύσει το πολύ έως τέλη Απριλίου. Η γενικότερη τάση της αγοράς «δείχνει» αυξήσεις με πολύ πιθανή νέα ανατίμηση ναύλων μέσα στο επόμενο εξάμηνο.

ΔΡΑΜΑ

Κραυγή απόγνωσης από τις ακριτικές περιοχές και τον πρωτογενή τομέα

Σήμα κινδύνου για την ίδια τους την επιβίωση εκπέμπουν οι παραγωγοί στη μεθοριακή Δράμα, με τον πρωτογενή τομέα να βρίσκεται ένα βήμα πριν από την ολική κατάρρευση. Αγρότες και κτηνοτρόφοι βρίσκονται εγκλωβισμένοι στη μέγγενη των υπέρογκων κοστολογίων, των απλήρωτων επιδοτήσεων και των καταστροφικών ζωνοδών.

Σε συνάντηση εκπροσώπων τους με τον υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης, Γιάννη Ανδριανό, τόνισαν πως η καλλιέργεια της πατάτας Νευροκοπίου απειλείται με αφανισμό. Το κόστος παραγωγής εκτοξεύτηκε στα 1.200 ευρώ ανά στρέμμα, την ώρα που τα έσοδα μετά βίας αγγίζουν τα 800 ευρώ. Παράλληλα, το 60% των επιδοτήσεων παραμένει παγωμένο λόγω γραφειοκρατίας. Η ταυτοποίηση των αγροτεμαχίων στερεί κρίσιμη ρευστότητα

και ζητούνται άμεσα έκτακτες ενισχύσεις de minimis για να ξεκινήσει η νέα σπορά.

Δραματική είναι η κατάσταση και στην κτηνοτροφία. Λίγες εβδομάδες πριν το Πάσχα, η αγορά παραμένει υποτονική και ο κλάδος μαστίζεται από τις ακριβές ζωοτροφές και τις συνέπειες της ευλογιάς.

Αυτή η παραγωγική ασφυξία επιταχύνει μαθηματικά την ερήμωση. Στην τελευταία απογραφή, ο πληθυσμός μειώθηκε κατακόρυφα μέσα σε μόλις μία δεκαετία: -32% στο Κάτω Νευροκόπι και -27% στο Παρανέστι. Προκειμένου να διατηρηθεί η τοπική οικονομία ζωντανή, τέθηκε επιτακτικά το αίτημα ένταξης του Νευροκοπίου στο δίκτυο φυσικού αερίου, τόσο για βιομηχανική όσο και για οικιακή χρήση, μειώνοντας δραστικά τα κόστη διαβίωσης των μόνιμων κατοίκων.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΙΣΤΟΡΙΕΣ

22

ετών ήταν ο Νικόλαος
Κασομούλης, όταν ξέσπασε
η Επανάσταση του 1821

Απέναντι από το εμβληματικό μέγαρο της ΧΑΝΘ, σ' ένα μικρό παρκάκι, ο περαστικός συναντιέται μ' έναν ανδριάντα, ο οποίος τιμά τον Νικόλαο Κασομούλη. Αγωνιστής του '21, από τους πρώτους τη στιγμή της Εθνεγερσίας, ακολούθησε τα βήματα του πατέρα του Κώστα, ο οποίος μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και υπήρξε από τους πρωτοστάτες. Βρήκε τον θάνατο σε μάχη στη Νάουσα, όπου έσπευσε να βοηθήσει.

Αρχίζοντας η Επανάσταση, την οικογένεια Κασομούλη τη βρίσκουμε εγκατεστημένη στη Σιάτιστα και τον πατέρα του να πηγαινόερχεται ως έμπορος στις Σέρρες. Ήταν ιδιαίτερος εύπορη οικογένεια, η οποία έχασε τον πλούτο της, καθώς συμμετείχε στην Επανάσταση στις Σέρρες. Τον τραγικό θάνατο του πατέρα ακολούθησε το σκλάβωμα της μητέρας του Σουλτάνας, των δύο κοριτσιών και του μικρότερου αδελφού Γιάννη. Απελευθερώθηκαν μόλις το 1829.

Ο Νικόλαος Κασομούλης βρισκόταν τον Φεβρουάριο του 1820 σε εμπορική αποστολή στην Αίγυπτο και τη Σμύρνη. Εκεί μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και με την επιστροφή του στις Σέρρες μύησε και τον πατέρα του. Στο κίνημα των Σερρών, ο πατέρας Κώστας συμμετείχε από τους πρώτους, για να συνεχίσει, όπως αναφέραμε στη Νάουσα. Ο Νικόλαος, παρά το γεγονός ότι ήταν μόλις είκοσι δύο ετών όταν ξέσπασε η Επανάσταση, στο Διαβατήριο της Αστυνομίας, το οποίο εξέδωσε στην αστυνομία της Ύδρας, δήλωσε είκοσι πέντε ετών, ώστε να μην εκλαμβάνεται για «μικρός».

Απογοητεύτηκε βαθιά από την αποτυχία της Επανάστασης στη Μακεδονία και την απόλυτη καταστροφή του σπιτιού του. Έμεινε κοντά στον αγωνιστή, καπετάνιο Στορνάρη, δουλεύοντας τρία χρόνια αμισθί. Είχε πάντα στα χέρια του το γράμμα της μητέρας του και τον αδελφό του, προκειμένου να το δείξει στη Διοίκηση και να μεριμνήσει αυτή για την απελευθέρωση των σκλάβων. Αυτή ήταν η ανταμοιβή που ζητούσε. Τελικά τα κατάφερε στα 1829. Πολύπειρος στις μάχες, βρέθηκε παντού, όπου υπήρχε αγώνας, με κυριότερη τη συνεισφορά του στην Πολιορκία του Μεσολογγίου. Στη συνέχεια, βρέθηκε να υποστηρίζει τον Κυβερνήτη Καποδίστρια και υπήρξε ένας από τους συνυπογράφαντες το υπόμνημα εφαρμογής της ευρωπαϊκής τακτικής στα ελαφρά τάγματα. Με αυτά τα «ελαφρά τάγματα» πορεύθηκε ο Κασομούλης, προλαβαίνοντας επίφοβο κίνημα ανταρσίας στην Καλαμάτα, το 1831. Με την άφιξη των Βαυαρών στο Ανάπλι, το 1833, ουσιαστικά ελήφθη απόφαση διάλυσης των ταγμάτων.

Με πληγωμένη τη διάθεσή του και με μισθό 50 δραχμών τον μήνα, ο Κασομούλης τέθηκε σε διαθεσιμότητα, μένοντας στο Ανάπλι, συνεχίζοντας όμως το γράψιμο των «Στρατιωτικών Ενθυμημάτων» του. Σταμάτησε τη συγγραφή στη σελίδα 1.640, οπότε και διορίστηκε σε πολυτάραχη υπηρεσία καταδίωξης της ληστείας, οπότε άφησε τα γραπτά του στον σοφό συμπατριώτη του Γεώργιο Λασσάνη. Απασχολήθηκε σε πολλές ανάλογες στρατιωτικές υπηρεσίες, κάποιες φορές προβιβαζόμενος. Αντιλήφθηκε ότι οι καιροί άλλαζαν και η μέτρια μόρφωσή του δεν του επέτρεπε να προσαρμοστεί. Βγήκε στη σύνταξη το 1863 και έφυγε από τη ζωή το 1871, αφού προηγουμένως, το 1865 είχε χάσει τον γιο του. Ετάφησαν δίπλα-δίπλα, στη Στυλίδα, με την επιτάφια επιγραφή να γράφει: «Ενθάδε κείται ο Συνταγματάρχης Πεζικού Νικόλαος Κασομούλης εκ Μακεδονίας, μετά του υιού του Κωνσταντίνου, αποβιώσαντος το 1865».

1821

Στις 25 Μαρτίου τον ξεσηκωμό της Ελλάδος ακολούθησε και η Μακεδονία. Ένας από τους ηγέτες υπήρξε ο Νικόλαος Κασομούλης, αγωνιστής αλλά και έγκυρος ιστορικός, με τα «Στρατιωτικά Ενθυμημάτα» του

Ο Νικόλαος Κασομούλης και οι πρώτες μέρες του αγώνα

500

Τούρκοι πολιορκήσαν τη Μητρόπολη των Σερρών, τον Απρίλιο του 1821 και ανάγκασαν τους έγκλειστους να παραδώσουν τ’ άρματά τους

Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ

Πού βρήκε η κήρυξη της Επανάστασης τον αγωνιστή Νικόλαο Κασομούλη; Ο ίδιος αφηγείται στα «Ενθυμήματά» του: «Είχαν μυστική εφορεία (σ.σ.: εννοεί οι «Εταιριστές», όπως τους ονομάζει), της οποίας πρόεδρος ήταν ο Μιχαλάκης Ναύτης, ιατρός. Με επαρουσί-σαν εις αυτούς, και υπογράψας επρόσφερα τον εαυτόν μου θύμα δια την ελευθερίαν της πατρίδος κατά τους κανόνας, την ιδίαν στιγμήν. Η ψυχή μου άναψεν από τον προς την πατρίδα ζήλον, και δεν έβλε-πα τον καιρόν, τότε θα φθάση η ώρα. Όλοι αι συναναστροφαί μου με εφάινοντο φρούδα, μ’ όλα τα θέληγτρα όπου είχαν. Εν τω μεταξύ επέδρασε ο Δημήτριος Θέμελης Πάτιμιος, απεσταλ-μένος από την Αρχήν (χωρίς να ηξεύρομεν) να κοινοποιήσ η τας ετοιμασίας εις τα νησιά. Ο Σουλτάνος προχωρούσε φυλακώνων και εξετάζαν, ώστε έστειλαν και εις τας οθωμανικής αρχάς της Σμύρνης να πράξουν ό,τι και αυτός εις Κωνσταντινούπολη, και εγκύκλιος εις τους Μαχμεκέδες να προσέχουν τους ραγιαδες και να είναι έτοιμοι πάντοτε εις τα όπλα. Μίσος άσπονδο αμέσως εφάνη μεταξύ Χριστιανού και Τούρκου. Δια του αρχιερέως της Σμύρνης εξήτησαν από όλους τους κατοίκους, και παροίκους εμπόρους, εγγυήσεις εμπιστοσύνης. Ο βρασμός άρχισεν εις όλας τας κλάσεις των ανθρώπων, και τρόμος κατείχεν την ψυχήν και των Τούρκων και των Χριστιανών. Έφθασεν η είδησις ότι εφυλακώθη ο Εφέσου και ότι ο διάκονος του επρόδωσεν το παν, και ότι εσυλλήφθησαν και άλλοι πρόκριτοι χριστιανοί εις Κωνσταντινούπολιν - και μπέηδες και ότι οι Πελο-ποννήσιοι πληρεξούσιοι έφυγαν δια νυκτός. ΑπόΎδραν έφθασεν μια γολέττα του Κολέτζη, ήτις μας διηγήθη την ετοιμασίαν δια τας 25 Μαρτίου -να κτυπήσουν παντού. Συγχρόνως εις άλλην μίαν γολέτταν εμβαρκαρίσαμεν 35 βαρέλια μπαρουτί και τα έπεμψεν η Εφορεία εις την Σπάρτην. Όλα αυτά μ’ άναψαν περισσότερον τον ζήλον, και φορτώσαν καφέ εις μίαν γολέτταν, και εμβαρκισθείς δια τις Φώκες συστημένος εις την Εφορείαν της, από την Δήμνου - οίτινες έπνεον περισσότερον ενθουσιασμού- και ευθύς μετέβη εις Τζιαγζή και την ιδίαν ημέραν τράβηξα εις Σέρρας».

Ο ΑΥΤΟΠΤΗΣ ΜΑΡΤΥΣ

Ο πατέρας του Νικόλαου Κασομούλη, ο Κώστας, άφησε τη μόνη μαρ-τυρία για το τι συνέβη στις Σέρρες, μετά την εξέγερση: «Άμα έφθασεν η είδησις των Καραβιών (τον Απρίλιον του 1821) η μέ-ρα ήταν Κυριακή και παζάρι, 8 Μαΐου. Έξαφνα μια φωνή γενική από τους Τούρκους: «Κιλίτζ!» (σπαθί), και πηδήσαντες από τα αργαστή-ρια κι απ’ όπου ήταν ο καθείς, οι μεν εμάζωξαν τους ευρισκομένους χωριάτας αγεληδόν εις τα χάνια, οι δε ώρμησαν εις τα σημαντικά σπίτια. Ο Άμπντουλάγας μόνος του με ως 500 πολιορκήσαν την Μη-τρόπολιν και ζήτησεν εντός μιάς ώρας να φελρουν όλοι οι Ρωμαίοι τα άρματα. Ούτως λοιπόν άρχισαν μικροί-μεγάλοι και τα παράδωσαν σχεδόν όλα. Εις εμένα εδώ, στο μοναστήρι, ήλθαν μερικοί πρώτον, εχθροί μας παλαιοί, και δεν ευρέθην εκεί. Άρπαξαν τα ντουφέκια και τα πιστόλια, το δε μπαρουτί δεν το ηύραν, διότι το είχα εις τον νερο-χύτην με τις στάμνες, και δεν το περιεργάστηκαν. Όλον το πράμα το άρπαξαν (σ.σ.: τιςπραμάτειες της χώρας) και τώρα ο Μοσθάμπεις τους εφυλάκωσεν να τα επιστρέψουν κτλ. Εν τοσούτω φύγε δια την πατρίδαν και έρχομαι και εγώ (σ.σ.: εννοεί τον Νικόλαο). - Κώστας Κασομούλης, πατήρ σου».

Στα «Ενθυμήματα» ο Κασομούλης συνεχίζει την περιγραφή του, γρά-φοντας: «Με δύο δούλους, και ενδυμένοι καλά ως Τούρκοι στρατιώται, απαράσαμεν κατά την Θεσσαλονίκη έξωθεν, το Αραπλί χωρίων και μείνοντες να γευματίσωμεν, ένας Τούρκος ειδήμων, Θεσσαλονικεύς (χωρίς να μας γνωρίζη) μας εδιηγήθη ότι εις το Άγιον Όρος, εις τον Σταυρόν απ’ έξω επέτυχαν τα Κλέπτικα καράβια την κορβέταν Θεσ-σαλονικήν 28 κανονιών και την έκαυσαν, καθώς και ένα βρίκι και εν σαμπέκο. Ότι ο καπιτάνος, μόλις ελευθερωθείς γυμνός εσώθη ψες, αργά τη νύχτα κολυμπώντας, ότι ο πασάς αμέσως τον έστειλεν εις Κωνσταντινούπολιν προς τον Καπ πασάν να παιδευτή ως συνεννοη-μένον μετά των Αληπασαλήδων. Είχε διαδοθεί δε και τούτον, ότι όλα τα κινήματα είναι υποκινήσεις του Αλή και το κάτω ότι αναρίθμητα Κλέπτικα πλοία περιπλέουν την θάλασσαν, και εκλείσθη ο γιालός και ότι αυτοί είναι εις μεγάλην συλλογήν εις Θεσσαλονίκην υποπτευόμενοι κανένα κίνημα Μοσκοβικόν (σ.σ.: εννοεί Ρωσικό). Του διηγήθημεν και ημείς τα νέα του λιμένος του Τζιαγζιού και συλληπήθημεν την κατάστασιν της Τουρκιάς και την Τουρκιάν. Έμελλε να διαβούμεν το γεφύρι του ποταμού Βαρδαρίου, και εκεί εξετάχθην εγώ, και βοηθή-θημεν από το Διαβατήριον του Μοσθάμπεη Σερρών ωςπραματευταί και εκείνοι ως συνοδοιπόροι μου».

Γράφει ο **Βασίλης Κεχαγιάς** κριτικός κινηματογράφου- δημοσιογράφος

Ημερολόγιο καταστρώματος

1798

Πιθανή χρονολογία γέννησης του Νικόλαου Κασομούλη

1821

Απρίλιος

Ξεσηκωμός στις Σέρρες, με πρωτοστάτη τον πατέρα του Κασομούλη, Κώστα. Λίγο μετά ο Κώστας σκοτώνεται στη Νάουσα και η οικογένειά του φυλακίζεται

Μάιος, 9

Ο Νικόλαος Κασομούλης εισέρχεται στις Σέρρες, συναντάει τον μητροπολίτη Χρύσανθο και του επιφυλάσσεται μεγάλη υποδοχή

1822

Ο Νικόλαος Κασομούλης στο Μεσολόγγι

1823

Βρίσκουμε τον Κασομούλη να απασχολείται αμισθί στα πλοία του Στορνάρη

1825

Ο Νικόλαος Κασομούλης στο Ναύπλιο

1829

Ελευθερώνεται η αιχμάλωτη οικογένεια του Κασομούλη

1830

Ο Κασομούλης εμφανίζεται ως ένας από τους εισηγητές στον Καποδίστρια για τον εξευρωπαϊσμό των ελαφρών ταγμάτων

1840

Νυμφεύεται την ωραιότατη Μαρία, στη Στυλίδα

1841-1863

Στρατιωτικές υπηρεσίες του Κασομούλη και αποστρατεία του

1871

Θάνατος του Νικόλαου Κασομούλη και ταφή του στη Στυλίδα

Ο Γιάννης Βλαχογιάννης για τον Κασομούλη

Η έκδοση των «Στρατιωτικών Ενθυμημάτων» του Νικόλαου Κασομούλη, με την επιμέλεια και τον πρόλογο του ξεχωριστού φιλόλογου Γιάννη Βλαχογιάννη, πραγματοποιήθηκε στην πλέον ολοκληρωμένη της μορφή το 1939. Κα-ταλήγει, λοιπόν, στον πρόλογό του, αποτιμώ-ντας το έργο: «Ο ίδιος αναγνώστης ας πάρη παραδείγματα από το μέρος εκείνο του έργου, το πολυτιμό-τατο. Εκεί θα προσέξη όχι τις ασυνταξίες μο-ναχά και τις άλλες φραστικές ατέλειες, αλλά και κάτι άλλο, που αξίζει περισσότερο την προσοχή. Τη λεπτή, περίπλοκη, αλλά σοβαρή και γνωστική σκέψη του συγγραφέα να φτάνη σ’ ένα βαθμόν ανώτερης πνοής. Γυμνασμένος από τη μεγάλη δοκιμή, της συγγραφής των προσωπικών του Ενθυμημάτων, πιο ώριμος με του καιρού το πέρασμα, ο Κασομούλης, άν-θρωπος αυτοδίδαχτος, με τη σοβαρή κλίση του χαρακτήρα του στα σοβαρά και τα γενναία, παρουσιάζει ένα μοναδικό φαινόμενο, που κάνει ντροπή στον κάθε λογιότατο του Εικο-σίενα και τιμή δική του. Όχι μοναχά έγραψε τα αφελή, αλλά μακρότατα, σημειώματά του αρχίζοντας από Νοέμβρη του 1832 και τελειώ-νοντας, με διακοπές, αρχές του Μάη 1841, αλλά έκανε και κάτι πιο σοβαρό και δύσκολο. Με τα φυσικά του χαρίσματα, στολισμένα με την αποκτημένη πείρα του, ο Κασομού-λης ανέβηκε και σε πιο ψηλή κορφή. Γίνηκε ιστοριογράφος του Ελληνικού Αρματωλισμού. Δεύτερη αυτή τιμή ίση με την πρώτη. Το δι-πλό τούτο κατόρθωμα το χρωστάμε σ’ έναν άνθρωπο Μακεδόνα πατριώτη, σπάνιον Έλ-ληνα, τίμιο χαρακτήρα, ανήσυχο πνεύμα, φι-λότιμο και προοδευτικό, άνθρωπο φιλόδοξο, με την ευγενέστερη έννοια της λέξης, αφού καρπός της φιλοδοξίας του είναι τ’ ατίμητα Ενθυμήματά του, παρμένα στο σύνολό τους. Ανάγκη όμως να συμπληρώσω τη μελέτη αυ-τή με μια ακόμα παρατήρηση. Το πρώτο και κύριο έργο του ανθρώπου δε φτάνει πάντα να μας δώση το κλειδί, που να μας μπάση μέσα την ψυχή του. Ακόμη και μια αχτίνα του ήλιου, που περνάει τη χαραματιά, και μια της περασμένης μέρας αντηλιά, κι ένα της νύχτας αντιφέγγισμα στερνό, μας ανοίγουνε καμιά φορά έναν κόσμο ολάκερο με το λιγνό τους φως που μας χαρίζουν. Ο Κασομούλης, από τις συναισθηματικές του ορμές, αντιπάθειες ή συμπάθειες, ξαφνικές αφοσιώσεις και πιστές φιλίες, εύκολες προσβολές του φιλοτίμου, εξάψεις και θυμούς, φιλοδοξίες ανώτερες από την ηλικία του παρουσιάζει μια σύνθετη προσωπικότητα χτυπητή, ψυχικές ανησυχίες γεμάτη. Το ιστορικό του έργο είναι το πιο γνή-σιο μαρτύριο (σ.σ.: ντοκουμέντο) χρήσιμο στη μελέτη αυτή. Κι ο αναγνώστης που ζητεί λίγα και ο επιστήμονας που ζητεί πολλά, έχουνε μπροστά τους αληθινό θησαυρό. Κρίμα μο-νάχα μεγάλο, που ο Δασκαλισμός στείρεψε τη δροσερή πηγή του νέου Ελληνικού μας κό-σμου, και δεν έχουμε άλλα έργα όμοια, ζωή εθνική γεμάτα, το έργο του Μακρυγιάννη, το έργο του Κασομούλη, μ’ όλη την αρρώστια τη Δασκάλικη, που ασχημίζει τη μορφή του, αλ-λά που δεν μπόρεσε να μολέψει και την καθά-ρια Ελληνική ζωή, την κρυμμένη από κάτω».

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ
22.03.2026

Επιμέλεια **Δήμητρα Τσαμποδήμου**

ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Το ενεργειακό σοκ απειλεί την παγκόσμια παραγωγή τροφίμων και αυξάνει τον κίνδυνο γενικευμένης σύρραξης

Ο πόλεμος που «καίει» τον κόσμο

Ο πόλεμος στο Ιράν εξελίσσεται με καταγιστικό ρυθμό σε μια κρίση με παγκόσμιες και απρόβλεπτες διαστάσεις. Οι δραματικές εξελίξεις δεν περιόριζονται στο στρατιωτικό πεδίο, αλλά επεκτείνονται σε κρίσιους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας, της ενεργειακής ασφάλειας, της παραγωγής τροφίμων και της γεωπολιτικής σταθερότητας.

Ενεργειακό σοκ με παγκόσμιες προεκτάσεις

Κεντρικό στοιχείο των διεθνών αναλύσεων αποτελεί η επίδραση του πολέμου στην παγκόσμια ενεργειακή αγορά. Η αστάθεια στα Στενά του Ορμούζ, από τα οποία διέρχεται περίπου το ένα πέμπτο της παγκόσμιας διακίνησης πετρελαίου, έχει προκαλέσει έντονες ανησυχίες για την ομαλή τροφοδοσία των διεθνών αγορών.

Η κρίση αυτή, όπως επισημαίνει το Associated Press λειτουργεί ως «καμπανάκι κινδύνου» για την ενεργειακή εξάρτηση πολλών οικονομιών, ιδιαίτερα της Ευρώπης και της Ασίας. Οι τιμές του πετρελαίου και του φυσικού αερίου έχουν σημειώσει σημαντική άνοδο, γεγονός που μεταφράζεται σε αυξημένο κόστος για βιομηχανία, μεταφορές και καταναλωτές.

Παράλληλα, φαίνεται ότι η ενεργειακή αναταραχή έχει άμεση επίπτωση στον πληθωρισμό, ενισχύοντας τον κίνδυνο στασιμότητας σε μεγάλες οικονομίες. Η αύξηση του κόστους ενέργειας διαχέεται σε ολόκληρη την οικονομική δραστηριότητα, από την παραγωγή έως τη διανομή προϊόντων, δημιουργώντας ένα περιβάλλον υψηλής αβεβαιότητας.

Αλυσιδωτές επιπτώσεις στην παραγωγή τροφίμων

Ένα από τα πιο κρίσιμα ζητήματα που αναδεικνύουν οι αναλύσεις αφορά τη σύνδεση της ενεργειακής κρίσης με την επισιτιστική ασφάλεια. Το Reuters σημειώνει ότι η αύξηση των τιμών της ενέργειας έχει οδηγήσει σε σημαντική άνοδο του κόστους παραγωγής λιπασμάτων, με αυξήσεις που φτάνουν έως και 30%-40%.

Η εξέλιξη αυτή απειλεί άμεσα τη γεωργική παραγωγή, ιδιαίτερα σε χώρες που εξαρτώνται από εισαγόμενα αγροτικά εφόδια. Η μείωση της παραγωγικότητας σε συνδυασμό με το αυξημένο κόστος καλλιέργειας αναμέ-

νεται να οδηγήσει σε περαιτέρω αύξηση των τιμών των τροφίμων.

Διεθνείς οργανισμοί, σύμφωνα με αναφορές που επικαλούνται τα μέσα, προειδοποιούν ότι έως και 363 εκατομμύρια άνθρωποι ενδέχεται να βρεθούν σε κατάσταση επισιτιστικής ανασφάλειας. Οι επιπτώσεις αυτές είναι ιδιαίτερα έντονες σε περιοχές της Αφρικής και της Νότιας Ασίας, όπου οι οικονομίες είναι πιο ευάλωτες σε εξωτερικά σοκ.

Οι αναλύσεις συγκλίνουν στο ότι η κρίση δεν είναι αποτέλεσμα μόνο του πολέμου καθεαυτού, αλλά μιας ευρύτερης αλυσίδας επιπτώσεων: η αύξηση του ενεργειακού κόστους επηρεάζει την παραγωγή λιπασμάτων, η οποία επηρεάζει τη γεωργική παραγωγή, οδηγώντας τελικά σε αύξηση των τιμών των τροφίμων και σε κοινωνικές πιέσεις.

Στρατιωτική κλιμάκωση και μετατόπιση της σύγκρουσης

Σε στρατιωτικό επίπεδο, η εικόνα που παρουσιάζουν τα διεθνή μέσα είναι αυτή μιας σύγκρουσης που κλιμακώνεται χωρίς σαφή προοπτική αποκλιμάκωσης. Επιθέσεις σε κρίσιμες ενεργειακές υποδομές, όπως το κοίτασμα South Pars, θεωρούνται από αναλυτές ως κομβικές εξελίξεις που μεταβάλλουν τον χαρακτήρα του πολέμου.

Η στόχευση τέτοιων εγκαταστάσεων, όπως επισημαίνεται σε αναλύσεις think tanks, υποδηλώνει μια στρατηγική που δεν περιορίζεται στην άμεση στρατιωτική επικράτηση, αλλά επιδιώκει την οικονομική αποδυνάμωση του αντιπάλου. Πρόκειται για μια μορφή πολέμου φθοράς, όπου οι ενεργειακοί πόροι μετατρέπονται σε βασικό πεδίο αντιπαράθεσης.

Επιπλέον, εξετάζεται και το ενδεχόμενο χερσαίας εισβολής, γεγονός που θα σηματοδοτούσε σημαντική κλιμάκωση της σύγκρουσης. Μια τέτοια εξέλιξη θα μπορούσε να εμπλέξει περισσότερες χώρες της περιοχής και να οδηγήσει σε γενικευμένη ανάφλεξη στη Μέση Ανατολή.

Σταθερότητα και ανασύνταξη του ιρανικού καθεστώτος

Παρά την ένταση των επιθέσεων και τις πολιτικές πιέσεις, οι αναλύσεις της Washington Post δείχνουν ότι το ιρανικό καθεστώς δεν παρουσιάζει σημάδια άμεσης κατάρρευσης. Αντίθετα, καταγράφεται μια διαδικασία εσωτερικής συσπείρωσης, με τους Φρουρούς της Επανάστασης να ενισχύουν τον ρόλο τους,

παρότι τα χτυπήματα ΗΠΑ και Ισραήλ έχουν αποδυναμώσει την φυσική ηγεσία.

Η εξέλιξη αυτή ανατρέπει τις εκτιμήσεις που προέβλεπαν αποσταθεροποίηση ή αλλαγή καθεστώτος ως αποτέλεσμα της σύγκρουσης. Αντιθέτως, φαίνεται να ενισχύεται μια πιο συγκεντρωτική και σκληροπυρηνική δομή εξουσίας.

Αυτό έχει σημαντικές γεωπολιτικές συνέπειες, καθώς περιορίζει τις πιθανότητες για άμεση διπλωματική λύση και ενισχύει την προοπτική μιας παρατεταμένης σύγκρουσης.

Περιβαλλοντικές συνέπειες μεγάλης κλίμακας

Ένα ακόμη κρίσιμο ζήτημα που αναδεικνύεται από τις αναλύσεις είναι η περιβαλλοντική διάσταση του πολέμου. Σε ανάλυσή του ο Guardian καταγράφει εκατοντάδες περιστατικά περιβαλλοντικής καταστροφής, που περιλαμβάνουν τοξικές εκπομπές, ρύπανση υδάτων και καταστροφή βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

Η καταστροφή ενεργειακών υποδομών έχει οδηγήσει σε σοβαρή ατμοσφαιρική ρύπανση, ενώ αναφέρονται φαινόμενα όπως «μαύρη βροχή», που συνδέονται με την καύση χημικών και βιομηχανικών υλικών. Οι επιπτώσεις αυτές δεν περιορίζονται στο παρόν, αλλά αναμένεται να επηρεάσουν την υγεία των πληθυσμών και τα οικοσυστήματα για χρόνια.

Η περιβαλλοντική καταστροφή προστίθεται έτσι στις ήδη υπάρχουσες κρίσεις, δημιουργώντας ένα πολυεπίπεδο πρόβλημα με μακροχρόνιες συνέπειες.

Κίνδυνος περιφερειακής και διεθνούς επέκτασης

Οι αναλύσεις συγκλίνουν στο ότι ο πόλεμος στο Ιράν ενέχει υψηλό κίνδυνο περιφερειακής επέκτασης. Η στρατηγική σημασία της περιοχής, σε συνδυασμό με τη συμμετοχή ή την έμμεση εμπλοκή άλλων δυνάμεων, αυ-

ξάνει την πιθανότητα ευρύτερης σύρραξης.

Η ένταση στα Στενά του Ορμούζ, οι επιθέσεις σε ενεργειακές υποδομές και η πιθανότητα χερσαίων επιχειρήσεων δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου η σύγκρουση μπορεί εύκολα να ξεφύγει από τα αρχικά της όρια.

Παράλληλα, οι οικονομικές επιπτώσεις εντείνουν τις πιέσεις σε χώρες εκτός της περιοχής, καθιστώντας τον πόλεμο παγκόσμιο ζήτημα και όχι απλώς περιφερειακή κρίση.

Ένας πόλεμος χωρίς άμεση διέξοδο

Το βασικό συμπέρασμα που προκύπτει από τις αναλύσεις είναι ότι δεν διαφαίνεται άμεση λύση στη σύγκρουση. Ο πόλεμος φαίνεται να έχει εισέλθει σε φάση παρατεταμένης φθοράς, χωρίς ξεκάθαρο νικητή.

Οι στρατιωτικές επιχειρήσεις, οι οικονομικές επιπτώσεις και οι πολιτικές εξελίξεις δημιουργούν ένα σύνθετο σκηνικό, όπου καμία πλευρά δεν φαίνεται να μπορεί να επιβάλει γρήγορα τη θέλησή της.

Ταυτόχρονα, η απουσία αποτελεσματικών διπλωματικών πρωτοβουλιών ενισχύει την αβεβαιότητα και αυξάνει τον κίνδυνο περαιτέρω κλιμάκωσης.

Σύμφωνα με τη συνολική εικόνα που παρουσιάζουν τα διεθνή μέσα, ο πόλεμος στο Ιράν αποτελεί πλέον μια κρίση πολλαπλών επιπέδων. Οι επιπτώσεις του εκτείνονται από την ενέργεια και την οικονομία έως την επισιτιστική ασφάλεια και το περιβάλλον.

Η διεθνής κοινότητα βρίσκεται αντιμέτωπη με μια κατάσταση που συνδυάζει τα χαρακτηριστικά μιας ενεργειακής κρίσης, μιας οικονομικής αναταραχής και μιας γεωπολιτικής σύγκρουσης υψηλής έντασης.

Το βασικό ερώτημα που τίθεται πλέον δεν είναι αν οι επιπτώσεις θα συνεχιστούν, αλλά πόσο βαθιές και πόσο μακροχρόνιες θα είναι. Οι εξελίξεις των επόμενων μηνών αναμένεται να καθορίσουν όχι μόνο την πορεία της σύγκρουσης, αλλά και τη σταθερότητα του παγκόσμιου συστήματος συνολικά.

Κόσμος

Τα κέρδη της Κίνας

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η ανάλυση του Guardian, σύμφωνα με την οποία η Κίνα εμφανίζεται καλύτερα προετοιμασμένη από τις περισσότερες μεγάλες οικονομίες για τις επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης που προκαλεί ο πόλεμος στο Ιράν.

Το Πεκίνο έχει επενδύσει εδώ και χρόνια στη δημιουργία μεγάλων στρατηγικών αποθεμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου, τα οποία εκτιμώνται σε περίπου 1,3 έως 1,4 δισεκατομμύρια βαρέλια, καθιστώντας τα από τα μεγαλύτερα στον κόσμο.

Η προετοιμασία αυτή συνδυάστηκε με μια ευρύτερη στρατηγική διαφοροποίησης των ενεργειακών πηγών. Σύμφωνα με την ίδια ανάλυση, η Κίνα έχει επεκτείνει σημαντικά τις επενδύσεις της σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η αιολική και η ηλιακή, ενώ παράλληλα έχει ενισχύσει την εγχώρια ενεργειακή της υποδομή. Παρά το γεγονός ότι σχεδόν το ήμισυ των εισαγωγών πετρελαίου της προέρχεται παραδοσιακά από τη Μέση Ανατολή, η χώρα έχει διατηρήσει εναλλακτικά δίκτυα προμήθειας. Κρατικά ελεγχόμενα τάνκερ και νέες εμπορικές διαδρομές επιτρέπουν τη μεταφορά πετρελαίου από άλλες περιοχές, όπως η Σαουδική Αραβία, ενώ συνεχίζονται και εισαγωγές από το Ιράν, παρά τη σύγκρουση.

Η στρατηγική αυτή φαίνεται να αποδίδει, καθώς πολλές ασιατικές οικονομίες αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες λόγω της εξάρτησής τους από τις ροές ενέργειας μέσω των Στενών του Ορμούζ.

Αντιθέτως, η Κίνα εμφανίζεται πιο ανθεκτική, αξιοποιώντας τα αποθέματα και τη διαφοροποίηση των πηγών της.

Ωστόσο, η ίδια ανάλυση τονίζει ότι η ανθεκτικότητα αυτή δεν είναι απεριόριστη. Μια παρατεταμένη διαταραχή στην παγκόσμια αγορά ενέργειας θα μπορούσε να επηρεάσει ακόμη και την κινεζική οικονομία, ιδιαίτερα σε τομείς που εξαρτώνται από το υδροποιημένο φυσικό αέριο ή από διεθνείς εμπορικές ροές.

Παράλληλα, η αύξηση των τιμών του πετρελαίου ενδέχεται να οδηγήσει σε αύξηση του κόστους παραγωγής και να μετατρέψει τις αποπληθωριστικές πιέσεις της κινεζικής οικονομίας σε πληθωρισμό χαμηλής ποιότητας, δηλαδή σε αύξηση τιμών χωρίς αντίστοιχη ενίσχυση της ζήτησης.

Συνολικά, η περίπτωση της Κίνας αναδεικνύεται ως χαρακτηριστικό παράδειγμα της νέας ενεργειακής πραγματικότητας που διαμορφώνει ο πόλεμος: τα κράτη που έχουν επενδύσει σε αποθέματα, διαφοροποίηση και ενεργειακή αυτάρκεια εμφανίζονται πιο ανθεκτικά, χωρίς όμως να μένουν ανεπηρέαστα από μια παρατεταμένη παγκόσμια κρίση.

Της **Δημήτρας Κυρανούδη**

Πώς βλέπει η Γερμανία την Ελλάδα και την Κύπρο (το 2026)

Πρώτα στην Κύπρο μετέβη προ εσπευσμένα προ ημερών ο Γερμανός υπ. Εξωτερικών Γιόχαν Βάντεφουλ μετά τις πιέσεις που ασκήθηκαν στη γερμανική κυβέρνηση να πάρει ευθέως θέση υπέρ της Λευκωσίας, εκφράζοντας έμπρακτα την αλληλεγγύη μεταξύ συμμάχων και τη δέσμευσή της ως εταίρου στην ΕΕ για μια «μελλοντική συνδρομή, εάν αυτό κριθεί αναγκαίο», με φόντο τον πόλεμο στη Μέση Ανατολή και τις πρόσφατα επιθέσεις ιρανικών ντρώουνς στις βρετανικές βάσεις στην Κύπρο. Είχαν προηγηθεί αμφίσημες δηλώσεις από το Βερολίνο που προκάλεσαν αναβρασμό στη Λευκωσία αλλά και μια ερμηνεία από κάποιους για «άδειασμα» από το Βερολίνο σε μια κρίσιμη στιγμή, κατά την οποία η Κύπρος χρειάστηκε στήριξη – συμβολικά και πρακτικά επί του πεδίου. Μια επικοινωνιακή -τουλάχιστον- κρίση αποσοβήθηκε. Θα ήταν καταστροφική σε μια περίοδο κατά την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία έχει την εκ περιτροπής προεδρία της ΕΕ.

Λίγες μέρες μετά, αφίχθη στη γερμανική πρωτεύουσα ο Έλληνας υπ. Εξωτερικών Γιώργος Γεραπετρίτης, με την κατάσταση στα Στενά του Ορμούζ να μονοπωλεί on camera τη συνέντευξη Τύπου στο γερμανικό υπ. Εξωτερικών. Κοινή γραμμή το «όχι» σε μια στρατιωτική εμπλοκή στα στενά του Ορμούζ. «Δεν θα εμπλακούμε σε αυτόν τον πόλεμο», ήταν το μήνυμα που εξέπεμψαν οι δύο πλευρές κατηγορηματικά δίνοντας έμφαση στην ασφάλεια των ναυτικών.

Το γεγονός ότι η τρέχουσα και οξεία επικαιρότητα μονοπώλησε τη συζήτηση, δεν άφησε το περιθώριο για αναφορές in extenso σε άλλα ζητήματα ευρωπαϊκής πολιτικής και διμερών σχέσεων: συντονισμός για τον έτερο πόλεμο στην Ουκρανία, ενεργειακή πολιτική, μεταναστευτικό, ιστορική μνήμη. Για «στενή εταιρική σχέση» μεταξύ Βερολίνου και Αθήνας και για «σχέση στενής εμπιστοσύνης που θέλουμε να εμβαθύνουμε» έκανε λόγο ο Γιόχαν Βάντεφουλ. Πιο συγκρατημένα για «πολύ ικανοποιητικό» επίπεδο στις διμερείς σχέσεις έκανε λόγο ο Γιώργος Γεραπετρίτης. Ρεαλιστικές και τουλάχιστον ειλικρινείς αποτιμήσεις -προτιμότερες, σχολιάζουν ειδικοί στα ελληνογερμανικά θέματα, από ενθουσιώδεις τοποθετήσεις που ίσως δεν αντανakλούν απόλυτα την πραγματικότητα. Υπάρχει ακόμη πεδίο βελτίωσης, υπάρχουν ακόμη ανοιχτά ιστορικές μνήμες και τεκμήρια που συνεχίζουν να έρχονται στην επιφάνεια, πληγές που δεν έχουν επουλωθεί στο πέρασμα δεκαετιών γιατί πλήρης δικαιοσύνη δεν απονεμήθηκε ποτέ, οδυνηρά κεφάλαια που δεν παραγράφονται από τη διμερή ατζέντα -έτσι απλά. Παρά την εμφανή και έμπρακτη πρόοδο στις διμερείς σχέσεις μετά την ευρωκρίση, προκύπτουν ακόμη κάθε τόσο ρωγμές: είτε σε σχέση με την ειδική σχέση Γερμανίας-Τουρκίας, είτε με άλλα μικρότερα «λάθη» που, έστω, και συμβολικά έχουν κόστος στην καλλιέργεια μια σχέσης «βαθιάς εμπιστοσύνης». Και το βάρος συνήθως φέρει ο πιο «δυνατός» για την πρώτη κίνηση καλής θέλησας.

Ως προς την Κύπρο και το Κυπριακό, προκάλεσε απορία η μη σαφής απάντηση της γερμανικής πλευράς για το ενδεχόμενο μελλοντικής ένταξης της στο ΝΑΤΟ, όπως έχει διαμηνύσει ο Πρόεδρος Νίκος Χριστοδουλίδης. Είναι γνωστό ότι η Τουρκία μπλοκάρει κάτι τέτοιο. Αίσθηση προκάλεσε και η δήλωση Βάντεφουλ ότι η Ευρώπη είχε την ελπίδα ότι το Κυπριακό θα μπορούσε να είχε επιλυθεί με την ένταξη της Κύπρου στην ΕΕ, κάτι που «δυστυχώς» δεν έγινε. Ταυτόχρονα όμως αξιολογείται θετικά η επισήμανση ότι Ελλάδα, Κύπρος και Γερμανία ως εταίροι της ΕΕ δεν μπορούν να είναι «ουδέτερες» και ότι θα μπορούσε να ανοίξει ένα νέο παράθυρο διαλόγου. Επόμενο ραντεβού στην Αθήνα τον Μάιο. Οι τακτικές επαφές είναι πάντα καλές. Χωρίς διαρκή διάλογο δεν μπορεί να υπάρξει εμβάθυνση της εμπιστοσύνης για το μέλλον. Σε ένα δύσβατο και ασταθές γεωπολιτικό περιβάλλον η επιβεβαίωση της καλής θέλησης εμπράκτως και η στενή συνεργασία εντός της κοινής ευρωπαϊκής οικογένειας είναι πιο αναγκαίες από ποτέ.

ΟΗΕ

Η σημερινή Παγκόσμια Ημέρα Νερού είναι μία ηχηρή υπενθύμιση ότι 2,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι στερούνται ασφαλούς και σταθερής πρόσβασης σε καθαρό πόσιμο νερό

M Της **Σοφίας Χριστοφορίδου**

Στην εποχή της παγκόσμιας και τοπικής «υδατικής χρεοκοπίας»

Στα τέλη Ιανουαρίου του 2026 μία έκθεση του Ινστιτούτου Υδάτων, Περιβάλλοντος και Υγείας του Πανεπιστημίου του ΟΗΕ προειδοποιούσε ότι ο κόσμος έχει εισέλθει σε μία εποχή «παγκόσμιας υδατικής χρεοκοπίας» και ότι κανείς δεν γνωρίζει πότε μπορεί να καταρρεύσει ολόκληρο το σύστημα, με σοβαρές επιπτώσεις για την κοινωνική συνοχή. Διαλύοντας και τις τελευταίες εναπομείνουσες αυταπάτες, η έκθεση ξεκαθάριζε ότι αυτή η εποχή δεν είναι κάπου στο μέλλον. πολλά κρίσιμα υδατικά συστήματα είναι ήδη χρεοκοπημένα, καθώς από τις αρχές της δεκαετίας του 1990 έχει συρρικνωθεί το ήμισυ των μεγάλων λιμνών του κόσμου. Η έκθεση του ΟΗΕ περιγράφει πώς η αύξηση του πληθυσμού, η αστικοποίηση και η οικονομική ανάπτυξη έχουν εκτινάξει τη ζήτηση νερού για τη γεωργία, τη βιομηχανία, την ενέργεια και τις πόλεις. Κι αν νομίζουμε ότι τα προβλήματα είναι μόνο τοπικά και αφορούν φτωχές περι-

οχές στην Ινδία και το Πακιστάν, ένα ακόμα στοιχείο της έκθεσης του ΟΗΕ αρκεί για να καταλάβουμε τη σοβαρότητα της κατάστασης: Πάνω από το μισό της παγκόσμιας παραγωγής τροφίμων προέρχεται από περιοχές όπου τα αποθέματα νερού μειώνονται ή είναι ασταθή και εκατομμύρια αγρότες προσπαθούν να παράγουν περισσότερη τροφή από πηγές νερού που συρρικνώνονται, ρυπαίνονται ή εξαφανίζονται. Επομένως η υδατική κρίση θα οδηγήσει μοιραία και σε παγκόσμια επισιτιστική κρίση, νέα άνοδο στην τιμή των τροφίμων και νέα κύματα «κλιματικών μεταναστών».

Ταυτόχρονα στην πλούσια Δύση συνεχίζεται η υπερκατανάλωση νερού, από τις πλαπλασιαζόμενες με εκθετικό βαθμό πισίνες, για την εξυπηρέτηση των αναγκών του τουρισμού, μέχρι τα γιγάντια εργοστάσια τεχνητής νοημοσύνης. Ένα μεγάλο εργοστάσιο AI μπορεί να καταναλώνει καθημερινά από

1 έως 5 εκατομμύρια λίτρα νερού. Σύμφωνα μελέτη του πανεπιστημίου της Καλιφόρνια η παγκόσμια ζήτηση νερού αποκλειστικά για την Τεχνητή Νοημοσύνη θα φτάσει το 2027 τα 4,2 έως 6,6 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα γλυκού νερού.

Η Παγκόσμια Ημέρα και η παγκόσμια κλιματική κρίση

Η Παγκόσμια Ημέρα Νερού καθιερώθηκε το 1992, κατά την 47η σύνοδο της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ και έκτοτε στις 22 Μαρτίου γίνονται εκδηλώσεις και καμπάνιες που αναδεικνύουν τη σημασία του γλυκού νερού. Από τότε, η επελαύνουσα κλιματική κρίση έχει αλλάξει ραγδαία τον υδρολογικό κύκλο. Πλέον οι ξηρασίες γίνονται πιο παρατεταμένες, οι χιονοπτώσεις μειώνονται και οι βροχοπτώσεις πιο βίαιες, εμποδίζοντας τον φυσικό εμπλουτισμό των υπόγειων υδροφόρων οριζόντων. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του ΟΗΕ, πάνω από 2,2 δισεκατομμύρια άνθρωποι στερούνται το θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα της πρόσβασης σε ασφαλές πόσιμο νερό.

Και σαν να μην έφτανε η κλιματική αλλαγή, έρχεται και ο πρόσφατος πόλεμος στο Ιράν να επιφέρει ένα ακόμα πλήγμα, μετατρέποντας τις εγκαταστάσεις νερού σε στρατιωτικούς στόχους. Οι ιρανικές αρχές κατηγορήσαν τις ΗΠΑ για πλήγμα σε μονάδα αφαλάτωσης στο νησί Κεσμ, το οποίο φέρεται να άφησε χωρίς νερό περίπου 30 χωριά. Λίγο αργότερα, το Μπαχρέν ανακοίνωσε ότι ιρανικό drone προκάλεσε ζημιές σε αντίστοιχη εγκατάσταση.

Η ορθολογική διαχείριση των υδάτινων πόρων αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία της Ατζέντας 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, ιδίως σε τομείς όπως η εξάλειψη της πείνας, η ισότητα των φύλων, η υγεία, η εκπαίδευση, η απασχόληση, η βιωσιμότητα και τα οικοσυστήματα. Χωρίς ορθολογική διαχείριση, η αυξανόμενη ζήτηση θα εντείνει τον ανταγωνισμό για υδάτινους πόρους ανάμεσα σε διαφορετικούς κλάδους, οδηγώντας σε κλιμάκωση των υδάτινων κρίσεων και πυροδοτώντας καταστάσεις έκτακτης ανάγκης σε διάφορους υδατοεξαρτώμενους τομείς, επισημαίνει σε όλους τους τόνους το ΟΗΕ.

Η Μεσόγειος έχει χαρακτηριστεί ως ένα από «hotspots» της κλιματικής αλλαγής, με την Ελλάδα να κατατάσσεται στις χώρες υψηλής επικινδυνότητας για ερημοποίηση μέσα στις επόμενες δεκαετίες. Περίπου το 30% του πληθυσμού στη νότια Ευρώπη κατοικεί σε περιοχές με μόνιμο πρόβλημα λειψυδρίας, ενώ το 70% σε περιοχές που αντιμετωπίζουν εποχικά σοβαρό ζήτημα επάρκειας νερού, ποσοστό αυτό αναμένεται να αυξηθεί, όπως αναφέρεται σε έρευνα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος. Στην Ελλάδα, μέχρι το 2075 η υγρασία του εδάφους θα μειωθεί σημαντικά στην Κρήτη, σχεδόν στο σύνολο των νησιών του Αιγαίου και του Ιονίου, καθώς και στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα.

Στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια η λειψυδρία έχει επανакάμψει και ολόκληρα νησιά ή και Δήμοι της ηπειρωτικής χώρας κηρύσσονται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης, όχι μόνο κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Τον περασμένο Νοέμβριο σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης κηρύχθηκαν και επισήμως, λόγω λειψυδρίας, η Αττική, η Λέρος, η Πάτμος και η Σάμος. Μία από τις περιοχές που αντιμετωπίζει οξύ πρόβλημα λειψυδρίας τα τελευταία χρόνια είναι η Χαλκιδική, ο πληθυσμός της οποίας πολλαπλασιάζεται εκθετικά κάθε καλοκαίρι. Η υδροδότηση της περιοχής πραγματοποιείται από γεωτρήσεις ενώ το επί χρόνια συζητούμενο έργο του φράγματος του Χαβρία, παραμένει παγωμένο μετά το ναυάγιο του διαγωνισμού του 2023. Το υπουργείο Περιβάλλοντος ανακοίνωσε ότι η ΕΥΔΑΠ θα αναλάβει την υδροδότηση αλλά και την άρδευση σε Βοιωτία, Φωκίδα και Εύβοια και η ΕΥΑΘ στη Χαλκιδική, κάτι που δεν έχει ακόμη αποτυπωθεί σε νομοσχέδιο που τέθηκε στην κρίση της Βουλής. Η ΕΥΑΘ έχει καταρτίσει μία εναλλακτική πρόταση έργων, συνολικού ύψους περίπου 160 εκατ. ευρώ, η οποία στοχεύει στην άμεση και μεσοπρόθεσμη αντιμετώπιση της λειψυδρίας στη Χαλκιδική. Το σχέδιο περιλαμβάνει -μεταξύ άλλων- την εγκατάσταση μονάδων αφαλάτωσης ως άμεση λύση για την κάλυψη των θερινών ελλείψεων σε πόσιμο νερό, την υλοποίηση τεχνικών έργων, όπως αντλιοστάσια και παρεμβάσεις στα δίκτυα ύδρευσης και τους βιολογικούς καθαρισμούς, καθώς και την κατασκευή μικρής κλίμακας φραγμάτων αποκλειστικά για την κάλυψη αναγκών πόσιμου νερού. Παράλληλα είναι σε εξέλιξη το επενδυτικό σχέδιο της εταιρείας, ύψους 111 εκατ. ευρώ, που προβλέπει επενδύσεις σε υποδομές και τεχνολογία για την παροχή υψηλής ποιότητας νερού, την επέκταση του δικτύου, τη μείωση των στοιχείων κόστους και την αύξηση της αποδοτικότητας.

ΑΠΟ
28/4
ΓΙΑ ΛΙΓΕΣ
ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

RADIOCITY
THEATRE

more.com
**ΜΑΛΙΣΤΑ
ΚΥΡΙΕ ΖΑΜΠΕΤΑ**
ΜΙΑ ΜΟΥΣΙΚΟΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΖΟΥΛΙΑ

MK
ΜΟΥΣΙΚΟΘΕΑΤΡΟ ΚΑΡΑΪΣΚΑΚΗ

MAKEΔONIA
ΚΟΡΗΘΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

emakedonia.gr

Shape the future
with confidence

Συγχαρητήρια στον νικητή του βραβείου EY «Επιχειρηματίας της Χρονιάς» Ελλάδος 2025

Χάρης Βαφειάς
Διευθύνων Σύμβουλος,
VAFIAS GROUP

Μάθετε περισσότερα:

EY EY Greece eygreece

@EY_Greece EY Greece

Επωνυμία: ΕΡΝΣΤ ΚΑΙ ΓΙΑΝΓΚ Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρία Παροχής Συμβουλευτικών Υπηρεσιών
Διακριτικός Τίτλος: ERNST & YOUNG BUSINESS ADVISORY SOLUTIONS
Νομική Μορφή: Ανώνυμη Εταιρία, Έδρα: Χειμάρρας 88, Μαρούσι, 15125,
Αριθμός ΓΕΜΗ: 001576101000

Platinum χορηγός

ALPHA BANK

Diamond χορηγός

Syngelidis
Automotive
Companies

Gold χορηγός

Dialectica

Χορηγοί

ALPHA ESTATE
ΚΥΡΙΑ ΛΑΦΑ

Υποστηρικτής

endeavor

Χορηγοί επικοινωνίας

ΑΘΗΝΑΪΚΟ - ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ
ΓΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΕΛΠΙΣΣΩΝ

Capital.gr

Forbes

MAKEDONIA
emakedonia.gr

Η Θεσσαλονίκη, πόλη των τεχνών, του πολιτισμού και των γραμμάτων

Ε

Ο διεθνούς φήμης κιθαρίστας παρουσιάζει μία παράσταση που ενώνει fados, ιταλικές μελωδίες και τραγούδια μεγάλων δημιουργών, φωτίζοντας τη μεσογειακή μουσική μέσα από την προσωπική του ματιά

M Της **Κυριακής Τσολάκη**

Μεσόγειος σε έξι χορδές Ο Παναγιώτης Μάργαρης χαρτογραφεί τον ήχο μίας κοινής μουσικής πατρίδας

Η Μεσόγειος δεν είναι μόνο ένας γεωγραφικός τόπος. Είναι μία κοινή μνήμη, μία μουσική γλώσσα που διασχίζει σύνορα και κουλτούρες. Σε αυτή ακριβώς την ιδέα στηρίζεται η νέα μουσική πρόταση του διεθνούς φήμης κλασικού κιθαρίστα και συνθέτη Παναγιώτη Μάργαρη, με τίτλο «Μεσόγειος», που θα παρουσιαστεί το Σάββατο 28 Μαρτίου στις 21:00, στην Αίθουσα «Αιμίλιος Ριάδης» του Μεγάρου Μουσικής Θεσσαλονίκης.

Η παράσταση αποτελεί ένα ιδιαίτερο μουσικό ταξίδι μέσα από τα «διαμάντια» της μεσογειακής μουσικής παράδοσης. Πορτογαλικά fados, τραγούδια από την Κάτω Ιταλία, αλλά και δημιουργίες εμβληματικών συνθετών όπως ο Lucio Dalla, ο Jacques Brel, ο Nino Rota και ο Μίκης Θεοδωράκης συναντιούνται επί σκηνής, μαζί με συνθέσεις από την προσωπική δισκογραφία του κιθαρίστα. Όλα περνούν μέσα από τον ιδιαίτερο ήχο της κλασικής κιθάρας του Μάργαρη, ο οποίος λειτουργεί

σαν συνδετικός ιστός ανάμεσα σε διαφορετικές μουσικές παραδόσεις.

Η ιδέα για αυτή την παράσταση γεννήθηκε από μία παλιά, σχεδόν βιωματική σχέση του καλλιτέχνη με τη μουσική του Νότου. Όπως εξηγεί ο ίδιος, η Μεσόγειος υπήρξε πάντα μία ανεξάντλητη πηγή έμπνευσης για εκείνον. «Από πολύ μικρή ηλικία είχα ιδιαίτερη αδυναμία στη μουσική της Μεσογείου. Μεγάλωσα ακούγοντας τραγούδια από την Ισπανία, την Πορτογαλία, την Κάτω Ιταλία και γενικότερα από χώρες που μοιράζονται την ίδια μουσική ευαισθησία και κουλτούρα», σημειώνει.

Η επιθυμία του να φέρει αυτό το μουσικό υλικό σε διάλογο με την κλασική κιθάρα υπήρχε, όπως λέει, εδώ και χρόνια. «Η επιδίωξή μου για τη συγκεκριμένη παράσταση είναι να αγγίξω το συναίσθημα του κοινού και να φωτίσω αυτά τα τραγούδια μέσα από μία πιο σύγχρονη οπτική».

Παρότι οι διασκευές του δίνουν μία νέα διάσταση στα γνωστά τραγούδια, ο σεβασμός

στο αρχικό τους ύφος παραμένει κεντρικός άξονας της προσέγγισής του. «Παράλληλα διατηρείται ο σεβασμός στο αρχικό τους ύφος και στην πηγή της έμπνευσής τους, ενώ η κλασική κιθάρα λειτουργεί ως το στοιχείο που τα ενώνει σε ένα κοινό μουσικό ταξίδι», εξηγεί.

Ένα βαθύτερο, προσωπικό νήμα

Η επιλογή των τραγουδιών που συνθέτουν το πρόγραμμα δεν είναι τυχαία. Ο Μάργαρης αναζητά πάντα ένα βαθύτερο, προσωπικό νήμα που τον συνδέει με το κάθε έργο. «Το πρώτο και βασικό κριτήριο είναι να υπάρχει προσωπική σύνδεση με το τραγούδι. Πρέπει να με συγκινεί πραγματικά και να μπορώ να φανταστώ πώς θα αναδειχθεί μέσα από τον ήχο της κιθάρας».

Η κιθάρα, άλλωστε, του προσφέρει τη δυνατότητα να μεταφέρει μουσικές ιστορίες σε ένα διαφορετικό πλαίσιο. «Ως πολυφωνικό όργανο με μεγάλες εκφραστικές δυνατότητες, μου επιτρέπει να πειραματίζομαι δημιουργι-

κά και να μεταφέρω τραγούδια που αγαπώ σε ένα διαφορετικό μουσικό πλαίσιο», λέει, εξηγώντας ότι με αυτή τη λογική διαμόρφωσε το υλικό της παράστασης.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και ο τρόπος με τον οποίο προσεγγίζει τις μουσικές παραδόσεις διαφορετικών χωρών, όπως τα πορτογαλικά fados ή τα τραγούδια της Κάτω Ιταλίας. Η ισορροπία ανάμεσα στην αυθεντικότητα και την προσωπική έκφραση είναι ένα λεπτό αλλά καθοριστικό σημείο.

«Κάθε φορά που καταπιάνομαι με τη διασκευή ενός τραγουδιού, η αφετηρία είναι το προσωπικό μου βίωμα και η αισθητική που έχω διαμορφώσει όλα αυτά τα χρόνια. Η κλασική μουσική, από την οποία ξεκίνησα, αποτελεί πάντα τον βασικό πυρήνα αυτής της προσέγγισης», επισημαίνει.

Στόχος του είναι να διατηρείται η συναισθηματική ένταση που χαρακτηρίζει αυτά τα τραγούδια. «Προσπαθώ να αποδώσω κάθε κομμάτι με εσωτερικότητα και έντονο συναίσθημα, στοιχεία που θεωρώ απαραίτητα τόσο στην ερμηνεία όσο και στη δημιουργία. Με αυτή τη διάθεση αντιμετώπισα και τα πορτογαλικά fados, καθώς και τα τραγούδια της Κάτω Ιταλίας, αναζητώντας μία ισορροπία ανάμεσα στην αυθεντικότητα του πρωτότυπου και τη δική μου καλλιτεχνική ταυτότητα».

Η συνεργασία με την Κατερίνα Βερβέρη

Σημαντικό ρόλο στην παράσταση έχει και η συνεργασία του με την ερμηνεύτρια Κατερίνα Βερβέρη, η οποία συμμετέχει επί σκηνής. Η γνωριμία τους, όπως αποκαλύπτει, προέκυψε με έναν απρόσμενο τρόπο. «Πάντα μου άρεσε να ανακαλύπτω νέες φωνές και να τις συστήνω στο κοινό. Την Κατερίνα την εντόπισα εντελώς τυχαία μέσα από ένα βίντεο στο διαδίκτυο και από την πρώτη στιγμή ένιωσα ότι η φωνή και η εκφραστικότητά της ταιριάζουν απόλυτα με το συγκεκριμένο ρεπερτόριο».

Η συνεργασία τους εξελίχθηκε γρήγορα σε μία δημιουργική καλλιτεχνική σχέση. «Από το περασμένο καλοκαίρι έχουμε πραγματοποιήσει αρκετές εμφανίσεις μαζί και διαπιστώσαμε ότι υπάρχει μία πολύ όμορφη καλλιτεχνική χημεία επί σκηνής», σημειώνει, τονίζοντας ότι η ερμηνεύτρια «με ευαισθησία, βάθος και έντονη εκφραστικότητα δίνει ιδιαίτερο χαρακτήρα στα τραγούδια και ενισχύει το συνολικό αποτέλεσμα της παράστασης».

Η «Μεσόγειος» δεν είναι, ωστόσο, απλώς μία συναυλία. Είναι μία μουσική εμπειρία που φιλοδοξεί να ταξιδέψει μέσα στο 2026 σε ολόκληρη την Ελλάδα αλλά και το εξωτερικό, μεταφέροντας αυτή τη συναισθηματική κοινότητα που δημιουργεί η μουσική.

Για τον Παναγιώτη Μάργαρη, η ουσία κάθε συναυλίας βρίσκεται σε αυτό ακριβώς το σημείο επαφής με το κοινό. Και η Θεσσαλονίκη κατέχει ξεχωριστή θέση σε αυτή τη σχέση. «Χαίρομαι ιδιαίτερα που θα βρεθώ ξανά στη Θεσσαλονίκη, στο Μέγαρο Μουσικής, για να παρουσιάσω αυτή την παράσταση. Με το κοινό της πόλης υπάρχει μία σχέση αγάπης που έχει χτιστεί όλα αυτά τα χρόνια, καθώς πρόκειται για έναν τόπο με έντονη καλλιτεχνική κουλτούρα», λέει.

Τελικά, αυτό που ελπίζει να πάρει μαζί του ο θεατής φεύγοντας από την αίθουσα δεν είναι μόνο η ανάμνηση μίας όμορφης μουσικής βραδιάς. «Για μένα το πιο σημαντικό είναι οι άνθρωποι που θα παρακολουθήσουν αυτή τη μουσική διαδρομή να φεύγουν με την αίσθηση ότι βίωσαν κάτι ουσιαστικό. Να έχουν αγγίξει βαθιά συναισθήματα, να έχουν έρθει πιο κοντά στη δύναμη της μουσικής και να αισθάνονται ότι μοιράστηκαν μία ζωντανή και αυθεντική εμπειρία».

Γιατί, όπως λέει ο ίδιος, αυτός ο «ηλεκτρικός» που δημιουργείται ανάμεσα στον καλλιτέχνη και το κοινό είναι τελικά το πιο μεγάλο κέρδος κάθε συναυλίας. Και ίσως η πιο αληθινή απόδειξη ότι η Μεσόγειος, πέρα από θάλασσα, είναι πρώτα απ' όλα ένας κοινός μουσικός παλμός.

Ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης ανήκει στη γενιά των συγγραφέων που έχουν ταυτίσει το έργο τους με τη Θεσσαλονίκη αντλώντας έμπνευση από τις σκοτεινές, και εν πολλοίς άγνωστες, πτυχές της ιστορίας της. Στο τελευταίο του μυθιστόρημα «Ηλιος με Ξιφολόγχες», η πολυπολιτισμική Θεσσαλονίκη του μεσοπολέμου γίνεται το σκηνικό ενός νουάρ πολιτικού δράματος με έντονα στοιχεία αστυνομικού μυθιστορήματος, σε μία εποχή γεμάτη συγκρούσεις και κρίσιμες ιστορικές μετατοπίσεις, λίγο πριν τα ιστορικά γεγονότα οδηγήσουν στο πογκρόμ και τον εμπρησμό του εβραϊκού συνοικισμού Κάμπελ.

Πρωταγωνιστής της ιστορίας είναι ο ταγματάρχης Γόρδιος Κλήμεντος, επικεφαλής της αντικατασκοπίας στη Θεσσαλονίκη, ο οποίος προσπαθεί να εξιχνιάσει τα αίτια μίας πυρκαγιάς και να «ενοποιήσει τις πεποιθήσεις» στην σπαρασσόμενη πόλη, ενώ παράλληλα καλείται να αντιμετωπίσει το ερωτικό του πάθος για την Ντανιέλ, μία μοιραία κοκκινομάλλα με προχωρημένες αντιλήψεις για την ηθική της εποχής.

Τρία χρόνια μετά την κυκλοφορία του βιβλίου, το έργο ανεβαίνει στο ΚΘΒΕ σε σκηνοθεσία Ελένης Ευθυμίου με τον συγγραφέα, την σκηνοθέτιδα και τον Δημήτρη Ζάχο να υπογράφουν τη θεατρική διασκευή. Με αυτή την αφορμή, ο Γιώργος Σκαμπαρδώνης, μιλάει στη «ΜτΚ» για το έργο, την ιστορία και την «ατελεύτητη μυθιστορηματικά και ανεξάντλητη» Θεσσαλονίκη.

Τι σας ενέπνευσε να γράψετε το μυθιστόρημα «Ηλιος με Ξιφολόγχες»; Ποια ήταν η αφορμή για την συγκεκριμένη ιστορία;

Μελετώντας τις εφημερίδες του μεσοπολέμου, διαπίστωσα πως είχαν συμβεί αδιανόητα γεγονότα στη Θεσσαλονίκη, ειδικά στη Θεσσαλονίκη των πολλών μειονοτήτων και των προσφύγων: Καθημερινές συγκρούσεις, φοβερές, που προανήγγειλαν τι θα συμβεί στο μέλλον όλης της ανθρωπότητας. Ταυτόχρονα με γοήτευσε η ομορφιά, η μαγεία της πόλης του μεσοπολέμου, με τις επαύλεις, τον πλούτο και τις ποικιλίες των απολαύσεων.

Η ιστορία της Θεσσαλονίκης συνεχίζει να σας εμπνέει. Τι είναι αυτό που κάνει την πόλη αυτή τόσο γόνιμο έδαφος για λογοτεχνικές ιστορίες; Υπάρχουν ακόμη πτυχές της ιστορίας της που νιώθετε ότι δεν έχουν φωτιστεί αρκετά;

Οι περισσότερες. Η πόλη βρίθει άπειρων αφηγήσεων που προκύπτουν από τις ιστορικές της περιπέτειες και τους διάφορους πολιτισμούς που έχει αναχωνεύσει εντός της στη διαδρομή των αιώνων. Πρέπει να έχεις δέκα ζωές για να γράφεις διηγήσεις και μυθιστορήματα εμπνευσμένα από τη Θεσσαλονίκη διαφόρων εποχών και τέλος να μην βρίσκεις. Να θυμίσω πως είναι μία πόλη περίπου 2.500 ετών. Ατελεύτητη μυθιστορηματικά και ανεξάντλητη.

Η Θεσσαλονίκη που περιγράφετε στο βιβλίο σας βρίσκεται ένα βήμα πριν το χάος. Ποιους παραλληλισμούς κάνετε με το σήμερα; Ποια στοιχεία της κοινωνίας εκείνης της εποχής θεωρείτε ότι παραμένουν επίκαιρα;

Πάντα υπάρχουνε παραλληλισμοί με το σήμερα και με κάθε εποχή. Η πολιτική σε μεγάλο βαθμό είναι κλισέ και βαρετές, πλην τραγικές επαναλήψεις ιδιών ή παρόμοιων λαθών. Ο άνθρωπος ταλανίζεται από την ίδια απληστία, και μοχθηρία πάντοτε, αλλά επιδεικνύει και το ανάλογο μεγαλείο ή ποταπότητα. Τα πράγματα επαναλαμβάνονται, όχι ως φάρσα, αλλά

Με αφορμή τη μεταφορά του μυθιστορήματός του «Ηλιος με Ξιφολόγχες» στο ΚΘΒΕ, ο συγγραφέας μιλάει στη «ΜτΚ» για το έργο, την ιστορία και την «ατελεύτητη μυθιστορηματικά και ανεξάντλητη» Θεσσαλονίκη

Μ Της Ελένης Θεοδωρίδου

Γιώργος Σκαμπαρδώνης

●● Όλα είναι σχετικά, συγκεκριμένα και άπειρα

Τι ήταν αυτό που σας συγκλόνισε περισσότερο κατά την έρευνά σας για την εποχή; Υπήρξε κάποιο γεγονός ή μαρτυρία που δεν γνωρίζατε και που άλλαξε τον τρόπο που βλέπατε εκείνη την περίοδο της ιστορίας;

Οι περισσότερες καταστάσεις μου ήταν άγνωστες, αλλά και απολύτως καθοριστικές για όλα όσα ακολούθησαν: Μάης του '36, δικτατορία Μεταξά, πόλεμος, Κατοχή, αφανισμός των Εβραίων της Θεσσαλονίκης, εμφύλιος.

Πιστεύετε ότι σε περιόδους κρίσης αποκαλύπτεται ο πραγματικός χαρακτήρας των ανθρώπων; Θεωρείτε ότι ζούμε σήμερα μία εποχή που δοκιμάζει με παρόμοιο τρόπο τις αξίες και τις αντοχές της κοινωνίας;

Τα πάντα δοκιμάζονται κάθε στιγμή, όσο και αν αυτό δεν φαίνεται. Οι κρίσεις δεν προκύπτουν αιφνιδώς, ούτε οι συγκρούσεις, ούτε οι πόλεμοι. Υπάρχει κυοφορία, επώαση, και μετά έκρηξη. Ο καθείς δοκιμάζεται πάντα, απλώς αυτό είναι πιο ορατό ορισμένες στιγμές. Αλλά τα πάντα ρέουν ανά δευτερόλεπτο και τα συρίγγια δουλεύουν ακατάπαυστα, σιωπηρά, και στον αιώνα. Οι Μοίρες οι πλέχτρες δεν κοιμούνται ποτέ.

Πώς νιώθετε όταν ένα βιβλίο σας μεταφέρεται στο θέατρο; Τι πιστεύετε ότι χάνει και τι κερδίζει η ιστορία;

Ένα θεατρικό έργο που στηρίζεται σε ένα βιβλίο, είναι ένα αυτόνομο έργο και πρέπει να κρίνεται καθαυτό και εν εαυτώ. Είναι μία άλλη γλώσσα, άλλη εκφορά, με τις δικές της ορίζουσες. Εν προκειμένω είχα την τύχη να δραματοποιήσει τον «Ηλιο με Ξιφολόγχες» και να τον σκηνοθετήσει μία πολύ προικισμένη σκηνοθέτις και μουσικός η Ελένη Ευθυμίου και μάλιστα στο ΚΘΒΕ. Όλοι οι συντελεστές της λαμπρής παράστασης είναι εξαιρετικοί και τους ευχαριστώ. Τώρα το τι χάνει και τι κερδίζει ένα μυθιστόρημα που θεατροποιείται είναι μεγάλη συζήτηση. Πάντως ο θεατής βλέπει πάντα το τελικό αποτέλεσμα επί σκηνής, κι αυτό είναι που μετράει. Κρίνει αυτό που βλέπει. Το βιβλίο είναι μία άλλη ιστορία, επίσης αυτόνομη, με τη δική του εσωτερική τοπική αυτοδιοίκηση. Κι ο κάθε αναγνώστης διαβάζει ανάλογα με την δική του όραση και τη στιγμή. Όλα είναι σχετικά, συγκεκριμένα και άπειρα.

info

«Ηλιος με Ξιφολόγχες»

Θέατρο Εταιρείας
Μακεδονικών Σπουδών
Παραστάσεις μέχρι 4 Απριλίου

συνήθως ως πόλεμος ή ως κάποια μορφή πολέμου, με ανάλογες ρητορικές και παρόμοια ψεύδη.

Χρησιμοποιείτε την Ιστορία ως έμπνευση και αφορμή ή ως μέσο για να μιλήσετε για το σήμερα;

Όχι, όπως σας είπα. Αν μιλάς για μία οποιαδήποτε εποχή, μιλάς αναπόφευκτα και για όλες, λίγο ή πολύ. Οι γενιές επαναλαμβάνονται, λένε τις ίδιες ανοησίες, έχουν τις ίδιες αυταπάτες και υπόκεινται στην ίδια τραγικότητα και σε παρόμοιο σουρεαλισμό. Κάθε γενιά, λέει τα ίδια και μετά πράττει σχεδόν και κατά βάση τα ίδια. Η φαντασία δεν περισσεύει. Αν προσέξεις υπάρχει κάποια ανία ακόμα και στις πιο ακραίες συμπεριφορές, που σίγουρα έχουν επαναληφθεί στο παρελθόν. Τα πράγματα προχωρούν πολύ αργά, πολύ δύσκολα και οδυνηρά.

Ο τίτλος του βιβλίου φέρει μία μεγάλη αντίθεση, του φωτός και της βίας. Ποιες αντιθέσεις φιλοδοξείτε να αναδείξετε μέσα από το έργο;

Ένα μυθιστόρημα είναι πάντα πολυσημικό,

αινιγματικό, υπαινίσσεται πολλά πράγματα και δεν θέλει να εκπέμψει μόνο κάποιο συγκεκριμένο μήνυμα. Δεν είναι άρθρο εφημερίδας. Οι αντιθέσεις υπάρχουν και χωρίς το Κακό δεν υπάρχει μύθος. Οι συγκρούσεις είναι που προωθούν πάντα κάθε αφήγηση και η αντίθεση ενυπάρχει δύναμι όχι μόνο στην κοινωνία, αλλά ακόμα και μέσα στον καθένα μας ως αντίφαση, ως κρίση, και οδηγεί στην επιλογή.

Ποιον ρόλο επιτελεί ο έρωτας στην ιστορία; Δειττουργεί ως αντίβαρο στη βία και την ένταση της εποχής ή ως ακόμα μία δύναμη που περιπλέκει τις ζωές των ηρώων;

Ο έρωτας είναι αναπόφευκτα μέρος του βίου και των μυθιστορηματικών ηρώων. Εν προκειμένω κι εκτός των άλλων, μετριάξει την αγριότητα και την βία μέσα στην οποία ζει ο ταγματάρχης Γόρδιος, ο βασικός ήρωας, αλλά ταυτόχρονα τον εμπνέει και τον παραλύει διότι δεν ξέρει πως να φερθεί απέναντι σε μία νέα γυναίκα με άλλη νοοτροπία, διαφορετική ευαισθησία, αντίληψη και αίσθηση, που του διαφεύγουν.

Επίκαιρο

M Του **Αλέξη Δερμεντζόγλου**

● έρχεται

Γοργόνα

Έγχρωμη, Ελλάδα-Γαλλία, 2025, διάρκεια 95'
Σκηνοθεσία: Εύη Καλογεροπούλου
Σενάριο: Εύη Καλογεροπούλου, Λουίζ Γκρουλτ
Παίζουν: Χρήστος Λούλης, Μελισσάνθη Μάχουτ, Σταύρος Σβήγκος, Έρικα Μπίγιου, Ξένια Ντάνια
Βραβεία: 66ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης: Βραβείο καλύτερης επιλογής χώρου.

Ελληνική συμπαραγωγή που προβλήθηκε και στην εβδομάδα της κριτικής στο 82ο Φεστιβάλ της Βενετίας. Γυρίστηκε στην Ελευσίνα και αναφέρεται στο κοντινό μέλλον. Σε μία μικρή ελληνική πόλη το μόνο αξιο λόγου είναι ένα διυλιστήριο και το πιο πολύτιμο πράγμα είναι η βενζίνη που οι κάτοικοι της αξιοποιούν ως ανταλλακτήριο νόμισμα. Αγοράζουν μ’ αυτήν τα λιγοστά αγαθά. Η περιοχή είναι στρατοκρατούμενη και πατριαρχική. Οι άνδρες είναι οπλισμένοι και επιτηρούν τα πάντα. Αρχηγός είναι ο Νίκος που είναι και ετοιμοθάνατος και πρέπει να ορίσει διάδοχο. Προς έκπληξη όλων, μεταξύ των άλλων, επιλέγει και μία δυναμική γυναίκα, τη Μαρία, που δεν γνωρίζει ακριβώς το μυστικό της καταγωγής της. Κάποτε φθάνει στην πόλη η Ελένη για να αξιοποιηθεί ως «διασκεδάστρια» σε μπαρ. Ένας έρωτας θα αναπτυχθεί μεταξύ των δύο γυναικών που καλούνται να αλλάξουν τα πάντα, το περιβάλλον, τη δομή της κοινωνίας. Η σκηνοθέτιδα, που λατρεύει τα φιλμ με γυναίκες στις πολεμικές τέχνες, κάνει εδώ μία μεγάλη προσπάθεια και έχει και μικρές σινεφίλ αναφορές σε γνωστά δυστοπικά φιλμ. Ωστόσο, το σινεμά της είναι διαφορετικό, πολύ εσωτερικό. Διαθέτει βέβαια μία σαφή επαναστατικότητα και συνδυάζει στοιχεία αρχαίας τραγωδίας, ψυχανάλυσης και άλλες θεωρητικές κοινωνιολογικές αναζητήσεις. Όλα αυτά είναι πολύ σύνθετα, αποδυναμώνουν τη μυθοπλασία. Επιθυμούμε πολύ να υπάρχουν και να γυρίζονται ελληνικά δυστοπικά φιλμ με στοιχεία φιλοσοφικά, αλλά εδώ συναντάμε προβλήματα, βασικά στους διαλόγους. Το φιλμ έχει εξαιρετική φωτογραφία και «παίζει» πολύ με τα σώματα και το γυμνό. Γενικά λοιπόν θεματολογίες του δυστοπικού είδους σε όλες τις ελληνικές ταινίες δεν τα πήγαν καλά σ’ αυτό το θέμα πλην της «Ξηρασίας».

Το μέλλον είναι γυναίκα

Μία ενδιαφέρουσα ταινία, που προβάλλεται αυτή την εβδομάδα η ελληνική «**Γοργόνα**» αναφέρεται στην εξαιρετική συναισθηματική, ψυχική και ευρύτερη δύναμη, αποφασιστικότητα και κουράγιο, που μπορεί να κινητοποιήσει μία γυναίκα σ’ ένα δυστοπικό μέλλον για να ξεπεράσει τα όποια προβλήματα. Να συνεισφέρει στο κοινωνικό σύνολο κάποιες φορές και στην σωτηρία του κόσμου από ασύμμετρες απειλές. Το θέμα είναι πολύ ενδιαφέρον, ξεφεύγει από το φεμινιστικό πεδίο και μας αφορά άμεσα και γιατί, πέρα από κακοποιητικές συμπεριφορές απέναντί της, ανάγει την γυναίκα σ’ ένα ευρύτερο σύμβολο.

Από την Παναγία στην Ζαν Ντ’ Αρκ

Αν ανατρέξουμε στο παρελθόν θα δούμε την περίπτωση της Παναγίας, που δεν υπήρξε απλά η μητέρα του Ιησού αλλά ευρύτερα μία ζωογόνος παρουσία, ειδικά στη δική μας χριστιανική εκκλησία. Είναι η Παναγία των θαμάτων, των εξομολογήσεων, η γεμάτη στοργή και κατανόηση. Είδαμε και το θαύμα της στον «**Δεκαπενταύγουστο**» του Κώστα Γιάνναρη όπου θεραπεύει ένα μικρό κοριτσάκι που πάσχει από ανίατη λευχαιμία. Και φυσικά οι γυναίκες με αντοχή, δύναμη, πίστη και τόλμη υπήρξαν τόσο σε μυθοπλασία όσο και στην πραγματικότητα. Στη Γαλλία ο μεγάλος μύθος της Ιωάννας της Λωραίνης έγινε ευρύτερα σύμβολο. Έβαλε πανοπλία, πήρε ξίφος, πολέμησε για την Γαλλία και στο τέλος κήκε στη φωτιά ως μάγισσα. «Άκουγε» φωνές, ήταν ταγμένη για κάτι μεγάλο και σπουδαίο. Η Ίνγκριντ Μπέργκμαν την ενσάρκωσε με μία θεϊκή διάσταση, ενώ ο Δικ Μπεσόν στη δική του εκδοχή αξιοποιώντας την τότε σύντροφό του Μίλα Γιόβοβιτς τόνισε την υψηλή δυναμική και τον συγκρουσιακό της χαρακτήρα. Από Ελλάδα έχουμε την Μπουμπουλίνα και τη Μαντώ Μαυρογένους που έγιναν ταινίες.

Υπάρχουμε χάρις στην γυναίκα

Όμως εκείνο που ξεχωρίζει σε μία γυναίκα είναι η δυνατότητα και η πιθανότητα της μητρότητας. Αυτό σημαίνει πως η γυναίκα εγγυάται την ύπαρξή μας, την αύξηση του πληθυσμού. Χωρίς αυτή τα πάντα πεθαίνουν, υπάρχει υπογεννητικότητα. Έτσι μας εντυπωσίασε ιδιαίτερα ο Αλφόνσο Κουαρόν στα «**Παιδιά των ανθρώπων**» μελλοντολογικό, δοτοπικό φιλμ όπου η ελπίδα του κόσμου αφήνεται σε μία μαύρη νεαρή γυναίκα που μπορεί και εγκυμονεί μέσα στην γενική στειρότητα. Είναι μικροκαμωμένη, ευαίσθητη, τρυφερή. Δεν έχει καμία σχέση με τη μυώδη και δολοφονική Σαρλίζ Θερόν που αξιοποίησε εξαιρετικά ο Τζορτζ Μίλερ στο «**MadMax: Ο δρόμος της οργής**». Αλλού μετράνε τα σωματικά προσόντα μίας κυρίας, αλλού η ίδια η φύση και ο προορισμός της. Λογικά σε ταινίες μυθοπλασίας υπάρχουν και ηρωίδες για να συμπληρώνεται το καστ. Ωστόσο, κάποιες φορές η παρουσία της γυναίκας γίνεται

καταλύτης. Στο μέλλον, στο διάστημα, η Σάντρα Μπούλοκ θα διασωθεί στο «**Cravity**» του Αλφόνσο και θα προσγειωθεί. Θα ανακαλύψει και πάλι τον κόσμο.

Ιδιαίτερες δεξιότητες διαθέτει η ηρωίδα του οσκαρικού φιλμ του Ντενί Βιλνέβ «**Η άφιξη**». Οι εξωγήινοι έχουν φθάσει πλέον στη Γη και η γυναίκα με γλωσσολογικές και άλλες δυνατότητες μπορεί να επικοινωνήσει μαζί τους. Μέσα της κρύβεται και το δικό της μυστικό που είναι υπαρξιακό, μελαγχολικό. Έχει όμως το κουράγιο να παλέψει όχι τόσο γι’ αυτήν αλλά για το σύνολο και για την ευρύτερη διάδοση της γνώσης.

Αναβαθμισμένος ρόλος

Και βέβαια υπάρχουν ηρωίδες στο δυστοπικό μέλλον που είναι αναγκασμένες να πολεμήσουν με τα όπλα ή τις πολεμούν γιατί γίνονται ενοχλητικές στην αποκάλυψη της αλήθειας. Η Λεϊλά Σείντου, θαυμάσια Γαλλίδα ηθοποιός, έπαιξε αισθαντικά έναν ρόλο δίπλα στον ανανεωμένο και φιλοσοφημένο Τζέιμς Μποντ. Η ίδια ήταν έγκυος όταν υποδύθηκε μία νέα γυναίκα που μαζί με άλλες έκαναν έντονες διαμαρτυρίες στην Ρωσία του Πούτιν. Όλοι θα θυμούνται την τραγική περιπέτεια του υπερσύγχρονου ρωσικού υποβρυχίου «**Κουρσκο**». Οι Ρώσοι άργησαν να ζητήσουν βοήθεια από τους Αμερικανούς και η έλλειψη οξυγόνου και η βαθειά θάλασσα έφερε σωρό θυμάτων σε μία από τις πιο μυστηριώδεις πραγματικές ιστορίες. Είναι πολύ θετικό για μένα πως μετά τις ιστορίες με το #MeToo και τα εγκλήματα, το σύγχρονο σινεμά αναβαθμίζει τον ρόλο της γυναίκας. Το κυριότερο, τη θεωρεί σημαντικό σωστικό παράγοντα στο δυστοπικό μέλλον, στο ασύμμετρο, δηλαδή στο τώρα.

Ο Φερέρι με τον υπέροχο τίτλο

Στα 1984 ο κορυφαίος Ιταλός δημιουργός Μάρκο Φερέρι με πρωταγωνίστρια την Ορνέλα Μούτι θα γυρίσει το πολύκροτο, τολμηρό φιλμ «**Το μέλλον είναι γυναίκα**» που ως τίτλος είναι μία σαφέστατη άποψη. Ο σκηνοθέτης έδειξε ότι κατανοεί, νιώθει, διαισθάνεται. Νωρίτερα ο δημιουργός του αισθησιακού σινεμά Ροζέ Βαντίμ στη διαστημική «**Μπαρμπαρέλα**» έδειξε ξεκάθαρα πως η γυναίκα γίνεται φορέας του ερωτισμού και στο εξωγήινο σύμπαν. Φυσικά όλα τα εξήγησε ο Γκοντάρ στο «**Αλφαβίλ**» (1965), όπου η γυναίκα (Άννα Καρίνα) στο μακρινό διάστημα, σ’ έναν πλανήτη που έχει επιβληθεί δικτατορία κατά των αισθημάτων, νιώθει ερωτευμένη, συνεπαίρνεται απ’ αυτό το νέο που φθάνει στη ζωή της.

info

Για την ολοκληρωμένη αντίληψη του κειμένου, διαβάστε στη διπλανή σελίδα στη «Λίστα».

πρόσωπο

25 Μαρτίου

Δεν θα την θυμόμαστε μόνο για τον τηγανητό μπακαλιάρο και την σκορδαλιά. Η ερχόμενη Τετάρτη είναι ιδίως και βασικά λατρεία. Είναι το παρελθόν, η μνήμη και το γονίδιό μας. Είναι η μέρα που εκφράζει (και συμβολικά) την «άνοιξη», τον ξεσηκωμό, την επανάσταση, την απόφαση για σύγκρουση και τη δημιουργία ενός ελεύθερου κράτους. Στη ναυμαχία του Ναυαρίνου θα σφραγιστεί η ελευθερία, ενώ αργότερα με την έλευση του Καποδίστρια θα μπουν οι βάσεις για μία πρώτη οργάνωση σε μία χώρα κατεστραμμένη και φτωχοποιημένη. Η ταινία του Γιάννη Σμαραγδή, που έχει υπερβεί τα 800.000 εισιτήρια, έδωσε την ευκαιρία και την αφορμή να θυμηθούν οι Έλληνες την επίσημη Ιστορία, τις δυσκολίες, τις δολοπλοκίες, τον διχασμό. Ο κύριος Σμαραγδής ανακοίνωσε πως θα ετοιμάσει και το γύρισμα του «Κολοκοτρώνη» αρχιστράτηγου της επανάστασης που τράβηξε τα πάνδεινα στον μεγάλο διχασμό. Μην ξεχνάμε πως ο Πάνος Γλυκοφρύδης γύρισε τη «Δίκη των δικαστών» ιστορία της δίκης του Κολοκοτρώνη και της ιστορικής αθωωτικής απόφασης του Τερτσέτη. Ο Σμαραγδής ήδη γύρισε το «Ο Θεός αγαπάει το χαβιάρι» που αναφερόταν και στην ελληνική επανάσταση και στον Κολοκοτρώνη. Φυσικά για να έχουμε μία σφαιρική άποψη, πρέπει να διαβάσουμε πολύ και αναλυτικά και από διάφορες πηγές μία και υπάρχουν σκοτεινές πτυχές των έξι σκληρών ετών του αγώνα. Υπάρχουν και τα κλασικά ελληνικά φιλμ, κάποια πολυεπίπεδα που δίνουν μία επιφυλιδογραφική οπτική των συγκρούσεων. Θυμίζω τον «Παπαφλέσσα», τους «Σουλιώτες», τη «Μαντώ Μαυρογένους», την «Μπουμπουλίνα», τον «Αλή Πασά και την κυρά Φροσύνη». Ό,τι καλύτερο έχει γυριστεί, σε όλα τα επίπεδα, έχει την υπογραφή του Νίκου Κούνδουρου και είναι ο «Byron». Η Τετάρτη αξίζει να γίνει ημέρα σκέψης. Έτσι που δομείται ο σύγχρονος κόσμος αξίζει να σκεφτούμε τι σημαίνει πια ανεξαρτησία, συμμαχίες, εθνικά συμφέροντα, διεκδικήσεις, ιστορική συνέπεια. Με το κύμα συνωμοσιολογίας που εξαπολύθηκε με τον «Καποδίστρια», οι υπερβολές και οι άκρατες θέσεις, οι εύκολοι παραλληλισμοί δεν βοηθούν στην καθαρή ματιά στην υπερήφανη 25η Μαρτίου.

out of the past

Ντροπή (Skammen)

Ασπρόμαυρο, Σουηδία, 1968, διάρκεια 103’
Σενάριο-Σκηνοθεσία: Ίνγκμαρ Μπέργκμαν
Παίζουν: Λιβ Ούλμαν, Μαξ Φον Σίντοφ, Σίγκε Φουρστ
Βραβεία: National Board of Review ΗΠΑ 1969: Καλύτερη ηθοποιός Λιβ Ούλμαν. National Board of Review ΗΠΑ 1970: Καλύτερη ξενόγλωσση ταινία. Ένωση Κριτικών ΗΠΑ 1969: Καλύτερη ταινία, γυναικείος ρόλος, σκηνοθεσία. Φεστιβάλ Κινηματογράφου Βαγιαδολίδ 1969: Ειδικό βραβείο επιτροπής.

Σουηδία σ’ έναν ακαθόριστο μελλοντικό χρόνο. Έχει ξεσπάσει πολυετής πόλεμος, πιθανός εμφύλιος, με φοβερές επιπτώσεις. Ο Γιαν και η Εύα είναι ένα ζευγάρι μουσικών που ζουν περιορισμένα σε μία φάρμα σ’ ένα νησάκι. Είναι τελείως απολιτικοί, πιστεύουν πως εκεί στην απομόνωση έχουν βρει καταφύγιο. Η Εύα επιθυμεί πολύ ένα παιδί. Αεροπλάνα βομβαρδίζουν την περιοχή, γείτονες σκοτώνονται, ένοπλοι απειλούν τους πάντες και τα πάντα, το ζευγάρι συλλαμβάνεται και η Εύα καλείται να δώσει μία τηλεοπτική συνέντευξη. Τις αλλάζουν όμως τελείως τα λεγόμενα και έτσι όταν τερματίζεται ο πόλεμος αντιμετωπίζει την ποινή του θανάτου ως προπαγανδίστρια. Σίγουρα το πιο καίριο φιλμ του Μπέργκμαν. Πολιτικό με στοιχεία gore γοτθικής αισθητικής και εμφανή καταγραφή μίας δυστοπίας. Το πολύ ανατριχιαστικό θα το καταλάβουμε λίγο πριν από το τέλος, όταν στην βάρκα διαφυγής, στο νερό πλέον αμέτρητα πτώματα πνιγμένων στην προσπάθειά τους για διαφυγή για καλύτερη ζωή. Η ασπρόμαυρη φωτογραφία του Σβεν Νίκβιστ είναι καταπληκτική, ατμοσφαιρική, τεφρή και απαισιόδοξη. Οι κορυφαιοί μπεργκμανικοί ηθοποιοί παίζουν υποδειγματικά και πείθουν τόσο για τις αντιθέσεις τους, όσο και για τις εντάσεις του γάμου τους. Το φιλμ γυρίστηκε την περίοδο του βιετναμικού πολέμου, δεν πέτυχε εμπορικά αλλά σήμερα εντάσσεται σε μία μαρτυρία ιδιαίτερα εντυπωσιακή. Εντυπωσιάζει η αισθητική που ενοποιεί όλους τους νεωτερισμούς της εποχής. Ταχτικά νιώθουμε πως οι λήψεις γίνονται με τη μηχανή στο χέρι. Το σινεμά-βεριτέ του Γκοντάρ είναι παρών, ενώ στη διαχείριση του χρόνου νιώθουμε την αύρα του Αλέν Ρενέ μέσα σε μία κοινωνία απαθή και αποστασιοποιημένη. Μεγαλείο. Το πόσο διαχρονική αποδείχτηκε η ταινία το φανερώνει περίτρανα και ο πρόσφατος αιφνιδιαστικός βομβαρδισμός στο Ιράν. Φρικώδης αλλά απολαυστική, μεστή δημιουργία.

27 υπέροχες γυναίκες στο δυστοπικό μέλλον

Με αφορμή την προβολή της ελληνικής «Γοργόνας» που αφορά στη δυναμική παρέμβαση δύο αδάμαστων γυναικών στο δυστοπικό μέλλον, είναι η ευκαιρία για την προσωπική μου λίστα με 27 φιλμ, κατά χρονολογική σειρά, που έχουν σχέση με το θέμα.

- 01
«Αλφαβίλ» (1965)
του Ζαν Λυκ Γκοντάρ
- 02
«Μπαρμπαρέλα» (1968)
του Ροζέ Βαντίμ (φωτ.)
- 03
«Άλιεν» (1979) του Ρίντλεϊ Σκοτ
- 04
«Blade runner» (1982)
του Ρίντλεϊ Σκοτ
- 05
«Άλιενς: Η επιστροφή» (1986)
του Τζέιμς Κάμερον
- 06
«Cherry» (1987)
του Στιβ Ντε Ζάρνατ
- 07
«Εξολοθρευτής 2: Μέρα κρίσης» (1991)
του Τζέιμς Κάμερον
- 08
«Κορίτσι από ατσάλι» (1995)
του Ρέιτσελ Ταλαλέι
- 09
«Barb Wire» (1996)
του Ντέιβιντ Χόγκαν
- 10
«Άλιεν: Η αναγέννηση» (1997)
του Ζαν Πιέρ Ζενέ
- 11
«Τα παιδιά των ανθρώπων» (2006)
του Αλφόνσο Κουαρόν
- 12
«Resident evil: Η εξόντωση» (2007)
του Ράσελ Μαλκάχι
- 13
«Είκοσι χρόνια μετά» (2008)
του Ίαν Τζιμ Τόρες

- 14
«Περί τυφλότητας» (2008)
του Φερνάντο Μεϊρέγιες
- 15
«Resident evil: Τρισδιάστατη απόδραση» (2010) του Πολ Άντερσον
- 16
«Μελαγχολία» (2011) του Λαρς Φον Τρίερ
- 17
«Αγώνες πείνας» (2012) του Γκάι Ρος
- 18
«Σ’ αγαπώ» (2013)
του Κέβιν Μακ Ντόναλντ
- 19
«Πριν πέσει το σκοτάδι» (2013)
του Τζον Χούντλι
- 20
«Το σώμα» (2013) του Άντριου Νίκολς
- 21
«Αγώνες λόρδας» (2013) των Τζέισον Φρίντεμπεργκ, Ααρόν Σέλτσερ
- 22
«Αγάπησα ένα ζόμπι» (2013)
του Τζόνναθαν Λέβιν
- 23
«Mad Max: Ο δρόμος της οργής» (2015)
του Τζορτζ Μίλερ
- 24
«Τι συνέβη τη Δευτέρα» (2017)
του Τόμι Βίρκολα
- 25
«Εμφύλιος πόλεμος» (2024)
του Άλεξ Γκάρλαντ
- 26
«Chien 51» (2025) του Σεντρίκ Χιμένεζ
- 27
«Βουγονία» (2025) του Γιώργου Λάνθιμου

Μήνυμα Ελπίδας

του Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης **Φιλοθέου**

Η βεβαιότητα της ελπίδας

Το αποστολικό ανάγνωσμα (Εβρ. 6:13-20) της Δ' Κυριακής των Νηστειών μάς φέρνει μπροστά σε μία από τις πιο παρηγορητικές αλήθειες της Αγίας Γραφής: «αδύνατον ψεύσασθαι Θεόν». Ο Απόστολος Παύλος υπενθυμίζει στους πιστούς ότι ο Θεός δεν μπορεί να πει ψέμα ούτε να αθετήσει τον λόγο Του, και, προκειμένου να καταστήσει πιο απτή αυτή τη βεβαιότητα, προβάλλει το παράδειγμα του δικαίου Αβραάμ.

Όταν ο Θεός του υποσχέθηκε ότι θα τον ευλογήσει και θα πολλαπλασιάσει το γένος του, επικύρωσε την υπόσχεση Του με όρκο (Γέν. 22:16-17). Ο Αβραάμ περίμενε με υπομονή και εμπιστοσύνη και είδε τελικά την υπόσχεση να εκπληρώνεται, φανερώνοντας ότι ο λόγος του Θεού είναι βέβαιος και αδιάψευστος.

Η Αγία Γραφή επανέρχεται συχνά σε αυτή την αλήθεια: «Ο Θεός δεν είναι άνθρωπος για να πει ψέματα, ούτε γιος ανθρώπου για να μεταμεληθεί. Μήπως λέει κάτι και δεν το κάνει;» (Αριθμ. 23:19). Η αλήθεια του Θεού δεν είναι ηθική ιδιότητα αλλά η ίδια Του η ουσία. Δεν είναι απλώς ότι δεν θέλει να ψευσθεί· Του είναι αδύνατον να ψευσθεί.

Οι Πατέρες της Εκκλησίας φωτίζουν βαθύτερα αυτή την αλήθεια. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος επισημαίνει ότι ο Θεός δεν αρκέστηκε στην υπόσχεση αλλά προσέθεσε και όρκο «για να ενισχύσει την πίστη των ανθρώπων που είναι αδύναμοι», προσαρμοζόμενος ο Ίδιος στην ανθρώπινη αδυναμία ώστε να μας χαρίσει ασφάλεια. Παρόμοια και ο Μέγας Βασίλειος τονίζει ότι η θεία αλήθεια είναι το ακλόνητο θεμέλιο της σωτηρίας και είναι αμετάθετη, όπως και η ίδια η φύση του Θεού, γεγονός που καθιστά την ελπίδα του χριστιανού όχι απλή ψυ-

χολογική ενίσχυση, αλλά βεβαιότητα που στηρίζεται στον ίδιο τον Θεό.

Συνεχίζοντας ο Απόστολος Παύλος χρησιμοποιεί μία ιδιαίτερα ζωντανή και δυνατή εικόνα: χαρακτηρίζει την ελπίδα «άγκυρα της ψυχής, ασφαλή και βέβαιη» (Εβρ. 6:19). Όπως η άγκυρα συγκρατεί το πλοίο σταθερό μέσα στην τρικυμία, έτσι και η ελπίδα στον Θεό στηρίζει τον άνθρωπο μέσα στις δοκιμασίες. Η άγκυρα αυτή δεν στηρίζεται σε κάτι πρόσκαιρο αλλά φθάνει «στο εσώτερο του καταπετάσματος», δηλαδή στα ίδια τα ουράνια, όπου εισήλθε ο Χριστός, ως «πρόδρομος» και «αρχιερέας κατά την τάξη Μελχισεδέκ», ανοίγοντας τον δρόμο με τη θυσία Του και την ανάστασή Του ώστε να πλησιάσει ο άνθρωπος τον Θεό.

Έτσι, η φράση «αδύνατον ψεύσασθαι Θεόν» γίνεται πηγή μεγάλης παρηγοριάς για κάθε πιστό. Σε έναν κόσμο όπου συχνά επικρατεί η αβεβαιότητα, η αστάθεια και η αναξιοπιστία, ο χριστιανός γνωρίζει ότι υπάρχει μία αλήθεια σταθερή και αμετάθετη. Ο Θεός δεν υπόσχεται μάταια· ο λόγος Του είναι ζωντανός και ενεργός, σταθερός και αιώνιος. Και έτσι αποκτά νόημα και η τήρηση των εντολών Του, διότι ο Θεός δεν υπόσχεται για να διαψευστεί όπως συνήθως κάνουν οι άνθρωποι· ό,τι λέει το πραγματοποιεί.

Η περίοδος της Μεγάλης Σαρακοστής μάς καλεί να ανανεώσουμε αυτή τη θεμελιώδη εμπιστοσύνη. Να στηρίξουμε τη ζωή μας και την πίστη μας όχι στις δικές μας δυνάμεις αλλά στη βεβαιότητα ότι «Αυτός που υποσχέθηκε είναι πιστός» (Εβρ. 10:23). Και αυτή η βεβαιότητα, αποτελεί την πηγή της ελπίδας μας· μιας ελπίδας που δεν διαψεύδεται, αλλά γίνεται φως και δύναμη στην πορεία μας προς τον Θεό.

άποψη

M

Γράφει η **Ζωή Ε. Γιαννοπούλου**
Δικηγόρος Παρ. Αρείω Πάγω, ΔΝ
Διαπιστευμένη Διαμεσολαβήτρια ΥΔ,
ΗΒ, ΗΠΑ, Σιγκαπούρη
Διευθύντρια Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου
Επίλυσης Συγκρούσεων

Η τέχνη της διαπραγμάτευσης, οι δεξιότητες που κάνουν τη διαφορά σε κάθε συμφωνία

Η λέξη «διαπραγμάτευση» συχνά φέρνει στον νου εικόνες από μεγάλες επιχειρηματικές συμφωνίες ή από συναντήσεις πολιτικών και διπλωματών. Στην πραγματικότητα, όμως, η διαπραγμάτευση είναι μία διαδικασία που συναντάμε καθημερινά στη ζωή μας. Διαπραγματευόμαστε στον χώρο εργασίας, στις συνεργασίες, στις οικογενειακές αποφάσεις και τις προσωπικές σχέσεις. Κάθε φορά που δύο ή περισσότερα πρόσωπα προσπαθούν να καταλήξουν σε μία κοινή απόφαση, βρίσκεται σε εξέλιξη μία μορφή διαπραγμάτευσης.

Παρότι όλοι διαπραγματευόμαστε, λίγοι έχουμε αναπτύξει συνειδητά τις δεξιότητες που κάνουν μία διαπραγμάτευση πραγματικά αποτελεσματική. Συχνά θεωρούμε ότι η επιτυχία εξαρτάται από το ποιος θα παρουσιάσει τα ισχυρότερα επιχειρήματα ή ποιος θα πιέσει περισσότερο την άλλη πλευρά. Στην πραγματικότητα, όμως, η διαπραγμάτευση είναι πολύ περισσότερο μία διαδικασία κατανόησης παρά αντιπαράθεσης.

Η σημασία της προετοιμασίας

Κάθε επιτυχημένη διαπραγμάτευση ξεκινά πριν ακόμη αρχίσει η συζήτηση. Η προετοιμασία επιτρέπει στον διαπραγματευτή να γνωρίζει με σαφήνεια τι επιδιώκει να πετύχει, ποια είναι τα βασικά του συμφέροντα και ποια είναι τα όρια ή οι εναλλακτικές επιλογές του. Η καλή προετοιμασία βοηθά επίσης να κατανοήσουμε καλύτερα τη θέση της άλλης πλευράς. Όταν γνωρίζουμε ποια μπορεί να είναι τα κίνητρα και οι ανάγκες του συνομιλητή μας, μπορούμε να κινηθούμε με μεγαλύτερη στρατηγική σκέψη.

Η δύναμη της ακρόασης

Μία από τις πιο υποτιμημένες δεξιότητες στις διαπραγματεύσεις είναι η ακρόαση. Πολλοί πιστεύουν ότι η επιτυχία εξαρτάται από το πόσο πειστικά παρουσιάζουν τις θέσεις τους. Ωστόσο, οι πιο αποτελεσματικοί διαπραγματευτές είναι συνήθως εκείνοι που ακούν περισσότερο. Η ενεργητική ακρόαση επιτρέπει να κατανοήσει κανείς όχι μόνο τι λέει η άλλη πλευρά, αλλά και γιατί το λέει. Μέσα από τις λέξεις, τον τόνο της φωνής και τη στάση του συνομιλητή αποκαλύπτονται συχνά σημαντικές πληροφορίες για τις πραγματικές ανάγκες και ανησυχίες του.

Θέσεις και συμφέροντα

Στη θεωρία των διαπραγματεύσεων γίνεται συχνά διάκριση ανάμεσα στις θέσεις και τα συμφέροντα. Η θέση είναι αυτό που δηλώνει κάποιος ότι θέλει. Το συμφέρον είναι ο λόγος για τον οποίο το θέλει. Όταν οι άνθρωποι επιμένουν μόνο στις θέσεις τους, η διαπραγμάτευση μπορεί εύκολα να οδηγηθεί σε αδιέξοδο. Όταν όμως η συζήτηση μετατοπίζεται στα συμφέροντα, ανοίγονται νέες δυνατότητες λύσης και συνεργασίας.

Η συναισθηματική διάσταση

Οι διαπραγματεύσεις δεν είναι αποκλειστικά λογικές διαδικασίες. Τα συναισθήματα παίζουν σημαντικό ρόλο και μπορούν να επηρεάσουν καθοριστικά την εξέλιξη μίας συζήτησης. Ο θυμός, η απογοήτευση ή η αίσθηση αδικίας μπορούν να αυξήσουν την ένταση και να δυσκολέψουν την επικοινωνία. Ένας καλός διαπραγματευτής χρειάζεται να αναγνωρίζει αυτά τα συναισθήματα και να προσπαθεί να τα διαχειρίζεται με ψυχραιμία και σεβασμό.

Η ευελιξία

Οι διαπραγματεύσεις σπάνια εξελίσσονται ακριβώς όπως έχουν σχεδιαστεί. Η ευελιξία είναι μία από τις πιο σημαντικές δεξιότητες, καθώς επιτρέπει την προσαρμογή της στρατηγικής και την αναζήτηση νέων επιλογών. Η ευελιξία δεν σημαίνει εγκατάλειψη των στόχων. Σημαίνει την ικανότητα να εξετάζουμε διαφορετικές διδρομές που μπορούν να οδηγήσουν σε μία κοινή αποδεκτή λύση.

Η σημασία της εμπιστοσύνης

Καμία διαπραγμάτευση δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς ένα βασικό επίπεδο εμπιστοσύνης. Η εμπιστοσύνη δεν δημιουργείται από τη μία στιγμή στην άλλη, αλλά χτίζεται σταδιακά μέσα από συνέπεια, ειλικρίνεια και σεβασμό. Όταν τα μέρη αισθάνονται ότι βρίσκονται σε ένα δίκαιο και ασφαλές πλαίσιο συζήτησης, είναι πιο πιθανό να εξετάσουν δημιουργικές λύσεις και να προχωρήσουν σε συμφωνίες που έχουν διάρκεια.

Η υπομονή

Οι επιτυχημένες διαπραγματεύσεις χρειάζονται χρόνο. Η πίεση για άμεση λύση μπορεί να οδηγήσει σε πρόχειρες συμφωνίες που δεν αντέχουν στον χρόνο. Η υπομονή επιτρέπει στα μέρη να εξετάσουν προσεκτικά τις επιλογές τους και να οικοδομήσουν σταδιακά μια σχέση εμπιστοσύνης. Τελικά, η διαπραγμάτευση είναι λιγότερο μία μάχη επιχειρημάτων και περισσότερο μια διαδικασία κατανόησης. Ο καλός διαπραγματευτής δεν είναι απλώς ένας καλός ομιλητής. Είναι ένας άνθρωπος που μπορεί να ακούσει, να κατανοήσει και να δημιουργήσει χώρο για λύσεις που λαμβάνουν υπόψη τις ανάγκες όλων των πλευρών. Ίσως γι' αυτό η διαπραγμάτευση χαρακτηρίζεται συχνά ως τέχνη: Γιατί συνδυάζει στρατηγική σκέψη με βαθιά κατανόηση της ανθρώπινης συμπεριφοράς.

Έχει Αποτύχει η Δημοκρατία ;

Ένας βασικός οδηγός για τον 21ο αιώνα

ΕΠΙΚΕΝΤΡΟ

Niheer Dasandi
Επιμέλεια: Matthew Taylor

Διαβάζουμε μαζί -
κάθε μήνα ένα νέο βιβλίο

Η «Μακεδονία της Κυριακής» και οι εκδόσεις «Επίκεντρο»

Συνεχίζουν τη σειρά των ξεχωριστών βιβλιοπροσφορών κάθε πρώτη Κυριακή του μήνα!
Βιβλία γνώσης, ιστορίας και λογοτεχνίας σε συμβολική τιμή, αποκλειστικά για τους αναγνώστες μας.

Έχει αποτύχει η Δημοκρατία; – Κυριακή 5 Απριλίου 2026

Είναι ο λαϊκισμός το νέο πρόσωπο της δημοκρατίας; Είναι η δημοκρατία απλώς η βούληση του λαού;

Μπορεί μια κυβέρνηση σήμερα να ισχυριστεί ότι είναι αληθινά δημοκρατική; Ένας βασικός οδηγός για τον 21ο αι. με «καυτά» θέματα του δημόσιου διαλόγου, με σύγχρονη σκοπιά, πλούσια εικονογράφηση και με πρωτότυπη ανάγνωση ... α λα web.

Οπωσδήποτε ανεβάζει τον πήχη και για την ελληνική αγορά!

Μην το χάσετε!

